

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΑΡΙΘΜ. 14

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΜΕΓΑ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
AARNE - THOMPSON (FFC 184)

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΥΘΟΙ ΖΩΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1978

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ, ΑΡΙΘΜ. 14

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΜΕΓΑ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ
AARNE - THOMPSON (FFC 184)

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΥΘΟΙ ΖΩΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1978

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

"Οπως όλα τὰ πράγματα, καὶ τὰ πιὸ μικρά, ἔχει καὶ ὁ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ τὴν ἱστορίαν του.

Ἡ σύνταξις του μοῦ ἀνετέθη ἀπ' αὐτῶν τῶν φοιτητικῶν μου χρόνων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου μου, ἀειμνήστου Νικολάου Πολίτου, ὀλίγον μετὰ τὴν ἐν ἔτει 1910 γενομένην ἔκδοσιν τοῦ Καταλόγου τῶν παραμυθιακῶν τύπων τοῦ φιλλανδοῦ Antti Aarne¹. Ἡ ἀνάθεσις ἔγινε κατ' ἐντολὴν τῆς μόλις τότε ἰδρυθείσης Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας, τοῦτο δὲ καὶ ἀνηγγέλθη διὰ τῆς τρίτης Ἐκθέσεως περὶ τῆς δράσεως τῆς Ἐνώσεως τῶν λαογράφων ἐρευνητῶν (Folklore Fellows), τῆς ἐδρευούσης ἐν Helsinki².

Ἄλλ' εὐθὺς ὡς ἤρχισα τὴν ἐργασίαν μου, συνήντησα μεγάλας δυσκολίας ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ Καταλόγου του ὁ φιλλανδὸς παραμυθιολόγος δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν του, ὅσον ἔπρεπε, τὸν παραμυθιακὸν θησαυρὸς τῆς νοτίου καὶ ἀνατολικῆς Εὐρώπης. Τοῦτο κατεφάνη καὶ ἐκ τῆς ἀποπειρας τοῦ Aarne νὰ ταξινομήσῃ ἀδρομερῶς κατὰ τὸ σύστημά του τὰ ἑλληνικὰ παραμύθια τῆς γνωστῆς συλλογῆς τοῦ Georg von Hahn, διότι ἐκ τῶν 114 κειμένων τῆς συλλογῆς μόνον διὰ 57 ἠδυνήθη νὰ καθορίσῃ τὸν τύπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἕκαστον ἀνήκει³. Καὶ εἶχε μὲν ληφθῆ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Aarne πρόνοια διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Καταλόγου του διὰ τῆς προσθήκης νέων τύπων ἐκ τοῦ παραμυθιακοῦ θησαυροῦ τῶν διαφόρων λαῶν εἰς τὰ πρὸς τοῦτο ἀφθέντα ἐν τῷ Καταλόγῳ του ἐνδιάμεσα κενά, ἀλλὰ καὶ ἡ περίπτωσις αὕτη δὲν ἦτο ἀπηλλαγμένη δυσχερειῶν περὶ τὴν ἔνταξιν τῶν προσθέτων τύπων εἰς τὸ σύστημα τοῦ Aarne.

Παρετήρησα συγχρόνως, ὅτι ἡ ἀπλῆ παραπομπὴ εἰς ἓνα παραμυθιακὸν τύπον, ὡς ἐφηρομόσθη ὑπὸ τοῦ Aarne εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Καταλόγου τῶν Φιλλανδικῶν παραμυθιῶν (FFC N:o 5 καὶ N:o 33) δὲν ἦτο ἀρκετὴ διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν, διότι τὰ παραμύθια, ὡς ἐκ τῆς διαφοροῦ συνήθως πλοκῆς τῶν

1. Antti Aarne, Verzeichnis der Märchentypen (FFC. N:o 3). Helsinki 1910.

2. Kaarle Krohn, Dritter Bericht über die Tätigkeit des folkloristischen Forscherbundes «FF» (FFC. N:o 12). Helsinki 1913, σελ. 9.

3. Antti Aarne, Übersicht der mit dem Verzeichnis der Märchentypen in den Sammlungen Grimms ... und Hahn übereinstimmenden Märchen (FFC. N:o 10). Helsinki 1912, σελ. 14-15.

ἀπαρτιζόντων αὐτὰ μοτίβων καὶ ἐπεισοδίων, δὲν παρουσιάζουν ἐνότητα δομῆς εἰς τὰς διαφόρους παραλλαγὰς των. Ἐπρεπε ὁ Κατάλογος τῶν ἐλληνικῶν παραμυθιῶν, διὰ τὸ εἶναι χρήσιμος εἰς τὴν συγκριτικὴν ἔρευναν, τὸ παρέχει καὶ ἀνάλυσιν ἐκάστης παραλλαγῆς εἰς τὰ συνθετικὰ τῆς στοιχεῖα, πολλὰ τῶν ὁποίων εἶναι ἰδιαίτερας σημασίας τόσον καθ' ἑαυτὰ ὅσον καὶ ἐν συναρτήσει πρὸς τὴν διήγησιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχουν μίαν θέσιν λειτουργικὴν. Ἐντυχῶς ἡ ἔκδοσις τῶν *Anmerkungen zu den Märchen der Br. Grimm* ὑπὸ *Johannes Bolte* καὶ *Georg Polivka* (Berlin 1914-1932) ἦλθεν ἐγκαίρως καὶ ἀπετέλεσεν ἀπὸ τοῦ 1914 τὸ βασικὸν βοήθημα εἰς τὴν ἐργασίαν μου. Εἰς τὴν παρεχομένην ὑπ' αὐτῶν ἀνάλυσιν ἐκάστου παραμυθιακοῦ τύπου δὲν εἶχα ἢ τὸ προσθέσω εἰς ἐκάστην Ἑλληνικὴν παραλλαγὴν τὰ μοτίβα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα τυχὸν δὲν ὑπῆρχον εἰς τὴν ἀνάλυσιν τοῦ τύπου παρὰ *Bolte-Polivka*.

Ἐπροχωροῦσα μὲ τὴν ἀναλυτικὴν αὐτὴν μέθοδον, ὅτε κατὰ τὸ 1928 ἦλθεν εἰς ἐπικουρίαν ἡ ἀναθεώρησις καὶ ἐπαύξησις τοῦ Καταλόγου τοῦ *Aarne* ὑπὸ τοῦ Ἀμερικανοῦ καθηγητοῦ *Stith Thompson*¹ ὑπὸ τὸν τίτλον *The Types of the Folktale* καὶ ἀπὸ τοῦ 1932-1936 ἡ ἔκδοσις τοῦ ἑξατόμου *Motif-Index of Folk Literature* τοῦ αὐτοῦ ἀκαταπονήτου ἐρευνητοῦ². Ἐννοεῖται ὅτι ἡ δημοσίευσις τῆς ἐπηρευμένης μορφῆς τοῦ Καταλόγου *Aarne* ἐπέβαλε τὴν ἀναθεώρησιν καὶ τῆς ἰδικῆς μου ἐργασίας, ὅχι ὅμως καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῆς κατὰ *Bolte - Polivka* ἀναλύσεως τῶν τύπων, διότι αὐτὴν εἶχε καὶ ὁ *Thompson* ὡς βάσιν εἰς τὴν ἐργασίαν του.

Ἡ ἐργασία μου μετὰ τὴν γενομένην ἀναθεώρησιν προχωροῦσε βραδέως μὲν, ἀλλὰ σταθερῶς πλουτιζομένη μὲ τὴν προσθήκην νέων τύπων, ὅτε ἕνα ἐντυχὲς γεγονός ἦλθε τὸ τὸν ὀνόματι τὰς προσπάθειάς μου.

Ἐν ἔτει 1957 ὁ καθηγητὴς *Thompson*, ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὰ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ἰνδιάνας καθήκοντά του, ἐπεχείρησε περιοδείαν εἰς τὴν Ἑυρώπην πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν κατὰ τόπους Λαογραφικῶν Ἰνστιτούτων καὶ Ἀρχείων καὶ συλλογὴν ὑλικοῦ διὰ τὴν νέαν ἀναθεώρησιν καὶ ἐπαύξησιν τοῦ Καταλόγου του. Δὲν παρέλειψε τὸ ἐπισκεφθῆ καὶ τὰς Ἀθήνας καὶ τότε ἐκ τοῦ ἀνεκδότου Καταλόγου μου παρέλαβε ὅσους νέους τύπους εἶχα ἕως τότε προσθέσει εἰς τὸν Κατάλογόν μου. Οὕτω τὸ ἐλληνικὸν παραμύθι ἀντιπροσωπεύεται τῶρα ὁπωσοῦν ἐπαρκῶς εἰς τὴν ἐκδοθεῖσαν τὸ 1961 δευτέραν, λίαν ἐπηρευμένην ἀναθεώρησιν τῶν *Types of the Folktale* (FFC N:o 184), ἐκ

1. *The Types of the Folktale. A Classification and Bibliography. Antti Aarne's Verzeichnis der Märchentypen* (FFC. N:o 3), Translated and Enlarged by *Stith Thompson* (FFC N:o 74). Helsinki 1928.

2. *Motif-Index of Folk-Literature. Τόμοι I-VI* (FFC. N:os 106-109, 116, 117) Helsinki 1932-1936. Revised and enlarged edition by *Stith Thompson*. Copenhagen 1955-1958.

σελίδων 588 (έναντι 66 σελίδων τοῦ Καταλόγου *Aarne*), ἡ ὁποία ἀποτελεῖ μέχρι σήμερον τὴν βᾶσιν τῶν παραμυθιακῶν ἐρευνῶν.

Ἐννοεῖται ὅτι καὶ πάλιν ἐδέησε νὰ ἀναθεωρήσω ἀπ' ἀρχῆς τὴν ἐργασίαν μου, διὰ νὰ τὴν προσαρμόσω εἰς τὴν νέαν καί, ὡς ἐλπίζω, ὀριστικὴν ἔκδοσιν τοῦ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένου Καταλόγου τῶν παραμυθιακῶν τύπων.

Ὅφειλῶ ἐδῶ νὰ ὁμολογήσω, ὅτι καὶ μὲ τὴν δευτέραν ἀναθεώρησιν καὶ τὴν ἐπαύξησιν τοῦ διεθνoῦς Καταλόγου αἱ δυσχέρειαι περὶ τὴν κατάταξιν τοῦ παραμυθιακοῦ ὕλικου δὲν ἐξέλιπον. Ἐν πρώτοις δὲν εἶναι πάντοτε σαφὲς ποῖον τὸ κύριον ἢ κεντρικὸν θέμα, ἐφ' οὗ οἰκοδομεῖται ἕκαστος τύπος καὶ δεύτερον ὡς βᾶσις διὰ τὸν προσδιορισμὸν ἑνὸς τύπου εἰς τὸν διεθνήν Κατάλογον *Aarne - Thompson* δὲν ἐλήφθη ἡ δρᾶσις, τὰ σταθερὰ λειτουργικὰ μοτίβα, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ δρῶντα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα εἶναι μεταβλητὰ στοιχεῖα. Ἐκ τούτου τὸ ἔργον τῆς κατατάξεως κατὰ τὸ σύστημα *Aarne-Thompson* δυσχεραίνεται κατὰ πολὺ. Ἀπόδειξις ὅτι γνώστης βαθὺς τοῦ ἑλληνικοῦ παραμυθιοῦ, οἷος ὁ ἀοίδιμος *Richard M. Dawkins*, μόνον διὰ 26 ἐκ τῶν 84 παραμυθιῶν τῆς ὠραίας ἐκλογῆς του: *Modern Greek Folktales* (1963) ἦτοι διὰ ποσοστὸν 30,95% ἠδυνήθη νὰ προσδιορίσῃ τὸν τύπον κατὰ τὸ τυπολογικὸν σύστημα τοῦ Καταλόγου *Aarne - Thompson*, παραμυθιολόγος δὲ τῆς περιοπῆς τοῦ *Wolfgang Eberhardt* ἐκ τῶν 387 τύπων τοῦ Καταλόγου τῶν Τουρκικῶν παραμυθιῶν, τὸν ὁποῖον ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ *Pertev Boratan* συνέταξε, ἐξέδωκε δὲ τὸ 1953 ἡ *Akademie der Wissenschaften* ἐν *Wiesbaden*, μόνον δι' 148 τύπους ἦτοι διὰ ποσοστὸν 38,24% ἠδυνήθη νὰ καθορίσῃ τὴν ἀντιστοιχίαν πρὸς τοὺς τύπους τοῦ διεθνoῦς Καταλόγου. Ὅτι διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν ἀπαιτεῖται πείρα καὶ εὐρεία γνώσις τοῦ εὐρωπαϊκοῦ παραμυθιοῦ ἀποδεικνύουν οἱ πίνακες ἀντιστοιχίας, τοὺς ὁποίους ὁ *Walter Anderson* παρέθεσεν εἰς τὴν βιβλιοκρισίαν τοῦ Τουρκικοῦ Καταλόγου¹, ὅπου τὸ ποσοστὸν ἀντιστοιχίας ἀνεβιβάσθη σχεδὸν εἰς τὸ διπλάσιον.

Ὁ ἀναλυτικὸς τρόπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἐξ ἀρχῆς ἐγίνετο ἡ περιγραφή τοῦ περιεχομένου τῶν διαφόρων παραλλαγῶν, ἡ προσθήκη νέων τύπων εἰς τὸν Κατάλογόν μου καὶ ὄχι ὀλιγώτερον αἱ ἐπανειλημμένοι ἀνασυντάξεις τοῦ Καταλόγου μου ἐπέφεραν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, καθυστέρησιν εἰς τὴν πρόοδον τῆς ἐργασίας μου, ἡ ὁποία καὶ ἐξ ἄλλων λόγων δὲν ἦτο συνεχής.

Ἐπεβραδύνετο καὶ ἐκ τῆς ἐνασχολήσεώς μου ἀπὸ τοῦ 1952 εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας καὶ εἰς ἄλλας ἐπειγούσης φύσεως ἐπιστημονικὰς μου ἐργασίας. Κυρίως συνεχῆς ἡ ἐργασία μου ὑπῆρξεν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1960, ὅτε τὸ Βασιλικὸν Ἰδρυμα Ἑρευνῶν ἔκριεν ὅτι ἐπεβάλλετο νὰ μοὶ δοθῇ οὐσιαστικὴ ἐνίσχυσις διὰ τῆς προσλήψεως

1. *Hessische Blätter für Volkskunde*, 44 (1953) 116-130.

ένος ἐπιστημονικοῦ συνεργάτου. Τότε προσέλαβα ὡς συνεργάτην τὴν κ. Χρηστίναν Τουφεξῆ - Πάσχου, ἡ ὁποία μὲ τὴν γλωσσομάθειάν της, τὴν ὀξειαν ἀντίληψιν καὶ ἐξαιρετον φιλοπονίαν της μοῦ προσέφερε ἀπὸ τοῦ 1960-1967 πολύτιμον βοήθειαν. Οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἔτυχον καὶ παρὰ τῆς Μπαγκείου Ἐπιτροπῆς καὶ οὕτως ἠδυνήθη ἡ βοηθός μου νὰ συνεχίσῃ ἐπὶ ἐν εἰσέτι ἐξάμηνον τὴν συνεργασίαν της.

Ἡ καθυστέρησις αὐτῆ, λυπηρὰ καθ' ἑαυτήν, ἀφοῦ ἡ ἐργασία μου εἶχεν ἀναγγελθῆ καὶ ὁ Κατάλογος ἀνεμένετο ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, εἶχε καὶ τι τὸ καλόν. Τὸ ὑπάρχον ἐν ἀρχῇ παραμυθιακὸν ὕλικὸν ἦτο μὲν ἀξιολογώτατον ὡς προερχόμενον ἐκ τοῦ β' ἡμίσεος τοῦ 19ου αἰῶνος, ἀλλὰ ἀνεπαρκές διὰ νὰ δώσῃ εἰκόνα τοῦ τεραστίου πλούτου καὶ τῆς εὐρυτάτης διαδόσεως τοῦ παραμυθιοῦ εἰς τὰς διαφόρους περιοχὰς τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου. Μὲ τὴν ἴδρυσιν ὁμῶς ὑπὸ τοῦ Ν. Πολίτου τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἐταιρείας κατ' ἀρχὰς καὶ τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου ὑπὸ τῆς Πολιτείας κατόπιν, ἡ συλλογὴ παραμυθιακοῦ, ὡς καὶ ποικίλου ἄλλου λαογραφικοῦ ὕλικου, ἐσυστηματοποιήθη καὶ ὀργανώθη διὰ διαγωνισμῶν καὶ εἰδικῶν ἀποστολῶν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀρχείου. Ἐγκύκλιος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀπὸ τοῦ 1927 ὑπήχθη τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον, ἐνισχυθεῖσα διὰ συστάσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας πρὸς τοὺς λειτουργοὺς τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, ἀπέδωσε πλούσιον ἀμητὸν διὰ τῆς συλλογῆς ἄνω τῶν 3500 μύθων καὶ παραμυθιῶν. Τὸ παράδειγμα ἐξ ἄλλου τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἐταιρείας ἠκολούθησαν ἀπὸ τοῦ 1923 τὰ ἰδρυθέντα κατὰ τόπους Σωματεῖα, τὰ ὁποία κατανοοῦντα τὴν ἐθνικὴν σημασίαν τῶν κειμηλίων τῆς ἐθνικῆς κληρονομίας ἴδρυσαν ἐπιστημονικὰ περιοδικά, εἰς τοὺς τόμους τῶν ὁποίων ἀπεταμίεον ποικίλην λαογραφικὴν ὕλην καὶ ἰδίᾳ παραδόσεις καὶ παραμύθια. Ἀναφέρω ἰδιαιτέρως τὰ Θρακικά, τὸ Ἀρχεῖον θρακικοῦ γλωσσικοῦ καὶ λαογραφικοῦ θησαυροῦ, τὸ Ποντιακὸν Ἀρχεῖον, τὴν Ποντιακὴν Ἐστίαν, τὰ Μικρασιατικὰ Χρονικά, τὸ Λαογραφικὸν Παράρτημα τῶν Κυπριακῶν Σπουδῶν κ.ἄ.

Πρὸς τούτοις διὰ τῆς ἐν ἔτει 1947 ἰδρύσεως ἑδρας Λαογραφίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν ὀργανώθη Λαογραφικὸν φροντιστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπὸ τὸν τύπον ἀσκήσεως τῶν φοιτητῶν εἰς τὸ συλλεκτικὸν ἔργον συνεκεντρώθη ἄφθονον λαογραφικὸν ὕλικὸν ἐξ ὅλων σχεδὸν τῶν περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος, μέγα μέρος τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖται ἀπὸ λαϊκὰς διηγήσεις καὶ ἰδίᾳ παραμύθια.

Ὅλως ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ μνημονευθῆ ἡ συμβολὴ τῶν φίλων τοῦ ἑλληνικοῦ παραμυθιοῦ, οἱ ὁποῖοι μετ' ἀγαστοῦ ζήλου κατέγιναν εἰς τὴν καταγραφὴν λαϊκῶν διηγήσεων. Ἐκ τούτων ἄλλοι μὲν, ὡς ἡ μακ. Ἑλπινίκη Σταμούλη - Σαραντῆ, ὁ Ξεν. Ἀκογλου, ὁ Νεοκλῆς Κληρίδης, ὁ ἱερεὺς Γ. Ρήγας, ἡ Στέλλα Ἐπιφανίου - Πετράκη ηὐτύχησαν νὰ ἴδουν δημοσιευομέ-

νας τὰς συλλογὰς των, ἄλλαι δέ, ὡς ἡ μακ. Μαρία Λιουδάκη, τὰς κατέλιπον εἰς ἀνέκδοτα χειρόγραφα. Τέλος ἡ μεγάλη συλλογὴ ἀπεραθίτικων παραμυθιῶν τῆς Διαλεχτῆς Ζευγώλη ἀναμένει τὴν ἐμφάνισιν γενναιοδωροῦ ἐκδότου¹.

Θὰ μοῦ ἐπιτραπῆ τώρα νὰ νομίζω, ὅτι αἱ δεκαεταίαι πὺν διέρρευσαν ἀπὸ τοῦ 1910 ἕως σήμερα δὲν ἀπέβησαν ἐπὶ ματαίῳ. Πρῶτον, διότι ἐν τῷ μεταξὺ τὸ ὑλικὸν τοῦ ἐλληνικοῦ παραμυθιοῦ ἠνξίθη τεραστίως, ὥστε ἀντὶ 2.000 παραλλαγῶν τοῦ 1910 νὰ ἔχωμεν σήμερα εἰς τὰς συλλογὰς μας πλέον τῶν 23.000 κειμένων. Δεύτερον, διότι αἱ ἐπανειλημμένα ἀνασυντάξεις καὶ ἐπανξήσεις τοῦ διεθνοῦς Καταλόγου ὑπὸ τοῦ Stith Thompson ἀνέπτυξαν τὴν τυπολογίαν τοῦ παραμυθιοῦ ἐπὶ διεθνοῦς κλίμακος εἰς τοιαύτην τελειότητα, ὥστε ἡ καταλογογράφησις τῶν παραμυθιῶν τῶν διαφόρων εὐρωπαϊκῶν λαῶν νὰ εἶναι εὐχερῆς καὶ σταθερά. Ἐκ τούτου ὅσοι Κατάλογοι παραμυθιῶν συνετάχθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρώτου Καταλόγου τοῦ Aarne τοῦ 1910 ἀπεδείχθησαν ἐκ τῶν πραγμάτων ἐλλειπεῖς ἢ σχεδὸν ἄχρηστοι. Παράδειγμα ὁ Κατάλογος τῶν παραμυθιῶν τῆς Φλάνδρας, ὁ ἐκδοθεὶς τὸ 1921 ὑπὸ τοῦ Maurits de Meyer². Ἐπειτα ἀπὸ τὴν ἐξέλιξιν, πὺν παρουσίασεν ὁ διεθνῆς Κατάλογος τῶν παραμυθιακῶν τύπων, ὁ de Meyer ἔκρινεν ἐπάναγκες νὰ ἀνακαινίσῃ τὸ ἔργον του καὶ προέβη εἰς τὴν ἀνασύνταξιν αὐτοῦ κατὰ τὸ ἀναλυτικὸν σύστημα, ὥστε ν' ἀνταποκρίνεται πλήρως εἰς τὰς ἀξιώσεις τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης. Οὕτω τὸ 1968 ἐξέδωκε νέον ἀναλυτικὸν Κατάλογον: *Le conte Populaire Flamand. Catalogue Analytique (et Repertoire des Episodes et Elements des contes, Motif - Index)*, περιληφθέντα εἰς τὴν σειρὰν τῶν FF Communications ὑπ' ἀριθ 203 τῆς Φιλλανδικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν. Τὴν μοῖραν αὐτὴν δὲν θὰ ἐξέφευγε καὶ ὁ Κατάλογος τῶν ἐλληνικῶν παραμυθιῶν, ἂν ἐξεδίδετο μὲ τὰ δεδομένα τοῦ 1910 ἢ καὶ τοῦ 1928.

Ὡς ἤδη ἐλέχθη, ὡς βάσις εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Καταλόγου τῶν Ἑλληνικῶν παραμυθιῶν ἐχρησίμευσεν ἡ νεωτέρα ἀναθεώρησις τοῦ Καταλόγου τοῦ Aarne ὑπὸ τοῦ Stith Thompson: *The types of the Folktale, Second Revision (FFC 184) Helsinki, 1961.*

1. Περὶ τῶν γενομένων ἐν Ἑλλάδι παραμυθιακῶν συλλογῶν καὶ ἐρευνῶν ἀπὸ τοῦ 1864 βλ. τὸ ἄρθρον μου: *Märchensammlung und Märchenforschung in Griechenland seit dem Jahre 1864 ἐν Deutsches Jahrbuch für Volkskunde, Berlin τ. 8 (1962) 153-159.* Ἀνεδημοσιεύθη εἰς τὸν τόμον: *Wege der Märchenforschung* hrsg. von Felix Karlinger, 1973, Wissenschaftliche Buchgesellschaft Darmstadt, σελ. 361-371.

2. *Maurits de Meyer, Les contes populaires de la Flandre. Catalogue de toutes les variantes flamandes de conte populaire d'après le Catalogue des contes-types par A. Aarne (FFC No: 3). Helsinki, 1910.*

Μετὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ τύπου, εἰς τὸν ὁποῖον ἓνα παραμῦθι ἀνήκει, ἀναγράφεται, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ, ἢ ὀνομασία τοῦ τύπου, ἔπειτα δίδεται σύντομος περιγραφή αὐτοῦ κατὰ τὴν πλοκὴν ποὺ παρουσιάζει ὁ μῦθος ἢ τὸ παραμῦθι εἰς τὸν ἑλληνικὸν οἰκότυπον, καὶ ἡ σχετικὴ βιβλιογραφία, ἰδίᾳ ἢ ἑλληνικὴ, διότι ἡ ξένη παρέχεται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ διεθνoῦς Καταλόγου. Εἰς ταῦτα ἀκολουθεῖ ἡ ἀναγραφὴ τῶν ἑλληνικῶν παραλλαγῶν, κατ' αὔξοντα ἀριθμὸν, πρῶτον τῶν δημοσιευμένων καὶ κατόπιν τῶν ἀδημοσιευτῶν κειμένων: ἀναγράφεται ἐν συντομογραφίᾳ ὁ τόπος προελεύσεως ἐκάστης παραλλαγῆς καὶ ἡ πηγὴ, ἐξ ἧς ἐλήφθη.

Ἀποσχίδες (Subtypes) ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ τύπου ἀποδίδονται, ὡς καὶ εἰς τὸν Κατάλογον AT, μὲ ὑποδιαίρέσεις αὐτοῦ, δηλουμένας διὰ κεφαλαίων στοιχείων A, B, C κτλ., παραλλαγαὶ δὲ παρουσιάζουσαι οὐσιώδη πως διαφορὰν κατὰ τὸ περιεχόμενον ἀπὸ τοῦ τύπου ἢ τοῦ ὑποτύπου, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκουν, δηλοῦνται διὰ τοῦ αὐτοῦ μὲν ἀριθμοῦ, ἀλλὰ μὲ ἓνα ἢ περισσοτέρους ἀστερίσκους, τιθεμένους μετὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ τύπου (π.χ. AT 1*, 1**, 8****. —AT 34A, 34B, 34B*, —AT 789, 789A, 789A*, 789A**, 789B* κτλ.).

Κείμενα ἑλληνικά, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ὑπάρχει ἀντίστοιχος τύπος παρὰ AT, καὶ τὰ ὁποῖα παρουσιάζουν διάδοσιν τινα ἐντὸς τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου, ἐδηλώθησαν εἰς τὸν ἑλληνικὸν Κατάλογον διὰ προσθέτων ἀριθμῶν καταχωρισθέντων, ἀναλόγως τῆς ἐννοίας των, εἰς τὰ ἀφεθέντα ὑπὸ τοῦ Laagne, ὡς εἶπομεν, κενά. Ὁ πρόσθετος αὐτὸς τύπος ἐδηλώθη δι' ἀστερίσκου τεθέντος πρὸ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ τύπου (π.χ. *1A, *2E, *15A κτλ.). Ἐν δημοσιευμένη τις παραλλαγή ἐλήφθη ἐκ χειρογράφου κατατεθειμένου εἰς τὰς συλλογὰς τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου (μετονομασθέντος εἰς Κέντρον Ἐρεῦνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας) ἢ τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας ἢ τοῦ ἰδιοῦ μου Λαογραφικοῦ Φροντιστηρίου, γίνεται παραπομπὴ εἰς αὐτά. Ὁμοίως διὰ ΣΠ διακρίνεται πᾶσα παραλλαγή προερχομένη ἐκ τῆς ἀνεκδότου συλλογῆς N. Γ. Πολίτου, τῆς κατατεθειμένης εἰς τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον.

Συμφώνως πρὸς τὸ διάγραμμα τῆς ὕλης παρὰ AT διηρέθη ἡ ὕλη καὶ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Κατάλογον εἰς 4 μέρη:

- I. Μῦθοι ζώων (Animal Tales) ἀρ. 1-299.
- II. Καθ' αὐτὸ παραμῦθια (Ordinal Folktales) ἀρ. 300-1199.
- III. Εὐτράπελοι διηγήσεις καὶ ἀνέκδοτα (Jokes and Anecdotes) ἀρ. 1200-1999.
- IV. Κλιμακωτὰ παραμῦθια (Formula Tales) ἀρ. 2000-2399.

Χάριν εὐκολίας περὶ τὴν ἔκδοσιν ὁ Κατάλογος τῶν Ἑλληνικῶν παραμυθῶν ἐκδίδεται εἰς τρία τεύχη, ἀρχῆς γινομένης ἀπὸ τῶν ΜΥΘΩΝ ΤΩΝ ΖΩΩΝ.

Α' ΠΗΓΑΙ

Ι. Συλλογαί δημοσιευμέναι

α) εἰς περιοδικὰ καὶ ἡμερολόγια.

- **Ανατ. Ἐπιθεώρησις*. Σύγγραμμα περιοδικὸν τῆς Σμύρνης, τ. Α' (1873).
- **Ἀνδρ. Ἡμερ.*: Ἀνδριακὸν Ἡμερολόγιον, τ. Α'-Ε', (1925-29).
- **Ἀρχ. Εὐβ. Μελ.*: Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν, τ. Η' (1961). Ἀθήναι.
- **Ἀρχ. νεωτ. ἑλλ. γλ.*: Ἀρχεῖον τῆς νεωτέρας Ἑλλήν. γλώσσης ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ Συλλόγου Κοραῆ, τ. Β' 1892. Ἀθήναι.
- **Ἀρχ. Θρ. Θησ.*: Ἀρχεῖον τοῦ Θρακικοῦ Λαογραφικοῦ καὶ Γλωσσικοῦ θησαυροῦ. Διευθ. Πολύδ. Παπαχριστοδοῦλου, τ. Α'-ΚΕ' (1934-1948). Ἐν Ἀθήναις.
- **Ἀρχ. Πόντου*: Ἀρχεῖον Πόντου. Σύγγραμμα περιοδ. ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς Ποντιακῶν μελετῶν. Α'-ΚΖ' (1928-1967). Ἐν Ἀθήναις.
- **Ἀρχ. Σάμου*: Ἀρχεῖον Σάμου. Σύγγρ. περιοδ. ἐκδιδόμενον ὑπὸ Ν. Ζαφειρίου. Α' 1946. Ἀθήναι.
- Arch. f. Litter.*: Archiv für Litteraturgeschichte. Τόμ. XII, 1884 Leipzig.
- Archivio trad. pop.*: Archivio per lo studio delle tradizioni popolari 1887. Palermo.
- **Ἀστὴρ Πόντου*: Ἀστὴρ τοῦ Πόντου, περιοδ. σύγγραμμα ἐκδιδόμενον ὑπὸ Θ. Γραμματικοπούλου. Ἐν Τραπεζοῦντι, τ. Α' 1885.
- **Ἀθηνα*: Σύγγρ. περιοδ. τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας, τ. 3(1891)97, τ. 45 (1933)54-137.
- Atlantis*: Schweizer Zeitsch. Ostern 1963, σ. 209-212.
- Ausland*: Das Ausland¹⁸³² No 56. 57.
- BCH*: Bulletin de corresp. hellenique, τ. 33 (1909).
- Βύρων*: Βύρων τ. Α' (1874), τ. Β' (1876).
- Calabria*: La Calabria, Rivista di letteratura popolare diretta da L. Bruzzano. Monteleone 1888-98.
- Χιακὰ Χρον.*: Χιακὰ Χρονικά, ἐκδιδ. ἐπιμελεία Κ. Ἀμάντου, τεύχη Α'-Δ' (1911-1919) ἐν Ἀθήναις.
- Χρον. Χαλκιδ.*: Χρονικά τῆς Χαλκιδικῆς. Περιοδ. ἐκδοσις Ἱστορ. καὶ λαογρ. Ἑταιρείας Χαλκιδικῆς. Τ. 2 (1961)240-42. Θεσσαλονίκη.
- Χρον. Πόντου*: Χρονικά τοῦ Πόντου. Μηνιαῖο λαογρ. περιοδικό. Ὅργανο τοῦ Συλλόγου «Ἀργοναῦται Κομνηνοί». Α'-Β'-(1943-46) Ἀθήνα.
- ΔΙΕ*: Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας τῆς Ἑλλάδος. Α'-Ε' (1883-1900). Ἀθήναι.
- Δωδ.* Ἀρχ.: Δωδεκανησιακὸν Ἀρχεῖον. Α' - Γ' (1955-58). Ἀθήναι.

- Δοῦρος*: Μηνιαῖο λαογραφικο-ιστορικό λογοτεχν. περιοδικό. Νεάπολις Κρήτης. "Ετ. Β' καὶ Γ' 1939.
- Ἑβδομάς*: Ἑβδομάς. Περιοδ. σύγγραμμα. Ἀθῆναι τ. Α' 1884.
- Ἐπ. Κρητ. Σπ.*: Ἐπετηρίς Ἑταιρείας Κρητικῶν Σπουδῶν. Α'-Δ' (1938-1941). Ἀθῆναι.
- Ἐπ. ΛΑ*: Ἐπετηρίς τοῦ Λαογρ. Ἀρχείου (Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν). 1939-1972.
- Ἐπ. Φιλολ. Σχ. Ἀθ.*: Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίς τῆς Φιλολ. Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. 1955-56, σ. 528.
- Ἐπ. Φιλολ. Σχ. Θεσ.*: Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρίς τῆς Φιλοσοφ. Σχολῆς Θεσσαλονίκης. 9 (1965) 5-10.
- Ἡλειακά*: Τριμηνιαῖο ιστορικο-λαογρ.-γλωσσ. περιοδικό. Α'-Β' (1951-1956). Λεχαινά.
- Ἡμερ. Δυτ. Μακ.*: Ἡμερολόγιον Δυτ. Μακεδονίας. "Ετ. 1936, 1937, Θεσσαλονίκη.
- Ἡμερ. Ἰθάκης*: Ἡμερολόγιον Ἰθάκης. "Ετ. Β' 1929. "Ετ. Γ' 1930. Ἐν Ἀθήναις.
- Ἡπειρ. Ἔστ.*: Ἡπειρωτικὴ Ἔστια. Μηνιαία Ἐπιθεώρησις ἐν Ἰωαννίνοις. Β'-Γ' (1953-1961).
- Ἡπειρ. Χρον.*: Ἡπειρωτικὰ Χρονικά. "Ετ. Α' 1926. Ἰωάννινα.
- Fabula*: Zeitschrift für Erzählforschung, hrsg. von Kurt Ranke. Berlin.
- Folklore*: A quarterly Review of myth, tradition, institution and custom of the Folklore Society. Vol. VII (1896), X-XII (1899-1901) London.
- Ἰκαριακά*: Ἰκαριακά Γράμματα. 1 (1959).
- Jahrb. rom. Litt.*: Jahrbuch für romanische Litteratur. XI.
- Jahresgabe*: Jahresgabe der Gesellschaft zur Pflege des Märchengutes der europäischen Völker, 1957-1965.
- Journ. Amer. FL*: Journal of American Folklore, τ. 60 (1947) 163-167.
- Journ. Hell. St.*: Journal of Hellenic Studies, vol. 30 (1910) 128.
- Κῆρυξ Αἰγ.*: Κῆρυξ τῆς Αἰγίνης. Γ' 1949 ἀρ. φ. 31.
- Κρητ. Χρον.*: Κρητικὰ Χρονικά. Τετραμηνιαία ἐπιστημον. ἔκδοσις. Ἐκδότης: Ἀνδρέας Καλοκαιρινός, τ. 15-16 (1961/62) 298-301. Ἡράκλειον Κρήτης.
- Κρητ. Σελίδες*: Κρητικαὶ Σελίδες. "Ετ. Α' 1936-37.
- Κρητ. Ἐπιθεώρ.*: Κρητικὴ ἐπιθεώρησις. Ρέθυμνον 1951.
- Κρητ. Ἐφημ.*: Κρητικὴ ἔφημερίς. Ρέθυμνον 1951.
- Κρητ. Ἔστια*: Κρητικὴ Ἔστια. Τόμ. Α' 1949.
- Κρητ. Στοά*: Κρητικὴ Στοά. Περιοδικὸν ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης, τ. 1-3 (1908-1911).
- Κρητ. Ἀστήρ*: Κρητικὸς Ἀστήρ, 15ήμερον εἰκονογρ. περιοδικόν. Χανιά. "Ετος α'-ε' 1906-1911.
- Κρητ. Λαός*: Κρητικὸς λαός, περιοδ. ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης, Α', 1909.
- Κυπρ. Χρον.*: Κυπριακὰ Χρονικά. Τόμ. Α' - ΙΓ' (1923-1937). Ἐν Λάρνακι.
- Κυπρ. Γράμμ.*: Κυπριακὰ Γράμματα. Μηνιαῖο περιοδ. μελέτης καὶ τέχνης. Διευθ. Νίκος Κρανηδιώτης. Α'-ΙΗ' (1935-1953). Λευκωσία.
- Κυπρ. Λεύκωμα*: Κυπριακὸν Λεύκωμα Πολυξένης Λοιζιάδος. Λεμεσὸς Κύπρου 1924.
- Κυπρ. Σπουδαί*: Κυπριακὰ Σπουδαί. Δελτίον τῆς Ἑταιρείας Κυπρ. σπουδῶν, τ. Α'-ΛΘ' (1937-1975). Λαογρ. παράρτημα. Λευκωσία.
- Κυπριόπουλο*, τ. Ε' (1949) ἀρ. 1-3.
- Λαογρ.*: Λαογραφία. Δελτίον τῆς Ἑλλ. Λαογρ. Ἑταιρείας. Ἐν Ἀθήναις, 1909-1975.
- Λαογρ. Κύπρος*: Τετραμην. λαογρ. περιοδικό. Χρονιά Β' (1972) τεύχ. 4-5, σ. 31-33. τεύχ. 6, σ. 101-107. Λευκωσία.

- Legrand Coll.*: Legrand, É., Collection des monuments de la langue neo-hellénique, I.
- Legrand Rec.*: Legrand, É., Recueil de contes populaires grecs. Paris 1881.
- Λεσβιακά*: Λεσβιακά. Δελτίον τῆς Ἑταιρείας Λεσβιακῶν μελετῶν. Μυτιλήνη.
- Μακεδονικά*: Σύγγραμμα περιοδ. τῆς Ἑταιρ. Μακεδ. Σπουδῶν 1-14 (1940-1974).
- Μαθητ.* Ἑστία: Ἐκφραστ. ὄργανον τῶν μαθητῶν . . . ἔτ. ΚΑ-ΚΓ' (1970-73), Λευκωσία.
- Μεσσην.* Ἑτος: Μεσσηνιακὸν ἔτος. Σύλλογος πρὸς διάδοσιν τῶν Γραμμάτων. Καλαμάτα, τόμ. Α' 1938.
- Μικρασ. Χρον.*: Μικρασιατικὰ Χρονικά. Σύγγραμμα περιοδ. Α'-ΠΓ' 1938 1967), Ἀθῆναι.
- Μυκον. Χρον.*: Μυκονιάτικα Χρονικά. Ἀθῆναι 1933-35.
- Μύσων*: Μύσων. Ἱστορικὸν καὶ λαογραφικὸν περιοδικόν. Διευθ. Μ. Γ. Καταπότης, Ἀθῆναι.
- Ν. Ἑστία*: Νέα Ἑστία. Ἑτ. Α' 1927 κέ. Ἀθῆναι.
- Νεοελλ. Γράμμ.*: Νεοελληνικὰ Γράμματα, ἑβδομ. φιλολ. ἑφημ. Περίοδ. Β' 1938. Ἀθῆναι.
- ΝΕΑ*: Νεοελληνικὰ Ἀνάλεκτα, περιοδικῶς ἐκδιδ. ὑπὸ τοῦ Φιλολ. Συλλόγου Παρνασσοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1870-72. 1874.
- Νισυρ. Χρον.*: Νισυριακὰ Χρονικά. Ἐκδ. Ἑταιρείας Νισυρ. Μελετῶν. 1-4 (1963-1972).
- Παναθήναια*: Παναθήναια. Εἰκονογραφ. 15ήμερον περιοδικόν. τ. 19 σ. 189. Ἀθῆναι.
- Πανδώρα*: Σύγγραμμα περιοδικόν, 11 (1861) φ. 259.
- Πάφος*: Πάφος. Παγκύπριο λογοτεχνικὸν περιοδικόν. 1-4 (1935-39). Πάφος.
- Παρνασσός*: Ἐπετηρὶς Φιλολ. Συλλ. Παρνασσός. τ. 4-10 (1880-1886) Ἀθ. Νέα σειρά, Α' 1959 κέ.
- Πελοποννησιακά*: Δημοσ. τῆς ἐν Ἀθήναις Ἑταιρ. Πελοπονν. Σπουδῶν. Ἀθῆναι 1956 κέ.
- Πελοπ. Ἑστία*: Πελοποννησιακὴ Ἑστία. Α' 1953.
- Πελοπ. Πρωτοχρονιά*: Πελοποννησιακὴ Πρωτοχρονιά. 1959. 1961. 1962.
- Ποντ. Ἑστία*: Ποντιακὴ Ἑστία. Μηνιαῖον λαογραφ. περιοδικόν. Θεσσαλονίκη 1950 κέ.
- Ποντ. Φύλλα*: Ποντιακὰ Φύλλα. Διευθ. Ν. Καπνᾶς. Α'-Γ' (1936-38). Ἀθῆνα.
- Προμηθεύς*: Προμηθεύς ὁ πυρφόρος. 15θήμερον ἐκπαιδ. περιοδικόν. Ἐν Ρεθύμνῃ 1925 κέ.
- Racc. Roccaf.*: Racconti greci di Roccaforte, diretti da E. Capialbi e L. Bruzzano, Monteleone 1885-86.
- RHR*: Revue de l'histoire des religions, τ. 10(1884).
- Riv. trad. pop. ital.*: Rivista delle tradizioni popolari italiane 1-2. Roma 1893-94.
- Σ.ΚΠ*: Ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος. Σύγγραμμα περιοδ., τ. 8-31 (1874-1908). Ἐν Κωνσταντινουπόλει. 1874.
- Συμαϊκά*: Τὰ Συμαϊκά. Ἐκδοσις Ἐπιτροπῆς Συμαϊκῶν Ἐκδόσεων. Α' 1972. Ἐν Ἀθήναις.
- Θρακικά*: Τριμηνιαῖον ἐπιστημον. σύγγραμμα, τ. 1-33 (1928-1960). Ἀθῆναι.
- Θρακ. Ἑπετ.*: Θρακικὴ Ἐπετηρὶς 1897. Ἐν Ἀθήναις.
- Z'Ag.*: Ζωγράφειος Ἀγὼν ἤτοι Μνημεῖα τῆς Ἑλλήν. ἀρχαιότητος ζῶντα ἐν τῷ νῦν ἑλλήν. λαῷ. Τόμ. Α' 1891, τόμ. Β' 1896. Ἐν Κωνσταντινουπόλει.

β) εἰς βιβλία.

- Abbott, G. F.*, Macedonian Folklore. Cambridge 1903, ἀνατύπ. Θεσσαλονίκη 1974.
- Αἰνεῖας, Τ.*, Εὐθύμα ἑλληνικὰ παραμύθια. Α' 1949. Β' 1950. Ἀθῆναι.
- Ἀκογλον, Ξεν.*, Λαογραφικὰ Κοτυώρων. Ἀθῆναι 1939.
- Ἀμαριώτου, Μαρία*, Ἱστορίες τῆς μανούλας μου. Παραμύθια, ἱστορίες, παρὰδόσεις. Ἀθῆνα 1948.

- 'Αναγνώστον, Σπ., Λεσβιακά ἤτοι συλλογὴ λαογραφικῶν περὶ Λέσβου πραγματειῶν. Ἐν Ἀθήναις 1903.
- Argenti - Rose*, Argenti, Philip and Rose, H. J., *The Folklore of Chios*, τόμοι 2, Cambridge 1949.
- 'Ασλάνης, Ἀσλάνη Βυζαντίου, Κ.Χ., Μῦθοι, μυθιστορίες καὶ διηγήματα ἠθικά καὶ ἀστεία. Ἀθήναι 1861.
- 'Αθανασούλα, Εὐδοκία, Ἦταν καὶ δὲν ἦταν. Λαϊκὰ παραμῦθια γιὰ παιδιά, διαλεγμένα ἀπὸ ἀνέκδοτο ὑλικὸ τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου. Ἀθήναι 1929.
- Βλαχογιάννη Ἀνθολ.*: Βλαχογιάννης Γιάννης, Ἱστορικὴ ἀνθολογία. Ἀνέκδοτα - γνωμικά - περίεργα - ἀστεία ἐκ τοῦ βίου διασήμων Ἑλλήνων 1820-1864. Ἀθήναι 1927.
- Βλαχογιάννη Ἀνέμη*: Γύροι τῆς ἀνέμης. Παραμῦθια. Ἀθήνα 1923.
- Boulenger*, Jacques, *Les contes de ma cuisinière*, 2e edition, Paris 1935.
- Βρόντης*, Ἀναστ., Ροδιακὰ, τόμ. Α' ἐν Ἀθήναις 1939, τόμ. Β' Ρόδος 1950.
- Buchon*, J. A., *La Grèce continentale et la Morée*. Paris 1843.
- Carnoy - Nicol.*: Carnoy, E. H. — Nicolaidis, J., *Traditions populaires de l'Asie Mineure*. Paris 1889.
- Χατζηγιάκης, Παραδ.*: Χατζηγιάκης, Ἀλέξ.Κ., Παραδόσεις Ἀσπροποτάμου. Τρίκαλα 1948.
- Χατζηγιάκης, Τ'* Ἀσπρο.: τοῦ αὐτοῦ, Τ' Ἀσπροπόταμο Πίνδου, Λαογραφικά. Ἀθήναι 1965.
- Χατζηγιάννου μῦθοι*: Χατζηγιάννου Κυριάκου, Κυπριακοὶ μῦθοι. Λευκωσία 1948. Συμπλήρωμα, Λαογρ. Κύπρος II τεύχ. 6, 1972, 101-107.
- Χατζηκώστα*, Ἰσμήνη Κ., Ἡ Κύπρος καὶ ἡ ζωὴ τῆς. Λονδίνο 1943.
- Chiarini*, P., *Costumi, Usi, Fiabe delle isole dell'Egeo*.
- Χρηστοβασίλης*, Χρ., Ἠπειρωτικὰ παραμῦθια. Ἰωάννινα 1963.
- Χριστοδουλόπουλος*, Ἰω., Τὰ παραμῦθια τοῦ νέου σχολείου. Ἀθήναι 1939.
- Dawkins MG in AM*: Dawkins, R. M., *Modern Greek in Asia minor*. Cambridge 1916.
- Dawkins MGF*: *Modern Greek Folktales*. Chosen and translated by—. Oxford 1953.
- Dawkins 45 Stor.*: *Forty-five Stories from the Dodekanese*. Cambridge 1950.
- Dawkins More G.F.*: *More Greek Folktales*. Oxford 1955.
- Deffner*, Mich., *Archiv f. mittel-u. neugriech. Philologie*. Athen 1880.
- Dieterich*, Karl, *Sprache u. Volksüberlieferungen der südl. Sporaden*. Wien 1908.
- Dozon*, A., *Contes albanais*. Paris 1881.
- Drosinis - Boltz.*: Nord - Euböa, 1884.
- Eckert - Formosis*: Eckert G. - Formosis P. E., *Lieder und Märchen aus Kozani u. Siatista*. Mit Beiträgen von Spyros Syngolites. Thessaloniki 1944.
- 'Επιφανίου-Πετρ.: Ἐπιφανίου-Πετράκη Στέλλα, Λαογραφικά τῆς Σμύρνης. Βιβλίο Β': Παραμῦθια κ.ά. 1966. Βιβλίο Γ' 1967, βιβλίο Δ' 1969.
- Εὐλάμπιος*, Γεώργ., Ὁ Ἀμάραντος, ἤτοι τὰ ρόδα τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος. Πετρούπολις 1843.
- Garnett - Glennie*: Garnett, L. M. J. and Glennie, St. J. S., *Greek Folk Poetry*, τ. 1-2 London 1896.
- Geldart*, E. M., *Modern Greek Folklore. The Tales of the People*. London 1884.
- Γεώργιος*, Ἄντ. Στ., Τὰ νέα παραμῦθια τοῦ λαοῦ, ἀνέκδοτα συλλεγμένα καὶ γραφέντα ὑπὸ —. Ἐν Ἀθήναις 1891.
- Georgeakis — Pineau*: Georgakis G. et Pineau L., *Le folklore de Lesbos*. Paris 1894.
- Γνευτός*, Παῦλος, Τραγούδια δημοτικὰ τῆς Ρόδου. Ἀλεξάνδρεια 1926.

- Hahn*: Hahn, J. G. v. Griechische und albanesische Märchen. München 1918.
- Hallgarten*, Paul, Rhodos. Die Märchen und Schwänke der Insel, gesammelt von—. Frankfurt 1926.
- Hög*, Carsten, Les Saracatsans. Une tribu nomade grecque. Bd. II: Textes. Paris Copenhague 1926.
- Jahresgabe*: Jahresgabe der Gesellschaft zur Pflege des Märchengutes der europäischen Völker. Von Prinzen, Trollen und Herrn Fro. Unveröffentlichte Quellen. = ab 1961 Märchen der europ. Völker. Aschendorff, Münster.
- Ἰωαννίδης*, Ἰστ. Τρ.: Ἰωαννίδης Σάββας, Ἱστορία καὶ στατιστικὴ Τραπεζοῦντος καὶ τῆς περὶ ταύτην χώρας. Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1870.
- Κεσίσογλου*, Ἰ. Τ. Τὸ γλωσσικὸν ἰδίωμα τοῦ Οὐλαγάτς. Ἀθ. 1951.
- Klaar*, Christos: Klaar, Marianne, Christos und das verschenkte Brot. Neugriech. Volkslegenden und Legendenmärchen. Ins Deutsche übertragen, zu einem Teil gesammelt von—. Kassel 1963.
- Klaar*, Zitrone: Klaar, Mar., Tochter des Zitronenbaums. Märchen aus Rhodos. Aus der Sammlung Anastas. Vrondis und der eigenen, hrsg. von—. Kassel 1970.
- Κληρίδης*: Κληρίδης, Νέαρχος, Ἱστορίες τῶν ζώων τῆς Κύπρου. Κυπρ. Σπουδαί, τ. II' Λαογραφ. παράρτημα. Λευκωσία 1950.
- Κουκουλέ*, Φαίδ., Οἰνουντιακά. Ἐν Χανίοις, 1908.
- Κούτρας*: 90 μουραμπάδες ἤτοι χαζομάρες καὶ ἐξυπνάδες τοῦ Γέρω Κούτρα. Ἀθ. 1899.
- Κωνσταντινίδης*, Βιβλιοθήκη παραμυθιῶν, ἀρ. 4. Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἀν. Κωνσταντινίδου 1895.
- Kretschmer LD.*: Kretschmer, Paul, Der heutige Lesbische Dialekt. Wien 1905.
- Kretschmer NM.*: Neugriechische Märchen. Jena 1917.
- Κρίσπη Πολυσπρία*: Κρίσπη, Μ.Κ., Πολυσπρία καὶ χόρτα διάφορα. Κεφαλληνία 1879.
- Κρίσπη Χόρτα*: Χόρτα διάφορα. Τεύχ. Β'. Ἐν Νάξω 1895.
- Κρόκος*, Γ. Ι., Εἶντα γίνεται στὴ Χιό. Χιώτικα ἀνέκδοτα. Ἀθήναι 1964.
- Κυριαζῆς*, Ν. Γ., Κυπριακαὶ παροιμίαι. Ἐν Λάρνακι 1940.
- Lagarde*, Paul de, Neugriechisches aus Klein Asien. Göttingen 1886.
- Λάσκαρης*, Ν. Ι., Ἡ Λάστα καὶ τὰ μνημεῖα τῆς. Ἐν Πύργῳ 1902 - 1905.
- Legr. Rec.*: Legrand, Louis Jean, Recueil de contes populaires grecs. Paris 1881.
- Λελέκου Ἀνθολ.*: Λελέκου Μιχ., Δημοτικὴ ἀνθολογία. Ἐν Ἀθ. 1868.
- Λελέκου Ἐπιδόρπ.*, Ἐπιδόρπιον, τόμ. Α'. Ἐν Ἀθ. 1888.
- Λελέκου Ἀποσπ.*: Ἀποσπάσματα ἐκ τῶν λαϊκῶν ἐθίμων, μύθων κλπ. Ἀθήναι 1891.
- Λέριος*, Δ., 38 παραμύθια ἀνέκδοτα συλλεγέμενα καὶ γραφέντα εἰς δημόδη γλῶσσον. Ἀθ. (πρὸ τοῦ 1896).
- Λιανίδης*, Σῆμος, Τὰ παραμύθια τοῦ Ποντιακοῦ λαοῦ. Ἐκλογή, κείμενα, νεοελληνικὴ μετάφραση - κατάταξη. Ἀθήναι 1962. (Παράρτημα Ἀρχείου Πόντου, ἀρ. 5).
- Λιουδάκη*, Γιαγιά: Λιουδάκη Μαρίας, Στῆς γιαγιάς τὰ γόνατα. Ἀθήναι 1932.
- Λιουδάκη*, Παπποῦς: Στοῦ παπποῦ τὰ γόνατα. Ἀθ. 1947.
- Λιουδάκη*, μαγγάλι: Γύρω στὸ μαγγάλι, Ἀθ. 1952.
- Λοιζιάς*, Πολυξένη, Κυπριακὸν λεύκωμα. Λεμεσὸς Κύπρου, 1924.
- Λουκάτος*, Δημ., Νεοελληνικὰ λαογραφικὰ κείμενα. (Βασικὴ Βιβλιοθήκη Ἀετοῦ, ἀρ. 48) Ἀθήνα 1957.
- Λουκόπουλος*, Φῶς: Λουκόπουλος Δημ., Φῶς ἀπὸ τοὺς μύθους μας (παροιμίες - αἰνίγματα - γλωσσοδέτες). Τόμ. Α'. Ἀθήναι 1926.

- Λουκόπουλος, Ν. Μυθ.*: Νεοελληνική μυθολογία. Ζῶα, φυτά. (Σύλλ. πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων 76). Ἀθ. 1940.
- Λουκόπουλος, Γεωργικά*: Γεωργικά τῆς Ρούμελης. Ἀθ. 1938.
- Λουκόπουλος, Ποιμεν.*: Ποιμενικά τῆς Ρούμελης. Ἀθ. 1930.
- Martin, Georges*, Mazedonische Märchen und Fabeln, Wiesbaden.
- Μαυρακάκης, Ἰω.*, Ἀνάλεκτα Κρητικῆς Λαογραφίας, τ. Α' 1939.
- Μέγας, Ι*: Μέγας, Γεώργιος Ἀν., Ἑλληνικά παραμύθια. Σειρὰ Α'. Ἐκδ. 3^η, Ἀθήναι 1962.
- Μέγας, ΙΙ*: Ἑλλην. παραμύθια. Σειρὰ Β'. Ἀθήναι 1963.
- Μέγας, ΙΙΙ*: Griechische Volksmärchen gesammelt u. hrsg von Georgios Megas. Übertragen von Inez Diller. Eugen Diederichs Verlag. Düsseldorf-Köln, 1965.
- Μέγας, ΙV*: Begegnung der Völker im Märchen. Bd 3: Griechenland-Deutschland. Gesellschaft zur Pflege des Märchengutes der europäischen Völker. Zusammenstellung u. Bearbeitung von G.A. Megas. Übertragen von Hedwig Bertos. Aschendorff, Münster Westf. 1968. Anmerkungen in Fabula, Bd. 15. 1974, p. 232-244.
- Μέγας, V*: Folktales of Greece. Edited by Georgios A. Megas, translated by Helen Colaclides. Folktales of the World. General editor: Richard M. Dorson. The University of Chicago Press. Chicago and London 1970.
- Μηλιόπουλος, Κότσυφας*: Μηλιόπουλος, Παρασκευᾶς, Ὁ κότσυφας, ὁ κύρ Κώστας καὶ ἄλλα μακεδονικά, Θεσ/νίκη 1952.
- Μηλιόπουλος ΜΠ*: Μακεδονικά παραμύθια. Θεσ/νίκη 1950.
- Miliopulos MB*: Aus Mazedonischen Bauernstuben. Mazedon. Legenden, Fabeln u. Märchen gesammelt von Dr. (!) Paraskevas Miliopulos, übertragen von Bernard Vonderlage. Hamburg 1955.
- Μιχαηλ. - Νουάρως ΛΣ.*: Μιχαηλίδου - Νουάρου, Μιχ., Λαογραφικά σύμμεικτα Καρπάθου. Τόμ. Α' 1932. Ἀθήναι.
- Μιχαηλ. - Νουάρως, Δωδ.*: Γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὴ Δωδεκάνησο. Ἀθήνα 1945.
- Misotakis, J.*, Ausgewählte griechische Volksmärchen. Berlin 1882.
- Μονογυιός, Εὐάγγελος*, Τὰ Μυκονιάτικα. Ἐν Ἐρμουπόλει 1927.
- Morosi, G.*, Studi sui dialetti greci della Terra d' Otranto. Lecce 1870.
- Μοσκόβη, Εἰρήνη*, Τὰ παραμύθια τῆς πατρίδας μου (Σύμης). Ἀθήνα 1953.
- Μουσαίου Μπουγιούκου, Καλλιόπη*, Παραμύθια τοῦ Λιβισιοῦ καὶ τῆς Μάκρης. Πρόλογος Γ.Α. Μέγα. Σχόλια Μ.Γ. Μερακλή. Μετάφραση σχολίων ὑπὸ Ὀκταβίου Μερλιέ. Ἀθήνα 1976.
- Nicolaiides, Jean*, Contes licencieux de Constantinople et de l' Asie Mineure (Contribution au Folklore érotique, contes, chansons, usages etc, recueillis aux sources orales. Tome 1er. Kleinbronn, Paris 1906.
- Nicolaiides, ΝΙΙ*: Νεοελληνικά παραμύθια. Athens 1899.
- Νικολάου, Ἰωάννης*, Ἡ Ὀδησσός (Βάρνα) ὑπ' ἀρχαιολογικὴν καὶ ἱστορικὴν ἐποψίν. Ἐν Βάρνῃ 1894.
- Νίτσος, Νικ.*, Μονογραφία περὶ τῆς ἐν Ἠπείρῳ κώμης τοῦ Τσαμαντᾶ. Ἀθήναι 1926.
- Παμπούκης, Ι.Τ.*, Μῦθοι τῆς Οἰνός τοῦ Πόντου. (Παράρτ. Ἀρχείου Πόντου, ἀρ. 6). Ἀθήναι 1963.
- Παπαδάκη, Εἰρήνη*, Λόγια τοῦ Στειακοῦ λαοῦ. Τόμ. Α' Ἀθ. 1938.
- Παπαζαφειρόπουλος, Π.*, Περισυναγωγή γλωσσικῆς ὕλης καὶ ἐθίμων. Πάτραι 1887.
- Παπαχατζῆς, Εὐάγγελος Γ.*, Δοκίμιον τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος Καρύστου καὶ τῶν πέριξ. Ἐν Ἀθ. 1915.
- Παρχαρίδης, Ἀθ. Ἰ.*, Ἱστορία τῆς Κρώμνης. Ἐν Τραπεζοῦντι 1911.
- Πασχαλίδου, Δέσποινα*, Παραμύθια τοῦ λαοῦ μας. Ἀθήνα 1939.

- Πέρδικα Σκῦρος*: Πέρδικα, Νίκη Α., Σκῦρος. Μνημεία τοῦ λόγου τοῦ λαοῦ. Τόμ. II 'Αθήναι 1943.
- Pernot, H.*, Études de linguistique néohellenique. I Paris 1907, III 1940.
- Φαρμακίδης, Ξεν.*, Κυπριακὴ Λαογραφία. 'Εν Λεμεσῶ 1938.
- Φιλιππίδου, Μαρίκα*, Τὰ παραμύθια τῆς μάνας μου. 'Εν 'Αθήναις 1926.
- Φιλιππίδου, 'Ο φλασκοκέφαλος καὶ ἄλλα παραμύθια*. 'Εν 'Αθ. 1926.
- Φλούδας, Νικ.*, Βυζικιώτικα, τόμ. Γ'. 'Αθ. 1963.
- Φραγκάκι Συμβολή*: Φραγκάκι, Εὐαγγελία, Συμβολὴ στὰ λαογραφικὰ τῆς Κρήτης. 'Αθήνα 1949.
- Φραγκάκι ΚΠ.*: Τὸ κρητικὸ παραμῦθι. Μελέτη καὶ συλλογὴ. 'Αθήνα 1952.
- Φραγκάκι Φχιορ.*: Φχιορεντίνος. 'Αθήνα 1964.
- Rio, Jean*, Νεοελληνικὰ παραμύθια. Contes populaires grecs publiés d'après les ms. du Dr. J. G. de Hahn et annotés par —. Copenhague 1879.
- Plenzat, Karl*, Λαϊκὰ παραμύθια ἀπ' ὅλες τὶς χῶρες, 1946.
- Πολίτης, Παροιμ.*, Ν. Γ. Πολίτου, Παροιμίαι, Α'-Δ'. 1902-4.
- Racconti di Roccaf.*: Racconti di Roccaforte disetti da E. Capialdi e L. Bruzzano, fasc. I e II, Monteleone 1885-1886.
- Ρήγας*: Ρήγας, Γεώργιος, Σκιάθου λαϊκὸς πολιτισμὸς. Τεῦχ. Β'. Δημῶδεις διηγήσεις. Θεσσαλονίκη 1962.
- Roussel*: Roussel, Louis, Contes de Mycono. Leopol 1929.
- Σακελλάριος*: Σακελλάριου, 'Αθαν. 'Α., Τὰ Κυπριακὰ. Τόμ. Β' 1891, τόμ. Γ' 1868, ἐν 'Αθήναις.
- Σαραντίδης*: Σαραντίδου, 'Αρχελάου 'Ι., 'Η Συνασός. 'Εν 'Αθήναις 1899.
- Schmidt, Märch.*: Schmidt, Bernhard, Griechische Märchen, Sagen u. Volkslieder Leipzig 1877.
- Σμυρλής*: Σμυρλής, Θαλής, Μακεδονικὰ παραμύθια. Τόμ. Α' (ἄνευ ἔτους).
- Σπανδωνίδης*: Σπανδωνίδης Πέτρος, Μελένικος, ὁ νεκρὸς Μακεδονικὸς ἀκρίτης. Θεσσαλονίκη 1930.
- Σταματ. Σαμ.*: Σταματιάδης, 'Επαμ. 'Ι., Σαμιακὰ ἤτοι ἱστορία τῆς νήσου Σάμου. Τόμ. Ε' 1887, ἐν Σάμῳ.
- Σταμούλη, Σαρ. Σηλυβρία*: Σταμούλη - Σαραντῆ, 'Ελπινίκη, 'Απὸ τὴν 'Ανατολικὴ Θράκη. 'Η Σηλυβρία μετὰ τὰ γύρω τῆς χωριά. Τόμ. Β' 1958, 'Αθήναι.
- Σταυρόπουλος, Κ.*, 'Ο κεκρυμμένος θησαυρὸς τῶν λαϊκῶν παραδόσεων. 'Αθήναι 1953.
- Taibbi - Car.*: Testi neogreci di Calabria. Parte I: Taibbi, Giuseppe Rossi. Parte II: Caracausi, Girolamo. Istituto Siciliano di Studi Bizantini e neogreci. Palermo 1959.
- Ταρσούλη, Γεωργία*, Μιὰ φορὰ κ' ἕναν καιρὸ. Δημοτικὰ παραμύθια. Τόμ. Α'. 'Αθήναι 1925.
- Thumb, Albert*, Handbuch der neugriech. Volkssprache. Grammatik. Texte. Glossar. Strassbourg 1910.
- Ζευγώλης Τάσος*: Ζευγώλη Τάσου, Λαογραφικά. Τόμ. Α' 1950, τόμ. Β' 1954, τόμ. Γ' 1956.
- Ζευγώλη - Γλέζου παροιμ.*: Ζευγώλη - Γλέζου, Διαλεχτή, Παροιμίες ἀπὸ τὴν 'Απείρανθο τῆς Νάξου. 'Αθήναι 1963.
- Ζευγώλη-Γλέζου, παραμ.*: Παραμύθια ἀπὸ τὴν 'Απείρανθο (ὑπὸ ἐκτύπωσιν).

II. Συλλογαὶ ἀδημοσίευτοι εἰς χειρόγραφα
ἀποκείμενα εἰς τὰ ἐξῆς Ἀρχεῖα:

- ΙΑ :** Ἱστορικὸν Λεξικὸν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι, ὁδ. Ἀναγνωστοπούλου 14.
- ΚΜΣ :** Κέντρον Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Διεύθυνσις Μέλπωσ Μερλιέ, Ἀθῆναι, ὁδ. Ναυαρίνου. 14.
- ΚΕΕΚ :** Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν Κύπρου. Λευκωσία.
- ΛΑ :** Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον, νῦν Κέντρον Ἐρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφίας, τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι, ὁδ. Ἀναγνωστοπούλου 14, 1)
- ΛΦ :** Λαογραφικὸν Φροντιστήριον καθηγ. Γ. Α. Μέγα, νῦν Ἀρχεῖον τῆς Ἑλλην. Λαογραφ. Ἐταιρείας, Ἀθῆναι, ὁδ. Διδότου 12.
- ΣΠ :** Συλλογὴ Ν. Γ. Πολίτου τῶν ἐτῶν 1887 κέ. κατατεθειμένη εἰς ΛΑ.
- ΣΛ :** Συλλογὴ Μαρίας Λιουδάκη, εἰς χ/φα παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ.

1) Εἰς τὴν συλλογὴν ΛΑ περιλαμβάνεται καὶ ὕλικὸν ἐκ χειρογράφων τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλλην. Φιλολογικοῦ Συλλόγου, τῶν ὁποίων ἀντίγραφα ἀπόκεινται εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Ἱστορ. Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ὡς καὶ ὕλικὸν ἐκ χειρογράφων τῆς Γλωσσικῆς Ἐταιρείας, κατατεθειμένων εἰς τὸ αὐτὸ Ἀρχεῖον. Ἐνδείξεις περὶ τῆς πηγῆς τῶν κειμένων ὑπάρχουν εἰς τὸ βιβλίον εἰσαγωγῆς τοῦ ΛΑ.

**III. Συλλογείς παραμυθιών
δημοσιευμένων εἰς περιοδικά.**

- Ἀδαμαντίου, Ἀδ.*: Τηνιακά. ΔΙΕ. 5 (1896) 277-326.
- Ἀθανασόπουλος, Θ.Ι.*: Λαογρ. 6 (1917) 643-6.
- Ἀκογλου, Ξενοφῶν* (ἢ Ξενίτας): Ποντ. Φύλλα 2(1937), 3(1938)32, 84 166, 271.—Ποντ. Ἑστία 1(1950), τευχ. 1, σ. 21-23.—Ἀρχ. Πόντου 15(1950) 195-205, τ. 18 (1953) 285-296.—Μικρασ. Χρον. 7(1957)359-410.
- Βαλαβάνης, Ἰωάννης*: Ἀρχ. Πόντου 6(1935)228 κέ., 7(1937) 83 κέ., 21(1956)135 κέ.
- Βαρίκα-Μοσκόβη, Εὐρη*: Τέσσαρα Καρπαθιακά παραμύθια. Δωδεκ. Ἀρχ. Β' (1956) 291 κέ.
- Βίος, Στυλ.*: Λαογρ. 4(1914)476 κέ., 6(1917)616-634, 10(1929-32) 464-486.
- Χατζηγιάννου, Κυριάκος*: Κυπρ. Χρον. 9(1933)276-308, 311-313.
- Χατζόπουλος Γ.*: Λαογρ. 18(1959)539-542.
- Χατζόπουλος, Κ.Ν.*: Ἀρχ. Θρακ. θησ. 4 (1937) 170-188.
- Δαφέρμος, Γ. Φ.*: Προμηθ. Πυρφ. 1(1926), 2(1926), 5(1930), 6(1930), 7(1931), 10 (1934), 11(1935).
- Dawkins, R.M.*: Ἀρχ. Πόντου 3(1931)79-122.—Λαογρ. 7 (1923) 285-291. 15 (1953) 147-150.—Ποντ. Ἑστ. 2(1951), τευχ. 16, σ. 899, τευχ. 17-18, σ. 956, τευχ. 19-20, σ. 1046, τευχ. 21-22, σ. 1162, τευχ. 23, σ. 1180.—Μικρασ. Χρον. 6 (1955)268-282.
- Γεωργακάς, Δημ.*: Μεσσην. ἔτος 1938, τ. 1 σ.143-163.
- Herding, Hugo*: Λαογρ. 7(1923)304-314.
- Κακριδῆς, Ἰω.*: Ἐπ. Φιλοσ. Σχ. Θεσσ. 9 (1965) 5-10.—Ν. Ἑστία 24 (1938) 1084-1093.—Λαογρ. 10 (1929-32) 487-500, 579-580.
- Κανδηλάπτης, Γ. Θ.* (Κάνις): Ποντ. Φύλλα 2(1937-38).
- Klaar, Marianne*: Atlantis 1963 σ. 209 κέ.
- Κληρίδης, Νέαρχος*: Πάφος 1 (1935-36) 280.—Κυπρ. Χρον. 12 (1936) 151-153.—Κυπρ. Γράμμ. 18 (1953).
- Κληρίδης, Νέαρχος*: Ἱστορίες τῶν ζώων τῆς Κύπρου. Κυπρ. Σπουδαί, τόμ. ΙΓ' (1949) Λαογρ. Παράρτ. σ. α'-ρμα'.—Κυπριακά παραμύθια, Κυπρ. Σπουδαί, τόμ. ΚΓ' (1959), Παράρτ. VI. σ. α'-δ' + 3-55, τόμ. ΚΕ' (1961), παράρτ. VII, σ. 1-110, τόμ. ΚΖ' (1962), (Παράρτ. VIII, σ. 1-118.—Δέκα Κυπριακά παραμύθια. Κυπρ. Σπουδαί ΛΒ' (1968), 201-226.—Κυπρ. Χρον. 11 (1935) 38-43, 101-111.—Κυπρ. Γράμμ. Γ' (1936-37) 245-48, 14 (1949) 315-317.
- Κονομῆς Ν.*: Λαογρ. 20 (1962) 303-408 (Σημ. Γ. Μέγα, 409-445).
- Κορούλλος Χ.*: Λαογρ. 2 (1910-11), 962-3.—6(1917) 246-248. 646-652. 656.—8 (1921) 514.
- Κουρτίδης Κ.*: Ἀρχ. θρ. θησ. 4(1937) 154-161.
- Κωστάκης Θαν.*: Λαογρ. 17(1957-58) 93-123. (Σημ. Γ. Μέγα, σ. 124-178).
- Κρητικός, Παν.*: Λαογρ. 15(1953) 293-335, 16(1957) 145-192, 375-412.
- Λαμφίδης, Ὁδ.*: Ἀρχ. Πόντου 27(1966)207-243.
- Lee, Dorothy D.*: Folk Lore 41-42(1950-51) 388-397, 449-453.

- Λουκάς, Γεώργιος*: Κυπρ. Σπουδαί ΛΗ'-ΛΘ' (1974-75) 111-166.
- Λουκόπουλος, Δ.*: Λαογρ. 2 (1910-11) 385-398.— 8 (1921) 13-17.— 12 (1938-48) 595-6.
- Μελανοφρύδης, Παντελ.*: 'Αρχ. Πόντου 7(1937)223-255, 8 (1938)230-234.— Ποντ. 'Ε-
στία 10(1959)5388, 14(1963)7161.
- Μινώτος, Διον.*: Λαογρ. 13 (1950) 277-282.
- Μινώτου, Μαρία*: Παραμύθια από τὴ Ζάκυνθο. Λαογρ. 10(1929-32)381-448, 11 (1934-
37)415-531.
- Μιχαηλίδης-Νουάρος, Μ.*: Λαογρ. 16 (1955) 137-144 (Σημ. Μέγα Γ.)
- Νικήτας, Παν.*: Λεσβιακά Γ' (1959)55-63.
- Ξενίτας*: βλ. "Ακογλου, Ξενοφῶν.
- Οἰκονομίδης, 'Απόστ. Β.*: 'Αρχ. Θρακ. θησ. 4 (1937) 162-169.
- Παπαδόπουλος, Χ. Ν. - Δερμετζής Κ. Π.*: Μικρασ. Χρον. 4(1948)225-279.
- Παπαχριστοδούλου, Πολύδωρος*: 'Αρχ. θρ. θησ. 32(1966)407-442.
- Παπαχριστοδούλου, Χρ.*: Λαογρ. 21 (1963) 120-186.
- Παπαϊωαννίδης, Κ.*: Θρακικά 2 (1929) 155-161, 408, 500.
- Παπαϊωάννου Γ.*: Λαογρ. 5 (1915) 626-633.
- Παπακώστας, 'Αγγ. Ν.*: Φιλολ. Πρωτοχρονιά 1950, σ. 259 κέ.
- Παπάνης, Παν. Ε.*: Λαογρ. 24 (1966) 397-405.
- Raton, R.*: Folklore, X — XII, 1899-1901.
- Φουρίκης, Π.*: 'Αθηνᾶ 45(1933)49-181.
- Φωστηροπούλου Δέσποινα*: 'Αρχ. Πόντου 8(1938)181-202.
- Φωστήρης, Δημ. Π.*: Μικρασ. Χρον. 5(1952)161-177.
- Προδρόμου, Θεοδόσιος*: Λαογρ. 5 (1915) 449-459.
- Ψάλτης, Νικήτ.*: Λεσβιακά Φύλλα 1(1928)78-89.
- Roussel, Louis*: Μυκον. Χρον. Α' (1934), φ. 20, σ. 2, φ. 22, σ. 6.
- Σεφερλής, Π. Δ.*: Λαογρ. 4 (1912-13) 297-300. 301-3.
- Σουμελίδης, 'Ανδρ.*: Ποντ. Φύλλα Α' (1936/37), φ. 1, σ. 25-26, φ. 2, σ. 26, φ. 3,
σ. 20-22, φ. 4-5, σ. 42-43.
- Στάθης, Σπ.*: Λαογρ. 1 (1909) 71-77. 2 (1910) 360-370.
- Συγκολλίτης, Σπ.*: Λαογρ. 11(1934-37)270-273.
- Συκουτρής, 'Ιω.*: Κυπρ. Χρον. 1(1923)44-50. 78-84.
- Σωτηρίου, Κ. Δ.*: Λαογρ. 1 (1909) 92-106. 693-4.
- Θεοδωρίδης, Θ.*: Λαογρ. 21 (1963) 292-335.
- 'Υψηλάντης, Π. Β.*: Ποντ. Φύλλα 2(1937), 3(1938).
- Ζούρα, Φρόσω*: Λεσβιακά 3(1959)75-80.
- Zuccarini*: Märchen und Kinderspiele in Griechenland, ἐν Ausland 1832 σ. 230, 242.

Β'. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Aa*: Aarne, Antti : Verzeichnis der Märchentypen. (FF Communications No 3) Helsinki 1910.
- ATh*: Aarne - Thompson, The Types of the Folktale, a Classification and Bibliography. Antti Aarne's Verzeichnis der Märchentypen Translated and enlarged by Stith Thompson. Second Revision. (FFC No 184). Helsinki 1961.
- 'Αδαμ.*: 'Αδαμντίου, 'Αδαμάντιος, Τηνιακά (ή ζωή του παραμυθιοῦ στην Τήνο). ΔΙΕ τόμ. Ε' (1896) σ. 277-326.
- Αἴσωπος*
- Halm*: Fabulae Aesopi e recognitione Car. Halmii. Lips. 1852.
- Hausrath*: Corpus Fabularum Aesopicarum rec. August Hausrath. Leipzig 1946.
- Κοραῆς*: Κοραῆς, 'Αδαμάντιος, Μύθων Αἰσωπειῶν συναγωγή. Paris. 1810.
- Perry*: Aesopica by Ben Edwin Perry, vol. I Greek and Latin Texts. Urbana 1952.
- Chambri*: Chambri, Émile, Aesopus. Fables. Paris 1927.
- Babrius*: Babrii Fabulae Aesopicae, rec. Otto Crusius. Leipzig 1897.
- Wienert*: Wienert, Walter, Die Typen der griechisch-römischen Fabel. (FFC N:o 56). Helsinki 1925.
- Apollodorus*: The Library. With an English translation by Sir James G. Fraser. 2 vols. London 1921.
- Beit, Hedwig von*: Das Märchen. Sein Ort in der geistigen Entwicklung. Bern 1965.
- Bödker, Laurits.*: Indian animal tales. (FFC 170). Helsinki 1957.
- BP*: Bolte, Johannes, und Polivka, Georg, Anmerkungen zu den Kinder und Hausmärchen der Brüder Grimm. Leipzig 1915-1932.
- Χατζηγιάννου, Κυριάκος Κ.*: Κυπριακοὶ μῦθοι. Λευκωσία 1948.
- Chauvin*: Chauvin, Victor Charles, Bibliographies des ouvrages arabes etc. Liège 1892.
- Cosquin*: Cosquin, Emmanuel G., Les contes indiens et l' Occident. Paris 1922.
- Dawkins, R.M.*: The art of story - telling in the Dodecanese. Byzantion 16(1942-43) 357-380.
- Degh, Linda*: Märchen, Erzähler und Erzählgemeinschaft. Akademie Verlag. Berlin 1962.
- Eberh-Bor.*: Eberhard, Wolfgang, und Boratav, Pertev Naili, Typen türkischer Volksmärchen. Wiesbaden 1953.
- European Anecdotes and Jests*, edited by Kurt Ranke, 1972 Copenhagen.
- Gonzenbach, Laura*, Sicilianische Märchen. Leipzig 1870.
- Hausrath u. Aug. Marx*: Griech. Märchen, Fabeln, Schwänke u. Novellen ausgewählt aus dem klass. Altertum 1922. Eugen Diederichs in Jena.
- Hoeg, Carsten*, Les Saracatsans: une tribu nomade grecque. 2 vols. Paris 1916. Νέκ εκδ. ἐν Κοπεγχάγη 1925-26.

- Κακριδής, Ι.Θ.*: Τὸ παραμῦθι τοῦ Μελεάγρου. *Λαογρ.* 10 (1920-32) 487-500.— Τὸ θέμα τοῦ δαυλοῦ στὰ αἰτωλικά παραμῦθια, *Λαογρ.* αὐτ. 579-580.
- Karlinger, F.*: *Inselmärchen des Mittelmeeres*. Düsseldorf-Köln 1960.
- KHM*: Grimm, Jacob und Wilhelm, *Kinder- und Hausmärchen*. Jubiläumsausgabe. Eugen Diederichs, Jena 1919. Νέα ἔκδ. Darmstadt 1955.
- Κουκουλές, Φαίδων*, *Παραμῦθια, μῦθοι καὶ εὐτράπελοι διηγήσεις παρὰ Βυζαντινοῖς*. *Λαογρ.* 15 (1953) 219-227.
- Κυριακίδης, Στίλπων*: Ἑλλην. Λαογραφία. Μέρος Α' Ἀθήναι 1922, ἔκδ. Β', ἐν Ἀθήναις 1965.
- Λαογρ.*: Λαογραφία. Δελτίον τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας. Α—ΚΘ' 1909-1974. Τόμ. ΚΒ' (1965): IV International Congress for folk-narrative Research in Athen (1. 9.—6. 9. 1964. Lectures and Reports. Athens 1965.
- Lawson, John Guthbert*: *Modern Greek Folklore and ancient Greek Religion*. Cambridge 1910, ἀνατύπ. 1964.
- Leskien, August*, *Balkanmärchen*. Jena 1925.
- Leyen, Fr. v. d.*: *Das Märchen*. Ein Versuch, Heidelberg. 1958.
- Leyen, Fr. v. d.*: *Die Welt der Märchen*. Βλ. WdM.
- Liebrecht, Felix*: *Jahrbuch d. roman. u. englischen Literatur* XI(1870)345-386.
- Liungman, Waldemar*: *Die schwedischen Volksmärchen. Herkunft und Geschichte*. Berlin 1961.
- Lo Nigro, Sebastiano*: *Racconti popolari Siciliani. Classificazione*. Firenze 1958.
- Λουκάτος, Δημ.*: Τὸ παραμῦθι τῆς Σταχτοπούτας στὶς ξένες καὶ στὶς ἑλληνικὲς παραλλαγές. *Παρνασσός Α'* (1959) 461-485.
- Lüthi, Max*, *Es war einmal. Vom Wesen des Volksmärchens*. Göttingen 1962.
- Lüthi, Max*, *So leben sie noch heute. Betrachtungen zum Volksmärchen*. Göttingen, 1969.
- Lüthi, Max*, *Das Volksmärchen als Dichtung. Ästhetik und Anthropologie*. Diederichs, 1975.
- Lüthi, Max*, *Märchen*. Stuttgart, 1974.
- Lüthi, Max*, *Das europäische Volksmärchen. Form und Wesen*. 4te Aufl. München 1974.
- Marx, August*, *Griechische Märchen von dankbaren Tiercu*. Stuttgart 1889.
- MdW*: *Die Märchen der Weltliteratur*, herausg. von Friedrich von der Leyen. Eugen Diederichs Verlag. Düsseldorf - Köln.
- Μέγας, Μελέται*: Μέγας, Γ. Α., Λαογραφικὰ μελέται, δημοσιευθεῖσαι εἰς διάφορα περιοδικὰ ἐκτὸς τῆς Λαογραφίας, ἐν *Λαογρ.*, τόμ. ΚΕ' 1967 σ. 69-370: Μῦθοι, παραδόσεις, παραμῦθια.
- Μέγας, Σημειώσεις* εἰς παραμῦθια, ἐν *Λαογραφίᾳ*, τ. ΙΖ' (1957) 124-178, 622-625. ΙΘ' (1960) 260-263. Κ' (1962) 409-445. ΚΖ' (1971) 312-13.
- Megas G.* Some oral Greek parallels to Aesop's fables. *Humaniora: Essays in Literature, Folklore, Honoring Archer Taylor*, ed. W. Hand and G. O. Arlt. New York 1960. Ἀναδημ. ἐν *Λαογρ.* ΙΗ' (1959) 469-489.
- Megas, Amor*: *Das Märchen von Amor und Psyche in der Griechischen Volksüberlieferung* (AaTh 425,428 u. 432). Πραγματεῖαι τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τόμ. 30. Ἀθῆναι 1971.
- Μέγας, Γεφύρι* τῆς Ἀρτας. Τὸ τραγούδι τοῦ γεφυριοῦ τῆς Ἀρτας. Λαογραφία, τ. ΚΖ' (1971) σ. 25-212.

- Μερακλής, Μιχ.* Das Basilicummädchen. Eine Volksnovelle (AT 879). Dissertation. Göttingen 1970.
- Μερακλής, Μιχ.* Τὰ παραμύθια μας. Ἐκδόσεις Κωνσταντινίδη. Μελέτη 8. Θεσσαλονίκη 1970.
- Μερακλής, Μιχ.* Παρατηρήσεις στὸ παραμύθι τῆς Ξανθομαλλούσας. Λαογρ. 21(1963-64)443-465. 22(1965)300-303.
- Meuli, Karl,* Herkunft und Wesen der Fabel. Basel 1954.
- Moser - Rath:* Moser Rath, Elfriede, Predigtmärlein der Barockzeit. Exempel, Sage, Schwank und Fabel in geistlichen Quellen des oberdeutschen Raumes. Hrsg. von —. Berlin 1964.
- Mot:* Thompson, Stith, Motif - Index of Folk Literature. 6 vols. Copenhagen 1955-58.
- Πολίτης Παραδ.:* Πολίτου, Ν.Γ., Παραδόσεις. Τόμ. Α'-Β'. ἸΑΘ. 1904.
- Πολίτης, Παροιμ.:* — Παροιμιαί. Τόμοι Α'-Δ'
- Πολίτης, Α. Σύμμ.:* — Λαογραφ. σύμμεικτα. Τομ. Α'-Γ' ἸΑθῆναι 1920, 1921, 1975.
- Πολίτης, Ν. Γ.* Παρατηρήσεις εἰς παραμύθια. Λαογρ. 1 (1909) 77-81, 92-106, 107-120. 322-8.— 2 (1910) 371-384.— 5 (1915) 459-488.
- Propp, V.* Morphology of Folktale. American Folklore Society, 2. edition 1968. Γερμαν. ἔκδ. ὑπὸ Karl Eimermacher, München 1972. Βιβλιοκρ. ὑπὸ Μ. Μερακλή ἐν Λαογρ. ΚΘ' (1974) 435-450.
- Röhrich, Lutz,* Märchen und Wirklichkeit. 3. Aufl. Wiesbaden 1974.
- Schmidt, Volksl.:* Schmidt, Bernhardt, Das Volksleben der Neugriechen. Leipzig 1871.
- Swahn:* Swahn, Jan Öjvind, The Tale of Cupid and Psyche. Lund 1955.
- Thompson, Stith.:* The Folktale. New York 1946.
- Thumb, Albert:* Zur neugriech. Volkskunde, ἐν Zeitschrift für Volkskunde 2(1892) 123-134. 285-293.
- de Vries, Jan:* Betrachtungen zum Märchen, 3 Bde. Bern, 1952-57.
- WdM:* Friedrich von der Leyen. Die Welt der Märchen. Bde I-II 1953-54, Düsseldorf - Köln.
- Wesselski:* Wesselski, Albert. Märchen des Mittelalters. Berlin 1925.
- Wege der Märchenforschung* hrsg. von Felix Karlinger 1973, Wissenschaftl. Buchgesellschaft. Darmstadt.

Γ'. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Αί περιοχαί τῆς Ἑλλάδος, τῆς Κύπρου καὶ τῶν μέχρι τοῦ 1923 ὑπὸ γηγενοῦς Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ κατοικουμένων χωρῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τοῦ Πόντου καὶ τῆς Ἀνατολικῆς καὶ Βορείου Θράκης, ἐκ τῶν ὁποίων προέρχεται τὸ ὕλικόν τοῦ Καταλόγου τούτου, ὡς καὶ οἱ καθ' ἕκαστον τόποι προελεύσεως τῶν παραμυθιῶν¹⁾, δηλοῦνται βραχυγραφικῶς ὡς ἑξῆς:

Α: Ἀττική. 1. Ἀθῆναι. — 2. Πειραιεύς. — 3. Αἴγινα. — 4. Σαλαμίς. — 5. Μέγαρα. — 6. Ἐλευσίς: α Ἀσπρόπυργος. — 7. Μεσογαία: α Λιόπеси, β Κορωπί, γ Μαρκόπουλο, δ Κερατέα, ε Σπάτα, ς Καλύβια Κουβαρᾶ. — 8. Ἀχαρναί. — 9. Μαραθῶν. — 10. Αὔλων.

Β: Βοιωτία. 1. Θῆβαι: α Προφήτης Ἡλίας, β Ἐξαρχος, γ Θίσβη. — 2. Λεβιάδεια: α Κρικκούκι, β Δίστομον, γ Δόμβραιναι, δ Ἀράχοβα, ε Δαύλεια, ς Στείρι, ζ Ὀρχομενός, η Τσουκαλάδες.

Γ: Λοκρίς. 1. Ἀταλάντη: α Σφάκα, β Τιθορέα, γ Δρυμέα, δ Μόδιον, ε Ἀνάβρα, ς Καλοθρόνιον (Δερνίτσα). — 2. Ἀμφίκλεια.

Δ: Φωκίς. 1. Παρνασσίς: α Ἀμφισσα, β Ἰτέα, γ Χρυσό, δ Γραβιά, ε Παλαιοχώριον, ς Δεσφίνα, ζ Γαλαξειῖδι, η Μουσουνίτσα, θ Μαυρολιθάρι. — 2. Δωρίς: α Παλαιοζάρι, β Βλαχοκάτουνον, γ Λιδωρίκι, δ Καστράκι, ε Ζοριάνος, ς Ἐλαία, ζ Τρίκορφο, η Πάνορμος, θ Ἀρτοτίνα, ι Μακρινή.

Ε: Φθιώτις. 1. α Λαμία, β Σπερχειάς, γ Στυλίσ, δ Παλαιόκαστρον, ε Νεοχώριον, ς Μεξιάτες, ζ Περιβλεπτος, η Ἀνθήλη, θ Γιαννιτσού, ι Ὑπάτη, ια Μάρμαρα, ιβ Γαρδίκι Ὀμιλαίων, ιγ Μακρακώμη, ιδ Καλλιθέα, ιε Παύλιανη. — 2. α Δομοκός, β Πουρνάρι, γ Ἐκκάραι, δ Βούζιου, ε Καρυές, ς Πολυδένδρι, ζ Περιβόλια.

Ζ: Ἀκαρνανία. 1. Βάλτος: α Ἀμφιλοχία. — 2. Βόνιτσα καὶ Ξηρόμερον: α Βόνιτσα, β Μαχαλᾶς, γ Πλαγιά, δ Κατούνα, ε Ἀστακός, ς Πάλαιρος, ζ Βλιζιανά.

Η: Αἰτωλία. 1. Ναυπακτία: α Ναύπακτος, β Πλάτανος, γ Βετολίστα, Λομποτινά, δ Νεοχώριον, ε Ξεροπήγαδο, ζ Σίμος, η Περίστα, θ Ἀνθόφυτον, ι Παλαιόπυργος, ια Ἐλατοῦ, ιβ Μανδρινή, ιγ Τρίκορφο, ιδ Ἀντίρριον. — 2. Ἐπαρχ. Μεσολογγίου: α Μεσολόγγιον, β Γαβαλοῦ, γ Γραμματικόν, δ Σταμνά, ε Νεοχώρι, ς Μεσσαρίστη, ζ Λιθοβούνη, η Δαρνιά, θ Ἀγγελόκαστρο, ι Καρίτσα. — 3. Τριχωνία: α Ἀγρίνιον, β Ἀμπρα-

1) Τὸ διάγραμμα τῆς ἐν τῷ χώρῳ τοῦ Ἑλληνισμοῦ κατανομῆς τῆς ὕλης τοῦ Καταλόγου εἶχεν ἀρ-
χῆθεν ὑποδειχθῆ εἰς ἐμὲ ὑπὸ τοῦ διδασκάλου μου Ν. Γ. Πολίτου.

Παραδείγματα: Λιδωρίκι Φωκίδος = Δ 2 γ. — Λάστα Γορτυνίας = Ι 10 γ. — Ἀργυράδες Κερκύρας = Κ 1 γ. — Βάμος Κρήτης = Ξ 2 α. — Σκοπός Θράκης = Σ 8 α. — Χρυσόχοῦ Κύπρου = Ω 17 ς.

Τὰ τοπωνύμια ἀναγράφονται κατὰ τὴν ἐνδειξιν τοῦ χειρογράφου, εἰς τὸ ὁποῖον ἕκαστον κείμενον περιέχεται. Συμβαίνει ὅμως μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ διὰ διαφόρους λόγους νὰ μὴ ἀνευρίσκωνται εἰς τοὺς ἐν
χρῆσει σήμερον Καταλόγους τῶν νομῶν.

κιά - Κοσκινᾶς, γ Κεφαλόβρυσο Παμφίας, δ Σπαρτιά, ε Μωρόσκληβον, ς Μάνδρα Παμφίας, ζ Κόνισκα, η Βλοχός, θ Βελάουστα, ι Παραβόλα, ια Ζακόνινα, ιβ Χρυσοβίτσα, ιγ Ἀνάληψις, ιδ Ἁγία Σοφία, ιε Θέρμον, ις Δρυμών, ιζ Σιταράλων, ιη Ταξιάρχης, ιθ Μυρτιά.

Θ: Εὐρυτανία. 1. Ἄγραφα: α Καρπενῆσι, β Φραγκίστα, γ Γρανίτσα, δ Ἅγιος Βλάσιος, ε Τοπόλιανα, ς Κερασοχώρι, ζ Κλειστόν, η Φουρνά, θ Δολιανά, ι Ἁγία Σοφία, ια Παππαρούσιον, ιβ Κάτω Μαραθιά, ιγ Στεφάνιον, ιδ Λεπιανά, ιε Προυσός, ις Κρίκελλο, ιζ Ἅγιος Νικόλαος, ιη Χόχλια, ιθ Στένωμα.

Ι: Πελοπόννησος. 1. Κορινθία: α Κόρινθος, β Τρίκαλα, γ Πουλίτσα, δ Βέλον, ε Σουλινάρι, ς Ξυλόκαστρον, ζ Δερβένι, η Πίσσια, θ Χιλιομόδι, ι Στυμφαλία, ια Φενεός, ιβ Κλένια, ιγ Λουτράκι, ιδ Βασιλείος, ιε Νεμέα.—2. Ἀργολίς: α Ἄργος, β Καρυά, γ Πυργέλα.—

3. Ναυπλία: α Ναύπλιον, β Ἄνουφι.—

4. Ἐρμιονίς - Τροιζηνία: α Πόρος, β Μέθανα, γ Ἐρμιόνη, δ Ἡλιόκαστρον, ε Κρανίδι.—

5. Ὑδρα καὶ Σπέτσοι: α Ὑδρα, β Σπέτσοι.—

6. Αἰγιάλεια: α Αἴγιον, β Ἀγριδέτικα, γ Κακοχώρι, δ Πτέρη, ε Μουρλά, ς Ριζόμυλος, ζ Ἀκράτα, η Διακοφτό, θ Τράπεζα.—

7. Ἀχαΐα: α Πάτραι, α' Καστρίτσι, β Χαραυγή, γ Χαλανδρίτσα, δ Σαλμενίκος, ε Βραχνέτικα, ζ Ζήρια, η Θέα, θ Σαγέτικα.—

8. Ἡλεία: α Βελίτσα Ὀλυμπίας, β Πύργος, γ Περιβόλια, δ Γαστούνη, ε Τζόγια, ς Μπούκουρα, ζ Ζαχάρω, η Λεχαινά, θ Ὀλυμπία, ι Κρέσταινα, ια Δίβρη, ιβ Βυτιναίικα, ιγ Ἀλποχώρι, ιδ Ἅγιος Γεώργιος, ιε Νεμούτα, ις Βροχίτσα, ιζ Καράτουλα, ιη Ἀλφειοῦσα, ιθ Ἀχλαδινή, κ Λαμπέτι, κα' Τραχανόν, κβ' Πελόπιον, κγ' Πατγόιον, κδ' Μανωλάδα, κε' Κάτω Πηγειά, κς' Ἀνδραβίδα, κζ' Σαβάλια, κη' Ἀνδρίτσαινα, κθ' Ἥλις (Καλύβια), λ Νιοχώρι, λα' Ἀμαλιάς, λβ' Χάβαρι.—

9. Ἐπαρχ. Καλαβρύτων: α Καλάβρυτα, β Κερπινή, Κλαπατσούνα, γ Ἁγία Βαρβάρα Νωνάκριδος, δ Σουδενά, ε Μαζέτικα Κλειτορίας, ς Σοπωτόν Ἀροανείας, ς Στρέζοβα Παίων, η Λειβάρτσι Ψωφίδος, θ Βεργουβίτσα Φελλόης, ι Πλάτανος καὶ Ποταμιὰ Κραθίδος, ια Κέρτεζη, ιβ' Κάτω Κλειτορία, ιγ' Μάνεσι.—

10. Γορτυνία: α Δημητσάνα, β Λαγκάδια, γ Λάστα, δ Μαγούλιανα, ε Καρύταινα, ς Βιδιάκι, ζ Βυτίνα, η Τρόπαια, θ Βυζίκιον, ι Νυμφασία, ια' Καλλιάνι, ιβ' Σέρβον, ιγ' Στεμνίτσα, ιδ' Λουτρά Ἡραίας, ιε' Λυσσαρέα, ις' Ἑλληνικό, ιζ' Βαλτεσινικό.—

11. Μαντίνεια: α Τρίπολις, β Μπασιάκο, γ Χρυσοβίτσι, δ Βουνό, ε Σιμιάδες, ς Ἀσέα, ζ Κανδήλα, η Ἴσαρι, θ Παρθένι, ι Λίμνη, ια' Βλαχέρνα, ιβ' Λεβίδι, ιγ' Τεγέα (Ἄλεια), ιδ' Κερασεά.—

12. Κυνουρία: α Λεωνίδιον, β Ἅγιος Νικόλαος, γ Καστάνιτσα Συταίνης, δ Ἄστρος, ε Ἅγιος Ἀνδρέας, ς Ἅγιος Πέτρος, ζ Βούρβουρα, η Τριπόταμον, θ Στόλος, ι Τσιτάλια, ια' Κεράτιον, ιβ' Ἀμπελάκια, ιγ' Κοσμᾶς.—

13. Ἐπαρχ. Μεγαλόπολεως: α Μεγαλόπολις, β Λεοντάρι, γ Ἀναβρυτό (Γαρδίκι), δ Δυρράχιον.—

14. Τριφυλία: α Κυπαρισσία, β Χώρα, γ Γαργαλιάνοι, δ Αὐλών, ε Σιδηρόκαστρον, ς Φιλιατρά, ζ Σαπρίκι (Μεταξάδα), η Κοπανάκι, θ Μάλη, ι Μουριατάδα.—

15. *Πυλία*: α Πύλος, β Σαρατζᾶς, γ Κορώνη, δ Μεθώνη, ε Μανιάκι, ς Βασιλίτσι, ζ Τζατζι, η Μεσοχώρι, θ Γρίζι, ι Λογγά, ια' Καλοχώρι, ιβ' Κρεμμύδια, ιγ' Κυνηγός, ιδ' Κόμποι, ιε' Γριζόκαμπος, ις' Παππούλια, ιζ' Χαροκοπεύ.—

16. *Ἐπαρχ. Μεσσήνης*: α Μεσσήνη, β Πεταλίδιον, γ Ἄνω Μεσσηνία, δ Ἀρσινόη, ε Μικρά Μαντίνεια, η Μικρά Ἰθώμη, θ Μελιγαλᾶς, ι Ζευγολατειό, ια' Βαλύρα, ιβ' Μερόπη, ιγ' Τρίκορφον, ιδ' Καρτερόλιον, ιε' Εὔα, ις' Βελίκα, ιζ' Μαυρομάτι Παμίσου, ιη' Νησί, ιθ' Τρίοδος, κ' Βουρνάζι, κα' Διαβολίτσι, κβ' Ἑλληνοεκκλησιά, κγ' Μυρτοποταμιά.—

17. *Ἐπαρχ. Καλαμάτας*: α Ἀβία, β Ἀρφαρά, γ Καρδαμύλη, δ Ἀλαγονία, ε Δολοί, ς Θουρία, ζ Κάμπος Ἀβίας, η Μικρομάνη.—

18. *Ἐπαρχ. Οἰτύλου (Μάνη)*: α Οἰτύλον, β Ἀρεόπολις, γ Πλάτσα, δ Πύργος, ε Κοίτα, ς Σελίτσα, ζ Ἀποσκερή.—

19. *Λακεδαιμόνων*: α Σπάρτη, β Καστανιά, γ Βρέσθena, δ Ἀσωπός, ε Σκαμνάκιον, ς Βαμβακοῦ, ζ Βαρβίτσα, η Βασαράς, θ Γκοριτσά, ι Ἀράχοβα, ια' Τρύπη, ιβ' Κατσουλέικα, ιγ' Καλύβια, ιδ' Λογκανίκος, ιε' Νεοχώριον, ις' Χρύσαφα, ιζ' Μελιτίνη, ιη' Ἅγιος Νικόλαος, ιθ' Κροκεαί.—

20. *Ἐπ. Γυθείου*: α Γύθειον, β Αἰγίαι, γ Μαυροβούνι, δ Πύρριχος, ε Κέτρωνάς, ς Πάνιτσα.

21. *Ἐπαρχ. Μονεμβασίας*: α Μονεμβασία, β Μολάοι, γ Ἀπιδέα, δ Λιρά.

Κ: Ἴόνιοι Νῆσοι. 1. *Κέρκυρα*: α Κέρκυρα, β Νύμφαι, γ Ἀργυράδες, δ Ἅγιοι Δέκα, ε Βιταλάδες, ς Μαθράκι (νησάκι βορ. Κερκύρας), ζ Λευκίμμη, η Ἐρεικοῦσσα (νησάκι βορ. Κερκύρας), θ Ὅθωνοί (νησάκι βορ. Κερκύρας).— 2. *Παξοί*.—

3. *Λευκάς*: α Λευκάς, β Ἄνω Ἐξάνθεια, γ Κομήλιον, δ Σπανοχώρι, ε Κατωμέρι, ς Κάβαλος, ζ Μεγανῆσι, η Εὔγηρος, θ Κατούνα.— 4. *Ἰθάκη*.—

5. *Κεφαλληνία*: α Πάλη, Ληξοῦρι, β Κραναία, Ἀργοστόλι, γ Σάμη, δ Λακήθρα, ε Πύλαρος, ς Λιβαθώ, ζ Φάρσα, η Βαλσαμάτα, θ Κεραμειαί, ι Βλαχᾶτα.

6. *Ζάκυνθος*: α Ζάκυνθος, β Βανᾶτον, γ Βασιλικό, δ Βολίμες, ε Γαϊτάνι, ς Καταστάρι, ζ Λυκοῦδι, η Λιθακιά, θ Μουζάκι, ι Μπελοῦσι, ια' Σκουληκᾶδο, ιβ' Τραγάκι, ιγ' Κουρμαλίδι, ιδ' Πεισινῶντα, ιε' Χουρχουλίδι, ις' Λαγόποδο, ιζ' Μαχαιράδο, ιη' Πλεμονάριο, ιθ' Ρόιδο, κ' Γερακάριον, κα' Γαλάρον, κβ' Λειβανᾶτα, κγ' Ἅγιος Δημήτριος.—

7. *Κύθηρα*: α Καστρισιάνικα, β Καρβουνάδες.

Λ: Εὔβοια καὶ Βόρ. Σποράδες. 1. *Χαλκίς*: α Μέση, β Λιλάντιον, γ Βασιλικό, δ Ἅγιος Θωμᾶς, ε Καστέλλα, ς Καθενοί, ζ Ἀμάρυθος, η Λίμνη, θ Νέα Ἀρτάκη, ι Ψαχνά, ια' Ἅγιος Νικόλαος.—

2. *Καρυστία*: α Κάρυστος, β Πλατανιστός, γ Στύρα, δ Αὐλωνάρι, ε Κουρβίνο.—

3. *Κύμη*: α Ὀξύλιθος, β Κονίστραι, γ Ἀλιβέρι.—

4. *Ἰστιαία*: α Ξηροχώρι, β Ἅγία Ἄννα, γ Γερακιοῦ, δ Ἄνω Βάθεια, ε Ἅγιος, ς Κοκκινομηλιά, ζ Αἰδηψός, η Γιάλτρα, θ Λιχάς, ι Πολύλοφον.—

5. *Σκῦρος*.— 6. *Σκόπελος*.— 7. *Σκίαθος*.— 8. *Ἀλόνησος*.

Μ: Κυκλάδες. 1. *Ἄνδρος*: α Ἄνδρος (Χώρα), β Μένητες, γ Ἀπροβάτου, δ Κόρθι, ε Παλαιόπολις, ς Κουφέλι, ζ Λιβάδια.—

2. Τήνος: α Πάνορμος, β Ἀγάπη, γ Μοναστήρι.— 3. Μύκονος.—

4. Νάξος: α Ἀπείρανθος, β Δαμαριών, γ Φιλώτι, δ Βόθροι, ε Ἐγκαρές, ς Ἀγγίδια, ζ Τραγαία, η Κόρωνας, θ Τσικαλαριό, ι Χείμαρρος, ια' Κωμιακή, ιβ' Μέλανες, ιγ' Κεραμί.—

5. Πάρος: α Νάουσα, β Ἀντίπαρος.— 6. Ἀμοργός: α Χώρα (Ἀμοργού), β Κουφονήσια.— 7. Σῦρος.— 8. Κέως.— 9. Κύθνος.— 10. Σέριφος.— 11. Σίφνος.— 12. Μήλος.— 13. Κίμωλος.— 14. Ἴος. Σίκινος. 15. Θήρα: α Οἶα, β Πύργος, γ Φυρά, δ Ἐμπορεῖον, ε Ἐξω Γωνιά.— 16. Ἀνάφη.— 17. Κουφονήσια.— 18. Φολέγανδρος.

Ν: Δωδεκάνησος (Νότιοι Σποράδες). 1. Πάτμος.— 2. Λέρος: α Λέρος, β Λειψοί.— 3. Κάλυμνος: α Κάλυμνος, β Ψέριμος.— 4. Κῶς: α Χώρα τῆς Κῶ, β Ἀσφεντιοῦ, γ Καρδάμαινα, δ Ἀντιμάχεια, ε Πυλί, ς Κέφαλος.— 5. Ἀστυπάλαια.— 6. Νίσυρος.— 7. Τήλος.— 8. Σύμη.— 9. Χάλκη.—

10. Ρόδος: α πόλις Ρόδος, β Λίνδος, γ Σάλακος, δ Μάσαρη, ε Ἀφάντου, ς Τριάντα, ζ Μεσαναγρός, η Ἀπόλλωνα, θ Ἀρχάγγελος, ι Κοσκινοῦ, ια' Ἐμπωνας, ιβ' Φάνες, ιγ' Ἅγιος Ἰσίδωρος, ιδ' Κατταβιά, ιε' Βάτι, ις' Καλυθιές, ιζ' Ἀπολακκιά.—

11. Κάρπαθος: α Ἐλυμπος, β Ὄθος, γ Ἀπέρι, δ Μεσοχώρι.— 12. Κάσος.— 13. Μεγίστη (Καστελλόριζον).— 14. Ἀγαθονήσι.

Ξ: Κρήτη. 1. Κυδωνία: α Χανιά, β Περιβόλια, γ Ἀλικιανοῦ.—

2. Ἀποκόρωνας: α Βάμος, β Ζυγαριές, γ Βρύσες, δ Κάινα, ε Ἀρμένιοι, ς Μάζα.—

3. Κίσαμος: α Καστέλλι, β Καμάρα Κουμουλίου, γ Κεφάλι, δ Τοπόλια, ε Σφηνάρι.—

4. Σέλιον: α Κάντανος, β Σαρακήνα.—

5. Ρέθυμνον: α Ρέθυμνον, β Μέλαμπες, γ Ρουσσοσπίτι, δ Ἐπισκοπή, ε Ἀργυρούπολις, ς Μυριοκέφαλα, ζ Πηγῆ.—

6. Σφακιά: α Χώρα Σφακίων, β Ἴμπρος (Ἀσώματος).—

7. Ἅγιος Βασίλειος: α Σπῆλι, β Ἅγιος Ἰωάννης, γ Δρυμίσκος, δ Ἄρδακτος, ε Ροδάκινο, ς Κρύα Βρύση.—

8. Ἀμάρι.— 9. Μυλοπόταμος: α Πέραμα, β Πρινές, γ Ἀνώγεια, δ Ἀξός, ε Ὀρθές.—

10. Τέμενος: α Ἡράκλειον, β Πισκοπιανά, γ Ἀνώγεια, δ Χερσόνησος, ε Βενεράτον, ς Ἀρχάνες.—

11. Καινούργιον: α Μοῖρες, β Ζαρός, γ Ἅγιοι Δέκα, δ Παναγιά, ε Φαρί, ς Ἀπεσωνάρι, ζ Φλαθιάκι, η Καστέλλι.—

12. Μαλεβίζιον: α Ἅγιος Μύρων, β Ρογδιά, γ Φόδελε, δ Κρουσώνας.—

13. Μονοφάσιον: α Πύργος, β Γέργερη, γ Ἀλάγνι, δ Κάτω Καστελλιανά, ε Κουμάσα.—

14. Πεδιάς: α Καστέλλι, β Ἐπισκοπή, γ Ἅγία Παρασκευή, δ Ἀβδοῦ.—

15. Πυργιώτισσα: α Βῶροι, β Καμάρες, γ Σίβα.—

16. Λασιθι: α Τζερμάδω, β Φουρνές, γ Ἅγιος Γεώργιος, δ Κουνάλι.—

17. Βιάννος: α Πεῦκος, β Συκολόγος, γ Ἀκούμη.— 18. Ἱεράπετρα: α Ἱεράπετρα, β Κάτω Χωριό, γ Κεντρί, δ Μακρυλιά, ε Ποτάμοι.— 19. Μεγαμβέλλον: α Νεάπολις, β Λατσίδα, γ Δοριές, δ Βρουχᾶς, ε Βουλισμένη, ς Σκάφη, ζ Μίλατος, η Κριτσά, θ Βραχάσι, ι Λίμνες.

20. Σητεία: α Σητεία, β Περβολάκια, γ Κανένες, δ Τουρτουλοί, ε Χανδρί, ζ "Άγιος Στέφανος, ζ Ζίρος, η Ρούσσα Έκκλησιά, θ Κρυά, ι Λάστρος, ια' Σταυρωμένος, ιβ' Παπαγιαννάδες, ιγ' Σταυροχώρι, ιδ' Κατσιδόνιον.— 21. Γαῦδος.—

Ο: Ἡπειρος. 1 Δωδώνη: α Ἰωάννινα, β Ζίτσα, γ Χουλιαράδες, δ Πράμαντα, ε Λαῖστα, ζ Ἑλληνικό, ζ Δερβίζιανα, η Συρράκο, θ Κοπάνη, ι Δολιανά, ια' Γιάννιστα, ιβ' Ρωμανός, ιγ' Παλιοχώρι, ιδ' Πάπιγγον, ιε' Βίκος, ις' Περιστέρι, ιζ' Ἀετόπετρα, ιθ' Μεγ. Καλέντζι, ιη' Κούρεντα καὶ Ξεροβούνι.—

2. Ζαγόρια: α Ζαγόρι, β Νεγάδες, γ Κουκουλι, δ Βίτσα, ε Ἄνω Σουδενά, ζ Κάτω Σουδενά, ζ Καπέσοβο, θ Βαθύπεδον, ι Τσεπέλοβον, ια' Σκαμνέλι, ιβ' Δίλοφον, ιγ' Μονοδένδρι.— 3. Μέτσοβον.—

4. Τσουμέρκα καὶ Ἄρτα: α Ἄρτα, β Ἄγναντα, γ Ἀετοϊανά, δ Βουλγαρέλιον, ε Μεσοῦντα, ζ Ἅγιος Σπυρίδων, η Τετράκωμον, θ Περάνθη, ι Βίγλα, ια' Παχυκάλαμος, ιβ' Ἄθαμάνιον, ιγ' Ἀνεμορράχη.—

4Α. Πρέβεζα: α Πρέβεζα, β Φιλιπιάς, γ Μουζαίκα.—

5. Θεσπρωτία: α Παραμυθιά, β Βλαχώρι, γ Μαργαρίτι, δ Πάργα, ε Ἁγία Κυριακή, ζ Ἠγουμενίτσα, ζ Δράγανη, η Σαλονίκη, θ Γκιόναλα, ι Καρτέρι, ια' Παλαιόκαστρον, ιβ' Αὐλότοπος, ιγ' Φανάρι, Γραικοχώριον.—

5Α. Σούλι: α Γλυκό, β Αὐλότοπος, γ Τσαγκάριον, δ Φροσύνη, ε Κουκουλιοί.—

6. Φιλιάτες: α Φιλιάτες, β Πλησιβίτσα, γ Κακαβιά, δ Ξέχωρον, ε Λεπτοκαρυά, ζ Τσαμμαντᾶς.— 7. Πωγῶνι: α Δελβινάκι, β Βήσσανη, γ Δρυμάδες, δ Σιταριά, ε Ἁγία Μαρίνα, ζ Πωγωνιανή.—

8. Ἐπ. Κοιτίσης: α Κόνιτσα, Καστάνιανη, β Πυρσόγιαννη, γ Σωπική, δ Βούρμπιανη, ε Παλιοσέλλιον-Ἀσημοχώριον, ζ Ὁξυά, ζ Μολυβδοσκεπάστος.—

9. Ἅγιοι Σαράντα: α Μετόχι.— 10. Δέλβινον: α Λεσινίτσα, β Δίβρη Ριζῶν.—

11. Ἀργυρόκαστρον: α Γράψη, β Λιασκοβέτσι, γ Ἐρσέα, δ Λοβίνα (Δρόπολις).—

12. Χιμάρα.— 13. Πρεμετή: α Λάμποβον.—

14. Σαρακατσάνοι: α Ἡπείρου, β Μακεδονίας.—

15. Κουτσόβλαχοι Ἡπείρου.—

Π: Θεσσαλία. 1. Τρίκαλα: α Καρυαί, β Γεωργανάδες, γ Βολκάνον, δ Γοργούριον, ε Κεφαλόβρυσον, ζ Ἅγιοι Ἀπόστολοι, ζ Νεοχώρι, η Παραπόταμος, θ Μυρόφυλλον, ι Ζάρκος.—

2. Καλαμπάκα: α Γαύροβον, β Πλατανιστός, γ Μαυρέλι, δ Λύρα, ε Κρασιά, ζ Βασιλική.—

3. Καρδίτσα: α Καρδίτσα, β Μεσσηνικόλα, γ Ἀμάραντος, δ Μουζάκι, ε Ρεντίνα, ζ Παλαιοκλήσιον, ζ Ραχούλα, η Καππᾶς, θ Ξυνονέρι, ι Παλαμᾶς, ια' Μαυρομάτι, ιβ' Ἀργιθέα, ιγ' Βατσουνιά, ιδ' Καταφύγιον, ιε' Ἀγναντερό, ια' Μπαλταλάρι, ις' Σοφάδες.—

4. Φάρσαλα: α Δεμερλή.—

5. Λομοκός.— 6. Ἄλμυρός: α Βελεστίνον, β Σέσκλον, γ Πλάτανος, δ Νέα Ἀγχίαλος.—

7. Πήλιον: α Βόλος, β Ἅγιος Λαυρέντιος, γ Πορταριά, δ Πρόπαντον, ε Δράκεια Νηλείας, ζ Ζαγορά, ζ Λεχώνια, η Μακρυνίτσα, θ Τρίκερι.—

8. *Ἄγιά*: α Ἄγιά, β Ἀνατολή.—
 9. *Λάρισα*: α Λάρισα, β Χάλκη, γ Λιβάδι, δ Νίκαια, ε Μελία, ζ Γόννοι, ζ Ἀμπελών.—
 10. *Τίρναβος*: α Καρατσόλι, β Δελέρια, γ Ἀργυροπούλειον, δ Ροδιά, ε Ραψάνη.—
 11. *Ἀμπελάκια*.— 12. *Ἐλασσών*: α Ἐλασσών, β Τσαρίτσανη, γ Κρανιά, δ Συκαμνιά, ε Παλαιόκαστρον, ζ Δομένικον.— 13. *Σαρακατσαναῖοι*.— 14. *Πίνδος*: Ἀσπροπόταμος.—
 15. *Κουτσόβλαχοι*.

P: Μακεδονία. 1. *Νομ. Θεσσαλονίκης*: α Θεσσαλονίκη, β Ἀσβεστοχώριον, γ Βασιλικά, δ Μεσημέρι, ε Χορτιάτης.—

2. *Χαλκιδική*: α Πολύγυρος, β Λιβάδι, γ Ταξιάρχης, δ Κασσάνδρα, ε Παλιοχώρα, ζ Φούρκα, ζ Βάβδος, η Στρατώνιον, θ Πετροκέρασα, ι Τρίλοφον, ια' Γαλάτιστα, ιβ' Κρήνη, ιγ' Ἀρναία, ιδ' Βραστά, ιε' Πυργαδίκια, ις' Μουδανιά, ιζ' Ν. Καλλικράτεια, ιη' Ν. Ποτεΐδαια, ιθ' Ν. Φώκεια.—

3. *Λαγκαδάς*: α Ζαγκλιβέριον, β Σοχός.— 4. *Κιλκίς*: α Κιλκίς.—

5. *Πιερία*: α Κατερίνη, β Αιγίνιον, γ Λεπτοκαρυά.—

6. *Ἡμαθία*: α Βέροια, β Νάουσα, γ Φυτεία.— 7. *Ρουμλούκι*: α Γιδᾶ (Ἀλεξάνδρεια).—

8. *Παιονία*: α Γουμένισσα, β Γιαντισά.— 9. *Ἐνωτία*.—

10. *Ἐδεσσα*: α Ἐδεσσα, β Ἀρδέα.—

11. *Ἐορδαία*: α Πτολεμαῖς, β Βλάστη, γ Σταυροπηγή, δ Μαυροπηγή, ε Μηλοχώρι, ζ Ἅγιος Χριστόφορος, ζ Ἀσβεστόπετρα, η Ἔλος, θ Προάστειον, ι Ἀρδασσα.—

12. *Ἐπ. Κοζάνης*: α Κοζάνη, β Καταφύγιον, γ Ἄνω Κώμη, δ Κρόκος, ε Καισάρεια, ζ Αιανή, ζ Θυμαριά, η Καπνοχώριον.—

13. *Σέρβια*: α Βελβενδός, β Σέρβια.— 14. *Χάσια*: α Δεσκάτη.—

15. *Γρεβενά*: α Γρεβενά, β Βέντζια, γ Γριντάδες, δ Μάγερη, ε Δοβρούνιστα, ζ Μοναχίτι, ζ Σαμαρίνα, η Φιλιππαῖοι, θ Κατάκαλη.—

16. *Ἀνασελίτσα - Βότον*: α Σιάτιστα, β Κώμη, γ Λουκόμι, δ Λοῦντσι Σισανίου, ε Λύγερινός, ζ Πεντάλοφος, ζ Τσοτίλιον, η Δίλοφον, θ Σκαλοχώρι, ι Κορυφή, ια' Μόρφη, ιβ' Πελεκᾶνος, ιγ' Δαμασκηνιά, ιδ' Ὀμαλή.—

17. *Καστοριά*: α Καστανόφυτον, β Βογατσικόν, γ Πευκόφυτον, δ Ἀμπελόκηποι, ε Κωσταράζι, ζ Λάγκα.— 17α. *Γράμμος*: α Κεράσοβον, β Γενοβένι, γ Νέα Κοτύλη.—

18. *Φλώρινα*: α Κλεισούρα, β Ἀμόνταιον, γ Ἀνταρτικό, δ Ἄνω Κλειναί, ε Ξυνὸ Νερό.—

19. *Μοναστήρι*: α Μοναστήρι, β Δίβρη, γ Βελεσσά.— 20. *Κορυτσά*.—

21. *Ἐπ. Βισαλτίας. Νιγρίτα*: α Λυγαριά, β Ἀμπελοι, γ Ἴβηρα, δ Εὐκαρπία, ε Τερπνή, ζ Τράγιλος, ζ Καλόκαστρον, η Θερμά, θ Ἀνθή, ι Ἅγιος Δημήτριος, ια' Σιτοχώρι.—

22. *Σέρραι*: α Ἅγιον Πνεῦμα, β Προβατᾶς, γ Λευκόν, δ Σησαμία, ε Ἐμμ. Παππᾶς, ζ Πεντάπολις, ζ Νέα Ζίχνη, η Ἡλιοκώμη, θ Νέο Σούλι, ι Ἀηδονοχώρια, ια' Ἄγία Ἐλένη.—

22α. *Ἐπ. Φυλλίδος*: α Κορμίστα, β Ἀλιστράτη, γ Λευκοθέα, δ Μανδήλιον, ε Ροδολίβος, ζ Παλαιοκώμη, ζ Ἀγριανή, η Ἀναστασία.—

23. *Σιντική*: Σιδηρόκαστρον.— 24. *Ζίχνη*.—

25. Παγγαῖον: α Μεσορόπη, β Πράβι, γ Ἐλευθερούπολις, δ Παλιό, ε Ἐλαιοχώριον, ς Μουσθένη.— 26. Καβάλα.— 27. Νέστος: α Χρυσούπολις.—

28. Δράμα: α Πλατανιά, β Μαυρολεύκη, γ Ἅγιος Στέφανος, δ Πύργοι, ε Καλή Βρύση, ς Χωριστή, ζ Καλλιθέα.— 29. Ζήρνοβον.— 30. Μελένικον.— 31. Στρώμνιτσα.—

32. Θάσος.

Σ: Θράκη. 1. Κωνσταντινούπολις.—

2. Σηλυμβρία: α Ξάστρο, β Τυρολόη, γ Φανάρι, δ Λαγοθήρες (Μέτραι), ε Καλάμει.—

3. Ἡράκλεια, Ραιδεστός.— 4. Μυριόφυτον.— 5. Καλλίπολις: α Ταυφίριον.— 6. Μάδυτος.— 7. Βιζύη.—

8. Σαράντα Ἐκκλησίαι: α Σκοπός, β Γέννα, γ Σκόπελος, δ Πέτρα, ε Σκεπαστό, ς Κωστή, ζ Βαβὰ Ἐσκή, η Αὐδήμιον, θ Σαμακόβι.— 9. Τζετώ.—

10. Σωζόπολις.— 11. Πύργος - Ἀγχίαλος.— 12. Μεσημβρία.— 13. Καβακλί.—

14. Φιλιππούπολις: α Στενήμαχος.— 15. Μουσταφᾶ Πασᾶ.—

16. Ἀδριανούπολις: α Ὀρεστιάς, β Καστανιές, γ Ριζία.—

17. Ὀρτάκοι.— 18. Διδυμότειχον: α Μεταξάδες, β Καρωτή, γ Πράγγιον, δ Μαυροκλήσι, ε Σοφικόν, ς Σιταριά, ζ Κυανή, η Ἀσπρονέρι, θ Βρυσικά.— 19. Σουφλί.—

20. Κεσσάνη: α Χατζηγύριον.— 21. Μάλαρα: α Ντογάνκιοι.— 22. Αἶνος.—

23. Ἀλεξανδρούπολις: α Μάκρη, β Μαῖστρος, γ Κίρκη.— 24. Φέροι.—

25. Κομοτινή.— 26. Ξάνθη: α Ἐπιβάτες, β Ἐρανος, γ Ἄσκυρα, δ Κύρνος.— 27. Σάπαι.—

28. Σαμοθράκη.— 29. Ἴμβρος καὶ Τένεδος.— 30. Λήμνος: α Κατάλακκος, β Βάρος, γ Κάσπακας, δ Σκανδάλη, ε Ἀτσική, ς Κάστρον.—

Τ: Νῆσοι Ἀνατολικοῦ Αἰγαίου. 1. Λέσβος: α Μυτιλήνη, β Θερμί, γ Συκαμιά, δ Μανδαμάδος, ε Μόλυβος-Μήθυμα, ς Καλλονή, ζ Ἐρεσσός, η Ἀγιάσος, θ Πλωμάριον, ι Πολίχνητος, ια Τελώνια, ιβ Πέτρα, ιγ Πληγόνι, ιδ Μεσότοπος, ιε Μεσαγρός, ις Βρίσα, ιζ Ἄντισσα, ιη Ἁγία Πάρασκευή.—

2. Χίος: α Χίος, β Καρδάμυλα, γ Νένητα, δ Μεστά, ε Ζιφιᾶς, ς Χαλκικό, ζ Λιθί, η Ἅγιος Γεώργιος, θ Ἀρμόλια, ι Βολισσός, ια Κάμπος, ιβ Πιραμά, ιγ Κοινή, ιδ Θολοποτάμι, ιε Πυργί, ις Λεπτόποδα, ιζ Ἀμάδες, ιη Καλαμιωτή, ιθ Δαφνών, κ Βέσσα, κα Ἐλυμπί, κβ Βάβιλοι, κγ Θυμιανά, κδ Βροντάδος, κε Βίκι, κς Σιδεροῦντα, κζ Βερβεράτο, κη Βασιλεώνοικον, κθ Χαλάνδρα, λ Φυτά, λα Κουρούνια, λβ Σηκούσης.—

3. Σάμος: α Παλαιόκαστρον, β Πύργος, γ Σκουραῖκα, δ Σπαθαραῖοι, ε Ἀρβανίτες, ς Παγώνδας, ζ Μυτιληνιοί, η Χώρα, θ Πυθαγόρειον, ι Βουρλιῶτες.— 4. Μοσχονήσια.—

5. Ἰκαρία: α Ράχες.— 6. Φοῦρνοι.— 7. Ψαρά.—

Υ: Πόντος. 1. Τραπεζοῦς: α Πλάτανα, β Χολομάννα.— 2. Σούρμενα.— 3. Ὀφις.— 4. Τρίπολις: α Γανόχωρα, β Ἐσραήλ, Θόνια (Τόνια), γ Τσακράκι, δ Σίμικλι.— 5. Κερασσοῦς: α Γάραλη.— 6. Κοτύωρα (Ordu).— 7. Οἰνός.— 8. Ἄνω Ἀμισός, Σαμψοῦς: α Ἀντρεάντα.— 9. Σινώπη.— 10. Κρώμη: α Ἀληθινός, β Σαράντα.— 11. Σταυρίν.— 12. Ἰμέρα.— 13. Χαλδεία. Ἀργυρούπολις: α Μούζαινα, β Ἄστρα, γ Βαρενοῦ, δ Παρ-

τιν, ε Σουλαμίς, ς Ώραιόκαστρον.— 14. Νικόπολις.— Ώβατσούκ, Κολωνία: α Γαλάτσαγον.— 15. Σάντα: α Νεοκαισάρεια, β Χαιρίανα.— 16. Χόφα.— 17. Ματζούκα: α Παζπέν.— 18. Φάτση.— 19. Άρντασα: α Άλδισα.— 20. Νικόπολις: α Άμελη, β Σάργιερι, γ Σουπάχ, δ Χασάνδαμ, Χατζήκιοι.—

Φ: Καππαδοκία. 1. Σαντζάκιον Καισαρείας: α Καισάρεια, β Ζιντζιδερε (Φλαβιανά), γ Ίντζέσου, δ Νεάπολις.—

2. Νίγδη: α Νίγδη, β Ντελμεσό, γ Φερτέκ-Φερτάκινα, δ Άραβάν, ε Χούρζονο, ς Ούλαγάτς, ζ Μισθί, η Άξό, θ Μαλακοπή, ι Σύλατα η Ζήλα, ια΄ Άνακού, ιβ΄ Φλοϊτά, ιγ΄ Ποτάμια, ιδ΄ Νεβσεχίρ, Νεάπολις, ιε΄ Άραβισός, ις΄ Σινασός, ιζ΄ Ζάλελα (Ζεμάλα), ιη΄ Προκόπιον (Ούργικιάπ), ιθ΄ Μπόρ (Πόρος), κ Μπουλγκάρ-μαδέν, κα΄ Άκσεράι, κβ΄ Σεμέντρα, κγ΄ Τσαρικλί.— 3. Φάρασα: α Φάρασα, β Τσουκουρι, γ Κίσακ, δ Άφσάρ-κιοι.— 4. Λυκαονία: α Ίκόνιον, β Σίλλη, γ Πέρματς, δ Έρεγλι.—

5. Σάντζ. Άτταλείας: α Άττάλεια.— 6. Σάντζ. Σπάρτης: α Σπάρτη.— 7. Σάντζ. Βουρδουρίον: Βουρδούριον α (Μπουλδούρ).

Χ: ΒΔ. Μικρά Άσία. 1. Λαρδανέλια.— 2. Κύζικος: α Άρτάκη.— 2α. Βάτικα καί Χαβουτσι Προποντιδος (Τσάκωνες).— 3. Πάνορμος.— 4. Μαρμαρᾶς.—

β. Προύσσα: α Κουβούκλια, β Κίος, γ Παχλαδάριον.— 6. Βιθυνία: α Καντιρλί, β Άλθανιτοχώριον, γ Άρμουτλί, δ Άγία Κυριακή, ε Άρετσού, ς Τρίγλεια.—

7. Μουδανιά: α Σιγή (Βιθυνία).

Ψ: Δυτική Μικρά Άσία. 1. Σμύρνη: α Τσιφλίκι, β Κριτζαλιά, γ Κουκλουτζά (Κορυφάσιον), δ Ρεϊζντερέ, ε Άξάρι, ς Γκιούλ Μπαζέ, ζ Κιρκιτζές, η Καράμπουρνα, 5 Μπαϊνάκι.— 2. Κενδωνίαι (Άιβαλί).— 3. Άδραμύττιον.— 4. Πέργαμος.— 5. Φώκαια.— 6. Κρήνη: α Κάτω Παναγιά, β Κρήνη (Τσεσμέ), γ Μελί.— 7. Βουρλά: α Κατιρλί.— 8. Νέα Έφεσος. 9. Κασαμπᾶς: α Άιδίνιον.— 10. Μάκρη καί Λειβήσιον.— 11. Άλικαρνασσός.— 12. Άναια η Άναία.— 13. Μαγνησία: α Κόλντερε, β Τουρκομουσλί.— 14. Θνάτεια.

Ω: Κύπρος. 1. Λευκωσία: α Λευκωσία, β Παλιουργιώτισσα, γ Τύμπου, δ Γερόλακκος, ε Στρόβολος, ς Μενόκιον, ζ Καλλιάννα, η Πάνω Δευτερά, θ Τριμύθι, ι Καίμακλι, ια΄ Λακατάμια.—

2. Κυθρέα: α Κυθρέα, β Νέο Χωριον, γ Κουτσοβέντης.—

3. Δάλι: α Δάλι, β Άλάμπρα, γ Ποταμιά, δ Άγιος Σωζόμενος, ε Ξυλοφάου.—

4. Μόρφου: α Μόρφου, β Καπούτι (Καλοχωριό), γ Ζώδια, δ Άσπρομερίτης, ε Περιστερῶνα, ς Πραστειό, ζ Κατωσκοπιά, η Λεύκα, θ Μαυροβούνη, ι Γούρρι.—

5. Εύρύχου: α Εύρύχου, β Σολέα, γ Κάμπος, δ Τσακίστρα, ε Ξερό.—

6. Άμμόχωστος: α Μακράσσυκα, β Λύση, γ Άγιος Σέργιος, δ Άμμόχωστος, ε Παραλίμνη, ς Αύγόρου, ζ Λιμνιά, η Άσια, θ Λιοπέτρι, ι Μηλιά, ια΄ Κόρνος, ιβ΄ Φρεναρος.—

7. Μεσσαριά: α Λευκόνικον, β Τρίκωμον, γ Πραστειό, δ Μαραθόβουνο.—

8. Καρπασία: α Ριζοκάρπασον, β Γιαλούσα, γ Άγιος Άνδρόνικος, δ Λεονάρισσο, ε Έφτακώμη, ς Άγιος Θεόδωρος.—

9. *Ἄκανθοῦ*: α Ἄκανθοῦ, β Ἅγιος Ἀμβρόσιος.—
10. *Κυρήνεια*: α Κυρήνεια, β Δίκωμο, γ Ἅγιος Ἐπίκτητος.—
11. *Λάπηθος*: α Λάπηθος, α Καραβᾶς, γ Κορμακίτης, δ Βουνό, ε Φτέρυχα, ς Βασίλεια, ζ Ἅγιος Ἐρμόλαος, η Μυρτοῦ.—
12. *Λάρναξ*: α Λάρναξ, β Τόχη, γ Ἀραδίπου, δ Ἀθηαίνου, δ Λεύκαρα, ε Χοιροκοιτιά.—
13. *Λεμεσός*: α Λεμεσός, β Πάχναι, γ Συκόπετρα, δ Πέρα - Πεδί, ε Κολόσσι.—
14. *Πιτσιλιά*: α Ἀγρός, β Ἅγιος Θεόδωρος, γ Πάνω Πλάτρες, δ Κάτω Μῶλος, ε Λαγουδερὰ, ς Λουβαρᾶς, ζ Φτερκιοῦδι, η Ἁγία Μαρίνα, θ Ἅγιος Μάμας, ι Ἄλωνα, ια Καννάβια, ιβ Παλαιοχώριον, ιγ Φαρμακᾶς.—
15. *Τρόδος*: α Πλάτρες, β Ὀμοδος.—
16. *Νέα Πάφος*: α Πάφος - Κτῆμα, β Ἀρμίνου, γ Ἐμπα, δ Χλώρακα, ε Λετύμπου, ς Παλαιὰ Πάφος, ζ Πάνω Παναγιά, η Στατοῦ, θ Λεμόνα, ι Κέδαρα, ια Νατά, ιβ Γιόλου, ιγ Μεσόγη, ιδ Τσάδα, ιε Ἄνω Ἀρόδοι, ις Ἀναρίτα, ιζ Γεροσκήπου.—
17. *Πόλις*: α Πόλις, β Δροῦσα, γ Κρίτου, δ Λυσός, ε Ἁγία Μαρίνα, ς Χρυσσοχοῦ.—
18. *Τυλλιριά*: α Λουτρός, β Γαλήνη.—

AA1: Ἄπουλία: α Καλημέρα.—

AA2: Καλαβρία: α Ροχοῦδι, β Χωριό τοῦ Ροχοῦδι, γ Rocca Forte, δ Χωριό (πλησίον Rocca Forte), ε Galliciano, ς Condofuri, ζ Bova, η Sallento.—

BB: Καύκασος (Ρωσσία).

A.δ. Ἀδήλου τόπου.

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΜΥΘΟΙ ΖΩΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μῦθοι ζώων μᾶς παρεδόθησαν ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα πολλοὶ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ Αἰσώπου· ὄχι τάχα διότι αὐτὸς ἐπενόησε ὅλους τοὺς λεγομένους αἰσωπείους μῦθους, διὰ τοὺς ὁποίους ἔχομεν τώρα πλὴν τῆς ἐκδόσεως τοῦ *Halm* τὰς θαυμασίας κριτικὰς ἐκδόσεις τοῦ *August Hausrath* καὶ τοῦ *B. E. Perry*. Αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὴν συνήθειαν ποὺ εἶχαν οἱ ἀρχαῖοι "Ἕλληνες διὰ κάθε πρᾶγμα καὶ κάθε συνήθειαν νὰ ἔχουν ἓνα πρόχειρον ἐφευρέτην. Ἔτσι παρουσιάσθη ὁ Αἰσώπος ὡς συγγραφεὺς ὅλων τῶν ἀστειῶν ἀνεκδότων. Ἄλλ' ἢ ἡ χαρὰ ἐν τῇ διηγήσει, τὴν ὁποίαν, ὡς ἀποφαίνονται ἐρευνῆται οἱ *Otto Keller*¹ καὶ ὁ *August Hausrath*², πρέπει νὰ εἶχον οἱ παλαιοὶ αἰσώπειοι μῦθοι, δὲν διαφαίνεται ἀπὸ τὰ συνεπτηγμένα κείμενα, ποὺ μᾶς παρέχουν αἱ διασωθεῖσαι συλλογαί. Διότι οἱ αἰσώπειοι μῦθοι διὰ τὸ σύντομον καὶ ἠθοπλαστικόν των περιεχόμενον ἐχρησιμοποιοῦντο ἐπὶ αἰῶνας εἰς τὰς ρητορικὰς σχολὰς πρὸς ἄσκησιν τῶν μαθητῶν εἰς τὸ ὀρθῶς γράφειν καὶ ἐκ τούτου ἀπέβησαν γλωσσικὰ δοκίμια, τῶν ὁποίων κυρία ἀρετὴ ἦτο ἡ συνοπτικὴ διατύπωσις³. Ἄλλὰ ἡ προφορικὴ παράδοσις, ὅπου ὁ λόγος ρεεὶ ἀβίαστος καὶ καθαρός, ὅπως τὸ νερὸ ἀπὸ τὴν φυσικὴν πηγὴν, διασώζει ἀρτιωτέραν τὴν ἀρχικὴν διήγησιν παρὰ ἢ γραπτὴ ἢ λογοτεχνικὴ παράδοσις⁴.

Ἐννοεῖται ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν, πόσον χρόνον αἱ διηγήσεις αὐταὶ εἶχον ζήσει πρότερον εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ, πρὶν καταρτίσῃ τὴν πρώτην συλλογὴν των κατὰ τὸ 316 π.Χ. ὁ Δημήτριος Φαληρεὺς, περὶ τοῦ ὁποίου ἔχομεν τὴν ὠραίαν πραγματείαν τοῦ *Ben Edwin Perry*⁵.

1. *Otto Keller*, *Untersuchungen über die Geschichte der griech. Fabel* (*Jahrb. für Klass. Phil. Suppl.* 4, 1862) σ. 313.

2. *Aug. Hausrath*, *S. B. der Heidelberg. Ak. d. Wiss., phil. - hist. Kl.* 9, 2, σ. 43 καὶ 47 (1948). Βλ. *W. Wienert*, *Die Typen der griech. - römischen Fabel*. Helsinki 1925 (FFC. 56) σελ. 11.

3. *Bolte-Polivka*, *Anmerkungen zu den Märchen d. Brüder Grimm*, IV 121. *W. Wienert*, ἐνθ' ἂν. σ. 26-28

4. Πρβλ. *A. Aarne*, *Leitfaden der vergleichenden Märchenforschung*, Hamina 1913, (FFC. 13) σ. 8 κέ.

5. *B. E. Perry*, *Demetrius of Phalerum and the Aesopic Fables*. *Transactions and Proceedings of the American Philol. Association*. Vol. XCIII, 1962, p. 287-346.

Βεβαίως ὅλοι οἱ ἀρχαῖοι μῦθοι δὲν ἐπιζοῦν σήμερα εἰς τὸ στόμα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ, ἀλλ' ὅσοι ἀπὸ τοὺς νέους ἔχουν τοὺς ἀντιστοιχοὺς των εἰς τοὺς παλαιούς εἶναι ἀρτιώτεροι, ἔχουν δηλ. πληρέστερον τὸν ἐσωτερικὸν λόγον τῶν λεπτομερειῶν καὶ δὲν ρίπτουν ὅλον τὸ βᾶρος εἰς τὴν διατύπωσιν τῆς ἠθικῆς ἐννοίας, ὅπως κάμνουν οἱ περισωθέντες παλαιοί. Ὅθεν οἱ νεώτεροι μῦθοι μᾶς βοηθοῦν εἰς τὴν ἀποκατάστασιν τῆς διηγηματικῆς πλευρᾶς τῶν ἀρχαίων μύθων¹. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο. Ὑπάρχουν περιπτώσεις ὅπου ἴχνη μόνον τῆς ὑπάρξεως ἀρχαίου τινὸς μύθου ἔχομεν σωζόμενα εἰς ἓνα ἢ δύο στίχους ἢ εἰς παροιμίαν τινά, καὶ τότε οἱ νεώτεροι μῦθοι συμπληρῶνουν τὰ κενὰ τῆς ἀρχαίας παραδόσεως. Ἀναφέρω ἓνα παράδειγμα:

Μεσαιωνικὴ ἐλληνικὴ παροιμία, ἢ ὁποία ἐσώθη παρὰ Πλανούδη, ἀρ. 275, λέγει: «Ποίησόν με ἔνοικον, ἵνα σε ποιήσω ἔξοικον» καὶ περισσότερον συνεπτηγμένη παρὰ Ἀποστόλη, ἀρ. 676: «Ἐπηλυσ τὸν ἔνοικον». Ὁ Ο. Grusius² στηριχθεὶς εἰς μῦθον, τὸν ὁποῖον διηγεῖται ὁ Ἀβραὰμ ἐκ Σάντα Κλάρας (τοῦ 16ου αἰ.), κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἐχῖνος καταλαμβάνει τὴν φωλεάν τοῦ λαγωοῦ³, διέγνωσεν εὐστόχως ὅτι ἡ ἐλληνικὴ παροιμία ἀπέρρευσεν ἐξ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ μύθου.

Καὶ πράγματι τοιοῦτον ἀπολεσθέντα μῦθον, ὁ ὁποῖος ἐπραγματεύετο περὶ ἀλώπεκος καὶ ἐχίνου, ὑπαινίσσεται ὁ ποιητῆς Ἀρχίλοχος (τοῦ 7ου αἰῶνος) μὲ τὸν στίχον:

Πολλ' οἶδ' ἀλώπηξ, ἀλλ' ἐχῖνος ἐν μέγα⁴.

Τὸν στίχον αὐτὸν ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος ὡς παροιμίαν καὶ προσθέτει:

«προσιούσης γὰρ αὐτῆς, ὡς φησιν ὁ Ἴων,
στρόβιλος ἀμφ' ἄκανθαν εἰλίξας δέμας
κεῖται θιγεῖν τε καὶ δακεῖν ἀμήχανος»⁵.

1. Περὶ τοῦ θέματος τούτου διέλαβον εἰς ἰδίαν μελέτην, δημοσιευθεῖσαν τὸ πρῶτον εἰς τὰ *Humaniora. Essays in Literature, Folklore, Bibliography Honoring Archer Taylor*, New York 1960, σελ. 195-207 καὶ εἶτα μέ τινας προσθήκας καὶ συμπληρώσεις εἰς τὴν Λαογραφίαν, τόμ. III (1960) σ. 469-489: Οἱ Αἰσώπειοι μῦθοι καὶ ἡ προφορικὴ παράδοσις.

2. *Rhein. Museum für Philologie*, τ. 42, σ. 424 κέ.

3. Τὴν ἔξωσιν τοῦ λαγοῦ ὑπὸ τοῦ ἐχίνου ἀπὸ τὴν φωλεάν του ἔχει ὡς θέμα καὶ νεοελληνικὸς μῦθος ἀπὸ τὸ *Ξηροπήγαδον Ναυπάκτου*, καταγραφεὶς τὸ 1938 ὑπὸ τοῦ Παν. Ἰ. Ἀθανασοπούλου, μαθητοῦ ἐτῶν 13, καὶ ἕτερος καταγραφεὶς ἐπίσης ὑπὸ μαθητοῦ ἐξ Ἀσημοχωρίου. Βλ. *Λαογρ. ἐνθ' ἀν.*, σελ. 486, σημ. 2.

4. *Bergk, Poetae lyrici Graeci* (1914) 2, 715, fr. 118. *Leutsch et Schneidewin, Paroemiographi Graeci* 1 σ. 147 (Zenob. V. 68), 2, 619, (*Apostolii XIV 60*), *Bolte - Polivka, ἐνθ' ἀν. II 120*.

5. *Πλούταρχου, Πότερα τῶν ζῴων φρονιμώτερα* 16, σ. 971 F: «τῶν δὲ χειρσαίων ἐχίνων ἢ μὲν ὑπερ αὐτῶν ἄμυνα καὶ φυλακὴ παροιμίαν πεποίηκε (*Archilochi fr. 103 D*) «πόλλ' οἶδ' ἀλώπηξ» κτλ.

Ἦτοι, πολλὰ ξέρει ἡ ἄλεπού, ἀλλὰ ὁ σκαντζόχοιρος ἕνα καὶ σπονδαῖον ὅταν δηλαδὴ ἡ ἄλεπού πλησιάζῃ, ὅπως λέγει ὁ Ἰων (ποιητῆς τοῦ 5ου αἰῶνος) τυλίγεται καὶ κάνει τὸ σῶμα του μιὰ μπάλα ἀπὸ ἀγκάθια, ὥστε νὰ μὴ μπορῇ ἡ ἄλεπού νὰ τὸν πειράξῃ καὶ νὰ τὸν δαγκάσῃ. Ἡ ἔννοια τῶν στίχων εἶναι ὅτι ὁ πανοῦργος ἀφεύκτως θὰ ἐμπέσῃ εἰς ἄλλον πανουργότερον, ὑπὸ τοῦ ὁποίου θὰ πάθῃ κάτι κακόν, κατὰ τὸν παροιμιολόγον δὲ ἡ παροιμία πόλλ' οἶδ' ἀλώπηξ κτλ. «λέγεται ἐπὶ τῶν πανουργοτάτων»¹.

Τὴν ἔννοιαν αὐτὴν μὲ ἀριάν τὴν αἰτιολόγησιν τῶν λεπτομερειῶν εὐρίσκομεν εἰς νεοελληνικὸν μῦθον ἀπὸ τὰς Πάτρας τῆς Πελοποννήσου, δημοσιευμένον εἰς τὸ περιοδ. Λαογραφία, τόμ. 1 (1909), σ. 322. Ἴδου τὸ κείμενον:

Ἄσκαντζόχερας καὶ ἡ ἄλεπού

ἌΜιὰ φορὰ ὅπου ἔβρεχε καὶ ἔπεφτε καὶ χαλάζι, ἕνας σχαντζόχερας εὐρέθη στὸ λόγγο καὶ δὲν ἤξερε ποῦ νὰ τρουπώσῃ γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ χαλάζι. Σὲ λίγο ἤθερε μιὰ ἀλπότρουπα κι' ἐπῆγε γιὰ νὰ μπῆ μέσα, ἀλλὰ ἡ ἄλεπού, ποῦ ἦτανε μέσα, δὲν τὸν ἄφηγε. Ἐκεῖνος τῆς εἶπε παρακαλῶντας νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ βάλῃ τὸ κεφάλι του μόνον στὴν τρουπὰ καὶ γιὰ τὸ κορμί του δὲν τὸν ἔμελε. Ἡ ἄλεπού μὲ τὰ πολλὰ τὸν ἄφησε καὶ ἔβαλε τὸ κεφάλι του μέσα· ἀλλὰ ὁ σχαντζόχερας λίγο λίγο ἔμπαινε καὶ ὄντας ἐζύγωνε τὴν ἄλεπού, ἐσήκωσε τ' ἀγκάθια του καὶ τὴν τρουπάγε. Ἡ ἄλεπού, τί νὰ κάμῃ; ἐτρανγιώτανε στὴν ἄκρη, καὶ ὁ σχαντζόχερας οὐλο ἔμπαινε. Ἔτσι λίγο λίγο ἐπέταξε τὴν ἄλεπού ἀπὸ τὴν τρουπὰ καὶ ἔμεινε ἐκεῖνος μέσα νοικοκύρης»².

Μὲ τὸν νεοελληνικὸν αὐτὸν μῦθον ἡ ἀρχαία παράδοσις συμπληρῶνεται ἄριστα καὶ ἕνας ἀκόμη μῦθος ἠμπορεῖ νὰ προστεθῇ εἰς τὰς συλλογὰς τῶν αἰσωπέων.

Ἄπὸ τὸν θησαυρὸν τῶν ἀρχαίων μύθων ὁ εὐρωπαϊκὸς μεσαίων ἠντλήσεν ἀθρόως, ἀλλ' ἐπέφερε τὰς μεταβολὰς του: ἐξησθένησε τὸ διδακτικὸν στοιχεῖον καὶ ἐνίσχυσε τὸ ἀνεκδοτικόν. Οὕτως ἐκ τῶν μύθων ἀπηρτίσθησαν παραμύθια καὶ εὐτράπελοι διηγήσεις ζώων, αἱ ὁποῖαι ἀπεδόθησαν εἰς τὰ γνωστὰ εἰς τὸν μεσαίωνα ζῶα, προπάντων τὴν ἄρκτον, τὴν ἄλεπού καὶ τὸν λύκον. Ὁ Fr. von der Leeyn, εἰς τὰ *Deutsche Märchen der Brüder Grimm*, σελ. 251, παρατηρεῖ: «οἱ ἀρχαῖοι μῦθοι ἔφθασαν εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ τοῦ Βυ-

1. Βλ. τὰς σχετικὰς παροιμίας παρὰ Ν. Γ. Πολίτη, Παροιμίας, τόμ. 1, σ. 461, ἀρ. 37.

2. Ὁμοῖος ἀνεκδοτος μῦθος περὶ ἄλεπούς καὶ σχαντζόχερα ἀπὸ τὸ Βέλλον τῆς Κορινθίας περιέχεται εἰς τὸ χειρόγρ. 1203, σελ. 167, τοῦ Κέντρον Ἐρεῦνης τῆς Ἑλλ. Λαογρ. τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

ζαντίου. Τὰ παραμύθια τῶν ζώων ὑπῆρξαν προσφιλῆ κατ' ἐξοχὴν εἰς τὸν Βορρᾶν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μετηνάστευσαν πρὸς νότον καὶ πρὸς Ἀνατολάς».

Ὅτι τέλος οἱ μῦθοι ζώων ἐξακολουθοῦν καὶ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας νὰ εἶναι ἐν ζωῇ εἰς τὸν λαόν μας, προπάντων εἰς τὸν Ποντιακὸν καὶ τὸν Κυπριακὸν λαόν, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν συγκομιδὴν ποὺ ἀπέδωσε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας πρὸς τὰ σχολεῖα διὰ τὴν καταγραφὴν μύθων τῶν ζώων ὑπὸ τῶν μαθητῶν. Ἡ συλλογὴ ἀρίστου ὕλικου ὑπερέβη τὰς 3.500 μύθους.

Μία ἐπὶ πλέον διαπίστωσις ὅτι ὁ σημερινὸς λαὸς τῆς Ἑλλάδος μαζὶ μὲ τὴν γλῶσσαν καὶ ὄχι ὀλίγα ἀπὸ τὰ ἔθιμα τῶν προγόνων του ἔχει διατηρήσει ζωντανὴν καὶ τὴν προφορικὴν παράδοσιν, ἢ ὁποία, ὡς ἀποδεικνύεται, διέσωσε τὰς λαϊκὰς διηγήσεις ἀκραιφνέστερον ἢ ἡ γραπτὴ παράδοσις.

ΤΥΠΟΙ ΜΥΘΩΝ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ

Αί παραπομπαί εἰς μὲν τὰ περιοδικὰ συγγράμματα γίνονται μὲ ἀραβικοὺς ἀριθμοὺς, καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἀριθμὸς δηλοῖ τὸν τόμον, ὁ δὲ δεύτερος τὴν σελίδα, ὁ δὲ τρίτος τὸν ἀριθμὸν τοῦ περιεχομένου μύθου, π.χ. Θρακικά, 17, 115, 47· εἰς δὲ τὰς χειρογράφους συλλογὰς τοῦ ΛΑ, τοῦ ΛΦ κλπ. ὁμοίως, ὁ μὲν πρῶτος ἀριθμὸς δηλοῖ τὸν ἀριθμὸν τοῦ χειρογράφου, ὁ δὲ δεύτερος τὴν σελίδα, ὁ δὲ τρίτος τὸν ἀριθμὸν τοῦ περιεχομένου μύθου· π.χ. ΛΑ 311, 89, 1 (Λαογραφικὸν Ἄρχεϊον, ἀριθμὸς χειρογράφου 311, σελὶς τοῦ χειρογράφου 89, ἀριθμὸς μύθου 1).

Συντετμημέναὶ λέξεις

ἀδ. τ.	= ἀδήλου τόπου.
ἀρ.	= ἀριθμὸς.
διάφ.	= διάφορον, διαφέρει.
ένωμ. (ἦ+)	= ένωμένο.
ἐπεισ.	= ἐπεισόδιον.
μοτ. (Mot)	= μοτίβο.
μῦθ.	= μῦθος.
ὅμ.	= ὅμοιον, ὁμοίως.
παράδ.	= παράδοσις.
παραμ.	= παραμύθι.
παροιμ.	= παροιμία.
πρλ.	= παραλλαγή.
παραλλ.	= παραλλάσσει.
σ.	= σελίς.
συμφ.	= συμφυρμός.
συν.	= συνήθως.
τ.	= τόμος.
T.	= τύπος.
τεῦχ.	= τεῦχος.
φ.	= φύλλον.
χφ.	= χειρόγραφον.

ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ

1 - 69. Ἡ ἀλεπού = τὸ πονηρὸ ζῷο

1. Τὸ κλέψιμο τῶν ψαριῶν. Ἡ ἀλεπού κάνει τὴν ψόφια· ὁ ψαρᾶς τὴν ρίχνει στὸ ἀμάξι του. Ἡ ἀλεπού πετάει τὰ ψάρια κάτω καὶ τὰ πάει στὴ φωλιά της. Ξεγέλασμα τοῦ λύκου: Ἡ ἀλεπού κρεμάει τὰ ψάρια ἀπ' τὸ ταβάνι, γιὰ νὰ τὰ κάνη παστά. Ὁ λύκος πάει νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ· ἡ ἀλεπού τοῦ λέει νὰ μὴ κοιτάξῃ ἀπάνω, γιὰτι ἔχει βελόνια κρεμασμένα. Ὁ λύκος βλέπει τὰ ψάρια κ' ἡ ἀλεπού τὸν στέλνει νὰ πιάσῃ κι αὐτὸς ψάρια στὴ θάλασσα, ὅπως στὸν T.2B. Συχνὰ συμφύρεται καὶ μὲ ἄλλους τύπους: ATh 5. 15. 47C.123 κᾶ. Βλ. BP II 116. Moser - Rath ἀρ. 188. Πρβλ. Eberh - Bor. T. 5.

Π α ρ α λ λ α γ α ἰ δ η μ ο σ ι ε υ μ ἔ ν α ἰ :

1. A 3, Κῆρυξ τῆς Αἰγίνης, 3, 1949, φ. 31, σ. 109 (ένωμ. μὲ ATh 123 καὶ 2B).—2. I 17, ΔΙΕ 1, 278. Στὴν ἀρχὴ ATh 123, στὸ τέλος ATh 2B.—3. Σ 8, Ἄρχ. Θρ. Θησ. 4, 170(=ΛΑ χειρ. 311, 89, 1) (+2B).—4. Σ 8α, Λύτ. 5, 184(+15+2B).—5. Σ 16β, Θρακικὰ 17, 115, 47: Ἡ κυρὰ Μαρία κι ὁ κύρ Νικόλας (+2+*1A+41**).—6. ΛΑ 2γ, Taibbi - Car. σ.31 ἀρ. 6 (+2B).

Π α ρ α λ λ α γ α ἰ ἀ δ η μ ο σ ί ε υ τ ο ἰ :

8. A 1, ΛΑ 1199, 1: Ὁ κύρ Νικολὸς καὶ ἡ κυρὰ Μαρία (+2).—9. E 2α, ΛΦ 1258,5: Ψαρᾶς καὶ ἀλεπού (+47C).—10. Z 2δ, ΛΑ 1256, 38: Γιὰ τὴν Τσατσαμάρω καὶ τὸν Μπαρμπανικολιὸ (+15+5)—11. H 1α, ΛΑ 1205, 91(+2).—12. I 1, ΛΑ 1206, 61(+2B).—13. I 1ς, ΛΑ 1206, 63(+2B).—14. I 1δ, ΛΑ 1203, 33(+123+*30A+41**).—15. I 1ς, ΛΑ 1206, 171 (+2B+5).—16. I 1ς, ΛΑ 1208, 7(+123+*1A+41**+1+2B).—17-20. I 1ζ, ΛΑ 1214, 2. 16. 51. 77(+2B).—21. I 1ιε', ΛΑ 1204, 39(+123+2B).—22. I 6α, ΛΦ 1413, 1 ἀρ.2(+2B+*1A).—23. I 7α, ΛΑ 1190, 135.—24. I 7α, ΛΑ 1190, 124 (+15+44+31*).—25-26. I 16 θ, ΛΑ 1219, 2(+2B) ΛΑ 1223, 188(+2B).—27. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 127 (+123+2B).—28. I 18 ε, ΛΑ 1225, 33 (+123+2B+41+3+4).—29. K 5, ΛΑ 1218, 53 (+2).—30. Ξ 17, ΛΑ 1291, 152 (+2).—31. O 8α, ΛΦ 1546, 13 ἀρ.2 (+123+2B).—32.-34. P, ΛΑ 2761, 355 (+2B+3+4).—35. P 2. ΛΑ 235, 54 (+123+2).—36-37. P 1, ΛΑ 1175, 39 (+123+2B). ΛΑ 1234, 5 (+2B).—38-41.

P 2 γ, ΛΑ 1235, 47 (+2B+123+15), 55 (+2), 79 (+3+4). ΛΑ 1236, 9.—42. P 8β, ΛΑ 1384, 1(+3+4+5).—43. P10, ΛΑ 1245, 13(+123+2B).—44. P 11α, ΛΑ 1182, 73(+2+122 J).—45. P 11δ, ΛΑ 1182, 79(+2+4).—46. P 18β, ΛΑ 1174, 39(+2B).—47. P 18ε, ΛΑ 2785, 28(+2B+3+4+5)—48. P 21α, ΛΑ 1184, 31(+2B).—49-50. P 22, ΛΑ 1183, 7(+2+30).—ΛΑ 1183, 27(+2B).—51. P 22 ια', ΛΑ 3168, 119(+2B+4).—52-54. P 25γ, ΛΑ 1247, 1. σ. 43(+123+2B). ΛΑ 1247, 53(+2B).—55-56. P 25δ, ΛΑ 1248, 29. — σ. 35(+15+2B)—57. P 26, ΛΑ 1248, 15(+123+2B).—58. P 28ε, ΛΑ 2895, 145(+2+64).—59. Σ 1, ΛΑ 1206, 57(+15+41+2B).—60. Σ 5, ΛΑ 1326, 61(+2B).—61. Σ 16, ΛΑ 159, 1-25 άρ. 1.—62. Σ 23, ΛΑ 1250, 1(+5+123+*30A).—63. Σ 30ε, ΛΑ 1172, 46 (+2B).—64. T 1, ΛΑ 1289, 96(+123+2B).—65. Υ, ΛΑ 1239, 107-110(+2).—66-67, ΒΒ ΛΦ 1241, 5-7(+2).—ΛΑ 1246, 2(+2).

*1A. 'Η άλεπού κλέβει τις «λειτουργιές» (τά πρόσφορα) του παπα. 'Η άλεπού κάνει την ψόφια' ό παπās την κλωτσάει και προσπερνάει. 'Η άλεπού τρέχει και ξαναπέφτει μιὰ και δυò φορές σαν ψόφια. 'Ο παπās αφήνει τò σακκούλι (τόν γάιδαρο φορτωμένο) με τις λειτουργιές και γυρίζει πίσω να μαζέψη τις άλεπούδες για τὰ τομάρια τους. 'Η άλεπού κλέβει τις λειτουργιές [Mot K 341. 2. 1]. Στο λύκο λέει πώς πήγε στην εκκλησία κ' έβοήθησε τόν παπα κι ό παπās τής έδωσε λειτουργιές. Πάει κι ό λύκος να πη τò «Κύριε έλέησον», ξυλοφορτώνεται, όπως ΑTh 41**. Συχνά ακολουθει έκδικησις του γαιδάρου, όπως ΑTh 47C.

1. Η, Λαογρ. 12, 595. — 2-3. K 5, Λαογρ. 4, 302 (άντι λειτουργιές: κόττες φορτωμένες στο γάιδαρο). — Λουκᾶτος σ. 3-4 άρ. 1(+47C).—4. Λ 7, Ρήγας 2, 154(+41**). — 5. M 2, Hahn 2, 93 άρ. 86=Ρίο 209=Δροσίνης Α' 156 (+4). — 6. Ρ, Μηλιόπουλος, Μακεδονικά σ. 65 (+41**).—7. Σ 16β, Θρακικά 17, 115-17 άρ. 47(+1+2+41**). — 8. T 1, Georgeakis - Pineau, σ. 91(+41**). — 9. T 1 Λεσβιακά 3, 59 (κόττες για δῶρο στο δεσπότη). — 10. Ψ 1, RHR 10, 1884, 77-79 (λειτουργιές, κόττες και ψάρια φορτωμένα στο γάιδαρο (+5+41**)). — 11. 'Αδ. τ., Αίνειας, Παραμ. άρ. 7 (+123+41**). —

12. Β 1, ΛΦ 236, 5-7 άρ. 13 (τυρί, πρόσφορα, άχλάδια φορτωμένα στο γάιδαρο, +47C).—13 Z 2 δ, ΛΑ 1256, 33(+41**).—14 Η 2, ΛΑ 1322, 23 (+41**).—15. Η 2 γ, ΛΑ 1216, 81: Παπās, άλεπού και λύκος (+41**+5).—16. Η 3α, ΛΑ 977(+41**+5). — 17. Η 3 β, ΛΑ 977, 1(+15+41**+5).—17α. Θ 1ε', ΛΑ 1255, 3-4.—18. I 1. ΛΑ 1201, 19-21 «'Η άλεπού και ό παπās». — 19. I 1δ, ΛΑ 1203, 91-92 «'Η άλεπού και τò άρνάκι και οι τέσσερις λύκοι». Στην άρχή T. 123, στη συνέχεια: *1A, 41** τόν ένα λύκον ή

άλεπού στέλνει στη θάλασσα να ψαρέψη (2B), τὸν ἄλλον προσκαλεῖ στὸ τραπέζι καὶ τὸν πνίγει (*30A). — 20. I 1δ, ΛΑ 1203, 43-44 «Ἡ ἄλεπού καλόγρια καὶ ὁ λύκος παπᾶς». Ἡ ἄλεπού γίνεται καλόγρια, τάχα γιὰ νὰ καθαρίζῃ τὸ μοναστήρι καὶ κλέβει τὰ πρόσφορα τοῦ παπᾶ. Φεύγοντας κάνει στὸ δρόμο τὴν ψόφια καὶ κλέβει καὶ τὰ ὑπόλοιπα πρόσφορα. Στέλνει τὸ λύκο νὰ γίνῃ παπᾶς (41**) κ' ὕστερα τὸν προσκαλεῖ δῆθεν στὰ σαράντα τοῦ παιδιοῦ τῆς τὸν πνίγει (*30A). — 21. I 1ς, ΛΑ 1208, 7-9: στὴν ἀρχὴ T. 123, συνέχ. *1A+41**+1+2B. — 22. I 1ς, ΛΑ 1208, 53-54 (+47C).—23. I 1ιε', ΛΑ 1204, 91-93 «Παπᾶς, λύκος καὶ ἄλεπού» (+41**+*2E).—24. I 1ιε', ΛΑ 1204, 101-103(+41**+5). — 25. I 6α, ΛΦ 1413(+1+2B).—26. I 8 κβ', ΛΑ 1192, 71(+41**+5+1+2B).—27. I 8β, ΛΑ 1186, 7-8 (41+**+5).—28. I 8δ, ΛΑ 1194, 41-43 «παπᾶς, ἄλεπού, λύκος καὶ γαίδαρος» (+41**· οἱ χωριάτες γδέρνουν τὸ λύκο καὶ κρεμνοῦν τὸ τομάρι του· αὐτὸ πέφτει πάνω στὸ γαίδαρο· παίρνεται γιὰ λύκος, ξυλοφορτώνεται (T. 214B)· συνέχ. ὅπως στὸν T. 122 J).—29. I 8 ια', ΛΑ 1185, 25-27(+41**).—30. I 8 ιη' ΛΑ 1190, 71-72.—31. I 8 ιβ', ΛΑ 1195, 47(+41**).—32. I 9 ς', ΛΑ 1200, 61(+41**+5). — 33. I 10 ς', ΛΑ 1191, 23-25(+41**+5). — 34. I 10, ΛΑ 1341, 23(+41**).—35. I 10, ΛΑ 1342, 7-8(+41**). — 36. I 16α, ΛΑ 1330,3.—37. I 16α, ΛΑ 2934, 171. — 38-39. K 5β, ΛΑ, 139—141: ἄλεπού, ἄρνι καὶ λύκος (+123+41**+*30A) — ΛΑ 1211, 43(+41**+41) — 40-41. K 6, ΛΑ 1213, 87 (+123+41**+41). — σ. 139(+41**). — 42. Λ 1, ΛΑ 1172, 1-3. — 43. Λ 3α, ΛΑ 1543, 73-76(στὴν ἀρχὴ ATh123, στὴ συνέχ. 41**).—44. M 2, ΛΑ 1396, 4 ἄρ. 2.—45. M 4α, ΛΑ 1545, 423(+41**+41).—46. O 1, ΛΑ 1301, 37-40(+15).—47-48. O 2, ΛΑ 1292, 188(+41**+5).—49. O 2, ΛΑ 2233, 100(+5).—50. O 2, ΛΑ 1298, 548(41**+5).—51. O 2γ, ΛΑ 3018, 130(+5).—52. O 6α, ΛΑ 1278, 3.—53. O 8, ΛΑ 1265, 19.—54. O 8, ΛΑ 1260, 74(+41**+2)—55. O 8β ΛΑ 1260, 39-45: Ὁ κύρ Νικόλας καὶ ἡ κυρὰ Μάρω (+41**+2+15+5).—56. O 11γ, ΛΦ 1124 ἄρ. 4.—57. Π 1, ΛΦ 796, 1.—58. Π 3ιζ, ΛΑ 1270, 15-16: Ὁ παπᾶς, ἡ ἄλεπού, ὁ σκαντζόχερας καὶ ὁ λύκος. Ἡ ἄλεπού κλέβει τὰ «πιττάρια» τοῦ παπᾶ καὶ τὰ κρεμάει στὴ φωλιά τῆς. Ὁ σκαντζόχοιρος, πού ζητάει καταφύγιο στὴ φωλιά τῆς ἄλεπούς, μὲ τ' ἀγκάθια του τὴν πετάει ὄξω ἀπ' τὴ φωλιά τῆς (ὅπως 105*) κι αὐτὴ σκαλίζοντας μὲ τὰ νύχια τῆς μπάζει τὸ νερὸ τῆς βροχῆς στὴ φωλιά τῆς. Ὁ λύκος βλέποντας τὰ πιττάρια θέλει κι αὐτός. Ἡ ἄλεπού τὸν στέλνει στὴν ἐκκλησίᾳ (ὅπως AT. 41**), ξυλοφορτώνεται. — 59-60. Π 3, ΛΑ 2301 σ. 145 καὶ 322. — ΛΦ 325, 17 - 19 (+41**). — 63. P 1, ΛΑ 1177, 133-5.—64. P 5α, ΛΦ 947, 14 (+41**+15+5). — 65. P 8β, ΛΑ 1326, 35 (+41**+2B). — 66-67. P 11α, ΛΑ 1182, 41 (+41**+2+15), 57, (+41**).—68. P 11α. ΛΑ 1202, 133(+41**+4+5).—69. P 12, ΛΑ 1181, 7 (+41**+9B+15).—70. P, 17, ΛΑ 1174, 115. — 71. P 25γ, ΛΑ 1247, 53. — 72-73. Σ 18γ, ΛΦ

226, 62. ΛΑ 3118, 11.—74. Σ 18 θ, ΛΑ 3039, 97.—75. Σ 21α, ΛΑ 1184, 15(123+41**+2B). — 76. Τ 2 ιε, ΛΑ 2457, 25. —

2. Τὸ ψάρεμα μὲ τὴν οὐρά. Ἡ ἀλεπού βάζει τὸ λύκο νὰ ψαρέψη στὸ ποτάμι μὲ τὴν οὐρά. Τὸ νερὸ παγώνει. Κάνοντας ὁ λύκος νὰ φύγη, τοῦ κόβεται ἡ οὐρά. (Τὰ περισσότερα σὲ μαθητικὲς συλλογές.). — BP II 111. Bödker 187. Eberh-Bor. T. 5 (2-4).

I. A 1, ΛΑ 1199, 1: Ὁ κύρ Νικολὸς καὶ ἡ κυρὰ Μαριά (+1). — 2. A 1, ΛΑ 1328, 29: Ἀλεπού καὶ λαγός (+1*). — 3. H 1α, ΛΑ 1205, 91: Ἀλεπού καὶ λύκος (+1). — 4. H 2, ΛΑ 1322, 7-8: Ἀλεπού καὶ λύκος (+15+5+64). — 5-6. H 2β, ΛΑ 1216, 27, 85: Λαγός καὶ ἀλεπού (+1*). — 7. H 3γ, ΛΑ 1209, 51: Ἀλεπού, λύκος καὶ ἀρκούδα (+3+4+15). — 8-9. I 1, ΛΑ 1207, 45: Ὁ λαγός καὶ ἡ ἀλεπού(+1*). — ΛΑ 1208, 89(+1*). — 10. I 1γ, ΛΑ 1202, 19-21 (+1*). — 11. I 1γ, ΛΑ 1202, 151(ἡ ἀλεπού δένει τυρὶ στὴν οὐρά της γιὰ δόλωμα καὶ περιμένει τὰ ψάρια νὰ τσιμπήσουν ἡ οὐρά παγώνει). — 12. I 1γ, ΛΑ 1203, 87(+41**+41+2B). — 13. I 9, ΛΑ 1197, 19: λύκος καὶ ἀρκούδα. — 14. I 13, ΛΑ 1343, 19(+1*). — 15. I 10, ΛΑ 1353, 23 (+1*). — 16. I 13, ΛΑ 1348. 31(+1*). — 17. I 14α. ΛΑ 1283, 71. — 18-21. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 25, 1. 25, 2 (+1*). — ΛΑ 1227, 31. 97. (+1*). — 22. I 17, ΛΑ 1224, 2 (+1*). — 22α. K 5, ΛΑ 1218, 53(+1). — 23. K 5β, ΛΑ 1210, 59. — 24. Ξ 17. ΛΑ 1291, 152: λαγός καὶ ἀλεπού (+1*). — 25. O 2, ΛΑ 1299, 602 (+1*). — 26. O 2α, ΛΑ 1252, 3. — 27. O 2γ, ΛΑ 3018, 55 (+898*). — 28. O 8, ΛΑ 1260, 74 (+*1A+4**). — 29. O 8, ΛΑ 1261, 3 (+15+*60+5). — 30. O 8. ΛΑ 1260, 39 (+*1+41**+15+5). — 31-34. P 1 ΛΑ 1175, 83. 194. 248 (+1*). — ΛΑ 1175, 156(+15*). — 35. P 2 ιγ', ΛΑ 123, 5. 58 (+1). — 36. P 5α, ΛΑ 1243, 1(+1*). — 37. P 11α, ΛΑ 1182, 59(+1*). — 38. P 11α, ΛΑ 1182, 73(+1+122 J). — 39. P 11α, ΛΑ 1182, 41: ὁ παπᾶς ὁ λύκος κ' ἡ ἀλεπού(+*1A+41**+15). — 40. P 11δ, ΛΑ 1182, 79(+1+4). — 41. P 22, ΛΑ 1183, 7(+1+30). — 42. P 22, ΛΑ 1183, 69 (+1*). — 43. P 25γ, ΛΑ 1248, 65 (+1*). — 44. P 28ε, ΛΑ 2895, 145 (+1+64). — 45. P 32, ΛΑ 1176, 21(+1*). — 46. Υ, ΛΑ 1337, 21(+5+64). — 47. Υ, ΛΑ 1239, 107(+1). — 48. ΒΒ, 1241, 5(+1). —

2B. Τὸ ψάρεμα μὲ τὸ πιθάρι. Ἡ ἀλεπού πείθει τὸ λύκο νὰ ψαρέψη μπαίνοντας στὴ θάλασσα μ' ἓνα πιθάρι (ἢ μὲ φλασκιά) δεμένα στὴν οὐρά (ἢ στὸ λαιμό) του. Τὸν στέλνει ὄλο καὶ πιὸ βαθιά, γιὰ νὰ πιάση τάχα μεγάλα ψάρια. Ὁ λύκος πνίγεται. (Συν. σὰν συνέχ. στὸν T. 123). Ὅταν κατὰ τινα τρόπον ὁ λύκος σώζεται, ζητεῖ νὰ ἐκδικηθῆ, ἀλλὰ πάλιν τὴν παθαίνει. Βιβλιογρ.: BP II 111. Ν. Γ. Πολίτης, Λαογρ. 5(1915) 459-68. Μέγας IV ἀρ. 10, V ἀρ. 1 σ. 208.

1. Α 3. Κῆρυξ Αιγίνης 3, 1949, φ. 3, σ. 109(+123+1). — 2. I 17 ΔΙΕ 1, 278(+123+1). — 3. Κ 5, Λαογρ. 4, 301(+123). — 4-5. Κ 5, Λουκάτος σ. 12 ἄρ. 11: ἡ ἄλεπού μετ' ἄρνάκι της κι ὁ λύκος (+123). — Χριστοδουλόπουλος σ. 67. — 6. Λ 7, Ρήγας 2, 155, 5. — 7. Σ 2, Θρακικά 17, 111, 46(+123). — 8. Σ 8, Ἀρχ. Θρ. Θησ. 4, 170, 1(+1) (=ΛΑ 311, 89, 1). — 9. Σ 8α, Ἀρχ. Θρ. Θησ. 5, 184(+15+1). — 10. Σ 16 β, Θρακικά 17, 155, 47: Ἡ κερά Μαρία κι ὁ κύρ Νικόλας (+1+*1Α+41**). — 11. Χ 4, Μέγας IV ἄρ. 10, σ. 165 (+123). — 12. Ψ 7, Μικρ. Χρον. 4(1948) 252(+123). — 13. ΛΑ 2γ Taubhi-Car. ἄρ. 6, σ. 31(+1)

14. Η ια, ΛΑ 1205, 23(+15+123). — 15-16. I 1γ. ΛΑ 1203, 87(+41**+41), — σελ. 33(+123+1+*30Α+41**). — 17-18. I 1ς, ΛΑ 1206, 171(+1+5). — ΛΑ 1208, 7(+123+*1Α+41**+1). — 19-24. I 1 ζ, ΛΑ 1214, 2. 16. 25. 37. 51. 77(+1). — 25. I 1 ιε'. ΛΑ 1204, 39(+123+1). — 26. I 6α. ΛΦ 1413, 1(+*1Α). — 27. I 8 χβ'. ΛΑ 1192, 71(+*1Α+41**+5+1+2Β). — 28. I 8 δ ΛΑ 1194, 47 (+123+1). — 29. I 10, ΛΑ 1350, 25(+123+*30Α). — 30-31. I 16 θ ΛΑ 1219, 2. ΛΑ 1223, 188(+1). — 32. I 16 θ, ΛΑ 1222, 42. — 33. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 127(+123+1). — 34. I 18 ε ΛΑ 1225, 25 (+123). — 35. I 18 ε, ΛΑ 1225, 33(+123+1) στή συνέχ. 41, 3, 4). — 36. Κ 3 ζ, ΛΑ 2276, 445(+15). — 37-38. Κ 5, ΛΑ 1218, 17. 35(+123). — 39. Κ 5, ΛΦ 1205, 17 +123). — 40-41. Κ 5β, ΛΑ 1210, 143(+123), σ. 203 (+15+123). ΛΑ 1211, 89. — 42. Κ 6ε. ΛΑ 1213, 95 (στήν ἀρχή 41**. Πηγαίνοντας νά ψαρέψουν μαζί ἡ ἄλεπού δένει στο λαιμό της μιὰ πιατέλλα, στοῦ λύκου τὸ λαιμὸ κρεμάει ἓνα πιθάρι). — 43. Λ 1, ΛΑ 1172, 35(+123: ἡ γριά κρεμάει στή ράχη τοῦ λύκου δυὸ βαρελάκια, γιὰ νά ψαρέψη κολιοῦς). — 44. Λ 3α, ΛΑ 1543, 73(+123+1+41**: γιὰ νά ψαρέψουν πλέοντας στή θάλασσα, ἡ ἄλεπού καβαλλάει ἓνα κολοκύθι, ὁ λύκος ἓνα πιθάρι: πνίγεται). — 45. Λ 3β, ΛΦ 816, 5. — 46. Μ 6 α, ΛΑ 1684 Β' 37(+20D*+122J+15+9B). — 47. Ν 5. ΛΑ 2248, 242-47(+64+1). — 48. Ο, ΛΦ 1210, 1-3(+15). — 49. Ο 8α, ΛΦ 1546, 13(+123+1). — 50. Ρ, ΛΑ 2761, 355 (1+3+4). — 51. Ρ 1, ΛΑ 1175, 220. — 52. Ρ 1, ΛΑ 1178, 5(+123). — 53. Ρ 1, ΙΑ 730, 261. — 54. Ρ 1, ΛΑ 1177, 177(+123). — 55. Ρ 1, ΛΑ 1175, 39(+123+1). — 56. Ρ 1, ΛΑ 1234, 5(+1). — 57. Ρ 2, ΛΑ 235, 54(+123+1). — 58-60. Ρ 2 ιγ. ΛΑ 1235, 9-12. 51-52, 59-60(+123). — 61. Ρ 2 ιγ ΛΑ 1235, 47-50(+1+123+15). — 62. Ρ 8 β, ΛΑ 1326, 35(+1+41**). — 63. Ρ 10, ΛΑ 1245, 13(123+1). — 64. Ρ 18 β, ΛΑ 1174, 39(+1). — 65. Ρ 18 ε. ΛΑ 2785, 28(+1+3+4+5) — 66. Ρ 21α, ΛΑ 1184, 31(+1). — 67-69. Ρ 22, ΛΑ 1183, 7-9 (+1+2+30), σ. 27-28(+1), σ. 31-32(+64). — 70. Ρ 22ε, ΛΑ 1183, 51. — 71. Ρ 22 ζ, ΛΑ 3168, 119(+1+4). — 72. Ρ 25γ, ΛΑ 1247, 43 (+123+1). — 73-74. Ρ 25δ, ΛΑ 1248, 29, σ. 35(+15+1). — 75. Ρ 25ε, ΛΑ 1248, 5(+1). — 76. Ρ 26, ΛΑ 1248, 15(+123+1). — 77. Σ 1, ΛΑ 1175, 23(+123). — 78. Σ 5, ΛΑ 1326, 61

(+1).— 79. Σ 8, ΛΑ 311, 89(+1). — 80. Σ 21α, ΛΑ 1184, 15(+123+41**+1).— 81. Σ 23, ΛΑ 1250, 1-2.— 82. Σ 30ε, ΛΑ 1172, 1(+1). — 83. Τ 1 ΛΑ 1289, 96(+123+1+41**). — 84. U, ΛΦ 605, 11(+123). — 85. X 4, ΛΦ 57, 1(+123). — 86. X 4, ΛΦ 1607, 1(+123). — 87. X 4, ΛΑ 1181, 165 (+123) = Μέγας IV άρ. 10. — 88. Ω 8α ΚΕΕΚ 89, 79, 1(+60+64).

*2E. 'Η άλεπού, άφοῦ κατάφερε νά γδάρουν τὸ λύκο, τὸν συμβουλεύει, γιὰ νά βγάλῃ καινούργιο πετσί, νά κυλιστῆ στ' άγκάθια ἢ νά ζυγώσῃ στὴ φωτιά.

1. I 1, ΛΑ 1206, 47(+123+122N*).—2-4. I 1ε', ΛΑ 1204, 91(+1+41**), 55, 85.— 5. I 8 κβ', ΛΑ 1192, 133(+123+41).— 6. I 9δ, ΛΦ 1450, 8 (+123, +*15A). — 7 I 10, ΛΑ 1350, 13(+41+5). — 8. I 12ιβ' ΛΑ 1173, 69(+41 +*30A). — 9. I 13, ΛΦ 1014, 13-18(+41+123). — 10. I 17 ζ', ΛΦ 1707, 21-25 (+41). — 11. I 17, ΛΦ 1238, 4-8: Στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκ', θὰ χορέψ' κωλοραβδάκ' (+123+41+4). — 12 I 17β, ΛΑ 1228, 27(+41).— 13. Λ 3α, ΛΑ 1543, 73-76 (+123+1+41**+2B).

3. 'Η άλεπού άλείφει τὸ κεφάλι της μὲ γιαούρτι (μυζήθρα, προζύμι) και λέει πὸς τάχα τῆς βγῆκαν ἔξω τὰ μυαλά. Τρομάζει τὸν λύκο. (Συνεχίζεται συνήθως μὲ ΑTh. 4). Πρβλ. Eberh.-Bor. T 5 (Mot. 5-6).

1. ΛΑ 2ζ'. Taubbi - Car. 277(+4).

2. H 2, ΛΑ 1322, 97: οἱ κουμπάροι (+4+*44B).— 3. H 3γ, ΛΑ 1209, 51-52: άλεπού, λύκος και άρκούδα (+2+4+15).— 4. I 18, ΛΑ 2328, 23-25 (+123+41**+4).— 5. I 16 θ, ΛΑ 1223, 115(+4).— 6. I 17, ΛΦ 1180, 1-3 (+2005+123+41+4+*30A).—7. I 18 ε, ΛΑ 1225, 33(+123+1+2B+41+4). — 8. P 22 ζ ΛΑ 2761, 355-7 (+1+2B+4). — 9. P 1, ΛΑ 1174, 181-182 (+41+4).— 10. P 2 ιγ ΛΑ 1235, 79(+4+1). — 11. P 8β ΛΑ 1384 1-10 (+1+2B+4+5). — 12. P 18 ε ΛΑ 2785, 28-30(+1+2B+4+5).

4. 'Η άλεπού κάνει τὴν άρρωστη. 'Ο λύκος τὴν παίρνει στὴ ράχη του. Πρβλ. Eberh - Bor. T. 5 (Mot. 6).

1. M 2, Hahn 2, 93=Rio 209=Δροσίνης, Α' 156-158 (+*1A. 'Ο λύκος πέφτει στὴν παγίδα κι ὁ χωρικός τὸν γδέρνει ζωντανό· ὁ λύκος φοβερίζει τὴν άλεπού κι αὐτὴ τὸν καταφέρνει νά τὴν πάῃ καβάλλα ὡς τὴ φωλιά της' ἐκεῖ ξεφεύγει). — 2. ΛΑ 2 ζ. Taibbi - Car. 277-278: ὁ λύκος κ' ἡ άλαπούδα, συντροφιά στὴ στάνη τοῦ τσοπάνη, (+3), τὸ τραγούδι τῆς άλεπούς: νάρο, νάρο, ὁ πεθαμένος σηκώνει τὸ ζωντανό!.— 3. H 2, ΛΑ 1322, 97: οἱ κουμπάροι (+3+*44A).— 4. H 3γ, ΛΑ 1209, 51 (+2+3+15).—5. H 3 ιε, ΛΑ 1209,

47(+15+5).—6. I 13, ΛΑ 1347, 13-15(στην αρχή T. 41, ή άλεπού καβαλλάει τὸ λύκο, τάχα γιὰ νὰ τοῦ διώχνη τις μυῖγες· τσιμπῶντας τον τρώγει χαψιές ἀπὸ τὸ κορμί του· λέει πὼς τάχα τοῦ βγάζει τις μυῖγες, συνέχ. ἀρ. 5). — 7. I 13, ΛΑ 1347, 31(+41).—8. I 160, ΛΑ 1223, 115 (+3. Τὸ τραγοῦδι τῆς άλεπούς: ὁ ἄρρωστος πάει τὸ γερὸ).. — 9. I 17, ΛΦ 1180, 1-3 (+*2005, +123+41+*30A).—10. I 17, ΛΦ 1238, 4-8: στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι θὰ χορέψ' κωλοραβδάκι (+123+41+*44A· τάχα γιὰ νὰ τοῦ διώχνη τις μυῖγες, τοῦ κόβει ἕνα-ἕνα κομμάτια ἀπὸ τὸ κορμί του). — 11. I 18, ΛΑ 2328, 23-25 (+123+41**+3, ρίχνει τὸ λύκο στὸ ποτάμι.— 12. I 18ε, ΛΑ 1225, 33-34 (+123+1+2B+41+3: στὸ δρόμο ή άλεπού τσιμπάει τὸ λύκο μὲ βελόνες). 13. I 10 ζ', ΛΑ 1191 23-25(+1+41**+5).—14. Λ 1, ΛΑ 1172, 27-28(+41: Τὸ τραγοῦδι: Βγᾶτε νὰ ἰδῆτε τὸ σκοτωμένο καὶ τὸ δαρμένο ποῦ σηκώνει τὸ χορτάτο καὶ τὸν παραπαμένο). — 15. P; ΛΑ 2761, 355-7(+1+2B+3: «ἄρρωστος γερὸ κουβαλᾶ», λέει στὸ λύκο πὼς τάχα παραμιλάει ἀπ' τὸν πυρετό).— 16 P 1, ΛΑ 1174, 181(+41+3: ὁ πληγωμένος κουβαλάει τὸ γερὸ).— 17. P 2 ιγ, ΛΑ 1235, 79(+3+1: ὁ ἄρρωστος παίρνει τὸ γερὸ).— 18. P 8β, ΛΑ 1384, 1-10(+1+2B+3+5: «ἄρρωστος καλὸ κουβαλεῖ»). — 19. P 11α, ΛΑ 1202, 133-5(+1+41**+5).— 20. P 11δ, ΛΑ 1182, 79-80(+1+2: ἄρρωστος γερὸ φέρνει).— 21. P 18ε, ΛΑ 2785, 28(+1+2B+3+5).— 22. P 22 ζ, ΛΑ 3168. 119 (+1+2B.).

5. Τὸ τραῦήγμα τοῦ ποδιοῦ. Ἡ άλεπού χώνεται σὲ μιὰ κουφάλια δένδρου. "Όταν ὁ τσοπάνης (ὁ κυνηγὸς) τῆς τραυᾶη τὸ πόδι μὲ τὴν ἀγκλίτσα, φωνάζει: «τραυᾶ, γάιδαρε, τὴ ρίζα». "Όταν τραυᾶη τὴ ρίζα, φωνάζει: «ὦχ, ποδαράκι μου! Συχνὰ ἀντὶ τσοπάνη ὁ λύκος καὶ τότε «δάγκαμα τοῦ ποδιοῦ», σὰν συνέχ. στὸν T. 15. Πρβλ. Eberh - Bor. T. 6 (Mot 5-6). Bödker 675.

I-2. O 2γ Hahn 2, 100 ἀρ. 89=Πιο 31(+15). — Hahn 2, 306, παραλ. στὸν ἀρ. 89(+15).—3. K 5 Λουκάτος ἀρ. 2, σ. 4(+15).—4. Ψ 1 RHR 10 (1884) 77(+*1A+41**).
5. B 1γ ΛΑ 1273, 147-8(+15). — 6. Δ 4γ ΛΑ 1173, 43 κέ. (+9B). — 7. E 1γ ΛΦ 531, 1-2 (+15).— 8-10. Z 2δ ΛΑ 1256, 18-19. 27-28 (+15). 38-42. — 11-12. Z 2δ ΛΑ 1257, 5-6 καὶ 23-24 (+15). — 13. H 1 η ΛΑ 1185, 39-41(+15). — 14-20. H 2β ΛΑ 1216, 21. 31. 33. 41. 65. 8. 123 (ἄλλα ἔνωμ. μὲ 15). — 21-23. H 2 ΛΑ 1322, 7. 13. 37(ὄμ. +15). — 24. H 2 ζ, ΛΑ 1209, 13 κέ: (+64).— 25. H 2 θ ΛΑ 1320, 89(+15). — 26. H 1δ ΛΑ 1209, 63(+15+122 J).— 27. H 3 β, ΛΑ 977 (+*1A+41**+15).— 28. H 3γ ΛΑ 766, 21 (+5).— 29. H 3 ιε, ΛΦ 1562, 14-16.— 30-32. H 3 ιε. ΛΑ 1209, 15(+123+*30A), σ. 17(+15), σ. 47(+15+4). — 33. Θ 1α ΛΑ 124, 115, 18(+15).— 34. Θ 1 ιγ', ΛΑ 1254, 35(+15). — 35. Θ 1 ιε', ΛΑ

1255, 11(+15+44). — 36-37. I 1ε ΛΑ 1206, 161(+15). — σ. 171(+1+2B). 38-39. I 2α ΛΑ 1204, 35-38(+123+*30A), σ. 101-103(+*1A+41**).—40. I 7α ΛΦ 722, 17(+41).—41-42. I 8 ιγ', ΛΑ 1192, 3(+15), σ. 71(+*1A+41**+1+2B).—43-44. I 8 β. ΛΑ 1186, 7(+*1A+41**). ΛΑ 1195, 49 (+*30A.—45. I 9 ζ' ΛΑ 1200, 62(+*1A+41**).—46-49. I 10 ΛΑ 1341, 723 και 47(+41). ΛΑ 1344, 23 και 37(+123+*30A).—50. I 10 ζ'. ΛΑ 1191, 25(+*1A+41**).—51. I, 11, ΛΦ 876, 50(+15+*30A).—52. I, 11α ΛΦ 1200, 1(+15). — 53. I 12. ΛΦ 876, 17(+15+*30A).—54. I 12ια' ΛΦ 1478, 2 (+15). — 55. I 11ιγ' ΛΑ 1332, 21(+15).—56-60. I 13. ΛΑ 1347, 13-15 (+41+4). ΛΑ 1348, 15(+41). ΛΑ 1349, 23(+15). ΛΑ 1350, 13(+41+*44B). ΛΑ 1352, 14(+123+30). — 61 I 14β. ΛΦ 829, 5(+123+*30A). — 62. I 16α, ΛΑ 1330, 11(+15).—63. I 16 ια' ΛΑ 1226, 11(+15).—64. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 13(+15). — 65. I 21α' ΛΦ 1873, 37(+123+*30A). — 66. I 21γ, ΛΦ 103, 5-8(+15). — 67. K 1 θ. ΛΑ 2324, 355(+15).—68. K 5β, ΛΑ 1210, 43(+15). — 69. K 6, ΛΑ 1215, 61. — 70. Λ 1, ΛΑ 1172, 19(+15). — 71. Λ 2α ΛΦ 888, 5(+154). — 72. Λ 4γ, ΛΦ. 377, 1-3 (+154). — 73. Λ 4δ, ΛΦ 1038, 5(+15). — 74-77. O 2, ΛΑ 1292, 188(+*1A+41**). 190(+15). ΛΑ 1298, 548(+*1A+41**). ΛΑ 2233, 100(+*1A).—78. O 2γ, ΛΑ 3018, 130(+*1A). — 79. O 4δ, ΛΦ 730, 3(+9B). — 80. O 8, ΛΑ 1261, 3-4(+15+2+*30A). — 81. O 8β, ΛΑ 1260, 39-45(+*1A+41**+2+15+5). — 82-83. Π 3, ΛΑ 2301, 322(+41**), 415(+15). — 84. P 1, ΛΑ 1174, 140(+15). — 85. P 5α ΛΦ 947, 14-16(+*1A+41**+15+5). — 86. P 8β. ΛΑ 1384, 1-10(+1+3+4+5). — 87. P 11α, ΛΑ 1202, 133(+*1A+41**+4+5). — 88. P 18 ε ΛΑ 2785, 28-30(+1+2B+3+4).—89. P 22, ΛΑ 1183, 1 (+15).—90. Σ 19. ΛΑ 147, 10 (ἀντί λύκου: κυνηγός). — 91. Σ 23 ΛΑ 1250, 1. — 92. Υ, ΛΑ 1337, 21(+2+64).

6. Ὁ πετεινὸς στὸ στόμα τῆς ἀλεπούς· τὴν προκαλεῖ νὰ μιλήσῃ ἔτσι γλυτώνει ἀπὸ τὸ στόμα τῆς [Mot. K 561, 1]. BP II 207 κέ. Wienert 52 (ET 118), 98 (ST 124). Bödker 601, 630.

I. I 8 λα'. ΛΑ 1192, 141(+61): ὁ πετεινὸς λέει στὴν ἀλεπού νὰ πῆ στους παλιοχωριάτες, πὼς ὁ πετεινὸς εἶναι δικός τῆς! — ξεφεύγει. — 2. Ξ 5α, ΛΑ 1383, 23(+61) ὄμ. —

9A. Ὁ πονηρὸς σύντροφος. Στὸ χωράφι (στὸ ἀλώνι) ὁ λύκος θερίζει (ἀλωνίζει), ἡ ἀλεπού προφασίζεται πὼς βαστάει τὸ βράχο νὰ μὴν πέσῃ στὸ κεφάλι τοῦ λύκου [Mot. K 1251, 1]. Ἀπάτη καὶ στὴ μοιρασιά, ὅπως T. 9B. Βλ. BP III 340 A², καὶ Πολίτην, Λαογρ. I, 1909, 323 κέ. Μέγαν I ἀρ. 2 καὶ III ἀρ.

2. Πολύ συχνά ἀντὶ λύκου σύντροφος ὁ κάβουρας καὶ τότε ἀκολουθεῖ ἀγῶν δρόμου, ὅπως στὸν Τ. 275.

1. Α 5. Μέγας Ι ἀρ. 2, ΙΙ ἀρ. 2 (=ΛΑ 672, 44). Ἀπάτη καὶ στὴ μοιρασιά τοῦ καρποῦ, Τ. 9B. — 2. Λελέκου Ἐπιδόρπιον Α' 290: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275). — 3-4. Κ 5, Λουκάτος σ. 17 ἀρ. 17: ὁ κάβουρας κ' ἡ ἀλεπού (+275), καὶ σ. 21 ἀρ. 23. — 5. Α 5, Πέρδικα 2, 108 ἀρ. 2: ἡ γιαλοπού τσ' ὁ κάβρας (+275). — 6. Ω 3α, Κληρίδης, Ἰστ. ζώων ιε'-ις': ἡ ἀλουπού τζ' ὁ κάουρας (+275). — 7. Ἀδ. τ. Αἰνεία Παραμ. 1: ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κάβουρας (+275). — 8-9. Γ 2, ΛΑ 1272, 1: ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κάβουρας (+275), σελ. 33(ὄμ.). — 10. Ε 1ιβ. ΛΦ 1040, 1-2: ἀλ. καὶ κάβ. (+275). — 11. Ζ 28 ΛΑ 1257, 19: ἀλεπού καὶ λύκος (+9B). — 12-17. Η 1α ΛΑ 1205, 19-21: οὐ κάβρας κ' ἡ γιαλπέντζου (+275), 41-42 (ὄμ.), 69-70 (ὄμ.), 55: ὁ λύκος κ' ἡ ἀλπού (+9B), 77-78 (ὄμ.), 98 (ὄμ.). — 18. Η 1 ΛΑ 1335, 1: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+9B· ὁ κάβ. ἐκδικεῖται: φέρνει ἕναν σκύλο κ' ἡ ἀλεπού κρύβεται στ' ἄχερα· ὁ σκύλος, ποὺ ψάχνει γιὰ τὸ παπούτσι του (βλ. Τ. 200) ἀρπάζει τὴν ἀλεπού ἀπ' τὸ πόδι καὶ τὴν τρώει). — 20. Η 1 η, ΛΑ 1185, 3-4 ὁ κάβουρας καὶ ἡ ἀλεπού (+275). — 21. Η 2α, ΛΑ 1175, 11-12: ὁ λύκος καὶ ἡ ἀλεπού (+9B). — 22-23. Η 2β ΛΑ 1216, 53: ἀλεπού καὶ κάβρας (+275), σ. 149 (ὄμ.). — 24-25. Η 2η ΛΑ 1216, 67: ὁ λύκος καὶ ἡ ἀλεπού (+9B), σ. 115: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275). — 26. Η 3 ΛΑ 1216, 15: ἀλπού καὶ κάβρας (+275). — 27. Η 3γ ΛΑ 766, 99-100 ἀρ. 35: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275). — 28-29. Η 3ζ ΛΑ 1209, 23: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275), σ. 37 (ὄμ.). — 30. Η 3ιε ΛΑ 1209, 67: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275). — 31. Η 3ιζ ΛΑ 1209, 35 (+275). — 32. Θ 1κ ΛΑ 1254, 27: κάβουρας καὶ ἀλεπού (+275). — 33. Ι 1 ΛΑ 1201, 23-25: ἡ ἀλεπού κὶ ὁ κάβουρας (+275). — 34-53. Ι 1 ΛΑ 1206, 103: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275), 105 (ὄμ.), 107 (ὄμ.), 109 (ὄμ.), 111 (ὄμ.), 115 (ὄμ.), 117 (ὄμ.), 119 (ὄμ.), 123 (ὄμ.), 125 (ὄμ.), 127 (ὄμ.), 175: ἀλεπού καὶ λύκος, (+9B), 39-41: ἀλεπού καὶ κάβουρας (+275), 43 (+275), 95 (ὄμ.), 97(ὄμ.), 99 (ὄμ.), 101 (ὄμ.). 61 (+1+2B). 63 (ὄμ.). — 54-56. Ι 1 ΛΑ 1207, 55: ἀλ. καὶ κάβ. (+275), 75 (ἡ ἀλ. κρατάει τὸ βουνὸ νὰ μὴν τοὺς πλακώσῃ (+275), 77 (+275). — 57-63. Ι 1ε ΛΑ 1208, 28: κάβ. καὶ ἀλ. (+275), 73 (ὄμ.), 103(+275), 105(+275), 107(+275) 111(+275), 113 (ὄμ.). — 64-65. Ι 1γ ΛΑ 1202, 92: ἀλεπού καὶ λύκος (+9B). — 175: κάβ. καὶ ἀλ. (+275). — 66-67. Ι 1γ ΛΑ 1203, 77: ἀλ. καὶ κάβ. (+275), 159 (ὄμ.). — 68-71. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 22-24: ἀλ. καὶ κάβ. (+275), 41 (ὄμ.), 55 (ὄμ.), 75 (ὄμ.). — 72-76. Ι 2α ΛΑ 1204, 17: κάβ. - ἀλεπού (+275), 57-59 (ὄμ.), 98-99 (ὄμ.), 133-5 (ὄμ.), 67: λύκος-ἀλεπού (+9B). — 77. Ι 6α. ΛΑ 1196, 31: κάβ. - ἀλ. (+275). — 78-85. Ι 8 ΛΑ 1186, 208: ἀλεπ. - κάβ. (+275), 110 (ἡ ἀλ. στὴ μοιρασιά θέλει τὸν καρπό, γιὰτὶ κουράστηκε κρατῶντας τὸ βουνό· ἀγῶν δρόμου, 275). — ΛΑ

1194, 79: κάβ. - άλ. (+275), 83 (όμ.) — ΛΑ 1325, 7, (όμ.), 17 (όμ.), 27 (όμ.), 31 (όμ.).— 86-87. I 8 λα'. ΛΑ 1192, 170 (+275). — ΛΑ 1190, 52: άλ. - κάβ. (+275).— 88. I 8 β ΛΑ 1190, 81: άλ. — κάβ. (+275).— 89. I 8 δ ΛΑ 1194, 17 (+275).—90-92. I 8 θ ΛΑ 1191, 1: άλ. - κάβ. (+275), 21-23 (όμ.). — ΛΦ 655, 14 (όμ.).—93-94. I 8 λα ΛΑ 1195, 35: άλεπ. - κάβ. Κριτής στη μοιρασιά ή χελώνα: τούς βάζει να τρέξουν, όπως 275), σελ. 45: ή άλεπού τάχα πάει στο δάσος να πιάση λαγό για τὸ φαί τους (+275).— 95. I 8 κδ' ΛΑ 1194, 57: άλ. - κάβ. (+275).— 96. I 8 κε' ΛΑ 1232, 13-15(+275). — 97-99. I 9 ΛΑ 1198, 1: άλ. - κάβ. (+275), 3 (όμ.), 9 (όμ.). — 100. I 9α ΛΑ 1197, 31-32: άλ. +λύκ. (+9B).— 101-103. I 9 ς ΛΑ 1200, 3: άλ. - κάβ. (+275), 15 (όμ.), 63(όμ.), 5: άλεπού και χελώνα (+9B). — 105-113. I 10 ΛΑ 1344, 13: άλ. - κάβ. (+275), 27 (όμ.), ΛΑ 1351, 11 (όμ.), 57 (όμ.), ΛΑ 1353, 8 (όμ.), 21 (όμ.), 31 (όμ.), ΛΑ 1354, 19 (όμ.), 31 (όμ.).—112-113. I 10β ΛΑ 1352, 1(+275), 35 (όμ.).—116-118. I 10θ ΛΑ 1345, 3(+275), 19 (όμ.), 31 (όμ.).—119. I 11α ΛΑ 1324, 17(+275).— 120-124. I 13 ΛΑ 1347, 39 (+275), 43 (όμ.), ΛΑ 1348 (όμ.), ΛΑ 1350, 27: άλεπού, λαγός και κότσυφας σύντροφοι στο χωράφι (+9B), 35(+275). ΛΑ 1343, 21 (+275). — 125-138. I 14α ΛΑ 1280, 49: άλ. - κάβ. (+275), 84 (όμ.), 105 (όμ.), 107-109 (όμ.), 141 (όμ.), 147 (όμ.), 170 (όμ.), 189 (όμ.), 212 (όμ.), 215-7 (όμ.), 262-4 (όμ.), 307-9 (όμ.), 321 (όμ.), 353-6 (όμ.).—139-142. I 14α ΛΑ 1281, 105-7: άλ.-κάβ. (+275), 377-9 (όμ.), 425-427 (όμ.), 275-6: άλ. - λύκος (+9B+15). — 143-148. I 14α ΛΑ 1282, 126-8: άλ. - κάβ. (+275), 237 (όμ.), 423-5 (όμ.), 449 (όμ.), 489 (όμ.), 493 (όμ.).— 149-174. I 14α ΛΑ 1283, 1(+275), 20-22 (όμ.), 49-54 (όμ.), 57-61 (όμ.), 63 (όμ.), 75 (όμ.), 79 (όμ.), 93-95 (όμ.), 96 (όμ.), 98-100 (όμ.), 101 (όμ.), 113 (όμ.), 115 (όμ.), 119 άλ-λύκ., 123 (όμ.), 143 (όμ.), 159, 173-5 (+275), 211 (όμ.), 213 (όμ.), 217-219 (όμ.), 229 (όμ.), 232-4 (όμ.), 299 (όμ.), 305 (όμ.), 313-315 (όμ.), 351 (όμ.). — 175. I 15 ΛΦ 710, 8(+275).— 176-193. I 15γ ΛΑ 1230, 39: άλ - κάβ. (+275), 41 (όμ.), 53 (όμ.), 61 (όμ.), 69 (όμ.), 71 (όμ.), 73 (όμ.), 77 (όμ.), 83 (όμ.), 89 (όμ.), 93 (όμ.), 103 (όμ.), 105 (όμ.), 111 (όμ.), 115 (όμ.), 119 (όμ.), 127: λύκος - άλεπού (+9B), 129 (όμ.).— 194. I 16α ΛΑ 2934, 160: άλ. - κάβ. (+275). — 195. I 16γ ΛΦ 626, 11 (+275).— 196-214. I 16θ ΛΑ 1219, 9-11: άλ.-κάβ. (+275) ΛΑ 1220, 5: άλ. κάβ. (+275), 40 (όμ.), 51 (όμ.), 55 (όμ.), ΛΑ 1221, 15 (όμ.), 26 (όμ.), 37 (όμ.), 54 (όμ.), 66 (όμ.), 90 (όμ.) ΛΑ 1222, 9 (όμ.), 43 (όμ.), 67 (όμ.), 140 (όμ.), 145-149 (όμ.), 192(όμ.), 222-4 (όμ.), 91-95: άλ.-λύκος (+15).— 215-221. I 16 ΛΑ 1223, 127: άλ. - κάβ. (+275), 129 (όμ.), 145 (όμ.), 154-6 (όμ.), 175 (όμ.), 183 (όμ.), 211 (όμ.).— 222. I 16 κ. ΛΑ 1226, 17: άλ.- κάβ. (+275). — 223-224. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 37 (+275), 75-77(+275). — 225-230. I 17β ΛΑ 1228, 5: άλ. - κάβ. (+275), 9 (όμ.), 15 (όμ.), 23 (όμ.),

77 (όμ.), 69: άλ. λύκ. (+9B). — 231-233. I 18ε ΛΑ 1225, 1-2: άλ. - κάβ. (+60+275), 11-13: άλ. - σκαντζόχ. (+275), 37 (όμ.). — 234. I 20α ΛΑ 1279, 1 (+275). — 235-236. K 5 ΛΑ 1218, 13-14: άλ. - κάβ., 55-56 (+275). — 237-239. K 5β ΛΑ 1210, 107-9: άλ. - κάβ. 'Η άλεπού άνεβαίνει στο βουνό να κοιτάζει μήπως πέση κανένας βράχος (+275), 111: άλεπού και βάτραχος (+275), 83-85: άλ. - χελώνα (+275. — 240. K 7 ΛΑ 1331, 3-4(+275). — 241. Λ 1 ΛΑ 1172, 11-14 βάτραχος και άλεπού (+275). — 240. Λ 1ε ΛΑ 1275, 27: άλ. - κάβ. (+275). — 243. Λ 4. ΛΦ 682, 6-8 (+275). — 244. O 2α ΛΑ 1185 21-23: άλ. - λύκ. (+9B). — 245. O 4α ΛΑ 1258, 1-2 (+9B). — 246-248. O 8 ΛΑ 1262, 19: άλ. - λύκ. (+9B). — ΛΑ 1264, 11 άλ. - κάβ. (+275). — ΛΑ 1265, 15: λύκ. - άλ. (+9B). — 249. O 8β ΛΑ 1260, 5(+275). — 250. O 15 ΛΑ 976, 222-226: άλ. - κάβ. (+275). — 251-252 Π 3, ιζ ΛΑ 1270, 17: άλ. - κάβ. (+275), 23 (όμ.). — 253 Π 9α ΛΑ 1269, 7-8(+275). — 254. P1 ΛΑ 1175, 168-169: άλ. - λύκος (+9B). — 255. P 2ς' ΛΑ 1175, 9-10: άλ. - κάβ. (+275). — 256-260. P 2ιγ ΛΑ 1235, 71(+275), 73 (όμ.), ΛΑ 1236, 71 (όμ.), 73 (όμ.), ΛΑ 1237, 27(+275). — 261. P 10, ΛΑ 1245, 34. λύκ. - άλ. (+9B). — 262. P 11ς' ΛΑ 1182, 88: σπουργίτης και άλεπού· ή άλ. κρατάει τάχα στην πλάτη της τὰ σύννεφα για να μη ρίξουν βροχή (+9B). — 263 P 21α ΛΑ 1184, 33(+275). — 264. P 21ι ΛΑ 2897, 55: άλ. - λύκ. (+9B). — 265. P 22ς' ΛΑ 1183, 61: άλ. - λύκ (+9B). — 266. P 22ζ' ΛΑ 1183, 75-77(+9B). — 267-8. P 25γ ΛΑ 1247, 17 (+9B), 35 (όμ.). — 269. Σ 1 ΛΑ 1206, 57-59: άλ. - λύκ. (+1+15+41 +2B). — 270. Σ 1 ΛΑ 1249, 51: άλ. - κάβ. (+275). — 271. Σ 14 ΛΑ 1117, 1(+9B). — 272-3. Σ 30 ΛΑ 1287, 34(+9B), 47(+275). — 274. Σ 30 δ ΛΑ 1317, 1(+275). — 275. T 1 ΛΑ 1289, 90(+275). — 276. T 1ιε ΛΑ 1288, 69 (+275). — 277. T 2ιβ ΛΑ 1290, 124(+275). — 278. Y ΛΑ 1233, 25: άλ. - σκαντζόχοιρος (+275). — 279. Φ 3 ΚΜΣ Φάρασα 5409-5410: χελώνα και άλεπού (+9B). — 280. Ω 13, ε'. ΚΕΕΚ 73, 245, 2(=Μαθητ. Φλόγα, Α' 1969, 70): 'Η άλουπού τζι ό κάουρος (+275). — 281. Ω 8α ΚΕΕΚ 69, 171. 282. Ω ΛΦ 1345, 1-3: άλ. - κάβ. (+275). — 283. ΑΑ 2α, ΛΑ 341, 14-20 έ ριτσάρα τζαι έ λιπούνα (+275). — 284. ΑΑ 2α ΛΑ 341, 11-13: έ πουπούσγια (=λέλεκας) τζαι έ άλιπούνα. Στη μοιρασιά του καρπού ό λέλ. έκδικείται, όπως στον T. 154 III [Mot. K 235]. —

9B. Στη μοιρασιά του καρπού ή άλεπού παίρνει το στόρι, ό λύκος το πολύ το άχερο [K 171, 2].

Βλ. ΒΡ III 355, 363 π. 1.

1. Α 5 Μέγας I άρ. 2(= ΛΑ 672, 44, έτ. 1914), Μέγας III άρ. 2(+9B). —

2. I 9. Πολίτης, Παροιμ. Α' 463 άρ. 40 (+9A) = Λουκάτος σ. 21 άρ.

23.— 3. Ξ 5α, Κρητ. 'Εστία, 6(1954) τευχ. 50 σ. 25: ἡ καλογιαννού (νυφίτσα), ὁ τρουλίτης (κορυδαλός) κι ὁ σκύλος στὸν θερισμὸ ἢ καλ. δίνει στὸν τρουλίτη νὰ φάη τις ρίζες, ἢ ἴδια τρώει τις τρουῦλες (κορυφές): ἀπὸ τὰ σκόρδα κρατάει τις ρίζες καὶ στὸν τρουλίτη δίνει τις τρουῦλες. 'Εκδίκησις τοῦ τρουλίτη: κρύβει σ' ἓνα λάκκο τὸν σκύλο κι ὁ σκύλος κυνηγάει τὴν καλ. (+154 IV). — 4. T 1 Λεσβιακὰ 3, 56 (+275). — 5. A 2 ΛΑ 1324, 35. — 6. Δ 4γ ΛΑ 1173, 43(+5). — 7. Z 2 δ. ΛΑ 1257, 19(+9A).—8-11. H 1 α ΛΑ 1205, 55(+9A), 77(ὁμ.), 98(ὁμ.), ΛΑ 1321, 41(+9A). — 12. H 2 α ΛΑ 1175, 11(+9A).— 13. Θ 1 ΛΦ 852, 26 (ὁ λύκος καταλαβαίνει τὴν πονηριὰ κ' ἡ ἀλεπού φωνάζει πὼς ἔρχεται κυνηγός: ὁ λύκος τρυπώνει στ' ἄχερο, ἡ ἀλεπού βάζει φωτιά κι' ὁ λύκος καίγεται).— 14-16. I 1 ΛΑ 1206, 175 (+9A), 61(+1+9A), 63(ὁμ.).— 17. I 1 ΛΑ 1208, 103: λύκ. - ἀλεπ. - κότσυφας (+9A). — 18. I 1 ΛΦ 17, 5-8: ἡ ἀλεπού κι ὁ σπουργίτης (Μαργιὰ καὶ Γιάννος) σύντροφοι στὸ χωράφι, ἐπεισ. ΑTh 60. Στὴ μοιρασιὰ βάζουν κριτές: τὸ λαγὸ —τὸν τρομοκρατεῖ καὶ τῆς δίνει δίκαιο, τὴν νυφίτσα — ξαδέρφη της, τὸ φίδι — φοβερίζει πὼς θὰ τὴν φάγη γιατί εἶναι ἄδικη. 'Η ἀλεπού φεύγει κι ὁ καρπὸς μένει στὸ σπουργίτη. — 19. I 1γ ΛΑ 1202, 92(+9A).— 20. I 2α ΛΑ 1204, 67(+9A).— 21. I 9α ΛΑ 1197, 31(+9A).— 22. I 9α ΛΑ 1197, 6-7: κόρακας καὶ ἀλεπού σύντροφοι στὸ χωράφι: στὴ μοιρασιὰ τοῦ καρποῦ: νὰ τὸν ρίξουν στὸ δέντρο κι ὅ,τι μείνη ἐπάνω νὰ τὸ πάρη ὁ κόρακας, ὅ,τι κάτω ἡ ἀλεπού. — 23-24. 10 ΛΑ 1340, 43: λαγὸς καὶ ἀλεπού (ἢ ἀλ. μοιράζει μὲ μέτρο (ἓνα λαγηνάκι): ἄλπουλας-πεντάλπουλας πέντε μοιραδάτουρας (παίρνει 5 μερτικά), δίνει στὸ λαγὸ τὸ πολὺ τὸ ἄχερο) — σ. 45 (ὁμ.).— 25. I 10β ΛΑ 1352, 3-4.— 26. I 13 ΛΑ 1350, 27: οἱ τρεῖς ψευτόφιλοι (ἀλ. - λαγὸς - κότσυφας) (+9A): ἄλπος, πεντάλπος, πέντε μερτίκια ἐγὼ, ὁ λαγὸς μιὰ λαήνα κ' ἐσύ κότσυφα κοτσυφομύτη, ὅ,τ' ἀρπάξης μὲ τὴ μύτη. — 27-28. I 16 θ ΛΑ 1223, 142 ἀλεπού, λαγὸς καὶ κουτσιλιέρα (+15). Μοιρασιὰ: ὁ λαγὸς ὅ,τι κόψη μὲ τὸ δόντι του, ἡ κουτσ. ὅ,τι πάρη μὲ τὴ μύτη της, τὰ ὑπόλοιπα ἡ ἀλεπού. — σ. 189 (ὁμ.). — 29. I 17β ΛΑ 1228, 69: ἀλ. - λύκ. (+9A). — 30. I 18ε ΛΑ 1225, 5: ἀλ. - λαγὸς. 'Εκδίκησις τοῦ λαγοῦ: βάζει τὸ σκύλο νὰ κρυφτῆ στ' ἄχερα: ὁ σκύλος κυνηγάει τὴν ἀλ.— 31. I 20α ἀλ. - λύκ. (ὁμ.). — 32. M 1γ ΛΑ 1173, 53: ἀλ. - λύκ. 'Η ἀλ. δίνει στὸ λύκο τοὺς βλαστοὺς καὶ τὰ φύλλα, ἢ ἴδια παίρνει τις πατάτες. 'Ο λύκος τὴν παθαίνει καὶ δεύτερη φορὰ μὲ τὸ κριθάρι. — 31. M 6α ΛΑ 1684 B, 37(+20D* +122 J+15+2B): ὁ τρουτσουλίτης ἐκδικιέται: κρύβει στὸ σωρὸ τοῦ σταριοῦ ἓνα σκυλάκι κι αὐτὸ πετάγεται καὶ κυνηγάει τὴν ἀλεπού. — 32. O 2α ΛΑ 1185, 21-23(+9A). — 33. O 4δ ΛΦ 730, 3(+5). — 34. O 4α ΛΑ 1258, 1-2(+9A). — 35-36. O 8 ΛΑ 1265, 15(+9A), 19 (ὁμ.). 'Ο λύκ. ἐκδικεῖται: λέγοντας πὼς τάχα ἔρχονται κυνηγοί, κρύβει τὴν ἀλ. στὸ ἄχερο καὶ βάζει φωτιά.— 37. P 1 ΛΑ 1175, 1 (+9A).— 38. P 10 ΛΑ

1245, 34 (+9A). — 39. P 11ζ' ΛΑ 1182, 88: σπουργίτης και άλεπού (+9A).
 40. P 11η ΛΑ 1182, 109: λύκ. - άλ.— 41. P 12 ΛΑ 1181, 7-9(+*1A+
 41**+15). — 42. P 22ζ' ΛΑ 1183, 61-62 (+9A). — 43. P 21 θ ΛΑ 2897,
 9(+123). — 44. P 22ζ ΛΑ 1183, 75-77(+9A). — 45-46. P 25γ ΛΑ 1247,
 17(+9A), 35 (όμ.). — 47. Σ 14 ΛΑ 1173, 85(+9A).— 48. Σ 30 ΛΑ 1287,
 34(+9A) — 49. Φ 3. ΚΜΣ Φάρασα 5409-5410: άλεπού και χελώνα (+9A).
 50. ΒΒ ΛΑ 1246, 18(+9A). —

15. Τα βαφτίσια τής άλεπούς (ή τὸ φάγωμα τοῦ μελιού). Ἡ άλεπού κα-
 μώνεται πὼς τάχα τὴν καλοῦν γιὰ κουμπάρα και τρώει τὸ μέλι ποὺ ἔχουν
 φυλαγμένο αὐτὴ κι ὁ λύκος γιὰ τὸν χειμῶνα. Ἀλείφει μὲ μέλι τὸ στόμα
 (τὴν οὐρὰ) τοῦ λύκου τὴν ὥρα ποὺ κοιμᾶται. Στὸ τέλος, δοκιμὴ: ποιὸς ἔφαγε
 τὸ μέλι; κυνήγημα τῆς άλεπούς, σὰν στὸν Τ. 5. — Τα ὀνόματα τῶν βαφτι-
 σιμιῶν τῆς άλεπούς: Ἀρχινίτσης, Μεσίτσης, Ἀπικουπίτσης ἢ Ἀναποδογυ-
 ριστούλης. Ἐνίοτε (ἀντὶ άλεπούς) ἢ κότα κλέβει τοὺς σπόρους ποὺ ἔχουν
 φυλαγμένους μὲ τὸν κόκορα στὴν βαρέλλα. Βλ. Eberh. - Bor. T. 6 (Mot 1-4).

1. Κ 5 Λουκάτος σ. 4 ἀρ. 2: ὁ λύκος κ' ἡ άλεπού μὲ τὸ μέλι (+5). — 2-3.
 Ο 2γ Hahn 2, 99 ἀρ. 89=Pio 30 =Δροσίνης 8-10: ὁ κύρ Νικόλας κ' ἡ
 κυρὰ Μαριά. Δοκιμὴ ποιὸς ἔφαγε τὸ μέλι (+5). — Hahn 2, 306 πρλ. ἀρ.
 89 (όμ.). — 4. Ο 8. Ρεμπέλη Κονιτσιώτικα, σ. 144-7 ἀρ. 7: ὁ κύρ Νικόλας
 κ' ἡ κυρὰ Μάρω (=ΛΑ 1569, 51, 7) (+*62 Β: τὸ φερμάνι τοῦ βασιλιᾶ ἡ άλεπού:
 δὲ μοῦ φέγγ' νὰ τὸ διαβάσω). — 5. Σ 8α Ἀρχ. Θρακ. Θησ. 5, 184-6: ἡ άλε-
 ποὺ κι ὁ λύκος ἀντρόγυνο (+1+2B). — 6. Τ 2 Argenti - Rose I 578-580
 ἀρ. 42 (τὰ ὀνόματα τῶν παιδιῶν: Πλάτη, Κοιλιά, Ὁπίσθια (προηγούμενως
 +41+32+2B). — 7. Υ 1 Ἀστὴρ Πόντου 1, 408 ἀρ. 16: ἀρκούδα, λύκος,
 άλεπού και ζέπυρα (=κουνάβι) (μέλι, δοκιμὴ) = Ποντ. Ἐστία 1952 τεῦχ.
 36 (τὰ ὀνόματα: Πασλαευτίτς, Μεσαχτίτς, Τελευτίτς, Λειχτίτς, Κιουπι-
 χτίτς) = Ἀρχ. Πόντ. 27, 222 ἀρ. 4.— 8. Υ 15. Χρονικὰ Πόντου Α' 1943-
 44, 126-127: Ἀρκον, άλεπόν κι ὁ λύκον.

9. Α 2 ΛΑ 1324, 21: ἡ κότα και ὁ κόκορας. Σπόροι στὸ τσουκάλι. Τα ὀνό-
 ματα: Γεμάτο (τσουκαλάκι), Μισὸ, Ἄδειο. — 9α. Β 1γ ΛΑ 1273, 147
 (+5). — 10. Γ α ΛΦ 1844, 5: ὁ κύρ Νικόλας, ἡ κυρὰ Μάρω και τὸ μέλι.
 Τα ὀνόματα: Ἀρχασούλ', Μεσοσούλ' και Κύλ-Κύλ-μέσ' στὸ ρέμα. Δοκι-
 μὴ... — 11. Δ 1ζ, ΙΑ 827, 104: λύκ. - άλεπ. - ἀρκούδα ἡ άλεπού τοὺς
 ξεγελάει και τρώει ὄλες τίς κότες, τ' ἀρνὶ τοῦ λύκου, τὸ μέλι τῆς ἀρκούδας·
 καταφεύγει σὲ μιὰ σπηλιά· οἱ σύντροφοι βαριοῦνται νὰ τὴν περιμένουν και
 φεύγουν. — 12. Ε 1γ. ΛΦ 531, 1(+5). — 13-15. Ζ 28 ΛΑ 1256, 18: (ἀντὶ
 λύκου φίδι) (+5), 27 (άλ. - βάτραχος) όμ., 38-42: γιὰ τὴν Τσατσαμάρω
 και τὸν Μπαρμπανικολὸ (+1+5). — 16-21. Ζ 28 ΛΑ 1257, 5: Μπαρμπα-

νικολός και Κυράτσα Μάρω (+5), σ. 7, (δοκιμή), 9 (όμ.), 20, 23, 25.— 22-23. Η 1α ΛΑ 1205, 1 (δοκιμή), 23 (ό λύκος για εκδίκηση τρώει τή φοραδίτσα τῆς ἀλεπούς (Γ 123) κ' ἡ ἀλεπού τὸν πνίγει (τὸν στέλνει στὸ πηγάδι γιὰ νερὸ μὲ μιὰ πέτρα δεμένη στὸ λαιμό του), — 24. Η 1δ. ΛΑ 1209, 63-65 (+5+122 J). — 25. Η 1η ΛΑ 1185, 39-41(+5).— 26-29. Η 2 ΛΑ 1322, 7. Τὰ ὀνόματα τῶν παιδιῶν: Κορφούλα, Μεσοῦλα, Ἀγλειφτούλα (+5+2+64). σ. 13(+5), 29 (όμ.), 37 (όμ.).—30-37. Η 2 β ΛΑ 1216, 21(+5), σ. 41 (όμ.), 69-71, 83(+5), 89, 101, 123(+5).— 38-40. Η 2 γ ΛΑ 1216, 19, 31(+5), 33 (όμ.).— 41-43. Η 3 ΛΑ 1209, 17(+5), ΛΑ 1216, 69-71, σ. 89.— 44. Η 2η. ΛΑ 1216, 65 (+5).— 45-46. Η 2 θ ΛΑ 1320, 43: ὁ κόκορας καὶ ἡ κόττα. (Ἡ κόττα ἀδειάζει τὸ βαρέλλι μὲ τοὺς σπόρους· τὰ ὀνόματα: Ἀρχινοστούλης, Μισαστούλης Ἀδειαστούλης), σ. 89-90: ἀλεπ. - λύκος (+5). — 47. Η 3β ΛΑ 977, 3 (+*1A, +41**+5). — 48-50. Η 3γ ΛΑ 766, 21-24 (+5), σ. 100-101: Κυράτσα Μάρω καὶ κύρ Νικολός. (Λαγίνα μὲ γλυκό). ΛΑ 1209.— 51-52: ἀλπού, λύκος καὶ ἀρκούδα (+2+3+4).—51. Η 3 ιε ΛΑ 1209, 29.—52. Η 3ιζ ΛΑ 1209, 47(+5).— 52α. Θ 1α ΛΑ 124, 115, 18: ὁ κύρ Νικόλας κ' ἡ κυρὰ Μαργιὰ (+5). — 53-54. Θ 1ιγ' ΛΑ 1254, 35-36 (+5), σ. 43. — 55-56. Θ 1ιε' ΛΑ 1255, 11(+44+5), ΛΦ 600, 6-7 (δοκιμή). — 57-58. Ι 1 ΛΑ 1173, 6 (τὰ ὀνόματα: Τσύρ λαιμό, τσύρ Μέση, τσύρ Πάτο, Τσύρ Γλείφω), ΛΑ 1199, 7-9. — 59-60. Ι 1γ ΛΑ 1202, 126 (τὰ ὀνόματα: Ἀρχοῦλα, Μεσοῦλα, Σωθοῦλα), ΛΑ 1202, 75-77 (ἡ ἀλεπού στέλνει τὸ λύκο νὰ ἰδῆ ποῦ βόσκουν φοράδες, πρόβατα καὶ τρώει τὸ μέλι, ἔνωμ. μὲ 123). — 61. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 45 (δοκιμή). — 62-64. Ι 2α ΛΑ 1204, 69-71 (ἀντὶ μέλι τυρί: Ἀρχισούλης, Μεσοῦλης, Τελειωσοῦλης. Τρώει καὶ τὸ καινούργιο τυρὶ ποῦ ἔφερε ὁ λύκος: ἀφοῦ ὁ λύκος ἔφαγε τάχα τὸ παλιό, ἔφαγε κ' αὐτὴ τὸ καινούργιο. — ΛΑ 1204, 109 (Ἀρχινοῦλης, Μεσιακούλης, Ἀγλειφτούλης).— ΛΑ 1204, 125-128(+*60). — 65. Ι 6α ΛΑ 1196, 41-43 (Μεσᾶτο, Κωλᾶτο, Γλειφᾶτο). — 66. Ι 7α ΛΑ 1190, 124-128 (+1+31**). — 67-68. Ι 8 ΛΑ 1325, 81 καὶ 83. — 69-71. Ι 8α ΛΑ 1192, 3-4 (τὰ ὀνόματα: Ἀπάνου, Μέση, Κίτσι, +5). — σ. 91: ὁ κόκορας καὶ ἡ κόττα βάζουν στὸ τσουκάλι σπόρους γιὰ τὸ χειμῶνα· τοὺς τρώει ἡ κόττα, τάχα τοὺς ἔφαγαν τὰ σκουλήκια. ΛΑ 1193, 153: λύκος καὶ ἀλεπού. — 72. Ι 8 κς' ΛΑ 1190, 63: ἡ κόττα καὶ ὁ κόκορας. — 73. Ι 9 ΛΑ 1173, 13 (δοκιμή, ποιὸς ἔφαγε τὸ τυρὶ: ὅποιος ἔχει στὴ μουσούδα του ἀπομεινάρια — τὰ ἔχει ὁ λύκος ποῦ ἔχωσε τὴ μούρη του στὸ κιοῦπι γιὰ νὰ ἰδῆ τί ἔγινε τὸ τυρὶ. — 74. Ι 9α ΛΑ 1197, 13. — 75-76. Ι 9ς' ΛΑ 1200, 21-22: λαγὸς καὶ ἀλεπού (ἡ ἀλ. τρώει τὸ τυρὶ καὶ κρεμάει τὸ ἀσκή· λέει τοῦ λαγοῦ νὰ βάλῃ μέσα τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ φάῃ —σφίγγει τὸ λαιμὸ τοῦ ἀσκοῦ καὶ τὸν πνίγει. — σελ. 45: λύκος καὶ ἀλεπού (βάζο μὲ γλυκό· στέλνει τὸ λύκο νὰ φέρῃ τὴν προβατίνα ἀπ' τὴ βοσκή). — 77-80. Ι 10 ΛΑ 1340, 15, 17-18, 39-41(+41), ΛΑ 1344, 17-20 (τὰ ὀνόματα: Λαι-

μός, Μεσίτης, Ἀποστομίτης. Ὁ λύκος ἐκδικεῖται: κάνει κι αὐτὸς βαφτίσια: τ' ὄνομα — Συντέλειά σου: τὴν κομματιάζει. — 81. I 11 ΛΦ 876, 50-52 (+*30A+5). — 82-83. I 11α ΛΑ 1328, 11. — ΛΦ 1200, 1-2 λύκος, ἀλεπού, ἀρκούδα. Ἡ ἀλ. κατηγορεῖ τὴν ἀρκ. πὼς ἔφαγε τὸ μέλι. Τὸ τραγούδι τῆς: λύκος κι ἀρκουδας μαλλώνουν κι ἀλεπού τρώει τὸ μέλι (+5). — 84. I 12 ΛΦ 876, 17-19 (+*30A+5). — 85. I 12,ι' ΛΦ 1478, 2 (δοκιμὴ) (+5). — 86. I 12 ιγ' ΛΑ 1332, 21-22(+5). — 87. I 13 ΛΑ 1349, 23: λύκ. ἀλεπ. κι ἀρκ. Τὸ τραγούδι τῆς ἀλεπούς (+5). — 88-89. I 14α ΛΦ 1423, 5: τὰ βαφτίσια τῆς ἀλεπούς. — ΛΑ 1281, 275 (+9A+9B). — 90-91. I 15γ ΛΑ 1230, 25 (δοκιμὴ). — σ. 95(+41). — 92. I 16α ΛΑ 1330, 11-12(+5). — 93. I 16 θ ΛΑ 1222, 91-95(+9A). — 94. I 16, ια' ΛΑ 1226, 11(+5). — 95-97. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 13 (δοκιμὴ, +5), 47(+*30A), 153(+41). — 98-99. I 17 ΛΑ 1224, 11-13(+41), 19-27: κόκορας καὶ κόττα. — 100. I 19ιζ', ΛΦ 1873, 4-6: ἡ ἀλεπού, ὁ λύκος καὶ τ' ἀρνάκι (+5+123+*30A). — 101. I 19, ιθ' ΛΦ 103,5-8(+5). — 102. K 1 θ ΛΑ 2344, 355(δοκιμὴ, +5). — 102-102α. K 2 ΛΦ 744, 1-2 (γριά καὶ γέρος). ΛΑ 3035, 312-314 (ὄμ.). — 103. K 3 ζ ΛΑ 2276, 445(+2B). — 104. K 4 ΛΑ 1217, 1 (ἀντὶ βαφτίσια: πρόσκληση στὸ γάμο κτ.τ.). — 105-115. K 5β ΛΑ 1210, 43 (+5), 89, 95-97 (+*30A), 132. 189, 203-207(+123,+2B). — ΛΑ 1211, 73 (+9B+275). — 116. K 6 ε ΛΑ 1213, 91. — 117-118. Λ 1 ΛΑ 1172, 19-21(+5). — ΛΑ 1324, 41-43: κοττούλα καὶ κοκορίκος. — 119 Λ 1ε ΛΑ 1275, 4-5. — 120. Λ 4δ ΛΦ 1038, 5 (+5). — 121 M 6α ΛΑ 1684B, 37 (+20D*+122 J,+9B,+2B). — 122 N 4γ ΛΑ 1622, 7-9: Ἡ κυρὰ μαμμὴ ἢ Ἀλουπού (δοκιμὴ). — 123. N 5. ΛΑ 2248, 289-293: ἀντὶ λύκου γάιδαρος σύντεκνος τῆς ἀλεπούς: ἡ ἀλ. ἀφήνει τὸ γ. νὰ θερίζη κι αὐτὴ πάει τάχα νὰ βαφτίση: ὁ γ. ἐκδικεῖται, ὅπως 214A. — 124. Ξ ΛΑ 1173, 51. — 125 Ξ 78 ΛΑ 2845, 105. — 126. O ΛΦ 1210, 1-3(+2B). — 127. O 1 ΛΑ 1301, 37-40(+1). — 128. O 1,ο. ΛΑ 2968, 16 (δοκιμὴ). — 129. O 1 σ. ΛΦ 1749, 14 (δοκιμὴ). — 130-131. O 2 ΛΑ 2233, 97-99. ΛΑ 1292, 190(+5). — 131α. O 2γ. ΛΑ 3018, 68-71 (δοκιμὴ +44). — 132. O 6α ΛΑ 1298, 7. — 133 O 7δ ΛΦ 881, 10. — 134. O 8 ΛΑ 1261, 3-4(+2+*30A+5). — 135. O 8 β ΛΑ 1260, 39-45 (+1,+2,+41**,+5). — 136. O 10α. ΛΑ 1665Δ', 97 (σὰν εἰσαγ. στὸ 510A: ἡ γυναῖκα τρώει τὸ μέλι τῶν κοριτσιῶν μὲ τὰ ψεύτικα βαφτίσια. — 137-138. O 15 ΛΑ 976, 204-206 καὶ 233-237 (δοκιμὴ). — 139. Π 1 ΛΦ 796, 2. — 140. Π 3, ΛΑ 2301, 415-417 (δοκιμὴ) (+5). — 141. Π 7δ. ΣΠ 74, 16-17 (δοκιμὴ). — 142. Π 7ς ΛΦ 177, 2-3 (δοκιμὴ). — 143. Π 7ζ, ΛΑ 1176, 67 (δοκ.). — 144. Π 10β ΛΦ 591, 9-11 (δοκιμὴ: σ' ὁποιοῦ τῆ γλῶσσα κολλήσουν περισσότερα μυρμήγκια - ὁ λύκος πρήζεται). — 145. P, ΛΑ 1328, 23. — 146-149. P 1, ΛΑ 1177, 169-170. — ΛΑ 1178, 21-22 (+*1A+41**), σ. 45, σ. 140-142(+5). — 150. P 2 ΛΑ 235, 10: ὁ κυρίτση Νικόλας κ' ἡ

κυρά Καλή· για ἔλεγχο κάνουν «ἄρκο στὸν ἀφαλὸ τῆς γῆς» — σὲ μιὰ παγίδα· ὁ λύκος πιάνεται, ATh 44.— 151. P 2 ε ΛΑ 1235, 37.— 152. P 2 θ. ΛΑ 1175, 3-5 (δοκιμὴ). — 153-154. P 2 ιγ. ΛΑ 1235, 47-50 (+1,+2B,+123).— σ. 63-64. — 155. P 2 ιδ ΛΑ 1237, 35-36. — 156. P 3 α. ΛΑ 1233, 1 (δοκιμὴ).—157. P 4. ΛΑ 1240, 3-4: ἀρκούδα, λύκος, ἀλεπού (συντροφιά στὸ φάγωμα τῆς κυψέλης). Τὰ ὀνόματα τῶν παιδιῶν: Σκούπισα, Καθάρισα, Ἄναποδογύρισα· ἡ ἀλεπού βάζει τοὺς ἄλλους νὰ τσακωθοῦν). — 158. P 5α. ΛΦ 947, 14-16(+*1A+41**+5). — 159-160. P 8α ΛΑ 1241, 1-3(λύκος καὶ ἀρκούδα), 9-10 (λύκος καὶ ἀλεπού, +44). — 161. P 8β. ΛΑ 1326, 31-32 (κόττα καὶ κόκορας). — 162. P 10. ΛΑ 1245, 25-27(+44). — 163-4. P 11α ΛΑ 1182, 41-42: παπᾶς, λύκος καὶ ἀλεπού (+*1A +41**+2). — σ. 117-118: (ἀρκ. καὶ ἀλεπ.).—165-6. P 12 ΛΑ 1181, 46-47: λύκ. - ἀλεπ. δοκιμὴ. — σελ. 7-8(+*1A+41**+9B). — 167. P 22 ΛΑ 1183, 1(+5). — 168. P 25δ ΛΑ 1248, 35-26(+1+2B). — 169. Σ 1 ΛΑ 1206, 57-59. — 170. Σ 18. ΛΑ 1251, 18. — 171. Σ 21α. ΛΑ 1184, 29-30 (δοκιμὴ). — 172-173. Σ 30. ΛΑ 1287, 43-44. — ΙΑ 617. 78-79.— 174-176. Υ, ΛΑ 1182, 51: ἄρκον - λύκος - ἀλεπόν— (δοκιμὴ) ΛΑ 1233, 23 ἄρκον καὶ ἀλεπόν.— 1239, 9-12(+30). — 177. Υ 13 ζ' ΚΜΣπ. Ἀργυρούπολις 8, σ. 1-3: τ' ἀλεπού οἱ κουμπάρ' (λύκος, ἀρκούδα, ἀλεπού). — 178. X 2α. ΛΑ 1274, 39-41(δοκιμὴ). — 179. Ω ΛΦ 213, 1. — 180-181. ΒΒ, ΛΑ 1246, 1: ἀλεπ. - λαγός-ἀρκούδα. — σελ. 14: ἀλεπού καὶ μυλωνᾶς κουμπάροι.

15*. Ἡ ἀλεπού ξεφωνίζει πὼς τάχα ἔρχονται οἱ σκύλοι (οἱ κνηγοί)· ὁ λύκος τρομάζει καὶ φεύγει· τὸ φαγὶ ἀπομένει ὅλο στὴν ἀλεπού.

1. P 11γ ΛΑ 1182, 77-78: ἀλεπού, ἀρκούδα, λύκος, χοῖρος καὶ κουνάβι, σύντροφοι στὸ μαγεῖρεμα: ἡ ἀρκούδα κόβει τὰ ξύλα, ὁ λύκος φέρνει τ' ἀρνάκι, ἡ ἀλεπού φέρνει τὸ καζάνι, ὁ χοῖρος κλέβει πατάτες. Ἡ ἀλεπού ξεφωνίζει ἀπ' τὸ βουνό: ἔρχονται οἱ σκύλοι! — 2. P 11η ΛΑ 1182, 109 - 110: λύκος καὶ ἀλεπού (ὄμ. +9). —

***15A**. Ἡ ἀλεπού (τὸ τσακάλι) τρώει τὸ φαγὶ καὶ γεμίζει στάχτη τὸ τσουκάλι— λέει πὼς μούχλιασε τὸ φαγὶ. Ἡ ἀρκούδα κάνοντας νὰ φυσήξῃ τὴ μούχλα στραβώνεται.

1. Υ 3, Ἀστὴρ Πόντ. 1, 103 ἀρ. 4· «ὁ θώπεκας κι ὁ ἄρκον» = Ἀρχ. Πόντου 16, 85, ἀρ. 4. — 2. Υ 7 Παμπούκης 186, ἀρ. 120: «ἀλεπού κι ἀρκουδία». — 3. Ι 9 στ, ΛΑ 1200, 43: λύκος καὶ ἀλεπού κουμπάροι· ἡ ἀλεπού φωνάζει τὰ λυκόπουλα νὰ τῆς φυσήξουν τὴ φωτιά· μὲ τὸ «φου» τινάζεται ἡ φωτιά καὶ καίει τὰ λυκόπουλα.

20. *Τὰ ζῶα τρῶνε τὸ ἓνα τ' ἄλλο. Πανουργίης τῆς ἀλεπούς.* [K 1024].

1. Υ 17α, Ποντ. Ἐστία 1953, τ. 8-9, σ. 2184. Ἡ ἀλεπού συμβουλεύει διὰ τὰ τετράποδα, ποὺ ἔχουν κρυμμένα τὰ φαγητά τους, νὰ τὰ φέρουν, καὶ τὰ χωρίζει σὲ δυὸ σωρούς· δίνει τὸν ἓνα σωρὸ στὰ μεγάλα (ἀρκούδα, λιοντάρι, τίγρι) καὶ τὸν ἄλλον στὰ μικρά· τὰ ζῶα θυμώνουν γιὰ τὴ μοιρασιά καὶ τρώγονται μεταξύ τους· βρίζουν τὴν ἀλεπού.

2. Ρ 8β, ΛΑ 1384, 11: λύκος, ἀλεπού, ἀρκούδα, λαγός, σκαντζόχοιρος. Ἡ ἀλεπού συμβουλεύει ν' ἀρχίσουν τ' ἀλληλοφάγωμα ἀπὸ τὸ ζῶο ποὺ δὲν ἔχει καλὸ ὄνομα· τρῶνε στὴ σειρά τὸν σκαντζόχοιρα, τὸ λαγό, τὴν ἀρκούδα. Συνέχ. σὰν στὸν Τ. 21: ἡ ἀλεπού κρύβει τὰ ἔντερα τῆς ἀρκούδας καὶ λέει πὼς τάχα τρύπησε τὴν κοιλιά τῆ δικῆ της καὶ τὰ ἔβγαλε. Βάζει τὸ λύκο νὰ κἀνῃ τὸ ἴδιο.

20Α. *Τὰ ζῶα πεσμένα στὸ λάκκο.*

Υ ΛΑ 1239, 21-25: «ἡ πονηριά τῆς ἀλεπούς»: ξεγελάει τὸ ἄλογο, τὸν χοῖρο, τὸ γίδι, τὸν λαγό, τὸ λύκο νὰ μποῦνε στὸ λάκκο γιὰ νὰ φᾶνε χόρτα· ὅταν τὰ χόρτα τελειώνουν, ἡ ἀλεπού προτείνει νὰ μποῦνε στὴ σειρά καὶ νὰ φᾶνε τὸν τελευταῖο [K 1024]· τρῶνε τὸν λαγό, ἀλλὰ δὲν τοὺς φτάνει. Σὰν ἔμειναν τελευταῖοι ὁ λύκος κ' ἡ ἀλεπού, καταφέρνει ἡ ἀλεπού τὸ λύκο νὰ φάῃ τὰ ἔντερα του, ὅπως στὸν Τ. 21. Καταφέρνει τὸν ἀετὸ νὰ τὴν βγάλῃ ἀπὸ τὸ λάκκο, τάζοντάς του κλωσσο μὲ τὰ πουλάκια. Σὰν τὴν ἔβγαλε ὁ ἀετὸς ἀπὸ τὸ λάκκο, τοῦ λέει νά'χη χάρι ποὺ δὲν τὸν ἔφαγε κι αὐτόν, ὅπως τοὺς ἄλλους.

20C. *Τὰ ζῶα φεύγουν τρομαγμένα: ἦρθε τὸ τέλος τοῦ κόσμου! (ἢ ἄρχισε πόλεμος):* ἓνα βελανίδι ἔπεσε στὸ κεφάλι τοῦ ποντικοῦ (ἢ τοῦ λαγοῦ). (Μοτ J 1812]. Πρβλ. Eberh - Bor. T. 20.

1. Κ 5. Λουκᾶτος σ. 24 ἀρ. 1: «Τὸ φευγιὸ τῶν ζώων»: ἓνα βελανίδι ἔπεσε στὸ κεφάλι τοῦ ποντικοῦ — πανικὸς στ' ἄλλα ζῶα (λαγό, κουνάβι, κατσίκα) γιὰ τὸ μεγάλο κακό. — 2. Ξ 1, β. Ἐπ. Κρητ. Σπ. 4, (1941) 201 ἀρ. 7: «ὁ λαγός, ὁ κόκορας κ' ἡ κατσίκα» — ἓνα βελανίδι στὸ κεφάλι τοῦ λαγοῦ. Στὸ φευγιὸ τὰ τρώει ὁ λύκος. —

3. Ι 17, ΛΑ 1224, 1-2: «τὸ βελανίδι κ' ἡ νυφίτσα» (ποντικὸς, βάτραχος, κουνέλια: ἔγινε σεισμός). — 4. Υ, ΛΑ 1239, 51-53 «ὁ τσάκαλον, ὁ ἀλεπόν, ὁ μουχτερόν, ὁ λύκον καὶ ὁ ἄρκον» (ἓνα σῦκο ἔπεσε στὸ κεφάλι τοῦ τσακαλιοῦ — κατακλυσμὸς! Στέλνουν τὸν τσάκαλο γιὰ κόττες — ὁ γάτος τοὺς τρομοκρατεῖ μ' ἓνα σακκούλι στάχτη δεμένο στὸ λαιμό του, ὅπως Τ. 103).

20D*. *Πετεινός ἡγούμενος*. Ὁ πετεινός ξεκινάει γιὰ τὸν Ἅγιον Τάφο νὰ γίνη «χατζῆς». Τὸν ἀκολουθοῦν: ὄρνιθα, πάπια, χήνα, καρακάξα, ἓνα μικρὸ πουλὶ (τσουτσουλιάνος) κ' ἡ ἄλεπού γιὰ πνευματικός. Στὸ δρόμο ἡ ἄλεπού τὰ παίρνει ἓνα-ἓνα παράμερα, τοὺς ἀπαγγέλλει κατηγορίες γιὰ τὰ δῆθεν ἁμαρτήματά τους καὶ τὰ στέλνει στὸν «Ἄδη τὸν ἀχόρταγο». Μόνο τὸ μικρὸ πουλὶ τὴν ξεγελάει: ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα της γιὰ νὰ χωθῆ μέσα — τῆς ἀφίνει μιὰ κουτσουλιὰ στὴ γλῶσσα, ἣ πάει νὰ φέρῃ μαρτύρους: φέρνει ἓναν κυνηγό. Πολὺ σχετικὸ μὲ ATh. **61A**. Ἐνίοτε στὴν συντροφιά προστίθεται ὁ γάιδαρος καὶ τότε συνεχίζεται μὲ T. **122 J**. Πρβλ. Aισ. Halm 16, Hausr. 7, Perry 7. Eberh. - Bor. Anl. C 7. Βλ. Πολίτην, Παροιμ. 3, 572, Μέγαν, I ἀρ. 1, III ἀρ. 1, σ. 308, IV ἀρ. 1, V ἀρ. 2 μὲ σχετικὲς σημειώσεις. BP 1,76 σημ. 1.

1. Λ 7 Ρήγας 2,153, 2: Ἡ πάπια ξεκινάει νὰ σβήσῃ τὴ φωτιά πού καίει τὸ χωριό της· παίρνει συντροφιά μιὰ κόττα, ἓναν πετεινό, ἓνα σπουργίτη, ἓνα λύκο. Ὁ λύκος τὰ καλεῖ νὰ ξενουχτήσουν στὴ φωλιά του. Τὰ πουλιὰ κατάλαβαν τὸ σκοπὸ του καὶ ζητοῦν νὰ πᾶνε νὰ τοῦ φέρουν: ἡ πάπια 12 παπάκια, ἡ κόττα 12 πουλάκια, ὁ πετεινός 12 κόττες—ξεφεύγουν. Ὁ σπουργίτης ζητάει ἀπὸ τὸ λύκο ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα του νὰ χωθῆ μέσα—ξεφεύγει.—2. Ξ, Φραγκάκη, Κρητ. Παρ. 52: «ἡ γιαλουπού χατζίνα» συντροφιά μὲ τὸν πετεινὸ καὶ τὸ μουλάρι.—3. Ο 2 ζ, Hahn 2, 101 ἀρ. 90 = Ρίο 54: «Ἡ ἄλεπού στὸ χατσ'λίκι» (ἄλεπού, πετεινός, περιστέρι, παπαδάκος· αὐτὸς φέρνει γιὰ μάρτυρα τὸν κυνηγό).—4. Σ 22. Μέγας, Παραμ. I 7-15 ἀρ. 1: «Ὁ πετεινός χατζῆς (= ΛΑ 215, 89).—5-7. Ω, Σακελλαρίου Κυπρ. 2,357 ἀρ. 16 «παραμῦθι τῶν κακῶν συντρόφων».—6. Κυπρ. Χρον. 4, 270: «ὁ πετεινός στὸ χατζηλίκι» + **122 J**.—7. Αὐτ. 11, 49-50: «παραμῦθιν τοῦ πετεινοῦ, γάρου τζιαὶ τοῦ ἄλουπού».—8. Ω 3α, Κυπρ. Σπ. ΠΓ' παράρτ. λβ'-λδ' ἀρ. 15: Ἡ ἄλουπού τζ' ὁ πετεινός χατζῆς» ἔμμετρο, στίχοι 151, (+**122J**.+**47B**).—9. Ω 4γ, Κυπρ. Γράμμ. 6(1942) ἀρ. φ. 79-80 σ. 157, ιβ' «Ὁ πετεινός» (+**122J**).—10. Ω, Μέγας IV ἀρ. 1 (= ΛΦ 1746, 5-8): Ὁ πετεινός χατζῆς.—11. Ἀδ. τ. Λέριος 49-50 ἀρ. 16: «ἡ ἄλεπού πηγαίνει στὸ χατζηλίκι» τὴν ἀκολουθοῦν τὰ κοκόρια κ' οἱ χῆνες.—11α. Ἀδ. τ., Αἰνείας ἀρ. 21: ὁ κουρτσουλιάνος.—12. Η 3 ιγ', ΛΦ 476, 85 (τοὺς σώζει ὁ σκύλος πού κυνηγᾷ τὴν ἄλεπού).—13. Ι 3, ΛΦ 357, 1-3.—14-15. Ι 10, ΛΑ 1340, 29. ΛΑ 1341, 37.—16. Κ 4. ΛΑ 1217, 1-2: «οἱ χατζῆδες».—17. Μ 6α. ΛΑ 1684 Β', 37 (+**122 J**,+**15**+**9B**+**2B**).—18. Ν 11, ΙΛ 804α, 166-168.—19. Ξ 19θ. ΛΑ 1105, 57-60: «Τὸ πετειναράκι πού πάει στὸ Μισίρι» (+**122 J**).—20. Ξ 17 ΛΑ 1291, 154-156 (+**122 J**).—21. Ρ 2ιγ, ΛΑ 1235, 24-26.—22. Ρ 8β ΛΑ 1326, 32-34.—23. Ρ 11α ΛΑ 1182, 91-92(+**122 J**).—24. Ρ 25γ ΛΑ 1247, 37.—25. Σ 16. ΛΑ 394, 36-41: «πέτινους κὶ ἄλεπού» ὅλα τὰ πουλιὰ βγαίνουν τέλος ζωντανὰ ἀπ' τὴν κοιλιὰ της, ὅπως T. **333**.—26-27. Τ 1 ΛΑ 1189, 98-99, 112-113

(+122 J).—28. T 2ιβ. ΛΑ 1290, 118: ὁ γάδαρος πάει στὴν ξενιτειὰ (+122 J).—
29. Υ, ΛΑ 1337, 5.—30. X 4, ΛΦ 1956, 7-10: «πετεινὸς ἡγούμενος». —31-
34. Ω, ΛΦ 211, 1-2: «τὸ πάθημα τῆς ἀλεποῦς»: πρὶν φάγη τὸν ἀετό, ἡ ἀλεποῦ
ζητάει νὰ τὴν κάνη ἓνα γῦρο στὸν ἀέρα, ὅπως T. 225, ἔτσι ἐλευθερώνει καὶ
τὰ ἄλλα πουλιά.— ΛΑ 2426, 31-33: «ὁ πετεινὸς ὁ γούμενος» (+122 J). —
ΛΦ 1250, 15-16: «Οἱ χατζῆδες».— ΛΦ 1746, 5-8: «ὁ πετεινὸς χατζῆς».
— 35. Ω 2. ΛΦ 335, 1-4: «ὁ πετεινὸς ὁ γούμενος» (+122 J).— 36. Ω 3α ΛΦ
1841, 1-2 «Ἡ ὄρνιθα ἡ κουντούρα» (+122 J).— 37. Ω 16. ΛΦ 1532, 17-18.—

21. Ἡ ἀλεποῦ καταφέρει τὸν λύκο (τὴν ἀρκούδα) νὰ φάγη τὰ ἔντερα του
[Mot. K 1025]. (Συνήθως ἔνωμ. μὲ T. 20).

1. Υ 5, Ἄρχ. Πόντου 7, 112 ἀρ. 11(= ΛΑ 179, 44, 17): πείθει τὸν «ἄρκτον»
νὰ φάγη τοὺς ὄρχεις του (+1240A +333). —
2. P 8β ΛΑ 1384, 11, ἔνωμ. μὲ T. 20. — 3. Υ ΛΑ 1239, 21-25(+20A).

21*. Ἡ ἀλεποῦ λέει πὼς τάχα ἔφαγε τὰ μυαλά της. Ὁ λύκος (ἡ ἀρκούδα)
θέλοντας νὰ βγάλῃ τὰ μυαλά του χτυπάει τὸ κεφάλι του σ' ἓνα δέντρο
[Mot. K 1025. 1].

1. I 19, ι, ΛΦ 599, 3-4(+47B)

*24. Ἡ συμβουλή τῆς ἀλεποῦς.

Τὸ λιοντάρι θέλει νὰ φάγη τοὺς τρεῖς ταύρους ποὺ βόσκουν μαζί· ἡ
ἀλεποῦ τὸ συμβουλεύει, νὰ χωρίσῃ τὸν ἓναν ἀπὸ τὸν ἄλλον καὶ νὰ τοὺς φάγη
ἓναν - ἓναν (Mot. J 1021). Προφανῶς ἐξ ἀναγνώσεως. Βλ. Αἰσ. Halm 394
(Θεμιστίος περὶ φιλίας, σ. 337 Dind. (=Korais 296, ἀρ. 4), Perry 372.
Wienert ST 229.

1. I 11, Χριστοδουλόπουλος σ. 79.—2. Π 15, Χατζηγάκης, T' Ἀσπροπότ. σ.
124 (ἀντὶ λιονταριοῦ λύκος).
3. I 8, ΛΑ 1325, 26. — 4-5. I 16 θ, ΛΑ 1221, 56. ΛΑ 1223, 157.— 6. O 8,
ΛΑ 1263, 61. — 7. Υ, ΛΑ 1239, 27.

30. Ἡ ἀλεποῦ ξεγελάει τὸν λύκο καὶ τὸν κάνει νὰ πέσῃ στὸ λάκκο.

1. Υ 7. Παμπούκης 190 ἀρ. 123 (σὰν συνέχ. στὸν T. 33). —
2. A 2. ΛΑ 1324, 37(+41).— 3. I 17β, ΛΑ 1228, 11.— 4. Υ, ΛΑ 1239,
5-6 (ἀντὶ λύκου: τράγος). — 5. Ἀδ. τ. ΛΑ 1174. —

*30A. Ἡ ἀλεποῦ προσκαλεῖ τὸν λύκο στὸ τραπέζι. Τὸν βάζει νὰ καθίσῃ

στον καναπέ — καζάνι με ζεματιστό νερό κάτω από τον καναπέ. [Mot K 735. 4. 1: Pit placed under a bed. Πρβλ. Mot. K 811. 5. Συνήθως σάν τελικὸ ἐπεισ. στὸν T. 123.

1. A 1, ΔΙΕ 1,6. — 2. I 17, ΔΙΕ, 1, 281 (+123+41). — 3. I 11. Χριστο-
δουλόπ. σ. 17 (+123). —
4. Η 2 ε, ΛΦ 976, 1-2. — 5. Η 3 ιε', ΛΑ 1209, 15-16 (+123,+5). —
6. Η 3 ιζ', ΛΑ 1209, 39. — 7-8. I 1, ΛΑ 1206, 53-55(+123). — ΛΑ 1208,
91(+123). — 9-16. I 1γ, ΛΑ 1202, 14-17(+123), σελ. 65, 125, 91, 175
(όμ.). — ΛΑ 1203, 13(+123), 43(+1+41**), 91(+123+41**, +1+2B). — 17.
I 1, ε, ΛΑ 1207, 23(+123). — 18-19. I 2α. ΛΑ 1204, 35-38(+123+5).
σ. 125-128(+15). — 20. I 2γ, ΛΦ 386, 9(+123). — 21-22. I 8, ΛΑ 1325,
3. ΛΑ 1189, 14. — 23. I 8β. ΛΑ 1195, 49(+5). — 24. I 9δ, ΛΦ 1450, 8(+123+
*44A). — 25-26. I 9ζ', ΛΦ 1450, 4(+123). ΛΑ 1200, 9(+123). — 27-33.
I 10, ΛΑ 1342, 22(+123), ΛΑ 1344, 11 (όμ.), 23(+123+5), 37 (όμ.), ΛΑ
1350, 25(+2B+123), ΛΑ 1353, 3(+123), 9(+123). — 34. I 10β, ΛΑ 1352, 14
(+123+5). — 34α. I 11 ΛΦ 876, 50-52(+15+5). — 35. I 12, ΛΦ 876, 17-19(+15
+5) 36. I 12, θ' ΛΦ 1478, 7(+123). — 37. I 12 ια' ΛΑ 1173, 1(+41). — 38-
40. I 13 ΛΑ 1347, 11-12, σ. 47-48(+123) ΛΑ 1349, 5-6(+123). — 41-46.
I 14α, ΛΑ 1280, 258, σ. 260. ΛΑ 1282, 53-54(+123). ΛΑ 1283, 126 και
317. — ΛΦ 1784, 4-5(+123). — 47. I 14β, ΛΦ 829, 5-6(+123+5). — 48. I 15 γ
ΛΑ 1230, 33-34(+123). — 49. I 16ε, ΛΦ 1093, 7-8 άρ. 3(+154+*47A). —
50-57. I 16 θ. ΛΑ 1220, 3-5(+123). ΛΑ 1221, 6-7(+123), σ. 19-20, ΛΑ
1222, 47-50(+123), σ. 117-121 (όμ.), σ. 185-187 (όμ.). ΛΑ 1223, 149-
152(+123), 194-196 (όμ.). — 58-59. I ια' ΛΑ 1226, 5-6(+123), σ. 7(+41). —
60-66. I 16 ιβ'. ΛΑ 1227, 35(+123), σ. 47-48(+15), σ. 53(+20D*), σ.
139-140(+123), σ. 141-142(+123), σ. 143-144 (+123,+20D*,+*61C), σ.
165-166(+123). — 67. I 17. ΛΦ 1180, 1-3 (+*2005,+123+41+3+4). —
68. I 20α. ΛΑ 1279, 13-16(+123). — 69. I 19 ιζ' ΛΦ 1873, 37-39(+5+123)
70. I 21α ΛΦ 439, 1-2(+41). — 71. K 5. ΛΑ 1218, 69-70(+123). — 72. K
5β ΛΑ 1210, 139-141(*123+1+**41). — 73. Λ 4δ. ΛΦ 1038, 4 άρ. 5(+
123). — 74. O 8. ΛΑ 1261, 3-4(+15+2+5). — 75. Σ 23. ΛΑ 1250, 1-2
(+5+123+5). —

*30B. Ἡ ἀλεποὺ γλιστράει καὶ πέφτει στὸ πηγάδι. Ἐπαινῶντας τὸ νερὸ
ξεγελάει τὸ λύκο (τὸν τράγο) νὰ πηδήσῃ στὸ πηγάδι. Ἡ συνέχ. ὅπως στὸν
T. 31 καὶ 127 B*. Βλ. Αἰσ. Halm 45, Perry 9, Hausg. 9.

1. Η 1α ΛΑ 1205, 51 (+31+127B*). — 2. I 8, ΛΑ 1189, 51. — 3. K 5β

ΛΑ 1211, 55. — 4. Π 1ε. ΛΦ 1394, 24(+31+127B*). — 5. Ρ 2 ζ. ΛΑ 1174, 1(+31). — 6. Υ ΛΑ 1239, 5.

*30C. Ἡ ἀλεπού ὀρέγεται τὰ πουλιὰ πού βλέπει στό δέντρο· τὰ βάζει μέ τὸ Θεὸ πού δὲν τῆς ἔδωσε κι αὐτῆς φτερά· ἔξαφνα πέφτει σ' ἓνα λάκκο: τὰ βάζει τώρα μέ τὸν ἑαυτὸ τῆς, πού δὲν τῆς ἄρесе ἔτσι πού τὴν ἔκαμεν ὁ Θεός. Πρβλ. Αἰσώπ. Halm 72, Perry 40, Hausrath 40: ἀστρολόγος.

1. Ω Κυπρ. Σπουδαί ΙΓ', παράρτ. σ. ιζ': ἡ ἀλεπού στὸν λάκκο = Λουκᾶτος σ. 18 ἀρ. 18, = Μέγα, Ἑλλ. Παραμ. Β' 18-19 ἀρ. 5.

31. Ἡ ἀλεπού σκαρφαλώνει στὴν πλάτη τοῦ λύκου (τοῦ τράγου) καὶ βγαίνει ἀπὸ τὸ λάκκο [K 652]. Μυκτηρίζει τώρα τὸν τράγο, Τ. 127 B*. Βλ. Αἰσ. Halm 45, Perry 9, Hausr. 9., Bödker 778. [Mot K 652. J 2136. 3].

1. Δ 3β. ΛΦ 83, 1-4 (+123). — 2. Ζ 28. ΛΑ 1257, 33. — 3. Η 1α ΛΑ 1205, 11-12. — 4-6. Ι 1γ. ΛΑ 1203, 133 καὶ 172. — ΛΑ 1202, 43-44. — 7. Ι 1ε. ΛΑ 1208, 95. — 8. Ι 1ζ. ΛΑ 1214, 34-35. — 9. Ι 8. ΛΑ 1325, 11-12. — 10. Ι 8 ε', ΛΑ 1194, 43. — 11. Ι 8 κδ' ΛΑ 1195, 37-38. — 12. Ι 8 κε' ΛΑ 1232, 5-6. — 13. Ι 9α ΛΑ 1197, 14. — 14. Ι 11δ. ΛΑ 1332, 5. — 15. Ι 13. ΛΑ 1348, 35. — 16-21. Ι 14α. ΛΑ 1250, 243-245. ΛΑ 1281, 394-395. ΛΑ 1282, 363-5. ΛΑ 1283, 238-240. 248. 291-294. — 22. Ι 16 ιβ' ΛΑ 1227, 79-80. — 23. Κ 4. ΛΑ 1217, 21-22. — 24. Κ 5α ΛΑ 1210, 159. — 25-26. Κ 5β. ΛΑ 1211, 77. 97. — 27. Κ 6. ΛΑ 1213, 189. — 28. Ο 8. ΛΑ 1262, 17. — 29-30. Π 3 ιζ', ΛΑ 1270, 1. 3-4. — 31. Π 1ε. ΛΦ 1394, 24-25. — 32-33. Π 9α. ΛΑ 1267, 1-2. 3-4. — 34. Ρ 2 ζ. ΛΑ 1174, 1. — 35. Ρ 2 ιβ. ΛΑ 1179, 25. — 36-38. Ρ 6α. ΛΑ 1242, 31. 33-34. 35. — 39. Ρ 10. ΛΑ 1245, 1-2. — 40. Ρ 12. ΛΑ 1181, 23. — 41-41. Τ 2 ιβ'. ΛΑ 1290, 121. 136. — 43. Ἄδ. τ. ΛΑ 1174, 97-98. — 44. Ω Κάτω Δρῦ ΚΕΕΚ 34, 182, 1

32. Ὁ λύκος μέ τὸν ἓνα κουβᾶ κατεβαίνει στό πηγάδι καὶ μέ τὸν ἄλλον ἀνεβάζει ἐπάνω τὴν ἀλεπού. [Mot K 651]. —

1. Τ 2 Argenti - Rose 1, 578-579 ἀρ. 42(+41+15+2*). —

2. Ρ 1. ΛΑ 1178, 1-2 (+1336). — 3. Ρ 22. ΛΑ 1183, 59-60 (+34). —

33. Ἡ ἀλεπού πιάνεται στό δόκανο· κάνει τὴν ψόφια κι ὁ νοικοκύρης τὴν πετάει ἔξω. Ὁ λύκος πάει νὰ κἀνῆ τὸ ἴδιο, σκοτώνεται. Βλ. ΒΡ 2, 120. 345.

1. Υ 1, Σάββας Ἰωαννίδης σ. 264 = Ἀρχ. Πόντου 16, 70, 1. — 2. Υ,

4 β, Thumb 296: «'Αλεπόν και ἄρκον». — 3. Υ, Χρονικά Πόντου Α', 201= Λουκάτος σ. 5, ἀρ. 3: λύκος και ἄλεπού.— 4. Υ 7. Παμπούκης 190 ἀρ. 123 «Μονάχη μου ξέρ' ατό».

5. Υ 5 ΛΑ 407, 45(= ΙΑ 69): ἄλεπού, λύκος και ρεντσπέρης. —

6. Ρ 4 ΛΑ 1240, 1-2: ὁ λύκος κ' ἡ ἄλεπού. —

*33Α. Ἄλεπού και σκαντζόχοιρος. Μὲ τὴ συμβουλή τοῦ σκαντζόχοιρου ἡ ἄλεπού γλυτώνει κάνοντας τὴν ψόφια. "Όταν ἀργότερα στὴν παγίδα πέφτη ὁ σκαντζόχοιρος, ἡ ἄλεπού, πὺ ἔλεγε πὺς ξέρει χίλιες πονηριές, ἀφίνει τὸν σκαντζόχοιρο ἀβοήθητο· κι αὐτὸς ζητάει ἀπὸ τὴν ἄλεπού νὰ φιληθοῦνε γιὰ τελευταία φορά· τὴν πιάνει ἀπὸ τ' αὐτὶ κι ὁ ἀγροφύλακας προφταίνει και σκοτώνει τὴν ἄλεπού.

1. Λ 4β Hahn 2, 103 ἀρ. 91: Die Füchsin und der Igel (BP 2, 120). —
2. Ι 17 Λουκάτος σ. 5-6 ἀρ. 4: 'Ο σκαντζόχοιρος κ' ἡ ἄλεπού (ἐκ χ/φου ΛΑ 1378 Γ σ. 24). — 3. Τ 2 ἰδ Argenti - Rose 1,590 ἀρ. 58: παπᾶς, σκαντζόχοιρος και ἄλεπού. — 4. Ι 1. Λελέκου, Δημοτ. Ἄνθολογία 138. —
5. Α 1. ΛΦ 1045, 6-7 (ἀντὶ σκαντζόχοιρου ὁ λύκος, +154).— 5α. Α 2. ΛΑ 1324, 9-10.— 6. Γ 2. ΛΑ 1272, 5.— 7. Ε. ΛΦ 1126 ἀρ. 1.— 8. Ε 1 ἰγ' ΛΦ 1126, 11-12:— 9. Ζ 2γ ΛΑ 843 (ΣΠ 122), 3.— 10. Ζ 2 δ. ΛΑ 1257, 31 (Κάβουρας και χελώνα).— 11. Η 1 ΛΑ 1335, 3.— 12. Η 1α ΛΑ 1321, 1.— 13-14. Η 2 ΛΑ 1322, 31-34. 35-36. — 15-17. Η 2β, ΛΑ 1216, 7. 103. 109. — 18-20. Η 2γ ΛΑ 1216, 17. 59. 73.— 21-22. Η 2 θ. ΛΑ 1320, 50. 55-56. — 23. Η 3γ ΛΑ 766, 89-90 ἀρ. 30.— 24. Η 3 ἰβ. ΛΑ 978, ἀρ. 56. — 25. Θ 1 β, ΛΑ 124, σ. 138 ἀρ. 30.— 26. Θ 1 κθ. ΛΦ 810, 16-18. — 27-32. Ι 1γ. ΛΑ 1202, 61. 85-86. 100-101. 105. 137. 159. — 33. Ι 1ζ. ΛΑ 1214, 71.— 34-34α. Ι 2α. ΛΑ 1204, 55-56. 105-107 (παραλλάσσει). — 35. Ι 7 ΛΑ 1173, 19-20 (ὁμ.). — 35α. Ι 7Α. ΛΑ 1185, 19. — 36. Ι 8 θ ΛΑ 2133, 5-6. — 37-42. Ι 10. ΛΑ 1340, 3. ΛΑ 1341, 3. 29-30. ΛΑ 1351, 1-4. 49. ΛΑ 1354, 11. — 43-49. Ι 14α. ΛΑ 1280, 15-16. 101-102. 123-126. ΛΑ 1283, 120-121. 156-158. 163. 176-177. — 50. Ι 15γ ΛΑ 1230, 97. — 51. Ι 15η ΛΑ 1378 Γ' 24. — 52. Ι 16α. ΛΑ 1330, 3.— 53 Ι 16 θ. ΛΑ 1219, 13-15. — 54. Ι 18 ΛΑ 2328, 10. — 55. Λ 1 α, ΛΑ 1083, 198. — 56-58. Ο 2. ΛΑ 1294, 298-299. 312-314. ΛΑ 1299, 598. — 59. Ο 2α. ΛΑ 1252, 1. — 60. Ο 4α. ΛΑ 1258, 3.— 61. Ο 4 ἰζ' ΛΑ 976, 210-211. — 62. Ρ, ΛΑ 1246, 20.— 63. Ρ 1, ΛΑ 1177, 133-135. — 64. Υ, ΛΑ 1337, 17-19.— 65. Υ 5 ΛΑ 407, 45: ἄλεπού και λύκος και ρεντσπέρης (γεωργός).

34. 'Ο λύκος βλέποντας τὴ σκιά του στὸ νερὸ τοῦ ποταμοῦ τὴν παίρνει

γιὰ πρόβατο (ὁμοίως βλέποντας τὸ φεγγάρι στὸ ποτάμι τὸ παίρνει γιὰ τυρί)· χυμάει στὸ νερό· πνίγεται [J 1791. 3].

1. I 1. ΛΑ 1208, 79-83(+*122K+130+64). — 2. I 1γ ΛΑ 1202, 161. — 3. I 14α. ΛΑ 1280, 363(+130B+64). — 4. I 16 θ. ΛΑ 1221, 22-24(+130B+64). — 5. I 16 ιβ'. ΛΑ 1227, 185: ἡ ἀλεπού λέει στὸ λιοντάρι πὼς ἓνα ζῶο θέλει νὰ τοῦ πάρη τὴ βασιλεία καὶ τὸ ὀδηγεῖ στὴ λίμνη· τὸ λιοντάρι βλέποντας στὸ νερὸ τὸν ἤσκιο του χυμάει νὰ τὸ φάη· πνίγεται. — 6. P 22 ΛΑ 1183, 59: λύκος καὶ ἀλεπού. Ἡ ἀλεπού παίρνει τὸ φεγγάρι γιὰ τυρὶ καὶ κατεβαίνει στὸ πηγάδι· ξεγελῶντας τὸ λύκο, (ὅπως στὸν T. 32) ἀνεβαίνει ἐπάνω.

34A. Ὁ σκύλος μὲ τὸ κρέας στὸ στόμα [J 1791. 4].

Βλ. Αἰσ. Halm 233, Perry 133, Hausr. 136. Wienert ET 270. Moser - Rath ἀρ. 236.

1-2. Z 28. ΛΑ 1256, 55. — ΛΑ 1257, 11. — 3. I 1γ ΛΑ 1202, 97. — 4-6. I 1, ζ, ΛΑ 1214, 2-3. 39. 69. — 7. I 7α. ΛΑ 1190, 129. — 8. I 8. ΛΑ 1186, 179. — 9. I 10. ΛΑ 1351, 59. — 10-12. I 14α. ΛΑ 1282, 317. ΛΑ 1283, 203. 231-232. — 13. I 15γ ΛΑ 1230, 21. — 14. I 16 στ. ΛΑ 1707, 14. — 15. K 5β. ΛΑ 1210, 119. — 16. K 6 ΛΑ 1212, 7. — 17. Λ 4δ. ΛΦ 1038, 3 ἀρ. 3. — 18-19. P 1. ΛΑ 1175, 35. 180-181. — 20. P 2ιβ' ΛΑ 1179, 23. — 21. P 2ιγ' ΛΑ 1235, 43. — 22. P 2ιδ. ΛΑ 1239, 19. — 23. P 25γ ΛΑ 1248, 62α. — 24. P 12 ΛΑ 1181, 27. — 25. Σ 30 ΛΑ 1286, 17.

***34C.** Τὸ λιοντάρι πιάνει ἓναν λαγὸ· τὸν παρατάει γιὰ νὰ πιάσῃ τὸ ἐλάφι πὸν περνάει· τὸ ἐλάφι ξεφεύγει, ξεφεύγει καὶ ὁ λαγός. Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 254, Perry 148, Hausr. 153.

1. B 1γ. ΛΑ 1273, 155. — 2. I 14α. ΛΑ 1280, 23. — 3. P 1 ΛΑ 1178, 3. — 4. P 12. ΛΑ 1181, 15.

37. Ἡ ἀλεπού σὰν παραμάνα τῶν παιδιῶν τοῦ λύκου: τὰ τρώει.

1. I 1γ. ΛΑ 1203, 81.

38. Τὰ μπροστινὰ πόδια τοῦ ἀγριμοῦ στὴ σκισμάδα τοῦ δέντρου. Βλ. AT 151: Λιοντάρι καὶ ἄνθρωπος.

41. Ἀλεπού καὶ λύκος στὸ κατώγι τοῦ παπᾶ. Ὁ λύκος παρατρῶγει καὶ δὲν χωρεῖ νὰ βγῆ ἀπὸ τὴν τρῦπα. Ἡ ἀλεπού τραγουδάει: Στουῦ παπᾶ τὰ κατω-

γάκια κωλολάβδια θελά πέσουν / τρώει ὁ λύκος τὸ παστὸ κ' ἢ ἄλεπού τὸν πασπαλά. Ἀκούει ὁ παπᾶς καὶ κατεβαίνει· ξυλοφορτώνει τὸ λύκο. [K 1022. 1]. Λίσ. Halm 31, Perry 24, Hausr. 24. Wienert ET 226. Moser - Rath ἀρ. 226. Eberh.-Bor. T. 1.

1. I 17. ΔΙΕ 1, 281(+123+30). — 2. K 5 Λουκάτος σ. 7 ἀρ. 6. Τὸ τραγούδι τῆς ἀλ.: Στὸ καινούργιο κατωγάκι / θὲ νὰ παίξῃ ματσουκάκι. — 3. Λ 7. Ρήγας 2, 169 ἀρ 37. — 4. T 2. Argenti - Rose I 578 ἀρ. 42 (+32)+15+41**). — 5. Ω. Χατζηγιάννου 72 ἀρ. 50: Ὁ ποντικὸς καὶ τὸ τυρί.— 6. ἀδ. τ. Αἰνεῖα Παραμ. 1-4(+123+*1A). — 7-8. A 2. ΛΑ 1324, 15. 37. — 9-11. Η 1α, ΛΑ 1205, 35. ΛΑ 1321, 5. 9. — 12. I 1. ΛΑ 1201, 5-7. — 13-14. I 1γ. ΛΑ 1202. ΛΑ 1203, 87. (+41** 2B). — 15. I 2α. ΛΑ 1204, 85-88(+123). — 16. I 7α. ΛΦ 722, 17. — 17. I 8α. ΛΑ 1192, 133(+123). — 18. I 8β. ΛΑ 1186, 13-14. — 19. I 8δ. ΛΑ 1194, 82. — 20. I 8θ. ΛΦ 655, 13(+123). — 21. I 8 ιγ'. ΛΑ 1189, 100. — 22-24. I 8 κβ'. ΛΑ 1195, 19-20 (+123) σ. 51 καὶ 71-72. — 25. I 8 κε'. ΛΑ 1232, 9-10. — 26. I 9α ΛΑ 1197, 29-30 (+123). — 27-35. I 10. ΛΑ 1339, 29-33. 149-151. ΛΑ 1340, 39-41 (+15), 51. ΛΑ 1341, 47-49. ΛΑ 1342, 7-8(+1). — ΛΑ 1341, 7(+5), σ. 33. — I 10 ΛΑ 1350, 13-14 (+*44A,+5). — ΛΑ 1352, 22. ΛΑ 1354, 26.27. — 36. I 10 η. ΛΦ 1872, 4-5. — 37. I 12 ια'. ΛΑ 1173, 69: μπῆκε ὁ λύκος στὰ παστὰ / κ' ἢ ἄλεπού στὸν πασπαλά / φτάσε παπᾶ καὶ παπαδιὰ (+*30A). — 38-47. I 13. ΛΦ 1014, 13-18(+123,+*44A). — ΛΑ 1346, 3(+*30A). Ἡ ἄλεπού στὸν γδαρμένο λύκο: ποιά εἶσ' ἐσὺ μὲ τὰ κόκκινα φουστάνια; — σ. 17. — ΛΑ 1347, 13-15 (+4,+5). — σ. 31(+4). — σ. 45.—ΛΑ 1348, 15-16(+5). — σ. 25: στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι / τρώει ὁ λύκος μουλαράκι.— ΛΑ 1349, 28.— 48-52. I 14α ΛΑ 1280, 229-230. — ΛΑ 1282, 353-354: στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι / ἄλεπάκι καὶ λυκάκι / φάγαν ἓνα μουλαράκι.— ΛΑ 1283, 135. 225, 261. — 53. I 15γ ΛΑ 1230. 95(+15). — 54. I 15 ια', ΛΦ 249, 14. — 55-57. I 16α ΛΑ 2934, 25-26. ΛΑ 1330, 5. 9-10. — 58. I 16 στ. ΛΦ 1707, 21-25. — 59-65. I 16θ ΛΑ 1219, 1-2: στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι / εἶναι μέλι καὶ φαγάκι / τρώει ὁ λύκος τὸ παστὸ / κι ἢ ἄλεπού τὸ μέλι / κι παπᾶς μας δὲν τὸ ξέρει /, τὸν παπᾶ μας δὲν τὸ μέλι (+4). — ΛΑ 1220, 54. — ΛΑ 1222, 205-206. — ΛΑ 1223, 113-114. 132-133. 187-188. 193-194. — 66. I 16 ια'. ΛΑ 1226, 7(+*30A). — 67-73. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 9: τὸ τραγούδι τῆς ἄλεπούς: «στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι γίνεται πανηγυράκι. — ΛΑ 1227, 147-148. 149. 153-154(+15). σ. 169. 193. — 74-77. I 17. ΛΑ 623 (ΣΠ 96) 5-6. — ΛΦ 1238, 4-8: Στοῦ παπᾶ τὸ κατωγάκι / θὰ χορέψ' κωλοραβδάκι (+123, +4,+*44A).—ΛΦ 1180, 1-3(+123,+3,+4+*30A). ΛΑ 1224, 11-13(+15). — 78-80. I 17 β' ΛΑ 1228, 27 (+*44B). 53-54. 59-60. — 81.

I 18 ε ΛΑ 1225, 33-34 (+123+1+2B+3+4). — 82. I 19 ια' ΛΦ 599, 2-3. — 83. I 21δ. ΛΦ 332, 3-4(+123). — 84. I 21α ΛΦ 439, 1-2(+*30A). — 85-90. K 5β. ΛΑ 1210, 1. 73. 81. 129. 131. ΛΑ 1211, 43-44(+1+41**). — 91-96. K 6 ΛΑ 1213, 13-14. 87(+123+41**). 127. 157.—ΛΑ 1215, 71. 73.— 97. ΛΑ 1172, 27-28(+4). — 97-97 Λ 1ε ΛΑ 1275, 22. 42-43. — 99. M 4. ΛΦ 854, 1-3 άρ. 1.—100-101. M 4α ΛΑ 1545, 423 (+1+41**).— IΛ 561, 90-92.— 102-103. M 12 ΛΑ 2304, 126-128 (λύκος, σκύλος ή γάτα ξεφεύγει). — σ. 355-6. — 104. O 11γ ΛΦ 1124 άρ. 3(+123). — 105-106. P 1 ΛΑ 1174, 181-182(+4). — ΛΑ 1177, 75. — 107. Σ 1. ΛΑ 1206, 57-59 (+1+15+2B) — 108. Υ, ΛΑ 1239, 91-93. — 109. ΛΑ 1239, 9-12 α' O άρκον, ο λύκον και ο άλεπόν (+15). 'Η άλεπού ξεγελάει το λύκο να μπή στο κοτέτσι. Τον κλείνει μέσα και φωνάζει τον χωρικό. — 110. Ψ 1 ζ'. ΚΜΣ, Γκιουζέλ Μπαζέ 1 (σ. 1-2)—111. Ω ΛΦ 343, 19 άρ. 8: ή άλεπού στην τρυπα της έλιās τρώει το φαί του ζευγα' σαν έφαγε πολύ, δέν μπορεί να βγῆ από την τρυπα. — 112 Ω 11 ζ' ΚΕΕΚ άριθ. 34, 182, 1. Μια άνόητη άλεπού.

41**. 'Η άλεπού στέλνει τον λύκο στην εκκλησία να βοηθήση τον παπα για να του δώση «λειτουργιές» (πρόσφορα). Τον κυνηγοῦν με τις πέτρες.

1. Λ 7. Ρήγας 2,154 άρ. 4, (+*1A).—2. Σ 16 β. Θρακικά 17, 115-7 άρ. 47 (+1+2B). — 3. T 1 Georgeakis - Pineau 91-94 (+1). — 4. T 2, Argenti - Rose 1, 578-9, άρ. 42 (+41+32+15). — 5. Ψ 1, RHR 10 (1884) 77 - 79 (+1+5): για να λεπτόνη τη φωνή του και να ψάλλη καλά το «Κύριε έλέησον» ή άλεπού συμβουλεύει το λύκο να βάλη τη γλώσσα του στην μυρμηγκοφωλιά — ή γλώσσα του πρήζεται: πάει να την λεπτόνη στοῦ σιδερα [F 556. 2], σκοτώνεται.

6. Z 2δ. ΛΑ 1256, 33-35 (+1). — 6α. Η 2γ. ΛΑ 1216, 81 (+1+5). — 7. Η 3β. ΛΑ 977 (+1+15+5). — 8. Θ 1ιδ' ΛΑ 1254, 47-48. — 9-11. I 1γ. ΛΑ 1203, 43 (+1+*30A). 87-89 (+2+41+2B), 91-92 (+123+1+2B +*30A). — 12. I 1ε, ΛΑ 1208, 7-9 (+1+2B). — 13-14. I 2α ΛΑ 1204, 91-93 (+1). 101-103(+1+5).—15. I 8α ΛΑ 1192, 71-72(+1+5+2B).—16. I 8β. ΛΑ 1186, 7-8(+1) ή άλεπού: Μπαρμπα-Νικολό, ποῦ την βρήκες την κόκκινη γούνα; (ένν. τὰ αίματα στο σώμα του). Συνέχ. T. 5).—17. I 8δ. ΛΑ 1194, 41-43: παπās, άλεπού, λύκος και γάϊδαρος (+1+214 B+122 J).— 18. I 8ια'. ΛΑ 1185, 25-27, στην μυρμηγκοφωλιά να λεπτόνη τη γλώσσα του (+1). — 19. I 8ιγ' ΛΑ 1195, 47 (+1).— 20. I 9 ζ'. ΛΑ 1200, 61-62(+1+5). 21. I 10. ΛΑ 1341, 23(+1).— 22. I 10 στ. ΛΑ 1191, 23-25(+1+5+4). — 23. I 18 ΛΑ 2328, 23-25(+123+3+4) — 24-25. K 5β. ΛΑ 1210, 139-141(+123+1+*30A). ΛΑ 1211, 43-44(+1+41). — 26-27. K 6, ΛΑ 1213, 87. — σ. 139 (+1). — 28. K 6ε. ΛΑ 1213, 95. — 29. Λ 3α. ΛΑ 1543, 73-

76 (+123+1+2B).—30. M 4α. ΛΑ 1545, 423 (+1)+41).—31-32. O 2. ΛΑ 1292, 188-189(+1+5).— ΛΑ 1298, 448 (+1+5). — 33. O 8 ΛΑ 1260, 74 (+1+2).—34. ΛΑ 1260, 39-45 (+1+2+15+5).—35. Π 1γ. ΛΑ 1270, 15-16 (+1+105*). — 36-37. Π 3 ΛΑ 2301, 322-323 (στήν μυρμηγκοφωλιά, στοῦ γύφτου) (+5). — ΛΦ 325, 17-19 (+1).— 38. Π 7 8 ΣΠ 74, 17-18 (+1). — 39-43. P 1. ΛΑ 1177, 39. 65. 137-138. 147-148. ΛΑ 1178, 21-22(+15).— 44. P 2 ιγ ΛΑ 1235, 19-21(+1). — 45. P 5α. ΛΦ 947, 14-16 (+1+15+5).— 46 P 8 β. ΛΑ 1326, 35-36 (+1+2B). — 47-48. P 11α. ΛΑ 1182, 57 (+1). — 1202, 133-135(+1+4+5).— 49. P 12. ΛΑ 1181, 7-9 (+1), στοῦ γύφτου [F 556. 2] (+9B+15).— 50. Σ 7. ΛΑ 170, 39. — 51. Σ 21α. ΛΑ 1184, 15-17 (+123+1+2B).—52. T 1. ΛΑ 1289, 96-97 (+123+1+2 B). —

44. Ὁ ὄρκος πάνω στοῦ Εὐαγγέλιου (ἢ αὐτὸν Ἀφαιλὸ τῆς Γῆς): σ' ἓνα δόκανο. [Mot K 1115].

1. Θ 1ε' ΛΑ 1255, 11-12(+15+5). — 2. I 7α ΛΑ 1190, 124-128(+1+15+31*).— 3. O 2γ. ΛΑ 3018, 68-71 (+15). — 4. P 2, ΛΑ 235, 10.—5. P 8α. ΛΑ 1241, 9-10(+15). — 6. P 10. ΛΑ 1245. 25-27 (+15).— 7. P 22 ΛΑ 1183, 7-9(+1+2B+2).

*44A. Ἡ νηστεία τῆς ἀλεπούς. Ἡ ἀλεπού λέει πῶς νηστεύει γιὰ τὸ ραμαζάνι καὶ δὲν μπαίνει στ' ἀμπέλι· ὁ λύκος (ὁ σκαντζόχοιρος) δὲν νηστεύει καὶ μπαίνει· πιάνεται στὴν παγίδα. Τώρα ποὺ βρόντησε τὸ κανόνι (ἔπεσε δηλ. τὸ σίδερο τῆς παγίδας), ἡ ἀλεπού χαλάει τὴ νηστεία.

1-3. I 14α. ΛΑ 1281, 282: ἀλεπού καὶ λύκος, 474-476, 529.— 4. O 5. ΛΑ 147, 10: ἀλεπού καὶ σκαντζόχοιρος. — 5. P 1. ΛΑ 1177, 167 (ἀντὶ ἀμπελιοῦ: μάντρα μὲ ἀρνιά). — 6. Σ 26, β. ΛΑ 2231 (IΛ 658) 34: ἀλεπού καὶ λύκος. — 7-8. Υ ΛΑ 1239, III (ὄμ.), ΛΑ 1337, 9: ἄρκος καὶ ἀλεπός. —

*45. Ἀλεπού καὶ πίθηκος.

Ἡ μαίμου ἐκλέγεται βασίλισσα γιὰ τὸν ὠραῖο τῆς χορό. Ἡ φθονερὴ ἀλεπού θέλει τάχα νὰ τῆς δείξῃ ἓνα θησαυρὸ — τὴ ρίχνει στὴν παγίδα καὶ τὴν εἰρωνεύεται: πῶς θέλεις νὰ γίνῃς βασίλισσα, ἀφοῦ δὲν γνωρίζεις τὰ δόκανα! Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 44, Perry 81, Hausr. 83.

1-2. I 1γ. ΛΑ 1202, 110. ΛΑ 1204, 1-2. — 3. I 10 β. ΛΑ 1352, 31. — 4. K 5β. ΛΑ 1210, 11. — 5. Λ 4δ. ΛΦ 1038, 3, ἀρ. 5. — 6. O 5α. ΛΑ 1258, 5-7.

47A. Ἡ ἀλεπού ξεγελάει τὸν ἀσβὸ λέγοντας πὼς τὸ ἄλογο εἶναι ψόφιο· ὁ ἀσβὸς πλησιάζει στ' ἄλογο καὶ τρώει τὴν κλωτσιά. Βλ. BP III 75.

Ξ, Φραγκάκη, Κρητ. Παραμ. 51: ὁ ἄρκαλος (ἀσβὸς) καὶ ἡ ζουρίδα (ἀλεπού).

*47C. Ὁ γάιδαρος καὶ τὰ ζυγόλουρα. Ἡ ἀλεπού κλέβει τὰ ζυγόλουρα ἀπ' τὸ χωράφι. Ὁ γάιδαρος τάζει στὸ ζευγᾶ νὰ τὰ φέρη πίσω. Πάει καὶ ξαπλώνεται σὰν ψόφιος μπρὸς στὴ φωλιά τῆς ἀλεπούς. Τ' ἀλεπουδάκια βγάζουν τὰ ζυγόλουρα καὶ δένουν τὴ μιὰν ἄκρη τους στὸ γάιδαρο καὶ τὴν ἄλλη γύρω στὸ λαιμὸ τους, γιὰ νὰ τραυήξουν τὸ γάιδαρο στὴ φωλιά τους. Ἐξαφνα ὁ γάιδαρος τινάζεται πάνω καὶ σέρνει ζυγόλουρα καὶ ἀλεπουδάκια στὸ σπίτι τοῦ ζευγᾶ. [Mot K 1022. 2]. Βλ. BP. III 76 κέ. Μέγαν, Λαογρ. 17, 1957, 144 κέ. 21, 1963, 119 καὶ 466.

1. I 1, Λελέκου, Ἐπιδ. 1, 291 κέ.— 2. I, Πελοπονν. Ἐστία 1(1953) 24: Κύρ Μέντιος, ζευγᾶς κι ἀλεπούδες.— 3. K 5, Λουκάτος σ. 3 ἀρ. 1.: ὁ παπᾶς, ἡ ἀλεπού κι ὁ γάιδαρος (+1).— 4. N 10, Λαογρ. 21, 119. 466: οἱ ἀλεπούδες καὶ τὰ ζευλοράμματα.— 5. O 8, Ρεμπέλης 148 ἀρ. 9: ἡ ἀλούπα καὶ τὸ γαϊδούρι.— 6. T 1γ Kretschmer NM ἀρ. 21 (μετάφρ. ἐκ ΛΑ 25, 208, 41 ἔτ. 1901): τὰ οὐνεῖρατα τοῦν ἀλιπούδων.— 7. Ἀδ. τ. Αἰνείας ἀρ. 7: τὰ λουριά τοῦ ζευγολάτη (+154).

8. A 1. ΛΦ 1540, 7-8: τὰ ὄνειρα τῶν ἀλεπούδων: ἡ πρώτη πὼς ἔτρωγε κοτόπουλα, ἡ 2η χῆνες, ἡ 3η πὼς ἦταν τὰ τομάρια τους κρεμασμένα στὸ παζάρι.— 9-10. B 1. ΛΦ 236, 5-7 ἀρ. 3 (+1). ΛΦ 1560, 15-18.— 11-12. B 1γ. ΛΦ 904, 6-7. ΛΑ 1273, 157, 169.— 12a-14. Γ 2 ΛΑ 1272, 3-4 (+154), 11, 29.— 15. Γ 3, ΛΦ 1427, 1.— 16. E 1δ. ΛΑ 1176, 87.— 17. E 2α. ΛΦ 1258, 5-8(+1).— 18. Z 1. ΛΑ 1171, 103.— 19. Z 2γ. ΛΦ 602, 1-2 (+327C+1121).— 20. Z 2δ. ΛΑ 1256, 17.— 21. H 1α, ΛΑ 1205, 25-26.— 22. H 2.1. ΛΦ 1816, 11-13: λύκος, ἀλεπού καὶ γάιδαρος (+154).— 23. H 2α, ΛΑ 1209, 25.— 24-28. H 2β, ΛΑ 1216, 1. 41-42. 63. 113. 131.— 29-30. H 2ζ, ΛΑ 1216, 5. 91.— 31. H 2, ε, ΛΦ 1542, 1-2.— 32-35. H 2θ. ΛΑ 1320, 21. 23. 37. 72.— 36. H 3. ΛΑ 1209, 45.— 37. H 3ιδ. ΛΑ 1209, 3.— 38-39. H 3ιε ΛΦ 1562, 11-13. ΛΑ 1209, 27.— 40. Θ 1. ΛΦ 725, 6.— 41-48. I 1. ΛΑ 1208, 32-35. 29-30(+154). 79-82 (+130+64+34).— ΛΑ 1206, 129. 133. 141. 159. 163. 173.— 49-58. I 1γ. ΛΑ 1202, 51-53. 77-79. 95-96. 113. 155. ΛΑ 1203, 11. 31-33. 83-86(+155). 105-107. 137-138.— 59-68. I 1ε. ΛΑ 1207, 7. 19. 21. 25. 89(+154). ΛΑ 1206, 141 (+154). ΛΑ 1208, 53 (+1). 64. 115. 99.— 69-70. I 1ζ. ΛΑ 1214, 43. 49 (+155).— 71-76. I 2α. ΛΑ 1204, 15. 23-26. 49-50. 51. 97. 113(+154).— 77-78. I 6α. ΛΑ 501, 35. ΛΦ 1357, ἀρ. 6(+154).— 79. I 7. ΛΑ 2268, 1163 - 66(+154+122 J.— 80-

85. I 8. ΛΑ 1189, 2-3. 17. 48(+64). ΛΑ 1325, 45 (+154). 49. 79(+154). — 86-89. I 8 α. ΛΑ 1192, 9: «Ὁ μαρουλάς». Τὰ ὄνειρα: 1) εἶδα στὴν πόρτα μας ἓνα πολὺ ὠραῖο φαγί. 2) Εἶδα τὸ τομαράκι μου κρεμασμένο στὴν ἀγορά. Βγαίνουν ἀληθινά. — Σελ. 20-21. 76. 145.— 90. I 8 β. ΛΦ 861, 1-2. 91. I 8 δ. ΛΑ 1194, 75.— 92. I 8 θ. ΛΑ 1191, 3-5.— 93. I 8 ι. ΛΦ 168, 24-26 (+64).— 94. I 8 ιδ' ΛΑ 1186, 101. — 95-96. I 8 κβ'. ΛΑ 1195, 23-24 (ὄνειρα τῶν ἀλεπούδων). — 97-98. I 8 κε'. ΛΑ 1232, 3-4. 10-12(+154). — 99. I 9 ΛΑ 1198, 53. — 100-101. I 9 α. ΛΑ 1197, 9-11. 26. — 102. I 9 γ. ΛΑ 560 (ΣΠ 33) 14-16(+154). — 103-104. I 9 ζ'. ΛΑ 1200, 17. 41. — 105-112. I 10. ΛΑ 133, 9. 43-45. 67. 77-79. 103-124. 137-141(+154). 157. 163-165. 173-177(+154). 191-193.— 113-124. I 10, ΛΑ 1340, 11. 22-24(+154). 23-24. 37. 53. ΛΑ 1341, 5. 31. ΛΑ 1344, 7. 1342, 21 (+154) ΛΑ 1351, 25, ΛΑ 1353, 5.— 125 - 126. I 10 β ΛΑ 1352, 11 - 13 (+154. +130B+64). 17-18.— 127-130. I 10 θ ΛΑ 1277, 21. 145. ΛΑ 1345, 25 καὶ 37.— 131-132. I 11. ΛΦ 1408, 2. ΛΦ 92, 8.— 133. I 11 α ΛΦ 1516, 16-17. — 134. I 11 ε. ΛΑ, 31. — 135. I 11 ια'. ΛΦ 1517, 10-11.— 136. I 12 η. ΛΑ 1191, 17-19.— 137. I 12 ι' ΛΦ 1478, 6. — 138-146. I 13. ΛΦ 1014, 9-13. ΛΑ 1346, 1. ΛΑ 1348, 1-2(+154). 21(+154). ΛΑ 1349, 27. 35. ΛΑ 1350, 15-16(+154). 17(+154). 19(+154). 37. — 147. I 13 β. ΛΦ 1450 (+154). — 148-174. I 14 α. ΛΑ 1280, 1-4(+154). 200-202. 210-211. 253-254. 281-3. 71-73. 87-89. 223-225. ΛΑ 1281, 144-146. 359-360. 379-381. ΛΑ 1282, 52-53(+56A). 81. 171. 249-251. 263-265. 311-313. 323-326. 378-380. 418-420. 421-422. 495. 179-181. ΛΑ 1283, 23-25. 37-41. 315-316. 345-346.— 175. I 14 ζ'. ΛΦ 1525, 11-15.— 176. I 15 γ. ΛΑ 1229, 49.— 177. I 15 ζ'. ΛΑ 1159 β, 98(+154).— 178. I 15 ιγ' ΛΦ 701, 4-6 (+130 B).— 179. I 16, ΛΦ 829, 26-28 «τὸ μαῦρο κούτσουρο» (+154).— 180. I 16 δ. ΛΦ 783, 1-2, τὸ ὄνειρο τῆς κουτσῆς ἀλεπούς: τὰ τομάρια κρεμασμένα στὸ παζάρι, βγαίνει ἀληθινά. Αὐτὴ μόνο δὲν δέθηκε στὰ λουριά. Ἀχαριστία τοῦ ζευγολάτη· θέλει νὰ τοῦ κόψη τ' αὐτιά, γιὰ νὰ μὴ φάη τὸ γρασιδί πού τοῦ ἔταξε. Ὁ γάιδaros προτιμάει νὰ τοῦ κόψη τὴν οὐρά — μὲ μιὰ κλωτσιὰ τὸν σκοτώνει (πρβλ. 122 J).— 181. I 16 ε ΛΦ 1093, 7-8 ἀρ. 3(+154+*30A).— 182. I 16 ζ'. ΛΦ 1707, 18-20(+64).— 182-188. I 16 θ. ΛΑ 1220, 23-26. 58. ΛΑ 1222, 21. 63-64. 73-78(+154+130B). 221-222. 101-107(+56). — 189. I 16 ια', ΛΑ 1226, 19-20(+154). — 190-194. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 27-28. 33-34. 39-40(+56). 161. 181. — 195-196. I 17, ΛΑ 1224, 4-5. ΛΦ 1238, 9-12.— 197-202. I 17 β. ΛΑ 1228, 29. 73. 75. 81(+154). 85. 89.— 203. I 18 ε ΛΑ 1225, 9(+154).— 204. I 19 α ΛΦ 1222, 10-11.— 205. I 2 α ΛΑ 1279, 9-11.— 206. K 4. ΛΑ 1217, 47-50.— 207-8. K 6. ΛΑ 1215, 49. ΛΑ 1212, 5-6. — 209. K 6 η. ΛΑ 1213, 100. — 210. K 6 ιβ'. ΛΑ 1213, 35.— 211-212. Λ 1 ε, ΛΑ 1275, 29. 59.— 213. Λ 4. ΛΑ 3172, 313-315.— 214.

Μ 4 η. ΛΦ 1330, 9-10.—215-216. Ξ 5α ΛΑ 1382, 21. 35.—217. Ξ 5 δ. ΛΦ 106, 1-2. — 218-220. Ο 2α ΛΑ 1252, 5. ΛΑ 1299, 600. ΛΑ 1304, 119-121. — 221. Ο 4 δ. ΛΦ 730, 2-3(+154). — 222. Ο 6 δ. ΛΦ 215. 1-3.— 223. Ο 15 β. ΛΑ 2277 Γ', 81-82(+154).— 224. Π 3, ιζ' ΛΑ 1270, 13. — 225. Π 2. ΛΦ 366, 12-14.— 226. Π 6 γ. ΛΦ 277, 4-5 (τὰ όνειράτα τῆς 1ης: ένας ψόφιος γάιδαρος κάτω άπ' τῆ συκιά, τῆς 2ης: τὰ τομάρια μας κρεμασμένα στο παζάρι).— 227. Π 7 δ. ΛΑ 601 (ΣΠ. 74) 15 (+1). — 228. Π 9α. ΛΑ 1267, 9-10.— 229. Ρ 1. ΛΑ 1176, 75-76.— 230. Ρ 2 ιγ. ΛΑ 1236, 21.— 231. Ρ 2 ιδ. ΛΑ 1237, 33.— 232. Ρ 11 θ. ΛΑ 1182, 127-128. — 233. Ρ 12 β. ΛΑ 1244, 7-8.— 234. Ρ 15 ι, ΛΦ 1136, 24-26.— 235. Τ 1. ΛΑ 605 (ΣΠ. 74) 15 (+154). — 236. Τ 1ι, ΛΑ 611 (ΣΠ. 84), 25-27(+130). — 237. Τ 1 ιε ΛΑ 1288, 71.— 238. Τ 1. ΛΑ 1274, 104, 3. — 239. Υ. ΛΑ 1233, 27. — 240-241. Υ, ΛΑ 1239, 99-101. 119-121.— 242. Χ 2 α. ΛΑ 1274, 1. — 243. Ψ. ΛΑ 123, 9. 103-104. — 244. Ψ 1 ΛΦ 642, 1-4(+154).

47E. Μιά γραφή στο πέταλο του γαϊδαρου: 'Ο γάιδαρος ζητάει από το λύκο, πριν τον φάγη, να του διαβάση την γραφή που έχει από τον πατέρα του στο πέταλό του.

Σάν έπεισ. στον Τ 122 J, όπου βλ. παραλλαγás. [Mot K 551. 18] Πρβλ. Eberh-Bor. T. 11 V, T. 13 V.

***49B.** Άλεπού και άρκούδα σύντροφοι στο κυνήγι.

I. Ρ 11 δ. ΛΑ 1182, 105: 'Η άλεπού βάζει την άρκούδα να φορτωθῆ το κοτέτσι, ενώ ή ίδια πάει μπροστά σαν όδηγός. Σάν τους πήραν είδηση τὰ σκυλιά, ή άλεπού φεύγει· δικαιολογεΐται ύστερα, πώς τάχα πήγε να τῆς φέρη νερό για να την ποτίζη στο δρόμο.

50. Το άρρωστο λιοντάρι. "Όλα τὰ ζώα παρόντα στη σύναξη γύρω στο άρρωστο λιοντάρι· μόνον ή άλεπού λείπει κι ό λύκος τῆ συκοφαντεΐ· στέλνεται να την φέρη. 'Η δικαιολογία τῆς άλεπούς, πώς τάχα έψαχνε να βρῆ γιατρικό για το λιοντάρι. Το γιατρικό: να γδάρουν το λύκο και να τυλίξουν το λιοντάρι στο λυκοτόμαρο.

Αυτός ό αΐσ. Halm 255, Hausrath 269, Perry 258. Wienert ET 102. Βλ. Bödker 95. Moser - Rath άρ. 235. Μέγας II άρ. 1, III άρ. 11, IV άρ. 2, V άρ. 3.

I. Υ 10 'Αστήρ Πόντου 1, 103 άρ. 5 = 'Αρχ. Πόντου, 16, 85, 5 = Μέγας II άρ. 1, III άρ. 11. — 2. Υ 5 Μέγας IV άρ. 2(έκ χειρ. ΛΑ 31B, 24, 3).— 3. Υ 7. Παμπούκης 111 άρ. 66.

4. I 1 γ, ΛΑ 1202, 173. — 5. I 8 δ, ΛΑ 1194, 71. — 6. I 13, ΛΑ 1348, 34. — 7. P 1, ΛΑ 1267, 7.

51. *Τὸ μερίδιο τοῦ λιονταριοῦ.* Ὁ γάιδαρος μοιράζει ἴσια τὸ σφαχτὸ ἀνάμεσα στὸν ἑαυτό του, τὴν ἀλεπού καὶ τὸ λιοντάρι. Τὸ λιοντάρι τρώει τὸ γάιδαρο. Ὑστερα μοιράζει ἡ ἀλεπού: δίνει τὸ ψαχνὸ στὸ λιοντάρι καὶ κρατάει ἡ ἴδια τὰ κόκκαλα. Λίσ. Halm 260, Perry 149. Hausr. 154. Wienert ET 213. Moser - Rath ἀρ. 163.

1. K 5 Λουκᾶτος σ. 7, ἀρ. 7: λέοντας, ἀλεπού καὶ λύκος. — 2. I 1 γ, ΛΑ 1202, 149. — 3. I 8 β ΛΑ 1190, 19. — 4. I 9, ΛΑ 1198, 7. — 5-7. I 9 ζ' ΛΑ 1198, 51. ΛΑ 1200, 7. 37. — 8. I 10, ΛΑ 1351, 13. — 9-10. I 13. ΛΑ 1347, 17. — ΛΑ 1348, 23. — 11-17. I 16 θ ΛΑ 1221, 34. 58. 73. 84, 98. ΛΑ 1222, 15. — ΛΑ 1223, 15. — 20. K 5 ΛΑ 1218, 21. — 21. K 5α, ΛΑ 1210, 167. — 22-23. K 5 β ΛΑ 1210, 103. — ΛΑ 1211, 67. — 24. K 6 ΛΑ 1213, 67. — 25-29. P 1 ΛΑ 1174, 209. ΛΑ 1175, 200. ΛΑ 1175, 222. 230. ΛΑ 1178, 33. — 30. P 2 ιβ ΛΑ 1179, 44. — 31. P 2 ιδ ΛΑ 1237, 13. — 32. P 19α ΛΑ 1176, 39. — 33. P 22 ζ, ΛΑ 1183, 63.

51A. *Ἡ ἀλεπού ἀποφεύγει νὰ πῆ τὴ γνώμη της.*

Ὁ γάιδαρος, πού εἶπε πὼς ἡ φωλιά τοῦ λιονταριοῦ δὲν εἶναι νοικοκυρεμένη, τὴν παθαίνει. Ἡ ἀλεπού δὲν μπορεῖ νὰ πῆ τὴ γνώμη της, γιατί ξεχάσε τὰ γιαλιά της. Βλ. BP IV 360 ἀρ. 13.

1. P 10, ΛΑ 1245, 5. —

51*** *Ἡ ἀλεπού (ἡ μαῖμου) διατητῆς στὸ μοίρασμα μεταξὺ δύο σκύλων (δύο γάτων).* Ἀπ' ὅπου βαραίνει ἡ ζυγαριά, τρώει κομμάτι γιὰ νὰ φέρῃ τὸ ἴσιο· στὸ τέλος δὲν ἀπομένει τίποτε στὴ ζυγαριά. [K 452].

1-2. Ω. Χατζηγιάννου μῦθοι, 34 ἀρ. 2. — Κυριαζῆς σ. 351.
3-5. Α 1. ΛΑ 1189, 104: οἱ γάτες καὶ ἡ μαῖμού. ΛΑ 1328, 7 (ὄμ.). ΛΑ 1328, 25: οἱ γάτες καὶ ἡ ἀλεπού. — 6. Η 1α ΛΑ 1205, 91: γάτες καὶ μαῖμού. — 7. I 1 γ ΛΑ 1202, 119. — 8. I 8. ΛΑ 1189, 29: ποντικοὶ καὶ ἀλεπού. — 9. I 14α ΛΑ 1283, 221: γάτος, ποντικὸς καὶ μαῖμού. — 10. I 16 κ ΛΑ 1226, 15 (ὄμ.). — 11. I 17 β. ΛΑ 1228, 33. — 12. K 5 β. ΛΑ 1210, 169. — 13. P 1. ΛΑ 1178, 53: οἱ γάτες καὶ ὁ πίθηκος. — 14. P 11α ΛΑ 1182, 65: οἱ γάτες καὶ ἡ μαῖμού. — 15. Σ. 30. ΛΑ 1286, 15.

56. *Ἡ πονηριά της ἀλεπούς:* φοβερίζει πὼς θὰ κόψῃ τὸ δέντρο μὲ τὴν οὐρά

της κ' ἔτσι ἀναγκάζει τὸν κότσυφα (τὸ περιστέρι κτλ.) νὰ τῆς ρίξῃ τὰ πουλιά του. (Συνεχ. ὅπως στὸν T. 56A.)

1. I 8 κβ' ΛΑ 1195, 57-59: «ἡ περιστερὰ καὶ ἡ ἀλπού» (+56A+56D). — 2-3. I 16 θ. ΛΑ 1221, 21(+56A+*61C). ΛΑ 1222, 101-107: «Κατσουλιέρα, ἀλεπού καὶ γάιδαρος». — 4. K 3β. ΛΦ 137, 1-2 (+56A+*61C). — 5. O 5γ. ΛΑ 1365 σ. 407 ἀρ. 3. ἀλεπού καὶ κότσυφας. (+*61C). — 6. I 14α ΛΑ 1282, 52-53(+56A). —

56A. Ἡ συμβουλή τῆς κίσσας καὶ ἡ ἐκδίκηση τῆς ἀλεπούς. Ἡ κίσσα (ἡ κάργα) λέγει στὸν κότσυφα (στὸ περιστέρι): πῶς μπορεῖ νὰ κόψῃ ἡ ἀλεπού τὸ δέντρο, ἀφοῦ ἡ οὐρά της δὲν εἶναι πριόνι! Ἡ ἀλεπού ἐκδικεῖται: κάνει πῶς κοιμᾶται κι ἀρπάζει τὴν κίσσα, καθὼς ζύγωσε γιὰ νὰ τῆς βγάλῃ μὲ τὴ μύτη της τὸ μάτι. Ἡ κίσσα λέει, πῶς τὸ χειρότερο κακὸ πού θὰ ἔχῃ νὰ τῆς κάνῃ εἶναι νὰ τὴν ρίξῃ ἀπ' τὸ γκρεμνὸ κάτω· ἡ ἀλεπού τὴν πετάει ἀπ' τὸ βράχο. Ἡ κίσσα γλυτώνει (βλ. *61C.). [K 751]. Πρβλ. Eberh. - Bor. T. 9 (1-4).

1. P 16. Μηλιόπουλος. Ὁ κότσυφας 50-52 (+*61C). — 2. I 8 κβ', ΛΑ 1195, 57-59. Σύμβουλος ἡ πάπια. Ἡ ἀλεπού ἐκδικεῖται: τὴν ρωτᾷ πῶς κοιμᾶται, κ' ἡ πάπια χώνει τὸ κεφάλι της κάτω ἀπ' τὰ φτερά της· ἡ ἀλεπού τὴν ἀρπάζει, ὅπως 56D. — 3. I 14α. ΛΑ 1282, 52-53: ἀλεπού καὶ κατσουλιέρα, σύμβουλος ὁ γεωργός· ἡ ἀλεπού γιὰ ἐκδίκηση τοῦ κλέβει τὰ λουριὰ τοῦ ἀλετριοῦ· ὁ γεωργὸς παραφυλάει καὶ τὴν σκοτώνει. — 4-5. I 16 θ ΛΑ 1221, 21 - 22 (+ 56 + *61C): ἀλεπού καὶ κατσιουλιέρα· σύμβουλος ὁ κόρακας.—ΛΑ I 16 θ. ΛΑ 1223, 237: ἡ κατσουλιέρα καὶ ἡ ἀλεπού (+56). Σύμβουλος ἡ σιταροκαλιακούδα (+*61C). — 6. I 16ιβ'. ΛΑ 1227, 39-40. Σύμβουλος ὁ γεωργός (+*176A).— 7. I 16 θ. ΛΑ 1222, 101-107 «Κατσουλιέρα, ἀλεπού καὶ γάιδαρος» (+*47C). — 8. K 3β. ΛΦ 137, 1-2 σύμβουλος ἡ κάργα (+56+*61C).— 9. P 22β. ΛΑ 1183, 17-18: ἡ ἀλπού, ἡ καρκαλάξα καὶ ὁ κότσυφας (+*61C).

56D. Ἡ ἀλεπού ρωτᾷ τὴν πάπια πῶς κοιμᾶται. Ἡ πάπια χώνει τὸ κεφάλι της κάτω ἀπὸ τὰ φτερά της· ἡ ἀλεπού τὴν ἀρπάζει. [K 827. 1].

1. I 8 κβ. ΛΑ 1195, 57-59: ἡ περιστερὰ καὶ ἡ ἀλπού (ἐνωμ. μὲ 56 καὶ 56A, ἔπου ἡ πάπια σὰν σύμβουλος).

56D* Ἡ ἀλεπού κουμπάρα. Κατεβάζει ἀπὸ τὸ δέντρο τὸν κόκορα καὶ τὴν

κόττα για να τους βαφτίσει τὸ παιδί και να τους κάνει τραπέζι. Τους πάει στὴ φωλιά της και τους τρώει.

I. P 1β. ΛΑ 1176, 29-30: 'Η ἀλεπού, ὁ κόκορας κ' ἡ κόττα.

56E*. Τὸ λιοντάρι βάζει τὸ λύκο να κλέψη ἀρνιά, ἀλλά, ὅταν τὰ σκυλιὰ κυνηγοῦν τὸν λύκο, τὸν ἀφήνει ἀβοήθητο.

I. P 1. ΛΑ 1177, 127: 'Ο λύκος και τὸ λιοντάρι.

***56 F.** 'Αετὸς και ἀλεπού κουμπάροι. 'Ο αετὸς στὴν ἀπουσία τῆς ἀλεπούς τρώγει τὰ μικρά της. 'Απὸ ἓνα κομμάτι κρέας, πού ὁ αετὸς ἄρπαξεν ἀπὸ τὴ φωτιά μαζί μ' ἓνα καρβουνάκι, παίρνει φωτιά ἢ φωλιά του· τὰ μικρά του πέφτουν ἀπὸ τὸ δέντρο κ' ἡ ἀλεπού τὰ τρώγει (Αἰσ. Halm 5, Perry 1, Hausr. 1).

I. Υ 3 'Αστὴρ Πόντου, 1, 90 ἀρ. 2: 'Ατματσᾶς και ποθίκα (=γεράκι και ἀλεπού)= 'Αρχ. Πόντου 16, 84 ἀρ. 2 = Ποντ. Φύλλα 1, 1936, τεῦχ. 7-8 σ. 18.—2. Υ 7 Παμπούκης 110 ἀρ. 65.

3. I 1, ΛΑ 1208, 87: ἀλεπού και αετὸς.—4. I 1, ΛΑ 1201, 9 (ἀντὶ ἀλεπούς γείτονας αετὸς).—5. I 2α, ΛΑ 1204, 5-6.—6. I 13, ΛΑ 1348, 33.—7. I 14α, ΛΑ 1282, 1.—8. M 12, ΛΑ 2304, 116-119.—9. P 11, ΛΑ 1245, 38:—10. T 2 ιβ, ΛΑ 1290, 120,

57. 'Ο κόρακας μὲ τὸ κρέας στὸ στόμα. 'Η κολακεία τῆς ἀλεπούς (κατὰ τὸν αἰσώπ. Halm 204, Perry 124, Hausr. 126). Wienert ET 121, Bödker 360. [K 334. 1].

I. I 16 ζ, Μεσσην. ἔτος 1(1938), 162.—2. ΛΑ 2 γ Taubbi - Car. 28-30 (+225).—3. A 1. ΛΑ 1269, 97,—4. B 1γ. ΛΑ 1274, 201.—5. H 2. ΛΑ 1322, 3.—6-7. H 2 β ΛΑ 1216, 141. 143.—7α-8. I 1. ΛΑ 1206, 167-181.—9-10. I 1γ ΛΑ 1203, 15. 151.—11-13. I 1ε. ΛΑ 1208, 53. 55-57.—ΛΑ 1207, 65.—14-15. I 1ζ. ΛΑ 1214, 15-16. 39-40—16. I 6 θ. ΛΦ 201, 6—17. I 7, ΛΑ 2268, σελ. 1134 (τὰ δυὸ σκυλιὰ).—18-20. I 8. ΛΑ 1189, 10. 29. 144.—21-22. I 8α ΛΑ 1193, 155. 171.—23-30. I 10. ΛΑ 1342, 3. 14. 29. ΛΑ 1351, 9. 29.—ΛΑ 1353, 25. 37. ΛΑ 1354, 17.—31-43. I 14α ΛΑ 1280, 18. 51. 91. 111. 199. 245. 301. 331. 346.] 357. ΛΑ 1282, 479. ΛΑ 1283, 227. 234.—44-45. I 15γ. ΛΑ 1229, 45. ΛΑ 1230, 65.—46. I 16 ζ. ΙΑ 530, 213.—47-49. I 16 θ. ΛΑ 1220, 2. ΛΑ 1222, 183. ΛΑ 1223, 115.—50-51. I 16ιβ', ΛΑ 1227, 195, 199.—52. K 1. ΛΑ 1215,

103. — 53. K 5. ΛΑ 1218, 73(+76). — 54. K 5β ΛΑ 1211, 51. — 55. K 6. ΛΑ 1215, 69. — 56. K 6 ιθ'. ΛΑ 1213, 33. — 57. Ξ 11γ. ΛΑ 2824, 64. — 58. Π 9α ΛΑ 1269, 9.—59-71. P 1. ΛΑ 1177, 33. 125. ΛΑ 1178, 43. ΛΑ 1174, 124. 148. 177. 201. 203. 206. 213. 215. 223. ΛΑ 1175, 143. 180. 188. 238.— 72. P 2 ιβ. ΛΑ 1179, 15. — 73. P 12. ΛΑ 1181, 1. — 74-75. P 25γ. ΛΑ 1247, 9. ΛΑ 1248, 62β. — 76. T 2 ιβ. ΛΑ 1290, 128.— 77. Ω. ΛΦ 1345, 3-4(+60).

59. *Ἡ ἀλεπού καὶ τὰ σταφύλια*, (Αἰσώπ. Halm 33, Perry 15, Hausr. 15 α. [J 871] Babr. 19 (ἢ ὁ γάτος καὶ τὸ τυρί.)).

1. K 5 Λουκάτος, σ. 19 ἀρ. 20: ὅσα δὲν φτάνει ἡ ἀλεπού τὰ κάνει κρεμαστάρια.— 2. M 4α. Ζευγώλη Παροιμ. σ. 25 ἄγουρος.— 3. Ω, Χατζηϊωάννου 38 ἀρ. 7: Ὁ γάτος καὶ τὸ τυρί» (μὴ μπορῶντας νὰ τὸ φτάσῃ προφασίζεται πὼς εἶναι σάρακοστή). — 4-5. Ω 14α. Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. κ'-κα' ἀρ. 6: ἡ ἀλεπού προφασίζεται πὼς οἱ κληματαργιῆς εἶναι γι' ἀνθρώπους. — Αὐτ. οη'-οθ', 9: ὁ γάτος κ' οἱ μυτζῆθρες — εἶναι Τετάρτη κι αὐτὸς νηστεύει.

6. I 1ζ. ΛΑ 1214, 35: ἡ ἀλεπού καὶ τὰ σταφύλια. — 6α. I 8α ΛΑ 1193, 171. — 7. I 8β ΛΑ 1190, 38. — 8. I 10. ΛΑ 1353, 4.— 9. I 10β ΛΑ 1352, 33. — 10-13. I 14α. ΛΑ 1280, 19. 343. 240-242. 294-296. — 14-15. I 160. ΛΑ 1220, 47. ΛΑ 1221, 52.— 16. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 51-52. — 17-18. K 5 β ΛΑ 1210, 71. 111.— 19. K 6 ιθ', ΛΑ 1213, 34. — 20. P, ΛΑ 1176, 19. — 21-23. P 1, ΛΑ 1174, 236. ΛΑ 1175, 150. ΛΑ 1178, 47. — 24. P 10, ΛΑ 1245, 1. — 25. P 11α, ΛΑ 1182, 75. — 26. P 12, ΛΑ 1181, 25. — 27. Ω 8β ΚΕΕΚ 33, 11, 2: ἡ γάτα κ' οἱ μυτζῆθρες.

*59Α. *Ἡ ἀλεπού μαντεύει πὼς ἐφέτος θὰ γίνουν πολλὰ ἀχλάδια* (κούμαρα κττ.). Γιατί; — Γιατί τὰ ζητάει ἡ κοιλιὰ μου (ἢ τὰ θέλει ἡ ὄρεξή μου).

1. H 1α. Σταυρόπουλος σ. 53: «ἡ ἀλεπού καὶ τὰ ἀγραπίδια». — 2. M 4α. Ζευγώλη Παροιμ. σ. 31 ἀλεπού 2: «ἐφέτι θά 'ναι συκοχρονιά . . . γιατί τ' ἀγαπῶ». —

3. I 2γ. ΙΑ 697, 337 ἀρ. 14. — 4. I 4. ΛΑ 2318, 337. — 5 Π 3 ΛΑ 2301, 208. —

60. *Ἀλεπού καὶ λέλεκας προσκαλοῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο στὴ φιλιὰ*. Τὸ λελέκι βάζει τὸ φαγητὸ (γάλα) σ' ἕνα κούτρουλα (βαθὺ βάζο): ἡ ἀλεπού μένει νηστική. Ἡ ἀλεπού κατόπιν βάζει τὸ δικό της φαγητὸ σ' ἕνα πιάτο ρηχό: ὁ λέλεκας σπάει τὴ μύτη του. — Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm ἀρ. 34. Wienert 54, ET 141.

Perry 426. Βλ. Πολίτου Παροιμ. Α' 268, 12: καθὼς ἀγόρασε πουλεῖ. Moser-Rath, ἀρ. 88.

1. I 11 Χριστοδουλόπουλος, σ. 69: ἀλεπού και λελέκι. — 2. Ξ 21. Σύλλ ΚΠ 31, 139: ἀλεπού και ἀετός.— 3. Σ 2, Σταμούλη - Σαρ. 2, 175: ἡ ἀλεπού και ὁ λέλεκας. — 4. Τ 1γ', Μέγας I 21 ἀρ. 4. (ἐκ χ/φ. ΛΑ 25, 241 ἀρ. 52: «Κατὰ ποῦ πουλεῖς θ' ἀγοράζης». Μετάφρ. Kretschmer NM ἀρ. 23, Μέγας III ἀρ. 4, V ἀρ. 4). — 5. Υ' 14α. Ἀρχ. Πόντ. 19, 294: Ὁ λύκον και ὁ λειλέκον (μέλι στὸ πιθάρι — κουκκιά στὸ δίσκο). — 6. Ω 2γ Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. 13(1949) κη'-κθ': Ἡ ἀλεπού τζ' ὁ γύπας (παραλλάσσει: ἡ ἀλεπού τάχα τρέχει στὸ ἀμπέλι νὰ πιάση λαγουδάκια και λέγει στὸ γύπα νὰ περιμένη τοὺς μεζέδες νὰ ψηθοῦν, δὲν ψήνονται ποτέ) = Λουκάτος σελ. 8 ἀρ. 8. — 7. ΛΑ 2α ΛΑ 60, 2: Ἐ ἀλιποῦνα τζαι ἐ πουπούσχια. — 8. ΛΑ 2α ΛΑ 60, 3: Ἐ γροῦα τζαι ἐ ἴλιποῦνα.
- 9-10. Α 1, ΛΑ 1199, 1: πελαργὸς και ἀλεπού. — ΛΑ 1328, 1: γερανὸς και λαγός. — 11. Δ 1γ, ΛΑ 1173, 5: τὸ λελέτσι και ἡ λεπού.— 12. Η 2β, ΛΑ 1216, 87.— 13. Η 2θ, ΛΑ 1320, 60. — 14. Η 3, ΛΑ 1216, 117. — 15. Θ 1ς' ΛΑ 1254, 3. — 16-17. I 1. ΛΦ 17, 5-8(+9B): ἀλεπού και σπουργίτης. — ΛΑ 1207, 57. — 18-20. I 1γ ΛΑ 1202, 96, 171. ΛΑ 1203, 161. — 21. I 1ε. ΛΑ 1208, 39-41. — 22. I 1ζ ΛΑ 1214, 56. — 22α. I 2α ΛΑ 1204, 41. — 23-24. I 8α. ΛΑ 1193, 144. 149. — 25-26. I 8δ. ΛΑ 1194, 61. 70. — 27. I 8λα. ΛΑ 1195, 73.— 28-29. I 10, ΛΑ 1344, 9. ΛΑ 1350, 23. — 30-32. I 14α ΛΑ 1280, 196. — ΛΑ 1283, 153. 327- 329. — 33. I 15. ΛΦ 710, 7-8. — 34-37. I 15γ. ΛΑ 1229, 55. ΛΑ 1230, 37. 47. 99. — 38-42. I 16θ. ΛΑ 1221, 104-106. 108-109. ΛΑ 1222, 177-179. 189. 116.— 43-47. ΛΑ I 16ιβ' 1227, 31. 85. 177. 197. 203.— 48. I 18ε. ΛΑ 1225, 1-2 (+9A,+275).— 49. I 19α. ΛΑ 1385, 1-3. — 50. Κ 1. ΛΑ 1333, 3. — 51. Κ 2 ΛΑ 1210, 41. — 52-54. Κ 5β. ΛΑ 1210, 25. 191-194. ΛΑ 1211, 65. — 55. Λ 1ε. ΛΑ 1275, 46. — 56. Ο 1. ΛΑ 1174, 1. — 57. Π 9α. ΛΑ 1268, 1-2. — 58-61. Ρ1. ΛΑ 1174, 219-220. ΛΑ 1175, 17-18. 186. ΛΑ 1177, 59. — 62. Ρ 2ιδ'. ΛΑ 1237, 9(+225). — 63. Ρ 3α ΛΑ 1233, 13. — 64. Ρ 12. ΛΑ 1181, 145. — 65. Ρ 17ε. ΛΦ 669, 12. — 66. Ρ 22 ΛΑ 1183, 65.— 67-68. Ρ 25γ ΛΑ 1248, 57. 61. — 69. Ρ 28ε. ΛΑ 2895, 146. — 70. Ξ 1. ΛΑ 1323, 39. — 71. Σ 14α ΛΑ 1176, 35. — 72. Σ 308. ΛΑ 1317, 5. — 73. Τ 1 ΛΑ 1289, 88. — 74. Υ' ΛΑ 1182, 53. — 75. Υ' 1. ΛΑ 1173, 65. — 76. Ω. ΛΦ 1345, 3-4. — 77. Ω 4γ ΛΦ 995, 4-6: ἀετός τζαι ἡ ἀλεπού (+225+64). — 78. Ω 5ε ΛΦ 67, 1-8: ὁ ἀτός τζ' ἡ ἀλουπού» (+225+64). — 79. Ω 8α ΚΕΕΚ 89,79, 1: Ἡ κατσικορώνα (+2B+64). — 80. Ω 16, ιζ ΚΕΕΚ 15, 130, 1. — 81. ΒΒ. ΛΑ 1246, 11-12: οἱ δύο φίλοι.

61. Ἡ ἀλεπού ξεγελάει τὸν πετεινὸ νὰ τραγουδήσῃ μὲ κλειστὰ τὰ μάτια (τάχα ἔτσι τραγουδοῦσε κι ὁ πατέρας του)· τὸν ἀρπάζει. Ἐνίοτε μὲ κάποια πονηριὰ ὁ πετεινὸς κάνει τὴν ἀλεπού νὰ μιλήσῃ καὶ ἔτσι γλυτώνει ἀπὸ τὸ στόμα της. Βλ. BP II 207. Eberh-Bor. T. 2. Wienert 52 ET. 118. 122.

1. I 7α. ΛΑ 1190, 132: ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κόκορας. — 2. I 8α. ΛΑ 1192, 141 (+57*+6). — 3. I 14α. ΛΑ 1280, 314. — 4. I 16 κα, ΛΑ 1227, 19. — 5. Ξ 5α. ΛΑ 1383, 23. — 6. Ξ 19β. ΛΑ 1162 B, 59. — 7. Π 3 ΛΑ 1174, 7. — 8. P 12. ΛΑ 1239, 29-31. — 9. Σ 18. ΛΑ 1251, 7. — 9. Η 2β ΛΑ 1216, 87: ἀλεπού, κόκοτος καὶ λύκος (ἡ ἀλεπού ξεγελάει τὸν κόκορα καὶ τὸν κατεβάζει ἀπὸ τὸ δέντρο. Ὁ κόκορας ρωτάει τὴν ἀλεπού ποιὸ φαί τῆς ἀρέσει· καὶ αὐτὴ τὸν ἀφήνει γιὰ λίγο, γιὰ νὰ σκεφθῇ, κι ὁ κόκορας ξεφεύγει).

61A. Ἡ ἀλεπού πνευματικός. Ἡ ἀλεπού προσκαλεῖ τὰ πουλιὰ νὰ τὰ ξεμολογήσῃ (ὅπως στὸν T. 20D*) καὶ τὰ τρώει ἕνα-ἕνα. Στὸ τέλος ἡ πέρδικα ζητάει ἀπὸ τὴν ἀλεπού, πρὶν τὴν φάῃ, νὰ κάνῃ μιὰ δέηση γι' αὐτὴν (ὅπως στὸν T. 61): ἡ ἀλεπού ξαπλώνεται ἀνάσκελα νὰ δεηθῇ κ' ἡ πέρδικα ξεφεύγει. Ἡ ἄλλως: τὸ μικρὸ πουλι (τσουτσουλιάνος) ζητάει ἀπὸ τὴν ἀλεπού ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα της καὶ νὰ κλείσῃ τὰ μάτια της, γιὰ νὰ χωθῇ μὲ μιᾶς στὸ στόμα της — τῆς ἀπολάει στὴ γλῶσσα μιὰ κουτσουλιὰ καὶ φεύγει· ἡ πάει νὰ τῆς φέρῃ ἕνα μάρτυρα πὼς δὲν ἔκλεψε τὴν κορώνα τοῦ βασιλιᾶ: τῆς φέρνει ἕναν κυνηγὸ [Mot. K 550]. Πρβλ. Αἰσώπ. Halm 16, 14 καὶ 87: γαλῆ μέλαινα. Hausrath 7 καὶ 16. Perry 7 καὶ 435. Βλ. Μέγας I ἀρ. 1, III 308 ἀρ. 1., V 209 ἀρ. 2. — Πολίτης, Παροιμ. 3, 572 καὶ Λαογρ. 2, 693 κέ. BP 2, 207 κέ.

1. K 5. Λουκάτος σ. 17 ἀρ. 15: ἡ ἀλεπού καλόγρια. — 2. O 8. Ρεμπέλη Κοιτσιώτικα (ἐκ χ/φου ΛΑ 1569 Δ', 28-39): ὁ τσαλαπετεινὸς φέρνει μάρτυρα τὸν κυνηγὸ. — 3. O 8 δ. Byz. — Neugr. Jahrb. 1928/29 σ. 458-461 (ὄμ.). — 4. Σ 22. Μέγα Ἑλλ. Παραμ. I ἀρ. 1 (ἐκ χ/φου ΛΑ 215, 89 ἔτ. 1888). — 5. U 2. Ἀρχ. Πόντ. 3, 101 ἀρ. 15. (ἀντὶ πέρδικας ἡ ὄρνιθα ὅπως T. 61). — 6. U 7. Παμπούκης 47, ἀρ. 23. — (πέρδικα. Ἡ ἀλεπού μετανοιώνει πὺ δὲν τὴν ἔφαγε πρῶτα κ' ὕστερα νὰ τὴν ξεμολογήσῃ). — 7. U 10. Ἀστὴρ Πόντου 1, 121-122 ἀρ. 6 (ὄμ.) = Ἀρχ. Πόντου 16, 86-87 ἀρ. 6 = Ποντ. Φύλλα B (1937) τεῦχ. 3 σ. 20. = Πολίτου Παροιμ. 4, 517, δοξολογῶ ἀρ. 1: φά, κ' ἔπεκεῖ δοξολόγα. — 8. U 10. Ποντ. Ἐστία 1950 τεῦχ. 9 σ. 598: ἀλεπὸν κ' ἡ πέρδικα. — 9. Φ 2 ιθ. Μικρασ. Χρον. Η' 1959 σ. 298: ἡ ἀλεπού καὶ ἡ πέρδικα. — 10. Ἀδ. τ. Βλαχογιάννης Ἱστορ. Ἀνθ. ια'. 11. A 1. ΛΦ 1044, 4-5. — 12-16. B 1γ, ΛΑ 1273, 173-175. 179-181. 189-191. 193-196. 205-208. — 17. Z 2δ. ΛΑ 1257, 37. — 18. Η 3. ΛΑ 1209, 9. — 19. I 1. ΛΑ 1208, 101. — 20-24. I 1γ. ΛΑ 1202, 47-49. 92.

129. 156. — 25-32. I 1ε. ΛΑ 1206, 67. 71. 73. 77. 85. 91. ΛΑ 1207, 39. ΛΑ 1208, 11-13. 101-102. — 33-34. I 2α ΛΑ 1204, 19-21. 32-34. — 35-36. I 8. ΛΑ 1189, 3-4. 51-52. — 37. I 8 θ. ΛΑ 1191, 7-9 (Ἄλεπού: ποῦ ἔκλεψες τὸ λειρί σου; — Κόκορας: τὸ ἔχω πατρογονικό μου, στάσου νὰ πάω νὰ φέρω μαρτύρους. Φέρνει ἕναν κυνηγό). — 38. I 8 κε', ΛΑ 1232, 17-20 (ὄμ.). — 39. I 9α. ΛΑ 1197, 35. — 40-41. I 10 ΛΑ 847 (ΣΠ 126) 8-9. — ΛΑ 1350, 9-10. — 42-44. I 10β. ΛΑ 1352, 27. 43. 45. — 45-59. I 14α ΛΑ 1280, 97-99 (τὸ σπουργιτάκι ἔξυπνο). 184-186. 191. 207- 209. 217-219. 311-313. 367-369. ΛΑ 1281, 288. ΛΑ 1282, 411-413. 439-441. ΛΑ 1283, 125. 149. 301. 318. — 60-62. I 15γ ΛΑ 1229, 1-2. ΛΑ 1230, 3. 7. — 63-73. I 16 θ. ΛΑ 1219, 7-8. ΛΑ 1220, 27-34. ΛΑ 1221, 67. ΛΑ 1222, 44. 62. 87. 163. ΛΑ 1223, 146. 212. 158. 171-174. — 74. I 16 ια', ΛΑ 1226, 3-4. — 75-80. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 151: ἡ ἄλεπού καὶ ἡ φοραδίτσα (+123+*30Α+*61C). — Σελ. 155 (+*61C). Σελ. 53 (+*30Α). Σελ. 119. 123. 129. — 81-84. I 17β. ΛΑ 1228, 25. 41. 47. 55. — 85-86. I 18ε. ΛΑ 1225, 10. 27-28(+9B+275). — 87-89. K5, ΛΦ 1205, 13-17 (τὰ πουλιά βγαίνουν ζωντανὰ ἀπ' τὴν κοιλιὰ της, ὅπως T. 333).—ΛΑ 1218, 61. 79.—90-92. K 5β. ΛΑ 1210 145. 149. ΛΑ 1211, 27. — 93-94. Λ 1ε. ΛΑ 1275, 1-2. 53. — 95. M 4α. ΙΑ 561, 96-99. — 96. O 8. ΛΑ 1264, 13. — 97. Π 3. ΛΑ 1270, 21. — 98-107. P 1. ΛΑ 1177, 35. 77. 79. 85. 87. 99. 121. 125. 157. 161. — 108. P 8α. ΛΑ 1241, 17-20. — 109. P 8β ΛΑ 1348, 1. — 110. P 12. ΛΑ 1183, 71.—111. P 18 ε'. ΛΑ 2785, 30.—112. Σ 16. ΛΑ 1176, 49.—113-118. U. ΛΑ 1182, 43 (πέρδικα). 71-72 (ὄμ.). ΛΑ 1239, 7-8. 15-16. 69-72. 131-133. — 119. U 13. ΛΑ 1173, 37. — 120. X 2α. ΛΑ 1274, 31.—121. Ψ. ΛΑ 1177, 45.—122. ΒΒ ΛΑ 1242, 37 (ἡ πέρδικα ζητάει νὰ τὴν δοξολογήσῃ, ξεφεύγει).

*61A. Ἡ ἄλεπού γιαιρός: γυρίζει στὰ κοττέτσια γιὰ τὶς ἄρρωστες κόττες. Ἐξαφνα φάνηκεν ἡ παχειὰ οὐρά της. Οἱ κόττες κακαρίζουν κ' ἔρχεται ὁ σκύλος. Πρβλ. Αἴσ. Halm 16, Hausr. 7, Perry 7.

1. K 5 Λουκάτος 17 ἀρ. 16.
2-3. I 1. ΛΑ 1201, 11-14. ΛΑ 1206, 149. — 4. I 14α ΛΑ 1280, 365-7.
5-6. K 5. ΛΑ 1218, 45. 77.— 7-8. K 5β. ΛΑ 1211, 101. 103. — 9-10. P 1, ΛΑ 1175, 150. ΛΑ 1177, 115. — 11-12. P 12. ΛΑ 1181, 79-82. 151-152.. — 13. T 3β ΛΑ 1173, 63. —

*61C. Τὸ πουλί (καρακάξα, κότσυφας) στὰ δόντια τῆς ἄλεπούς: τῆς λέει, πῶς τὸ χειρότερο κακὸ ποῦ ἔχει νὰ τῆς κἀνῃ εἶναι νὰ τὴν ρίξῃ ἀπὸ τὸν γκρε-

μνὸ γιὰ νὰ σκοτωθῆ. Ἡ ἀλεπού τὴν ἀμολάει καὶ τὸ πουλὶ ἀνοίγει τὰ φτερά του καὶ φεύγει. Σὰν τελικὸ ἐπεισ. στὸν T. 56A.

I. P Μηλιόπουλος, Ὁ κότσυφας, 50-52(+56A). — 2-3. I 16 θ. ΛΑ 1221, 21(+56+56A). ΛΑ 1223, 237 (ὄμ.). — 4-5. I 16 ιβ'. ΛΑ 1227, 151(+123. 61A+*30A). σ. 155(+61). — 6. K 3β. ΛΦ 137, 1-2(+56+56A). — 7. N 4γ ΛΑ 1622, 1-2. — 8. O 5γ. ΛΑ 1365, 407, 3 (+56A). — 9. P 22β. ΛΑ 1183, 17-18 (+56+56A). —

62. *ΕΙΡΗΝΗ ἀνάμεσα στὰ ζῶα (ἡ ἢ ἀλεπού καὶ ὁ κόκορας).* Ἡ ἀλεπού φέρνει τὴν εἶδηση πὼς ὁ πόλεμος ἀνάμεσα στὰ ζῶα τέλειωσε καὶ θέλει νὰ χορέψῃ μὲ τὸν κόκορα. Ὁ κόκορας ζητεῖ νὰ καλέσουν καὶ τοὺς φίλους του στὸ χορὸ, τὸ Μοῦργκο καὶ τὸ Ζαγάρη. Ἡ ἀλεπού φεύγει — δὲν ξέρει, ἂν τὸ μάθαν καὶ οἱ σκύλοι. Βλ. BP 2, 207. Moser - Rath ἀρ. 85. Bödker 390.

I. K 5. Λουκάτος σ. 9 ἀρ. 9: ὁ κόκορας, ἡ ἀλεπού καὶ ὁ σκύλος. — 2. I 1γ. ΛΑ 1203, 49. — 3. I 8 δ, ΛΑ 1194, 76. — 4. I 14α, ΛΑ 1282, 367. — 5. I 16 ιβ', ΛΑ 1227, 55. — 6-7. K 5β, ΛΑ 1210, 65. 117. — 8. Λ 1. ΛΑ 1172, 5. — 9. O 5γ. ΛΑ 62, 2: σύμφωνα μὲ τὸ φερμάνι τὰ ζῶα πρέπει νὰ ζοῦν ἀγαπημένα: ὁ λύκος μὲ τὸ πρόβατο, ἡ ἀλεπού μὲ τὸν κόκορα, τὸ γεράκι μὲ τὸ περιστέρι. Ἡ ἀλεπού: «καλὸ εἶναι τὸ φερμάνι, ἀλλὰ καλύτερο τὸ μονοπάτι». — 10. P 1. ΛΑ 1177, 63. — 11. U 4 ΛΑ 242 σ. 229: Θώπεκας καὶ κοσσάρα. — 12. X 2α ΛΑ 1274, 11-12. —

*62A. *Σκύλος, κόκορας καὶ ἀλεπού.* Ἡ ἀλεπού ζητάει ἀπὸ τὸν πετεινὸ νὰ κατεβῆ ἀπὸ τὸ δέντρο νὰ τὸν ἀσπασθῆ γιὰ τὴν ὠραία του φωνή. Ὁ πετεινὸς τῆς ἀπαντάει: νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν θυρωρὸ (τὸ σκύλο ποὺ κοιμᾶται στὴν κουφάλα τοῦ δέντρου) ν' ἀνοίξῃ τὴν πόρτα γιὰ νὰ κατεβῆ — ὁ σκύλος χυμᾶει ἀπάνω της. — Αὐτὸς ὁ αἰσωπ. Halm 225, Hausrath ἀρ. 268, Perry ἀρ. 252. Βλ. Μέγας IV ἀρ. 3. V ἀρ. 5. Μέγας, ἐν Λαογρ. 21(1962)483 κέ.

I. H 1. Σταυρόπουλος 51-52: ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κόκορας (παραλλαγή): Ἡ ἀλεπού ζητάει ἀπὸ τὸν πετεινὸ νὰ κατεβῆ ἀπὸ τὸ δέντρο, γιὰ νὰ τὴν ἐγγράψῃ κάτοικο στὸ χωριό. Ὁ πετεινὸς τὴν στέλνει στὸν γραμματικὸ — στὸ καλυβάκι τοῦ μούγρου. Ἡ ἀλεπού: τέτοιο γραμματικὸ πῶχετε σεῖς, κανένας κάτοικος δὲ θὰ γραφτῆ στὸ χωριό. — 2. I 11. Χριστοδουλόπουλος σ. 70-71: Τί ἔπαθε ἡ ἀλεπού. — 3. Δ 4ε. ΛΑ 1205, 95. — 4. E 2. ΛΦ 1436, 5-6: ἡ ἀλεπού καλεῖ τὸν πετεινὸ νὰ κατεβῆ, γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ χαρτί ποὺ τὸν κάμανε πρόεδρο. Ἀπάντησις: νὰ τὸ δώσῃ στὸν κλητῆρα ποὺ ναι στὴν κουφάλα τοῦ δέντρου. Ἡ ἀλεπού: μὲ τέτοιο πρόεδρο καὶ τέτοιο κλητῆρα δὲ γένηται χωριό. 5. Z 28 ΛΑ 1257, 21. — 6-18. H 1α. ΛΑ 1205, 15-17. 51. 85. 87. 89.

37-38: «ὁ κουτσουλιανὸς κ' ἡ ἀλεπού». Ὁ κουτσ. ἀκούει τὸ τραγούδι τῆς ἀλεπούς: τριγύρω γύρω στὸ χορὸ, κουτσουλιανὸ στὸ δόντι μου, κι ἀλλάζει τὸ τραγούδι: τριγύρω - γύρω στὸ χορὸ, πετάξου, σκύλε, κ' ἔλα 'δῶ. Ἡ ἀλεπού τὸ βάζει στὰ πόδια. — ΛΑ 1209, 21: ὁ πετ. λέει τῆς ἀλεπούς νὰ κοιτάξῃ στὴν κουφάλα τοῦ δέντρου ποὺ εἶναι κι' ἄλλος πετεινός: ὁ σκύλος ὀρμάει καὶ τὴν ξεσκίζει. — ΛΑ 1321, 29. 31. 33. 35. 37. 39. — 19-20. Η 2β. ΛΑ 1216, 7. 23(+130). — 21-23. Η 3 ιε. ΛΑ 1209, 29. 71. 73. — 24-25. Ι 1. ΛΑ 1206, 65. 145. — 26-30. Ι 1γ. ΛΑ 1202, 82. 41. 59. 107. ΛΑ 1203, 5. 121. — 30-33. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 11. 34. 54. 61. — 34-35. Ι 6α. ΛΑ 1196, 35. 39. — 36. Ι 4α. ΛΑ 1324, 5. — 37-40. Ι 8. ΛΑ 1189, 65. 70. ΛΑ 1325, 19-20, ΛΑ 1194, 9.—41-46. Ι 8α. ΛΑ 1192, 137. 139. 145. 149. 151. ΛΑ 1193, 151. — 47. Ι 8β. ΛΑ 1190, 51. — 48-53. Ι 8δ. ΛΑ 1194, 3-4. 11. 19. 67. 69. 85.—54. Ι 8 θ. ΛΑ 1191, 1-3. —55. Ι 8 ιζ' ΛΑ 1190, 65. — 56-57. Ι 8 κβ'. ΛΑ 1195, 9. 17.—58-59. Ι 8 κγ' ΛΑ 1194, 21. 33.—60. Ι 8 κδ', ΛΑ 1194, 7.—61. Ι 9. ΛΑ 1198, 55. — 62-66. Ι 9 στ. ΛΑ 1200, 13. 23-25. 27. 49-52. 55. — 67-71. Ι 10. ΛΑ 1339, 119-121. 135. ΛΑ 1344, 35. ΛΑ 1353, 2α, 39-40. — 72-75. Ι 14α. ΛΑ 1280, 89-91. 299-300. ΛΑ 1282, 23. 414. — 76-79. Ι 15γ. ΛΑ 1230, 51. 59. 109. 122.—80-90. Ι 16 θ. ΛΑ 1220, 10. ΛΑ 1221, 30. 59. ΛΑ 1222, 4-6. 50. 173-177. ΛΑ 1223, 119. 123. 131. 167. 191. — 91-94. Ι 16 ιβ' ΛΑ 1227, 1. 17. 67. 191.—95. Ι 17. ΛΑ 1173, 67.—96. Ι 17β. ΛΑ 1228, 63.—97-99. Κ 5β. ΛΑ 1210, 105. ΛΑ 1211, 29. 35. — 100-101. Λ 1. ΛΦ 1646, 1. ΛΑ 1172, 15. — 102. Λ 1γ. ΛΑ 1172, 17. 103. Λ 1ε. ΛΑ 1275, 30-32. — 103. ΛΦ 579, 1. — 103α. Π 1 ΛΦ 579 (= Μέγας, ΙV ἀρ. 3. V ἀρ. 5). — 104-114. Ρ 1. ΙΑ 730, 257. ΛΑ 1174, 13. 153. 185-188. 207. ΛΑ 1175, 162. 182. ΛΑ 1177, 67. 107. 159. ΛΑ 1178, 19.—115. Ρ 2 ιβ. ΛΑ 1179, 67. (+122J). — 116. Ρ 2ιγ'. ΛΑ 1236, 25. — 117. Ρ 11α ΛΑ 1182, 121. — 118. Ρ 12. ΛΑ 1181, 61-63. — 119. Ρ 22. ΛΑ 1183, 96.—120. Ρ 25γ ΛΑ 1247, 55.—121. Σ 3α. ΛΑ 1183, 83-85.—122. Σ 5. ΛΑ 1326, 55. — 123. Σ 26 ΛΑ 1324, 19. — 124. Τ 2 ΛΦ 1773, 1. — 125-6. Τ 2 ιβ, ΛΑ 1290, 122. 126.—127-128. Υ ΛΑ 1182, 63. ΛΑ 1239, 95.—129. Ω 16 ιζ' ΚΕΕΚ 37, 179, 3.

*62B. Ἡ ἀλεπού καὶ τὸ «φιρμάνι» (= βασιλικὸ διάταγμα). Ἡ ἀλεπού φέρνει τὸ λύκο στὸ μαντρί (τὸν λαγὸ στ' ἀμπέλι) λέγοντας πὼς εἶναι κληρονομιά της (ἢ ὅτι τ' ἀγόρασε). Σὰν χύμηξαν οἱ σκύλοι (ἢ ὁ κυνηγός), ὁ λύκος ζητάει ἀπὸ τὴν ἀλεπού νὰ τοῦ δείξῃ τὸ φερμάνι. Κ' ἡ ἀλεπού: φεύγα, νὰ φεύγουμε! μέσα στὸν κορνιαχτὸ φερμάνι δὲν κοιτιέται. Πρβλ. Πολίτου Παροιμ. Α' 457, ἀλεπού 19, σ. 416 ἀρ. 34, 35, σ. 466 ἀρ. 48-49.

1. P 15β, Λαογρ. 6, 103, 4(ἐκ χ/φου ΛΑ 59, 118, 2): ἀλεπού και λαγός.
2. O 8. Ρεμπέλη Κονιτσιώτικα 144-147 ἀρ. 7: ἀλεπού και λύκος (+15)
3. U 7 Παμπούκης 187 ἀρ. 121 (αποιδός κοιτάει χαρτιά!). —
4. Ω. Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' κβ' = Λουκᾶτος σ. 20 ἀρ. 22.
5. I 16α ΛΑ 1330, 1(+41). — 6. T 1 ΛΦ 1223, 5-6. — 7. Φ 3. ΚΜΣ, Φάρασα 5393(+64). — 8. Ω 2 ΛΦ 751, 18. —

*62C. *Ἡ διαταγή τοῦ βασιλιᾶ: νὰ βγάλουν ὅλα τὰ ζῶα τὰ ὄπλα τους. Ὁ σκαντζόχοιρος ἀρνεῖται νὰ βγάλῃ τ' ἀγκάθια του, ἂν δὲν βγάλῃ πρῶτα ἡ ἀλεπού τὰ δόντια της.*

1. K 5. ΛΑ 1218, 63-64: ἡ ἀλεπού κι ὁ σκαντζόχοιρος.

64. *Ἡ κουτσουνόρα ἀλεπού. Ἡ ἀλεπού, πού τῆς κόπηκεν ἡ οὐρά στὴν παγίδα, ἀνεβαίνει στὴν ἀγραπιδιά και ρήχνει στὶς ἀλεπούδες ἀπίδια. Ἐνῶ ἐκεῖνες τρῶνε, κατεβαίνει ἡ ἀλεπού και δένει τὶς οὐρές τους ἀπὸ τὴ ρίζα τοῦ δέντρου. Ἀνεβαίνοντας ὕστερα στὸ δέντρο φωνάζει πὼς ἔρχεται ὁ νοικοκύρης (ἢ οἱ σκύλοι κι ὁ κυνηγός). Στὴ βιάση τους νὰ ξεφύγουν κόβονται ὅλων οἱ οὐρές. Πρβλ. τὴν παροιμ. Μιὰ ἀλουπού κουτσουνόρα, ὅλες τὶς θέλει κουτσουνόρες (Πολίτου Παροιμ. Α' 460 ἀλεπού 32). Αἰσώπ. Halm 46, Hausrath 17, Perry 17.*

- 1-2. K 5. Πολίτου Παροιμ. Α' 460 ἀλεπού 32. — Λουκᾶτος σ. 20 ἀρ. 21.—
- 3-4. Φ 3α. Dawkins, MGr in AM. 501. — Λαογρ. 19, 238, 7. — 5. Ω 3β, Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. κε' ἀρ. 11. — 6. Ω 3δ Κληρίδης, αὐτ. ογ'-οστ', 7 (ἀντὶ ἀλεπούς ποντικός).— 7. Ω 12δ Κληρίδης. αὐτ. κς' - κη', 12. —

8. A 1. ΛΑ 1328, 21(δένει τὶς ἀλεπούδας οὐρά με οὐρά γιὰ νὰ χορέψουν, ἐνῶ αὐτὴ τοὺς τραγουδᾷ, κ' ἔξαφνα ξεφωνίζει: ἔρχοντα κυνηγοί!). — 9. E 2α ΛΦ 1258, 11. — 10. H 1α ΛΑ 1205, 81(+155).— 11-12. H 2. ΛΑ 1322, 7-8. (+15+5+2) «ἀλεπού και λύκος», σελ. 21(+122C+122E). — 13-14. H 2β ΛΑ 1216, 51 (+122J και 122N*).— Σελ. 137(+155). — 15. H 2η. ΛΑ 1216, 133.— 16. H 2 στ. ΛΑ 1209, 13(+5). — 17. Θ 1κ. ΛΑ 1254, 15. — 18. I 1. ΛΑ 1208, 79-82(+130+34). — 19. I 1ζ. ΛΑ 1214, 74.— 20. I 6α ΛΦ 501, 42 ἀρ. 26 (παραλλάσσει). — 21. I 8. ΛΑ 1189, 48 (+*47F). — 22. I 8δ. ΛΑ 1194, 65.— 23. I 8 ι ΛΦ 168, 24-26(*47F). — 24. I 10β. ΛΑ 1352, 11-13. (+154+*122 K+130B).— 25. I 11δ ΛΑ 1332, 17.— 26. I 14α. ΛΑ 1280, 363 (+130B+34). — 27. I 15γ ΛΑ 1223, 59. — 28. I 16 στ. ΛΦ 1707, 18-20 (+*47F).— 29. I 16 θ. ΛΑ 1221, 22-24(+130B+34). — 30. K 5β. ΛΑ 1210, 195-198. — 31. A 1. ΛΑ 1172, 31, 33. — 32. N. ΛΑ 2248, 242-247(+1+2B). — 33. Ξ 5α. ΛΑ 1382, 17.— 33α. O

5 ΛΑ 53, 260, 11(+130B). — 34. Ο 5γ. ΛΑ 1365, 411, 8. — 35. Π 3. ΛΑ 2301, 326. ΛΦ 1140, 1 (+122N*). — 36-38. Ρ1, ΛΑ 1174, 231. ΛΑ 1175, 166. ΛΑ 1177, 145. — 39. Ρ 3α ΛΑ 1233, 21. — 40. Ρ 8α ΛΑ 1241, 13-15 (+122C+122F, 122J+122N*). — 41. Ρ 11. ΛΑ 1245, 39. — 42. Ρ 22 ΛΑ 1183 31(+2B). — 43. Ρ 28ε ΛΑ 2895, 145(+1+2). — 44. Σ 30γ ΛΦ 330, 1-3. — 45-46. Υ ΛΑ 31, 408, 46: ἀλεπούς και παγίδα. ΛΑ 1337, 21 (+2+5). — 47-49. Φ 3 ΚΜΣ, 4690-4697: ὁ Κουντούρ-παπᾶς. — ΚΜΣ Φάρασα 5388-5390. — Αὐτ. 5393-5394(+*62B). — 50-51. ΛΦ 343, 17-25 σελ. 21 ἀρ. 10. — 52. Ω 4γ. ΛΦ 995, 4-6(+60+225+68 B). — 53. Ω 5ε. ΛΦ 67, 1-8(+225+60). — 54. Ω 8α ΚΕΕΚ 89, 71, 1 (+60+2B). — 55. Ω Κάτω Δρῦ ΚΕΕΚ 34, 180, 1. — 56. Ω 16ις ΚΕΕΚ 12, 140, 1. — 57. Ω Καλογραία ΚΕΕΚ 56, 241, 1.

67. Ἡ ἀλεπού, καθὼς παρασύρεται ἀπὸ τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ, λέγει πὼς τραυάει γιὰ μιὰ μακρινὴ πολιτεία. Βλ. αἰσώπ. Halm 30, Hausr. 231, Perry 232.

1. Υ 7. Παμπούκης 245 ἀρ. 164: «ἡ ἀλεπού και τὸ ρεῦμα» (λέει πὼς ἔτσι θὰ πάη γρήγορα στὴ δουλειά της. — 2. Ρ 12 ΛΑ 1181, 137 (καυχιέται πὼς θὰ περάσῃ τὸ φουσκωμένο ποτάμι: θὰ μπῶ λέει, και θὰ βγῶ! Πνίγεται). —

68B. Ἡ ἀλεπού και τὰ φλασκιά. Πάει στὴ θάλασσα νὰ τὰ βουλιάξῃ και κάθεται ἀπάνω τους. Βουλιάζει κ' ἡ ἴδια.

1. Ν 10 στ. ΛΦ 107, 57-70: ὁ σιδερόγναθος (+1640B+1060+1134). Ὁ γέρος, γιὰ νὰ πιάσῃ τὴν ἀλεπού, πού τοῦ ἔφαγε τὸ κατσικάκι, σκάβει στὴν τρῦπα της ἡ ἀλεπού ὅμως σκάβει πιὸ βαθιά. Ὁ γέρος κρεμνάει ἔξω ἀπὸ τὴν σπηλιά της δυὸ φλασκιά πού μὲ τὸν ἀέρα χτυποῦν και κάνουν τὴν ἀλεπού νὰ νομίζῃ ὅτι εἶναι ὁ γέρος πού σκάβει. Σὰν βγῆκε ἀπὸ τὴν πεῖνα ἔξω και εἶδε τὰ φλασκιά, πάει νὰ τὰ βουλιάξῃ στὴ θάλασσα. Ἐπειδὴ αὐτὰ ἐπιπλέουν, κάθεται ἡ ἴδια ἀπάνω τους βουλιάζει κ' ἡ ἴδια. — 2. Ξ 10η ΛΦ 973, 1-4 (ὄμ.). — 3. Ω ΛΦ 343, 17-25(+64). — 4. Ω 4γ. ΛΦ 995, 4-6(+60+225+64). —

69. «Ἡ ἀλεπού δέκα χρονῶν, τ' ἀλεπουδάκι ἔντεκα»: Ἡ ἀλεπού καθισμένη στὸ προσήλιο λέει πὼς τάχα πυρώνεται ἀπ' τὴ φωτιά πού εἶναι ἀντίκρου στὸ βουνό: τὸ ἀλεπουδάκι τινάζεται ἀπάνω: «πετάχτηκε μιὰ σπίθα και μ' ἔκαψε». Ἡ ἀλεπού: ἐσύ ξεσκόλισες, ἄντε τώρα στὴ δουλειά σου. Βλ. Πολίτου, Παροιμ. Α' 455, ἀλεπού 14, 464, ἀλ. 41, και Μέγα V ἀρ. 6 σελ. 210. Πρβλ. ΑTh 72.

1. Δ 4. Κούτρας 14 άρ. 8. — 2. Ι 2. Λαογρ. 4, 299, 4 = Μέγας V άρ. 6 = Λουκᾶτος σ. 21 άρ. 24. — 3. Θ 1γ. Βλάχου, Στ. Γρανίτσας, σ. 60. — 4. Τ 1 Πολίτου Παροιμ. Α' 452, άλεπού 4. — 5. Πολίτης αὐτ. 464 άλ. 41. — 6. Ω 2γ, Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. κα' άρ. 7. = Μέγα, ΙΙ άρ. 4. — 7. Α 1. ΛΦ 1045, 8. — 8. Ε 2ζ. ΛΦ 1718, 27. — 9. Ζ. ΛΑ 867, 1 (έτ.. 1927). — 10. Η 1α. ΛΑ 1205, 53. — 11. Ι 2γ. ΙΑ 697, 336 άρ. 13. — 12. Ι 4. ΛΑ 2318, 336. — 13-15. Ι 14α. ΛΑ 1280, 182. ΛΑ 1283, 91-337. — 16. Ι 16 ιβ'. ΛΑ 1227, 51. — 17. Ο 1ιδ' ΛΑ 3007, 108. — 18. Ο 1ιδ, ΛΑ 3176, 70. — 19. Π 3. ΛΑ 2301, 208. — 20-24. Ρ 1, ΛΑ 1174 σ. 163. 183. 200. 225. — ΛΑ 1177, 9. — 25. Ρ 2. ΛΑ 235, 120, 3: ή άλεπού έκατό χρονῶν, τ' άλεπουδάκι έκατόν δέκα. — 26. Ρ 2ιδ. ΛΑ 1237, 23. — 27. Ρ 8α. ΛΑ 1241, 5. — 28. Ρ 11α ΛΑ 1182, 49. — 29. Σ 26β. ΛΑ 2231 (= ΙΑ 658, 29β - 23γ). — 30. Τ 1α ΛΦ 1789, 3-4. — 31. Τ 1 ιδ. ΛΑ 1173, 49. — 32. Ω 5β. ΚΕΕΚ, 29, 19, 1.

*69Α. 'Η συμβουλή του σπουργίτη στα παιδιά του: αν δῆτε άνθρωπο να σκύβη, θα πῆ πως θα πάρη πέτρα, και να φεύγετε. Και ο μικρός: Και αν την πέτρα την έχη στον κόρφο του; 'Η μάνα: Μπράβο, παιδί μου! έσύ ξεσκόλισες, τραύα να ζήσης μοναχό σου. Βλ. ΒΡ 2, 239 κέ. Μέγα V σελ. 211.

1. Ν. Carnoy - Nicol. σ. 186. — 2. Ρ 16. Μηλιοπούλου 'Ο κότσυφας 35. — 3. Ω 3α, Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. μζ', 2: 'Ο στρουθός τζ' ή παραγγιτζελιά του. — 4. Ι 10 η. ΛΑ 2255, 222 (άντι σπουργίτη: κουρούνα).

70. Πιό φοβητσιάρηδες κι απ' τὸ λαγό. Οί λαγοί βρίσκουν κάποιους άλλους (τούς βατράχους) πιό φοβητσιάρηδες κι' απ' αυτούς τούς ίδιους κι άποφασίζουν να μῆ πνιγοῦν. — Αὐτός ο αίσώπ. Halm άρ. 237, Hausr. 143, Perry 138. Wienert, ΕΤ 245. Πρβλ. Eberh-Bor. Τ. 18.

1. Ω Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' παράρτ. πβ. 15: 'Ο λαός τζ' οί βορτάτζοι (=βαθρακοί) = Λουκᾶτος σ. 51 άρ. 11. — 2. Θ 1 ς ΛΑ 1254, 1. — 3-4. Ι 6α ΛΑ 1196, 29. — ΛΦ 1411, 4-5 β. — 5. Ι 10. ΛΑ 1339, 95. — 6. Ι 16 ιβ, ΛΑ 1227, 189. — 7. Ο 1. ΛΦ 172, 1-2: τῶν λαγῶν τὸ συνέδριο. — 8. Ρ 22. ΛΑ 1183, 3. — 9. Ρ 28 ε. ΛΑ 2895, 145. — 10. Ω. ΛΦ 774, 2. —

72* 'Η συμβουλή του λαγοῦ στο παιδί του: «Τὰ μουστάκια σου φύτρωσαν. 'Αν πᾶς τὸν κατήφορο, θα φᾶνε τὸ κρέας σου, αν πᾶς τὸν ανήφορο, θα φᾶνε τὰ κόπρα σου»

1. Φ 3 ΚΜΣ Φάρασα 5404.

75. Ἡ βοήθεια τοῦ ἀδυνατοῦ. Τὸ ποντίκι κόβει μὲ τὰ δόντια του τὸ παλαμάρι, ποὺ ἔχουν δεμένο τὸ λιοντάρι. Αὐτὸς ὁ αἰσωπ. Halm 256, Hausr. 155, Perry 150. Wienert ET 215, 113, 355. Moser-Rat ἀρ. 54. Bödker 761.

1. Κ. Λουκάτος σ. 49, ἀρ. 7.

2-3. Α 1. ΛΑ 1189, 104. ΛΑ 1328, 31. 35. — 4. Β 1γ ΛΦ 904, 5-6. — 5. Η 1α ΛΑ 1321, 3. — 6-7. Ι 1. ΛΑ 1201, 27. — ΛΑ 1206, 137-139. ΛΑ 1207, 61. 95. — 10-14. Ι 1γ ΛΑ 1202, 184. — ΛΑ 1203, 17. 131. 149. 191. — 15-17. ΛΑ 1206, 169. ΛΑ 1207, 47-49. 83-85. — 18-19. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 52. 70. — 20. Ι 2α. ΛΑ 1204, 95-96. — 21-22. Ι 8. ΛΑ 1189, 11. 114. — 23. Ι 8β. ΛΑ 1190, 36. — 24. Ι 8 κς' ΛΑ 1190, 62. — 25. Ι 8 κγ', ΛΑ 1194, 21. — 26-29. Ι 10 ΛΑ 1353, 27. ΛΑ 1354, 9, ΛΑ 1344, 33. 43. — 30. Ι 10β. ΛΑ 1352, 3. — 31-32. Ι 11δ ΛΑ 1332, 9. 11. — 33-35. Ι 14α ΛΑ 1283, 4. 64. 98. — 36-39. Ι 15γ ΛΑ 1229, 53. 75. 121. 125. — 40-52. Ι 16 θ. ΛΑ 1174, 45. ΛΑ 1222, 139. 193. ΛΑ 1220, 1. 53. ΛΑ 1221, 14. 54. — ΛΑ 1222, 17-19. 29-31. 59. 113-115. 139. 193. ΛΑ 1223, 117. 161. — 53-54. Ι 16 ιβ', ΛΑ 1227, 63. 179. — 55-57. Ι 17 β. ΛΑ 1228, 21. 31. 83. — 58-60. Κ 4. ΛΑ 1217, 9-10. 15. 33-35. — 61-67. Κ 5β. ΛΑ 1218, 1. — ΛΑ 1210, 69. 130. — ΛΑ 1211, 75. 93. 95. 99. — 68-73. Κ 6. ΛΑ 1213, 31. 85. 129. ΛΑ 1215, 55. 57. 63. — 74. Λ1δ ΛΑ 1172, 39. — 75. Μ' 2γ. ΛΑ 1173, 17. — 76. Ξ 78. ΛΑ 2844, 79. — 77. Ξ 17. ΛΑ 1291, 143. — 78. Π 3 ΛΦ 1712, 7-8. — 79. Π 4α ΛΑ 1174, 43. — 80. Π 9α. ΛΑ 1269, 1-2. — 81-97. Ρ 1. ΛΑ 1174, 175. ΛΑ 1175, 158. 224. 236. — ΛΑ 1176, 65. ΛΑ 1177, 15. 27. 49. 51. 69. 89. 97. 105. 153. — ΛΑ 1178, 41-42. — 98. Ρ 2 η, ΛΑ 1174, 41. — 99-100. Ρ 2 ιβ ΛΑ 1179, 5. 19. — 101-103. Ρ 2 ιγ. ΛΑ 1235, 35. 65. — ΛΑ 1236, 19. — 104. Ρ 3α ΛΑ 1174, 29. — 105. Ρ 15. ΛΑ 1174, 33. — 106. Ρ 6α ΛΑ 1242, 23. — 107. Ρ 10 ΛΑ 1245, 35. — 108. Ρ 12. ΛΑ 1181, 79. — 109. Σ 26. ΛΑ 1174, 3. — 110-111. Τ 1. ΛΑ 1289, 92. 94. — 112. Τ 2 ιβ. ΛΑ 1290, 126. — 113-114. Υ. ΛΑ 1182, 45. ΛΑ 1239, 96-97. — 115. Ω 6 ια' ΚΕΕΚ 37, 123, 1. — 116. Ω 16 ιβ' ΚΕΕΚ 2, 12, 3.

*75Α. Σπουργίτης καὶ ἄλογο. Τὸν χειμῶνα τὸ ἄλογο δίνει τροφή στὸ σπουργίτη. Τὸ καλοκαίρι ὁ σπουργίτης τρώει τίς μυῖγες ποὺ τσιμποῦν τὸ ἄλογο. Ι. Ι 11. Χριστοδουλόπουλος, σ. 77-78: κουρούνα καὶ γίδα. — 2-3. Ρ 1. ΛΑ 1174, 214-216. ΛΑ 1177, 53.

*75Β. Ἄετός, μπούρμπουλας καὶ ὁ προφήτης Ἡλίας. Πρβλ. Αἰσ. Halm 7, Hausr. 3, Perry 3: ἄετός καὶ κἀνθαρος.

1. Φ 3α, Dawkins MGr. in AM. 565. —

76. *Ὁ λύκος καὶ τὸ λελέκι.* Ἐνα κόκκαλο στὸ λαρύγγι τοῦ λύκου. Τὸ λελέκι μὲ τὸ ράμφος του τοῦ τὸ βγάξει καὶ ζητάει πληρωμὴ. Ὁ λύκος: δὲν φτάνει πὺ γλύτωσες ἀπ' τοῦ λύκου τὸ στόμα, μόνε θέλεις καὶ πληρωμὴ! Αὐτὸς ὁ αἰσ., Halm 276, Hausr. 161, Perry 156. Wienert ET 145. Βλ. Moser-Rath ἀρ. 89. Bödker 1245.

1. Η 1α. ΛΑ 1205, 42. — 2. Ι 8 ΛΑ 1189, 79. — 3. Ι 10. ΛΑ 1354, 13. — 4. Ι 15γ. ΛΑ 1229, 57. — 5-6. Ρ 1 ΛΑ 1174, 21. ΛΑ 1177, 5. — 7. Τ 1. ΛΑ 1289, 1. — 8. Χ 5. ΛΑ 1176, 45-46. —

77. *Τὸ ἐλάφι βλέποντας τὸν ἑαυτό του σὲ μιὰ πηγή, καμαρώνει γιὰ τὰ κέρατά του, ντρέπεται γιὰ τὰ πόδια του. Στὸ φευγιδὸ τὰ κέρατά του μπλέκονται μέσα στὸ δάσος καὶ τὸ λιοντάρι (τὰ σκυλιὰ) τὸ προφταίνουν. Αὐτὸς ὁ αἰσ., Halm 128: Ἐλαφος καὶ λέων, Hausr. 76, Perry 74. Wienert ET 265, ST 465.*

1. Η 2. ΛΑ 1322, 1. — 2. Ι 1γ. ΛΑ 1202, 179. — 3-4. Ι 8α. ΛΑ 1193, 151. — ΛΑ 1193, 44.—5. Κ 5β. ΛΑ 1210, 59.—6. Κ 5γ. ΛΑ 1210, 181.—7-9. Ρ 1. ΛΑ 1177, 111. 117. ΛΑ 1199, 5.—10. Ρ 11α. ΛΑ 1182, 23. — 11. Ρ 12. ΛΑ 1181, 26.

*77Α. *Τὸ ἀχάριστο ἐλάφι (ἢ ἐλάφι καὶ ἀμπέλι).* Τὸ ἐλάφι γλυτώνει ἀπὸ τοὺς κυνηγοὺς κρυμμένο μέσ' στ' ἀμπέλι. Σὰν ἔφαγε ὅμως τὰ φύλλα, τὸ βλέπουν οἱ κυνηγοὶ καὶ τὸ σκοτώνουν. Αὐτὸς ὁ αἰσ. Halm 127: Ἐλαφος καὶ ἀμπέλο., Hausr. 79. Perry 77. Wienert ET 286, ST 209.

1. Ι 1. ΛΑ 1206, 183.—2. Ι 14α. ΛΑ 1283, 249. — 3-4. Κ 6. ΛΑ 1212, 21. — ΛΑ 1213, 179. — 5. Ρ 2 ιβ'. ΛΑ 1179, 50. —

80. *Τὸ πουλί (κουκουβάγια, τσίχλα κτλ.) παρατάει τὴ φωλιά του, γιατί τὴν βρώμισε. Ἐνα ἄλλο πουλί (πέρδικα, κοῦκος κτλ.): τοῦ κάκου βασανίζεσαι, ὅσο παίρνεις μαζί σου καὶ τὸν πισινό σου! Βλ. Moser - Rath ἀρ. 250.*

1. Ἀδ. τ. Λαογρ. 21, 44: «τῆς κουκουβάγιας ὁ ἀπατός». —
2. Μ 3. Μυκον. Χρον. Β' 1935 φ. 30-31 σελ. 3: τὸ περιστέρι καὶ ἡ τσίχλα. —
3. Μ 4α. Ζευγώλη Παροιμ. 170 β: κουκουβάγια καὶ πέρδικα. — 4. Τ 1 Georgeakis - Pineau 97: ἡ ἀετίνα θέλει ν' ἀλλάξουν φωλιά, γιατί βρώμησε. Ὁ ἀετὸς τῆς λέει πὼς παντοῦ θὰ εἶναι τὸ ἴδιο καὶ τὴν συμβουλεύει νὰ καθα-

ρίσουν τὴ φωλιά τους.— 5. U 7. Παμπούκης σελ. 222: ἀρ. 145: 'Ο κόρακας κι ὁ γλᾶρος: ὁ κόρακας πάει στὴν "Ασπρη Θάλασσα (Αἰγαῖον) γιὰ νὰ κἀνῃ ἄσπρα αὐγά. 'Ο γλᾶρος τὸν ρωτάει: «θὰ πάρῃς μαζί σου τὸν κ... σου; . . Μαῦρα αὐγά θὰ κἀνῃς κ' ἐκεῖ!»! —

6. H 10. IA 792, 171: Κυριαρήνη καὶ Καλογιάννος. —

7. I 16 θ ΛΑ 1222, 65: τὸ λιοντάρι καὶ τὸ γουρούνι. Μὲ τὴ βρωμιὰ του τὸ γουρούνι ἀναγκάζει τὸ λιοντάρι νὰ φύγῃ.— 8. M 4 ιβ'. ΛΑ 2342, 64: παροιμ. «ἀφοῦ ἤπηρε τὸν κῶλο ντου μαζί ντου, ἤχεσε κ' ἐκείνην τὴν ἀφωλιά.—

80A*. Λύκος, ἄλεπού καὶ ἀρκούδα συμφωνοῦν, ὅποιος εἶναι μεγαλύτερος στὰ χρόνια θὰ φάῃ τὸ ἐλάφι: τὸ τρώει ἢ ἀρκούδα πού εἶναι μόλις δυὸ χρονῶν.

1. U, Ποντ. 'Εστία 1953, τ. 7 σ. 2149. 'Ο λύκος: ἐγὼ στοῦ προφήτη Δαβὶδ τὸν καιρὸν ἀκόμαν ἐβύζαινα. 'Η ἄλεπού: στοῦ κατακλισμοῦ τὸν καιρὸν, ὅταν ἐσέβαμε στὴν κιβωτὸ τοῦ Νῶε, ἤμουν δίχρονος. 'Η ἀρκούδα: ἐγὼ τὸν Τρυγομηνᾶν (Σεπτ.) θὰ γεμίσω τὰ τρία: στὰ τέσσερα νὰ μὴ προφτάσω, ἂν αὐτὸ τὸ ἐλαφάκι δὲν τὸ φάγω ἐγὼ μονάχος.— 2. U 7, Παμπούκης 164 ἀρ. 105.

81. Πολὺ κρούο γιὰ τὸν κορυδαλλὸ γιὰ νὰ χτίσῃ σπίτι τὸν χειμῶνα: τὸ καλοκαίρι πάλι δὲν τὸ χρειάζεται: ἔτσι ἀπομένει γιὰ πάντα χωρὶς σπίτι. Πρβλ. Halm 222, Perry 449: Κυνὸς οἰκία. Wienert σ. 64, ET 269. ST 402.

1. Φραγκάκι, Κρητ. Παραμ. 51 = Λουκᾶτος σ. 22, ἀρ. 25. —

2. Υ' 8 ζ' 'Αρχ. Πόντου 27, 87 ἀρ. 45.— 3. Ω. Χατζηγιάννου, μῦθοι 54 ἀρ. 27: ὁ κορυδαλλὸς καὶ τ' ἀνώγεια. — Ω 3γ. Κληρίδης. Κυπρ. Σπ. ΙΓ' Παράρτ. νη', 1: 'Ο σκορταλλὸς καὶ τὰ σπιδικια του = Γ. Μέγα, ἑλλ. Παραμ. II ἀρ. 12.— 5. M 6α ΛΑ 1684 Β', 116: τὸ καλοκαίρι πολὺ ζεστὸ γιὰ τὸ σκύλο νὰ κτίσῃ τὸ σπίτι του. Μένει καὶ τὸ χειμῶνα χωρὶς σπίτι. — 6. P 2. ΛΑ 235, 114, 1 (σκύλος). — 7. U. ΛΑ 2502, 135: τ' ἄλεπού τ' ὀσπίτι».

ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΑ

100. Λύκος καὶ ἄλεπού ἀκάλεστοι στὸ γάμο: τρῶνε κρυφὰ ἀπὸ τὰ φαγητὰ κι ὁ λύκος μεθάει καὶ ἀρχίζει τὸ τραγοῦδι: τοὺς ξυλοφορτώνουν. BP. II 111.

1 ΛΑ 1176, 11-13. — 2. Λουκᾶτος, ἀρ. 16.

101. Τὸ γέρικο σκυλὶ σὰν σωτήρας τοῦ παιδιοῦ. 'Ο χωριάτης ἔχει σκοπὸ νὰ σκοτώσῃ τὸ γέρικο σκυλί, γιὰ νὰ πάρῃ ἓνα νέο. Τὸ σχέδιο τοῦ λύκου γιὰ

νά γλυτώση τὸ σκυλί: ἀρπάζει τὸ παιδί τοῦ χωριάτη καὶ δὲν τὸ δίνει παρὰ μόνο στὸ γέρικο σκυλί, πού τὸν κυνηγάει, γιὰ νὰ γλυτώση τὸ παιδί. Ὁ χωριάτης κρατάει τὸ γέρο-σκύλο. — P 28 ζ, ΛΑ 2895, 123-125.

103. *Τὰ ἄγρια ζῶα τρομάζουν καὶ κρύβονται μπρὸς στὸ ἀλλόκοτο ζῶο.* Ὁ γάτος μιουρίζει, «ἄγρια κι ἀνημέρωτα», πηδάει καὶ πιάνει στὸν ἀέρα πουλιά. Ἡ ἀρκούδα πέφτει ἀπὸ τὸ δέντρο καὶ σπάει τὸ ραχοκόκκαλό της· τὸ ἀγριογούρουνο, πού κρύφτηκε στὴν κοπριά, ἀφίνει τὸ αὐτί του ἔξω γιὰ ν' ἀκούη· ὁ γάτος δαγκώνει τ' αὐτί του καὶ τ' ἀγριογούρουνο φεύγει τρομαγμένο. Συχνὰ ὁ γάτος παρουσιάζεται σὰν ἄντρας τῆς ἀλεπούς, ὅπως ΑTh 103A. Βλ. BP 1, 425. Eberh - Bor. ἀρ. 15, 45 III Anlage C 2 σ. 413 κέ., Μέγας I σ. 36, ἀρ. 10, IV σ. 86 ἀρ. 11.

1. N 10. Hallgarten 211-214: Der alte Fuchs. Τὴν γριὰ ἀλεπού τὴν ξεγελοῦν: ὁ γάιδαρος λέγοντας πὼς πάει νὰ τῆς φέρη ἓνα χαλί γιὰ νὰ ξαπλώση ἅμα τὸν φάη — ἡ κατσίκια λέγοντας πὼς πάει νὰ τῆς φέρη τοὺς φίλους της — τὸ πρόβατο ζητῶντας νὰ τὸ ἀφήση νὰ χορέψη (ΑTh 122C). Σύντροφος τῆς ἀλεπούς ἡ γάτα: τρομάζει τοὺς παλιούς φίλους της: λιοντάρι, ἀρκούδα, ἀγριογούρουνο. — 2. T 3. Σταματιάδης Ε' 601 ἀρ. 23: «ἡ ἀλεπού καὶ ὁ ἄντρας της ὁ ἀλμᾶτος» — καπλάνι, ἀγριογούρουνο, ἀρκούδα. — 3. Υ' 1. Σάββας Ἰωαννίδης, σελ. 265: τῆς γραίας ὁ πάρδον» = Ἀρχ. Πόντου 16, σ. 71 ἀρ. 3 = Μέγας, Ἑλλ. Παραμ. Α' ἀρ. 10 σ. 36-38 (τὸ ἀγριογούρουνο κρύβεται στὶς στάχτες, ὁ γάτος φταρνίζεται, τὸ ἀγριογούρουνο ξιππάζεται, τρομάζει ὁ γάτος καὶ σκαρφαλώνει στὸ δέντρο, ξαφνιάζεται ἡ ἀρκούδα καὶ πέφτει ἀπὸ τὸ δέντρο . . .). — 4. Υ' 2. Ἀρχ. Πόντου Γ' 98 ἀρ. 12: τσακάλι, ἀρκούδα· βλέποντας τὴ γάτα νὰ πιάνη στὸν ἀέρα ἓνα πουλί τρομάζουν. — 5. Υ' 7 Παμπούκης 255 ἀρ. 175: τσακάλι, ἀλεπού, ἀρκούδα καὶ γάτα. —

6. Γ 2. ΛΑ 1272, 17: καλεσμένοι στὸ τραπέζι τῆς γάτας τὸ ἀγριογούρουνο, ἡ ἀρκούδα, ὁ λύκος, ἡ ἀλεπού κι ὁ ἄντρας της ὁ γάτος (Μασοῦρ Τσελεπῆς) πού πιάνει στὸν ἀέρα πουλιά καὶ τρομάζει τοὺς καλεσμένους. — 7. I 1. ΛΑ 1207, 29. Ἡ ἀλεπού γιὰ νὰ διώξη ἀπὸ τ' ἀμπέλι της τὸ ἀγριογούρουνο καὶ τίς δυὸ ἀρκούδες πού τῆς τρῶνε τὰ σταφύλια, φέρνει τὸν γάτο, τάχα ἄντρα της. — 8. I 8ια'. ΛΦ 235, 6-8 (ὁ γάτος, κουμπάρος τῆς ἀλεπούς, τρομάζει τὸ λιοντάρι, τὴν τίγρι, τ' ἀγριογούρουνο). — 9-10. I 18 ε. ΛΑ 1225, 3 (ὁ γάτος, γαμπρὸς τῆς ἀλεπούς, τρομάζει τὸν λύκο, τὸ ἀγριογούρουνο, τὴν ἀρκούδα), αὐτ. σ. 5-6 (ὁ γάτος, παιδί τῆς ἀλεπούς). — 11. Λ 1 ΛΑ 1172, 7-9: λύκος, γουρούνη καὶ λαγός. Ἡ ἀλεπού παίρνει γιὰ ἄντρα της τὸ γάτο. Τὸ γουρούνη κρυμμένο κάτω ἀπὸ τὰ φύλλα· ὁ γάτος βλέποντας τὰ φύλλα νὰ κουνιῶνται θαρρεῖ πὼς εἶναι ποντίκι καὶ ὀρμάει. Τὸ γουρούνη μὲ ματωμένη μύτη λέει πὼς εἶδε ἓνα θηρίο μὲ σιδερένια τσιγγέλια κτλ. — 12.

Λ 1ε. ΛΑ 1275, 54 (ὁ γάτος, ἄντρας τῆς χήρας ἀλεπούς). — 13. Π 1γ ΛΦ ΛΦ 152, 9: τὸ τραπέζι τῆς ἀλεπούς καὶ τῆς γάτας. Λαγός, ἀγριογούρουνο, ἀρκούδα: παίρνουν τὴν σηκωμένη οὐρὰ τῆς γάτας γιὰ τουφέκι (T104) καὶ κρύβονται: ὁ λύκος στὸ βουνό, ἡ ἀρκούδα στὴ φτελιά, τ' ἀγριογούρουνο στὴ λάσπη κτλ.— 14. Ρ. ΛΑ 2751, 431. — 15. Ρ 3α. ΛΑ 1233, 9-11. 'Ο γάτος, σὰν ἄντρας τῆς ἀλεπούς, διώχνει τσάκαλο, λύκο, γουρούνι, λαγὸ ἀπὸ τ' ἀμπέλι τῆς ἀλεπούς.— 16. Ρ 8 β. ΛΑ 1384. 15: ἀλεπού καὶ γάτος ἀντρέγγυνο· κάθονται μέσα στὴ στάχτη. Μὲ τὸν λαγὸ ἀγγελιαφόρο τὰ ἄγρια ζῶα (λύκος, ἀρκούδα, ἀγριογούρουνο) τοὺς καλοῦν σὲ γάμο. Κάνοντας νὰ σηκωθῆ ὁ γάτος τινάζει τὴ στάχτη, τρομάζει ὁ λαγός, καὶ τ' ἄλλα ζῶα κρύβονται κτλ). 17. Ρ 10. ΛΑ 1245, 29-32: ἡ ἀλεπού παντρεμένη μὲ τὸν γάτο «Τσοκ Μασσαρόκ» — ὁ λαγός παίρνει τὴ στάχτη γιὰ ὀμίχλη, ἡ ἀρκούδα τὰ βελανίδια γιὰ σφαῖρες, ὁ γάτος τὸ αὐτὸ τοῦ γουρουνοῦ γιὰ ποντίκι κτλ. — 18. Ρ 11α ΛΑ 1182, 125. 'Ο γάτος σὰν μουσαφίρης τῆς ἀλεπούς· γιὰ νὰ τὸν ἰδοῦν ὁ λύκος κ' ἡ ἀρκούδα πρέπει νὰ τοῦ φέρουν ἓνα κατσικάκι καὶ ἓνα ψητὸ βῶδι καὶ νὰ κρυφτοῦν στὸ δέντρο· ὁ γάτος βλέποντας στὸ δέντρο κάτι νὰ σαλεύη τὸ παίρνει γιὰ ποντικὸ καὶ ὀρμάει - φεύγουν ἐκεῖνα τρομαγμένα· ὁμολογοῦν πὼς ὁ μουσαφίρης τῆς ἀξιίζει γιὰ βασιλιάς τῶν ζώων (πρβλ. ΑTh 103A*). 19. Ρ 11 ε'. ΛΑ 1182, 87: ἡ ἀλεπού πὺ παντρεύτηκε τὸν γάτο προσκαλεῖ ἀρκούδα, λύκο, γουρούνι, λαγὸ γιὰ ν' ἀκούσουν τὰ τραγούδια του καὶ τοὺς βάζει σὲ δουλειές: τὸν λύκο νὰ φέρη ἓνα ἀρνὶ (πρβλ. 103A*), τὴν ἀρκούδα νὰ μαζέψῃ ξύλα, τὸν λαγὸ ν' ἀνάψῃ τὴ φωτιά, τὸ γουρούνι νὰ φυσήξῃ κ' ὕστερα νὰ κρυφτοῦν (ἡ ἀρκούδα στὸ δέντρο, ὁ λύκος στὸ χαντάκι, τὸ γουρούνι στὸ βοῦρκο, ὁ λαγός στ' ἀγκάθια) γιὰ νὰ ἰδοῦν τὸν ἄντρα τῆς καλύτερα. 'Ο γάτος τρομάζει, γιὰτὶ ἄκουσε τὸ γουρούνι νὰ φυσάῃ μιὰ μυῖγα καὶ πηδάει στὸ δέντρο κτλ. — 20. Ρ 22 δ, ΛΑ 1183 33-35. Τὰ ζῶα μαθαίνουν πὼς ὁ γάτος ξέσκισεν ἓνα φίδι καὶ στέλνουν τὸ λαγὸ νὰ τὸν καλέσῃ στὸ τραπέζι· στὸ δρόμο πιάνει ἓνα πουλὶ κλπ.— 21. Σ 19. ΛΑ 147, 18: ἀλεπού καὶ γάτος. 'Η ἀλεπού λέγει πὼς παντρεύτηκε καὶ πῆρεν ἄντρα τὸν μουρμούραγαν, μουρμούρμπεην παλαμπουγιούκ (μουστακαλῆν)· οἱ παλαιοὶ συντροφοὶ τῆς (λύκος, ἀρκούδα, ἀγριογούρουνο) τρομάζουν καὶ φεύγουν = Μέγας, IV σ. 86 ἀρ. 11.. — 22-24. Υ 5. ΛΑ 179, 41, 14: «τῆς γραίας ὁ πάρδον πὺ μιουρρίζει ἄγρια κι ἀνημέρωτα», πηδᾶ καὶ πιάνει ἀπ' τὸν ἀέρα πουλιὰ καὶ τὰ τρώγει, τρομάζει τοὺς ἐχθροὺς τῆς ἀλεπούς, ἀρκούδα, ἀγριογούρουνο καὶ λύκον, (τὸ αὐτὸ ἀνωτ. ἀρ. 3). — ΛΑ 1239, 51-53(+21C) 'Ο γάτος μ' ἓνα σακκούλι γεμᾶτο στάχτες δεμένο στὸ λαιμὸ του τρομάζει τσακάλι, ἀρκούδα, λύκο, ἀλεπού, γουρούνι. — ΛΑ 1337, 7: ἀλεπού καὶ γάτος ἀδελφοποιτοί. —

103A 'Ο γάτος σὰν σύζυγος τῆς ἀλεπούς. Βλ. ΑΤ 103.

103A*. Ὁ γάτος σὰν βασιλιᾶς τῶν ζώων παίρνει φαγὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα. Βλ. Τ. 103 ἀρ. 18 καὶ 19.

104 Οἱ δειλοὶ ἀντίπαλοι. Πόλεμος μεταξὺ τῶν ἡμέρων καὶ τῶν ἀγρίων ζώων. Βλέποντας τὴ γάτα νὰ ἔχη σηκωμένη τὴν οὐρά της, τὰ ἄγρια ζῶα τὴν παίρνουν γιὰ ὄπλο καὶ φεύγουν. BP 1, 425

1. Π 3 ιζ' ΛΦ 152, 9(+103): λύκος, ἀρκούδα, ἀγριογούρουνο.

105. Τὸ μόνο τέχνασμα τῆς γάτας: νὰ σκαρφαλώνη στὰ δέντρα. Ἡ ἀλεπού πού ξέρει χίλιες πονηριές πιάνεται ἀπὸ τοὺς σκύλους. Βλ. BP 2, 119. Bödker 498, 775.

1. Υ ΛΑ 1239, 47-48: ἡ γάτα καὶ ἡ ἀλεπού.

105*. Τὸ μόνο τέχνασμα τοῦ σκαντζόχερα. Ὁρθώνει τ' ἀγκάθια του καὶ πετάει τὴν ἀλεπού ἔξω ἀπὸ τὴν τρῦπα της. (Πρβλ. τὴν ἑλλην. μεσαιων. παροιμίαν: ποιήσόν με ἔνοικον, ἵνα σε ποιήσω ἔξοικον, ἀνωτ. σ. 4). Βλ. Πολίτην, Παροιμ. 1, 461 ἀρ. 37 καὶ Γ. Μέγαν, Λαογρ. ΙΗ' 486-488 = Λαογρ. ΚΕ' 296 καὶ Humaniora σ. 207. Βλ. καὶ Μέγαν, V ἀρ. 8, σημ. σ. 211 κέ.

1. Η 15. Λαογρ. ΙΗ' 486 σημ. 2: Οὐ λαὸς κι οὐ σκαντζόχοιρους. — 2. Ι 7. Λαογρ. Α' 322, Δ': Ὁ σκαντζόχερας καὶ ἡ ἀλεπού = Σ. Κυριακίδου, Ἑλλ. Λαογρ 1922 σ. 255 = Λαογρ. ΙΗ' 488 = Humaniora 206 = Λαογρ. ΚΕ 296 = Λουκᾶτος σ. 6-7 ἀρ. 5. — 3. Ι 6. Λαογρ. Β' 692, 1: Ὁ σκαντζόχερας καὶ τὸ φίδι (τάχα θέλει νὰ πάρῃ σχέδια ἀπ' τὴ φωλιά τοῦ φιδιοῦ) = Λαογρ. ΙΗ' 488. — 4. Λ 4β. Hahn II 103 ἀρ. 91 [Ἀλεπού καὶ σκαντζόχερας] — 5. Μ 3. Μυκον. Χρονικὰ Β' 1935 σ. 3 ἀρ. 30-31: τὸ κουνάβι καὶ ὁ σκαντζ.— 6. Τ 2. Argenti - Rose I 558-559 ἀρ. 41: Ἀλεπού καὶ σκαντζ.— 7. Ω 3α Κυπρ. Σπ. ΛΒ' 206: Ἡ ἀλεπού τζ' ὁ Κατσόσιοιρος. — 8. ΛΑ 1, Morosi 76 = Legr. Rec 181: La chèvre et le renard: ἀλεπού καὶ λύκος φοβοῦνται τὰ κέρατα τῆς γίδας πού χώθηκε στὴν τρῦπα τῆς ἀλεπούς· ὁ σκαντζ. τὴν πετάει ἔξω.—

9. Γ 2. ΛΑ 1272, 13-14: ἀλεπού καὶ σκαντζ. — 10. Ζ 2γ ΛΑ 1365, 409. — 11. Η 1α ΛΑ 1205, 33: λαγός καὶ σκαντζ. — 12. Ο 8ε. ΛΑ 1264, 3: σκαντζ. καὶ λαγοί. — 13. Ι 1γ. ΛΑ 1203, 167: ἀλεπού καὶ σκαντζ. — 14-15. Ι, 7. ΛΑ 2268 σ. 1130 καὶ 1138. — 16. Ι 8δ ΛΑ 1194, 27: λαγός, σκαντζ. καὶ ἀλεπού (ὁ λαγός κοροϊδεύει τὸ σκαντζ. ὡς στραβοπόδαρο· ὁ σκαντζ. κουλουριάζεται καὶ γλυτώνει ἀπὸ τὴν ἀλ.). — 17. Ι 9ς' ΛΑ 1200, 53: ἀλεπού,

λαγός, σκαντζ. — 18. I 14α. ΛΑ 1283, 54. — 19. I 16, ιβ', ΛΑ 1227, 73. — 20. Π 1γ. ΛΑ 1270, 15-16 (+1+41**). —

***105C.** Ἄλεπού και σκαντζόχερας. Ἡ ἄλεπού σάν δέν μπόρεσε νά φάη τόν σκαντζ. τόν ρίχνει στό νερόλακκο νά πνιγῆ. Σάν γλύτωσεν ὁ σκαντζ. κλείνει μέ τ' ἀγκάθια του τή μιὰ τρυπά τῆς φωλιάς τῆς ἄλεπούς και τήν ἀναγκάζει νά βγῆ ἀπό τήν ἄλλη. Ὁ κυνηγός πού παραμονεύει σκοτώνει τήν ἄλεπού.

1. K 5. ΛΑ 1218, 59. — 2. K 6. ΛΑ 1213, 118. — 3-4. K 56. ΛΑ 1211, 31 και 33-34. — 5. Π 4α. ΛΑ 1174, 44. — 6. P 22ε ΛΑ 1183, 55

110. Ἡ συμβουλή τοῦ μικροῦ ποντικοῦ: νά κρεμάσουν κουδούνι στό λαιμό τῆς γάτας. Κανέννας δέν τολμάει νά πάη νά τὸ κρεμάση.

1. K 5. Λουκάτος σ. 25 ἀρ. 4. — 2-3. M 4α Ζευγώλη Λαογραφικά, Γ' 76, ἀρ. 1056. — Ζευγώλη Παροιμίες 74,4. —

4. A 1. ΛΑ 1328, 51. — 5. H 1α. ΛΑ 1205, 7-8. — 6. H 2γ ΛΑ 1216, 81. — 7. I 1. ΛΑ 1206, 135. — 8. I 1γ. ΛΑ 1202, 182. — 9. I 8 ιγ' ΛΑ 1195, 27. — 10. I 10ε. ΛΑ 1350, 3. — 11-12. I 14α. ΛΑ 1283, 29 και 179. — 13-14. I 15γ. ΛΑ 1230, 45 και 107. — 15. I 16 θ. ΛΑ 1221, 24. — 16. K 5β. ΛΑ 1211, 87. — 17. M 15. ΛΑ 1334, 1. — 18. O 4. ΛΑ 1257, 35 (τενεκὲ στήν οὐρά τῆς γάτας). — 19. P 1. ΛΑ 1174, 124. — 20. P 2 ιγ. ΛΑ 1235, 1. — 21. Ω 8α ΚΕΕΚ 28, 337, 1.

111A. Ὁ λύκος κατηγορεῖ τ' ἀρνὶ πὼς τάχα τοῦ θολώνει τὸ νερό, ἐνῶ τ' ἀρνὶ πίνει πιὸ κάτω ἀπ' αὐτὸν ἀπὸ τὸ ποτάμι. Τὸ τρώει. Λίσώπ., Halm 274^β, Hausr. 160. Perry 155. Wienert 50(ET 97), 148 (ST. 526). Moser-Rath 225. Bödker 1256.

1. I Λαογρ. ΚΑ' 42 (μῦθος Κολοκοτρώνη). — 2. Υ' 8. Thumb 295 «Ἡ κάτα και ὁ πεντικόν»: τὸ φταιξιμο τοῦ ποντικοῦ πὼς τρύπησε τὸ σακκὶ και χύθηκε τὸ ρύζι. —

3. H 2β. ΛΑ 1216, 155: λύκος και ἀρνί. — 4. K 2. ΛΑ 1210, 39. — 5. K 6. ΛΑ 120, σ. 12 ἀρ. 8. — 6. P 1. ΛΑ 1174, 9. — 7. Υ'. ΛΑ 1239 19-20: «Ἡ κάτα και τὰ πεντικούδα» (ἴμ. με ἀρ. 2).

112. Ὁ ποντικός τοῦ χωραφιοῦ καλεσμένος στοῦ σπιτικοῦ ποντικοῦ. Βλέποντας ὁ ἀρουραῖος τήν ἄλλη μέρα τὸ φίλο του πιασμένον στήν παγίδα προτιμάει νά τρώη ρίζες και νά μὴ κινδυνεύη νά πιαστῆ.

Βλ. Αίσ., Halm 297, 297β. Perry 352. Wienert ET 208, ST. 325. Πολίτου Παροιμ. λ. κάλλιο ἄρ. 3. 4. 5. 9 καὶ Λαογρ. Α' 692 σημ., Moser - Rath ἄρ. 251. Πρβλ. Eberh - Bor. ἄρ. T. 14.

1. I, Λελέκου, Ἐπιδόρπιον σ. 289-290. Βλέποντας τὸν φίλο του νὰ σπαράσσεται ἀπὸ τὴν γάτα, ὁ ἄρουρ. λέγει: «Κάλλιο βελάνια καὶ μέσα τάντερα, πέρι βούτυρο, λάδια καὶ μέλια καὶ ὄξω τάντερα». — 2. I, Πελοπ. Ἐστία Α' 1953, 2, σ. 11 (ὄμ.). — 3. K 6, Λαογρ. Α' 692, ἄρ. 4: κάλλιο ἐλιόκουκκο καὶ ρίζες καὶ νά ναι ὁ κῶλος μου μέσα πάρα τυρὶ καὶ βούτυρο καὶ νά ναι ὁ κῶλος μου ὄξω = Λουκάτος σ. 26 ἄρ. 5. — 4. M 4α, Ζευγώλη Λαογρ. Σύμμ. Β' 27: Κάλλιο φυλλαδόφυλλα παρὰ τυραθότυρα. — 5. N 6. ΛΑ 178, 45: κάλλιο βαλάνια καὶ μέσα κῶλος παρὰ ψωμοκρέατα καὶ ψάρια κ' ἔξω κῶλος. — 6. T 1. Λεσβιακὰ Γ' 58-59: οἱ ποτ'κοὶ (βουνήσιος καὶ καστρινός. — 7. Α 1. ΛΑ 1328, 43-45. — 8. I 1. ΛΑ 1207, 71: «καλύτερα ρίζες καὶ κριθάρι παρὰ ζάχαρι καὶ ἀλεύρι». — 8α. I 1 ζ. ΛΑ 1214, 65-66. — 9. I 7. ΛΑ 2268 σ. 1136: κάλλιο ξερὸ ἐλιόκουκκο καὶ ὁ κῶλος μου μέσα παρὰ βούτυρο καὶ τυρὶ καὶ ὁ κῶλος μ' ὄξω. 10-12 I 8. ΛΦ 400, 57: κάλλιο βαλανίδια καὶ μέσα τ' ἄντερα κτλ. ΛΦ 400, 17 (ὄμ.). ΛΑ 1195, 7.—13. I 12 θ. ΛΦ 1448 89.—14. I 13. ΛΑ 1347, 41. — 15. K 1η. ΛΑ 2344, 77-78: κάλλιο μύρτια καὶ στὸ λόγγο παρὰ τ' ἄντερα στὸν κῶλο. — 16-17. K 5β ΛΑ 1210, 91-93.— ΛΑ 1210, 121 «κουνάβι καὶ κάβουρας»: κάλλιο δῶ στὴν τρυῖπα μου παρὰ σὲ παλάτι. — 18. K 6 ια', ΛΑ 1213, 79-80: οἱ δυὸ ποντικοί.—19. M 4α ΛΑ 1545, 420: «Κάλλια φυλλαδόφυλλα καὶ μέσα κῶλος / παρὰ τυραθότυρα καὶ ὄξω κῶλος» = Ζευγώλη Παροιμ. 141, 2.—20. M 4 ια' ΛΑ 2342, 269: κάλλια φυλλάδα τοῦ βουνοῦ παρὰ τυρὶ τσῆ μάντρας. — 21. M 6α ΛΑ 1684 Β', 49: κάλλιο ἀγρίλια στὸ βουνὸ παρὰ τὰ πόδια πίσω. — 22. N 6 ΛΑ 178, 45: «κάλλια βαλάνια καὶ μέσα κῶλος, παρὰ ψωμοκρέατα καὶ ψάρια κ' ἔξω κῶλος». — 23. Ξ 5 ι. ΛΑ 2955, 197-199 (ὄμ.). — 24. Ξ 18. ΛΑ 1162 Β, 78: κάλλια, σύντεκνε, ξυλοκέρατα καὶ μέσα κῶλος, παρὰ τυρομούζηθρα καὶ ὄξω κῶλος». — 25. Ο 5γ ΛΑ 1365, 412 α: Κάλλια βελάνια στὸ βουνὸ καὶ μὲ τὸν κῶλο μέσα, παρὰ στάρι στὸν κάμπο καὶ μὲ τὸν κῶλο ὄξω. — 26. Ο 8. ΛΑ 1264, 25. — 27. Π 3δ. ΛΑ 1181, 93-95. —

112*. Ὁ ποντικὸς κουβαλάει αὐγὸ. Ἐνας ποντικὸς, πεσμένος ἀνάσκελα, ἔχει τὸ αὐγὸ πάνω στὴν κοιλιὰ του, ἐνῶ οἱ ἄλλοι τὸν σέρνουν ἀπὸ τὴν οὐρά.

I. Ω 1α, Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ', οστ'-οη', 8.

*112Α. Οἱ ποντικοὶ ἀνοίγουν μεγάλη τρυῖπα, γιὰ νὰ μπάσουν μέσα τὴν κοιλκύθα. Μπαίνει ὁμως μέσα κ' ἡ γάτα καὶ τοὺς τρώει.

1. M 7. Βλαχογιάννη ιστ. 'Ανθ. θ'. —
2. I 1γ. ΛΑ 1202, 107-108. — 3. I 16 ια'. ΛΑ 1226, 13.

113A. 'Ο γάτος κάνει τὸν ψόφιο. 'Ο γέρο-ποντικός: καὶ καπνοσακκούλα νὰ σὲ ἰδῶ δὲ θὰ σὲ πιστέψω. Αὐτὸς ὁ Αἰσ. Halm 15. Hausr. 81, Perry 79.

1. I 7 Λαογρ. Β' 693, 3 = Λουκᾶτος σ. 33 ἀρ. 15, 2. I 7. ΛΑ 2268 σ. 1135: γάτου προσποιήσις.

113B. 'Ο γάτος χατζῆς. Προσποιεῖται πὼς ἔγινε χατζῆς. Βάζει τὰ ποντίκια νὰ χορέψουν. 'Η συμβουλή τοῦ γερο-ποντικοῦ: κατὰ τὴν τρυπα τὸ χορό, γιατί τὰ μουστάκια πού 'δα γὼ δὲ μοιάζουν χατζήδικα. Πρβλ. Αἰσώπ. Halm 16. Hausr. 7. Perry 7. Βλ Πολίτην. Λαογρ. 2, 693. Μέγαν, I ἀρ 9.

I H 1 Σταυρόπουλος, 103-104: κατὰ τὸν τοῖχο τὸ χορό. — 2-3. I 2, Λαογρ. 4, 298, 2 καὶ 3 — 4. I 6α Λαογρ 2, 692, 2: ὁ γάτος χατζῆς = Λουκᾶτος σ 25 ἀρ 2 — 5. I. Πελοπον. 'Εστία Α' (1953, 2) 11: ὁ γάτος χατζῆς. 'Η συμβουλή: καὶ χατζῆς νὰ 'γινε, τὰ παλιά του δὲν τ' ἀφήνει. — 6. M 4. Μέγα, 'Ελλ. Παραμ. ἀρ. 9 σ, 34-35 (ἐκ χφ. ΛΑ 1545, 431): ἡ γάτα κουμπάρα. — 7. N 10. Hallgarten, 151-152. — 8. Υ' 7. Παμπούκης 225 ἀρ. 148: τὸ χατσηλίκι τῆς γάτας. — 9. Υ' 13. 'Αρχ. Πόντου ΙΕ' ἀρ. 14 σ. 128. — 10. Φ 3. Λαογρ. 19, 232, 2. — 11. 'Αδ. τ. Βλαχογιάννη 'Ιστορ. 'Ανθολ. ια'-ιβ': μὴ γελαστήτε, γιατί τὰ μουστάκια ποῦ 'δα 'γὼ δὲ μοιάζανε χατζήδικα. — 12. Α 5. ΛΑ 2223, 104-105 ἀρ. 4. — 13. Η 1α. ΛΑ 1205, 27. — 14. I 7. ΛΑ 2268 σ. 1134. — 15. I 8. ΛΑ 1189, 7. — 16. I 13. ΛΑ 1346, 25. — 17. I 16 θ. ΛΑ 1222, 78-79. — 18. N 9. ΛΑ 2892, 13-14. — 19. Ο 8. ΛΑ 1261, 5. — 20. Ρ 2 ιδ' ΛΑ 1237, 11. — 21. Σ 18. ΛΑ 2343, 279. — 22. Φ 3. ΚΜΣ. Φάρασα σ. 5433-5436.

***113C.** 'Η ἄλεπού καὶ οἱ κόττες. Χαρίζει σταφύλια στὴν κόττα καὶ προσκαλεῖ καὶ τίς ἄλλες στὴ φωλιά της νὰ τίς φιλέψη. Στέκεται στὴν πόρτα καὶ τίς τρώει μία - μία.

1. I 7. ΛΑ 1185, 29-31: «ἡ ἄλεπού κ' οἱ κόττες».

115. 'Η πεινασμένη ἄλεπού' κάθεται καὶ περιμένει νὰ πέσουν τοῦ κριαριοῦ τ' ἀφτιά (τ' ἀρχίδια)· ἀπομένει νηστική. Bödker 1068.

1. I 9α, Πολίτου Παροιμ. Α' 463 ἀρ. 39. — 2. M 7. Λουκᾶτος σ. 23 ἀρ. 2. — 3. Ο, Πολίτου Παροιμ. Α' 463 ἀρ. 39. — 4. Ο 5γ. ΛΑ 1365 σ. 407. —

***115A.** Ἡ ἀλεπούδ περιμένει πότε θὰ φοφήση ἢ καμήλα, γιὰ νὰ τὴν φάη. Ἡ καμήλα: Ἐμεῖς οἱ καμήλες 40 χρόνια κρατάει τὸ ψυχομάχημά μας. Κ' ἢ ἀλεπούδ: Κ' ἔμεῖς δὲ βαριόμαστε ποτέ.

1. Υ 7. Παμπούκης 204 ἀρ. 135.

***115B.** «Ὁ λύκος ἀπὸ τὸν καημὸ τῶν βοδιῶν γλείφει τὸ ζυγόν». (Παροιμ).
1. Ο 5γ. ΛΑ 1365, 410: ὁ λύκος παραφυλάει τὴ νύχτα, γιὰ νὰ φάη τὰ βόδια ποὺ εἶδε τὴν ἡμέρα νὰ κάνουν ζευγάρι. Ἐπειδὴ δὲν τὰ βρίσκει, γλείφει τὸ ζυγόν.

***115C.** Ἡ ἀλεπούδ ζητάει γάλα ἀπὸ τὸν ἀσβὸ γιὰ τὰ παιδιὰ της. Ὁ ἀσβὸς ἀπορεῖ πῶς τοῦ ζητάει γάλα χωρὶς πρῶτα νὰ ἰδῆ ποιὸς εἶναι.

1. Υ. ΛΑ 1182 σ. 55.

***118A.** Τὸ φοβερὸ ζῶο. Τὸ τσακάλι πέφτει στὶς μπογιές. Τὸ βλέπουν τὰ λιοντάρια, τρομάζουν καὶ φεύγουν (ἢ τὸ παίρνουν γιὰ βασιλιά των). Αὐτὸ ἀκούοντας στὸ δάσος τᾶλλα τσακάλια νὰ οὐρλιῶνται, δὲν κρατιέται καὶ φανερώνεται. Πρβλ. Αἰσ. Halm 333: Ὀνος καὶ λεοντῆ. Perry 358. Hausr. 199.

1. U 1. Σάββας Ἰωαννίδης, Στατ. 264 = Ἀρχ. Πόντου 16, 70-71 ἀρ. 2.—
2. U ΛΑ 142, 80, 5: θέπεκας καὶ λιοντάρια.

***118B.** Γάιδαρος, πετεινὸς καὶ λιοντάρι.

Αὐτὸς ὁ αἰσώπειος, Halm 323. Hausr. 84, Perry 82. Wienert ET 174. ST 53.

1. I 1 ιε'. ΛΑ 1204, 61 (τὸ λιοντάρι τρομάζει ἀπὸ τὸ λάλημα τοῦ πετεινοῦ καὶ φεύγει. Ὁ γάιδαρος νομίζει πῶς αὐτὸν φοβήθηκε καὶ τὸ κυνηγᾷ. Τὸ λιοντάρι, μὴ ἀκούοντας πιά τὸν πετεινόν, γυρίζει καὶ τρώει τὸν γάιδαρο. Ὁ γάιδαρος πρὶν πεθάνῃ: χωρὶς νὰ ἔμαι πολεμιστῆς τί ἔθελα νὰ γυρεύω πολέμους;). — 2. P ΛΑ 1326, 59. — 3. Υ, ΛΑ 1239, 96. —

***118C.** Ὁ γάιδαρος στὸν πόλεμο τρομάζει τ' ἄλογα.

1. Ο 1ια'. ΛΑ 2032, 10: «τὰ δυὸ ἀδέρφια» (ἢ ἀρχὴ ὅπως *1561C): ὁ γάιδαρος πουλιέται στὸ βασιλιᾶ γιὰ καλύτερος ἀπὸ ἄλογο στὸν πόλεμο, ἂν τοῦ κρεμάσουν νεροκολοκύθα καὶ τσαντήλα μὲ στάχτη. Στὸν πόλεμο ὁ γ. ἀπὸ τὴν τρομάρα του γκαρίζει καὶ χτυπάει τὸ κολοκύθι. Ἡ στάχτη σκορπᾷ καὶ τ' ἄλογα τρομάζουν καὶ φεύγουν.

119A*. Γιατὶ ὁ κυνηγετικὸς σκύλος κυνηγᾷ τὸ λαγόν; Ὁ σκύλος ἐδάνεισε

τά παπούτσια του στο λαγό, για να τρέξει γρήγορα να φέρη νερό για τον βασιλιά (το λιοντάρι). Τα πήρε, αλλά δεν ξαναγύρισε. — Σάν συνέχεια: ο σκύλος έγκαλει το λαγό στο δικαστήριο και κατόπιν δίνει την καταδικαστική απόφαση για φύλαξη στη γάτα, όπως στον άρ. 200. Βλ. Μέγας V άρ. 13.

1. Η 3α. Πολίτου, Παραδ. Α' άρ. 1009: σκυλιά και λαγοί. —
2. Η. Λουκοπούλου Νεοελλ. Μυθολ. σ. 50 = Λουκάτος σ. 31 άρ. 13: 'Ο σκύλος κι ο λαγός. — 2α Λουκόπ. αὐτ. σ. 46 (ο σκύλος σκαρφαλώνει στην κληματαριά να φάη σταφύλια, ή γάτα του άρπάζει τις κάλτσες). — 3. Θ 1γ Βλάχου, Στ. Γρανίτσας σ. 59(+200). — 4. Ν 11. Μιχ. - Νουάρου ΛΣΚ σ. 254: Σκύλος και λαγός = Μέγας V άρ. 13. — 5. Ξ. Μαυρακάκης Α' (1939) σ. 15: Γιατί ο σκύλος κυνηγάει το λαγό. — 6. Ρ 2. Μέγας IV άρ. 4(+200).
7. Α 1. ΛΑ 1328, 67: 'Ο λαγός και ο σκύλος. — 8. Θ 1 ς'. ΛΑ 1254, 2: 'Ο σκύλος και ο λαγός. — 9-10, Ι 1 ΛΑ 1206 σ. 177 και 179 (+200): Σκύλος, γάτα, λαγός. — 11-13. Ι 1ε ΛΑ 1208 σ. 31. 55. 60 (+200). — 14. Ι 8 ις' ΛΑ 1232, 1: Το σκυλί, ο λαγός κ' ή αλουπού (ή άλ. βλέποντας το σκυλί να κυνηγάη το λαγό άγριεμένο το βάζει στα πόδια). — 15. Ι 13 ΛΑ 1351, 33: Το σκυλί και ο λαγός. — 16. Ι 16 θ ΛΑ 1223, 141(+200). — 17-19. Ξ 1 ΛΑ 1323, 1. 27. 35: Σκύλος και λαγός. ('Ο σκύλος βγάζει τα παπούτσια του για ν' άνεβή στην άχλαδιά' ο λαγός του παίρνει τα παπούτσια). — 20. Ξ 3β' ΛΑ 2832, 10: Γιατί ο σκύλος μάχεται τον λαγό (όμ.). — 21-22. Ξ 5α ΛΑ 1382, 7. 53. — 23. Ξ 5α ΛΑ 1383 σ. 9 (όμ.). — 24. Ξ 12γ ΛΑ 1338, 11: 'Ο σκύλος κι ο λαγός. — 25. Π 3 ΛΑ 3026, 107. — 26. Ρ 1ε ΛΑ 1174, 63. — 27. Ρ 1. ΛΑ 1176, 5-6. — 28-29. Ρ 22 ΛΑ 1183, 39. 41. (+200). — 30. Σ ΛΑ 1239, 17(+200).

119C*. 'Ο λύκος συντροφιά με την άλεπού πάνε για άλογα. 'Ο λύκος κάνει τρεις γύρους γύρω στ' άλογο και ρωτάει την άλεπού, αν κοκκίνησαν τα ματια του κι αν μπαινοβγαίνει ο κ. του, για να χυμήξει. Σάν χυμήξει, τρώει κλωτσιά από τ' άλογο. 'Η άλεπού: τώρα τα μάτια σου είναι κόκκινα και μπαινοβγαίν' ο κώλος σου. "Άλλως. 'Ο λύκος χυμάει και τρώγει τ' άλογο. Πάει κ' ή άλεπού να κάνη το ίδιο και την παθαίνει.

1. 'Αδ. τ. Αίνεια Παραμ. 1-3. 'Η άλεπού πάει να κάνη το ίδιο συντροφιά με τον σκαντζόχοιρο. Τρώει κλωτσιά από τ' άλογο. 'Ο σκαντζ.: τώρα πραγματικά τα μάτια σου κοκκίνησαν κι ο κ. βγάζει φλόγες. —
2. U 17. Ποντ. 'Εστία 1953, τεύχ. 2-3 σ. 1935-36: «'Ατώρα δί' και παίρ». 'Ο λύκος τρέχει γύρω στ' άλογο, ώσπου να κοκκινήσουν τα μάτια του. Ρωτάει το τσακάλι: τήρα ο κώλος μου δίνει και παίρνει; Χυμάει, τρώει το άλογο, δίνει και στο τσακάλι. Το τσακάλι με συντροφιά την άλεπού πάει να κάνη το ίδιο. Την παθαίνει κ' ή άλεπού τον κοροϊδεύει. —

3. Η 3β ΛΑ 977: ὁ λύκος, ἡ ἀλεπού καὶ τ' ἀλεπόπουλο (κοκκίνησαν τὰ μάτια μου; μπιζουβγαίν' οὐ κώλους μου;). — 4. Ξ 20ιγ'. ΛΑ 2979, 2-4: «Λιοντάρι καὶ ἀλεπού». Ἡ ἀλεπού πάει νὰ κάνη τὸ ἴδιο συντροφιά μὲ τὴ νυφίτσα. — 5. Τ 1 ια' ΛΑ 1446 Α, σ. 417: ἀλεπού, λύκος καὶ ἀλεπόπουλο. Τ' ἀλεπόπουλο: τώρα εἶναι τὰ μάτια σ' κόκκινα, πρῶτα σ' τό 'πα ψέματα. 6. Φ 3. ΚΜΣ, Φάρασα 5364-5368: ἀλεπού καὶ λέοντας (ἡ ἀρχὴ ὅπως 157). Σὰν ἔφαγε ἡ ἀλεπού τὴν κλωτσιὰ ἀπ' τὸ πουλάρι, οἱ φιλενάδες τῆς ἀποροῦν πῶς θέλησε νὰ κάνη δουλειὰ λιονταριοῦ.

122Α. Ὁ λύκος καὶ τὸ πρόβατο. Τὸ πρόβατο (Μάρθα) παρακαλεῖ τὸν λύκο νὰ τὸ ἀφήσῃ ὡς αὔριο, γιὰ νὰ βυζάξῃ τὸ ἀρνάκι του (ἢ γιὰ νὰ μεγαλώσῃ λίγο). Ὁ λύκος τὴν ἄλλη μέρα τὸ φωνάζει: ἔ Μάρθα! Τὸ πρόβατο: Ἐγὼ ἔμαθα, ἐσὺ μάθε! [Κ 550], πρβλ. Αἰσώπ. Halm 231: κύων καὶ λύκος, Perry 134. Hausr. 137. ΒΡ II 207.

1. U 3, Ἀστὴρ Πόντου 1, 90 ἀρ. 3 = Ἀρχ. Πόντου 16, 84 ἀρ. 3 = Ποντ. Φύλλα Α' (1936) τεῦχ. 7/8, 18. — 2. U 7, Παμπούκης 44 ἀρ. 20. — 3. Ρ 8α. ΛΑ 1241, 13-15 (+122C+122J+122N*+64).

122Β. Τὸ ποντίκι (ὁ σπουργίτης) πείθει τὴ γάτα νὰ νύψῃ τὸ πρόσωπό της, πρὶν τὸ φάῃ. Ξεφεύγει. [Κ 562].

1-2. I 1γ. ΛΑ 1202, 72. ΛΑ 1203, 147: ἀλεπού καὶ πέρδικα. — 3-4. I 1ζ, ΛΑ 1214, 44 καὶ 57. — 5. I 6α. ΛΑ 1196, 25. — 6-9. I 16 θ. ΛΑ 1221. 69-70. 82-83. 95-96. ΛΑ 1223, 159.

122C. Τὸ ἀρνὶ (ὁ γάιδαρος, τὸ γουρούνι) πείθει τὸ λύκο, πρὶν τὸ φάῃ, νὰ τοῦ τραγουδήσῃ. Οἱ σκύλοι παίρνουν εἶδησι. (Mot. K 561. 2). Βλ. αἰσ. Halm, 134, Perry 97, Hausr. 99, ἔριφος καὶ λύκος.

1. I (Κολοκοτρώνη μῦθος) Λαογρ. 21, 42 κέ.: ὁ λύκος καὶ τὸ ἀρνί. — 2. I 2α Λαογρ. 17, 143, 2 λύκος καὶ γουρούνι (+122N* +122Z+122J) 3. N 10 Hallgarten 211-214(+103). — 4. Ρ 12. «Ἐνωσις Κοζάνης», ἐφημ. 1952 ἀρ. φ. 90. — 5. Ρ 15 δ. Λαογρ. 6, 102-3 ἀρ. 3. σ. 102-103: τῆς σκρόφας τὰ τραγούδια = Λουκάτος 33 ἀρ. 16. — 6. Σ 21α. Λαογρ. 17, 143 ἀρ. 1(+122J). — 7. Υ 10. Ἀστὴρ Πόντου 1, 521 ἀρ. 22 (ὁ γάιδαρος πείθει τὸ λύκο νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φωνάξῃ μιὰ φορὰ ἀπὸ τὴ ράχη: οἱ χωρικοὶ ἀκοῦνε καὶ κυνηγοῦν τὸ λύκο, +122J) = Ἀρχ. Πόντου 27, 232-234 ἀρ. 7. — 8. U 11. Χρον. Πόντου Β' (1946) σ. 520(+122J) = Λουκάτος 11-12 ἀρ. 10β. 8-9. Α 1. ΛΑ 1328, 27 καὶ 71. — 10. Η 2. ΛΑ 1322, 21 (+122E+64). —

11. Θ 1δ'. ΛΑ 1254, 45-46. (+122J+122N*). — 12-13. Ι 1γ. ΛΑ 1202 173. ΛΑ 1203, 171.— 14. Ι 1ζ. ΛΑ 1214, 29.— 15. Ι 1ε'. ΛΑ 1204, 3.— 16. Ι 7β. ΛΦ 1239, 7-8. — 17. Ι 10η. ΛΑ 1201, 1-3. — 18. Ι 11α ΛΑ 1328, 69. — 19. Ι 14α. ΛΑ 1283, 43. — 20. Κ 4. ΛΑ 1217, 37. — 21-22. Π 1γ ΛΑ 1270, 7 και 19. — 23. Ρ ΛΑ 2761, 282-284 (+122N*+122J+122Z). — 24-26. Ρ 1. ΛΑ 1177, 37 και 149. ΛΑ 1174, 25: τῆς σκρόφας τὰ τραγούδια.—27. Ρ 2β. ΛΑ 1179, 67(+*62B+122J).—28. Ρ 2γ. ΛΑ 1236, 29.— Ρ 2δ ΛΑ 1237, 5. — 30. Ρ 8 α. ΛΑ 1241, 13-15 (+122A+122J+122N*+64).— 31. Ρ 8β. ΛΑ 1384, 5(+122N*).—32. Ρ 11ι ΛΑ 1182. 129(+122N+122J). — 33. Τ 5α ΛΑ 1173, 29-31. — 34. Σ 19. ΛΑ 147, 10.

122D. Ὁ κότσυφας τάζει στὴν ἀλεπού νὰ τῆς φέρῃ καλάθια μὲ φαγιά. Ξεφεύγει. — Τὸ ἴδιο: ὁ ποντικὸς τάζει μυτζήθρα στὴ γάτα.

1. Ψ 1 Ἐπιφανίου - Πετράκη Γ' 212-217. — 2. Ι 18ε ΛΑ 1225, 13-14. —

122E. Ἡ προβατίνα ξεγελάει τὸ λύκο: νὰ πάῃ νὰ φάῃ πρῶτα τὰ παχιὰ ἀρνιά. Χυμοῦν οἱ σκύλοι ἀπ' τὸ μαντρί.

1. Η 2. ΛΑ 1322, 21-22(+122C+64).

122F. «Περίμενε ὥσπου νὰ παχύνω ἀρκετά». Αἰσ. Halm 231, Hausr. 137, Perry 134: κύων καὶ λύκος. Πρβλ. Eberh - Bor. Anlage 4 σελ. 414.

1. ΛΑ 2γ Taibbi - Car. σ. 265 ἀρ. 43: «τὸ χοιρίδι, τὸ κρεάρι, τὸ γάιδαρο τσι' ὁ λύκοσε». Ζητοῦν προθεσμία ἀπὸ τὸ λύκο γιὰ νὰ παχύνουν. Μὲ τὴ συμβουλή τοῦ γαϊδάρου τὸ γουρούνι τοῦ ζητάει νὰ τοῦ φάῃ πρῶτα τὴ γλῶσσα: τὸν γραπώνει, ὁ γάιδαρος τὸν καβαλλάει, τὸ κριάρι τὸν σκοτώνει μὲ κεφαλιές.

122J. Ὁ γάιδαρος παρακαλεῖ τὸ λύκο, πρὶν τὸν φάῃ, νὰ τοῦ βγάλῃ ἀπὸ τὸ πόδι τὸ ἀγκάθι (τὸ καρφί) ἢ νὰ τοῦ διαβάσῃ τὴ γραφὴ πὺρ ἔχει στὸ πεινὸ τοῦ πόδι (ὅπως στὸν Τ. 47E): μιὰ κλωτσιὰ στὰ δόντια τοῦ λύκου. [Mot K 551. 18. 566. J 1608]. Πρβλ. Αἰσ. Halm 334 β. Hausrath 198. Perry 187. Wienert ET 115, ST. 244. Wagner, Carmina graeca medii aevi 1873 σ. 112 καὶ 124. Βλ. BP 2, 77, Ν. Γ. Πολίτην, ΛΣ τ. 1, 186-195, Λαογρ. 6(1918)646, Μέγαν, Λαογρ. 17(1957)140-145, Μέγαν Ι ἀρ. 3, ΙΙΙ σ. 309 ἀρ. 3, V 212 ἀρ. 9, ὅπου βιβλιογραφία. Eberh - Bor. ἀρ. 11 V, Anlage C σ. 414. ἀρ. 4. —

1. Ι 2α. Λαογρ. 17, 143, 2(στὸ πέταλο τῆς φοράδας εἶναι γραμμένο πόσο πουλάει τὸ πουλάρι τῆς) (+122C+122Z+122N*).

2. I 10. Λαογρ. 6, 643 (τὸ ἀμάρτημα τοῦ γαϊδάρου: «ἔφαγε μαρουλόφυλλο δίχως ξίδι». — 3-4. I 11. Χριστοδουλόπουλος σ. 69 (ἀγκάθι στὸ πισινὸ πόδι), αὐτ. σ. 73 (ἡ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ). — 5. T 2. Argenti - Rose, *The folklore of Chios* τ. 1, σ. 582, ἀρ. 54, Ὁ γάδαρος, ὁ λύκος καὶ ἡ ἄλεπού. Ὁ γάδαρος παρακαλεῖ νὰ τοῦ βγάλουν τὸ ἀσημένιο παπούτσι ποὺ ἔχει στὸ πισινὸ του πόδι. Τρώει ὁ λύκος τὴν κλωτσιά, ἡ ἄλεπού ρίχνεται στὴ θάλασσα. — 6. K 5. Λουκᾶτος 9-10 ἀρ. 10α. Λύκος καὶ ἄλεπού: Δίχως λάδι, δίχως ξίδι / καὶ πῶς δὲν ἐπνιγήκαμε σὲ τοῦτο τὸ ταξίδι! Ὁ γάδαρος: Ἄπουκάτω ἀφ' τὴν πατοῦσα / ἔχω μιὰν ἀγιογραφοῦσα / κι ὅποιος θὲ νὰ μὲ χαλάσῃ, / πρῶτα νὰ τὴνε διαβάσῃ. — 7. Λ 4β. Hahn 2, 104 ἀρ. 92: λύκος, ἄλεπού καὶ γάδαρος. — 8. M 4α. Ζευγώλη Παροιμ. 297 κέ. — 9. Σ 21α Λαογρ. 17, 143, 1 (ἐκ χφ. ΛΑ 1184, 34(+122C). — 10. U 10. Ἀστὴρ τοῦ Πόντου 1, 521 ἀρ. 22: Ὁ λύκος (ὁ γάδαρος πείθει τὸν λύκο νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ φωνάξῃ μιὰ φορὰ ἀπὸ τὴ ράχη: οἱ χωριανοὶ ἀκοῦνε καὶ κυνηγοῦν τὸν λύκο (AaTh 122C [K 561. 1]): τὸ μουλᾶρι: νὰ τοῦ βγάλῃ τὰ πέταλα ἀπὸ τὰ πισινὰ πόδια· τὸ ἄλογο: νὰ παραβγοῦν στὸ τρέξιμο· ξεφεύγει). — 11. U 11 Χρονικά τοῦ Πόντου, ἔτ. Β' 1946) τεύχη 21-22 σ. 520: Τὰ τρία ἀρκατάσ'α (λύκος, ἄλεπού καὶ γάδαρος: ταξιδεύοντας στὴ θάλασσα ἐπέινασαν· συμφωνοῦν νὰ φᾶνε ὅποιον εἶναι μικρότερος στὰ χρόνια (πρβλ. ATh 80A*) Ὁ λύκος: Ἐγὼ ἀσ' σὸν κατακλυσμὸν ἐγλύτωσα... Ἡ ἄλεπού: Ἐγὼ σὰν ἐγεννέθα, σὸν κόσμον ψ'ἡ 'κ' ἔτον. Ὁ γάδαρος: Ἡ μάνα μ' ὅταν ἐγεννέθα, ἔγραψεν τὴν χρονίαν ἀδὰ σ' ὀπίσ' σὸ ποδάρι μ' ἀφκά. Ἐλᾶτε δεβάστ' ἀτὸ καὶ τερέστε πόσα εἶναι τὰ χρόνια μ'. Ὁ λύκος: Ἀρκατάσ', ἀδαπάν τιδὲν 'κὶ φαίν'ταν. — Ἐπορπάτεσα πολλά, εἶπεν ὁ γάδαρον, καὶ ἐσιλεύταν ὀλίγον τὰ γράμματα. Λεῖξον ἀτα ὀλίγον καὶ θὰ φαίν'ταν καλύτερα. Ὁ λύκον ἐξέγεκεν τὸ γλωσσόπον ἀτ' καὶ λείχ' τὸ νύχ'. Ὁ γάδαρον ντὸ ἐράευσεν εὔρεν. Ἐδῶκεν ἀτον ἕναν λάχταν καὶ ἐρροῦξεν ἀτον σὴν θάλασσαν.
12. Φ 3α Λαογρ. 19, 240-244 ἀρ. 8: Τὸ μουλᾶρι, ὁ λύκος κ' ἡ ἄλεπού. Ὅποιος εἶναι μεγαλύτερος στὰ χρόνια θὰ φάῃ τοὺς ἄλλους. Ὁ λύκος: εἶμαι ἀπ' τοῦ παπποῦ μου τίς μέρες. Ἡ ἄλεπού: ἐγὼ ξέρω καὶ τοῦ παπποῦ μου τὸν παπποῦ (βλ. AT 80A*). Τὸ μουλᾶρι: στῶν πισινῶν ποδαριῶν μου τὰ πέταλα ἔγραψεν ὁ πατέρας μου τὸ χρόνο ποὺ γεννήθηκα... .
13. X 2. Μέγα, Ἑλλ. Παραμ. I 18-20 ἀρ. 3 (ἐκ χ/φου ΛΑ 189 σ. 257). — 14. X 2α (Τσακωνικὴ ἐκ Προποντίδος) Λαογρ. 17, 108-110. — 15. Ω. Κυπρ. Χρονικά 4, 271. — 16. Ω 3α Κληρίδης, Κυπρ. Σπουδαί II' λβ'-λδ, 15: «ἡ ἄλουπού τζ' ὁ πετεινὸς χατζῆς σὰν τελικὸ ἐπέισ. στὸ 20D*. — 17. Ω 4α. Κυπρ. Γράμμ. 6(1942) ἀρ. φ. 79/80 σ. 157 ἀρ. 1α(ὁμ.). — 19. Ω 7γ. Κυπρ. Γράμμ. 10(1946) 262-266. — 20. AA 2γ Taibbi - Car. 74-76: Ἡ γαδάρα, τὸ χοιρίδι τσι' ὁ λύκος (+47B).
21. A 1. ΛΑ 1189, 21-22: γάδαρος καὶ λύκος (νὰ τοῦ βγάλῃ τὸ ἀγκάθι

ἀπ' τὸ πόδι τάχα γιὰ νὰ μὴ τοῦ φάη τὰ σωθικά . . . Ὁ λύκος: καλὰ νὰ πάθω! Τί δουλειὰ εἶχα ἐγὼ νὰ καταπιαστῶ μὲ τὴν γιαιτρική, ἀφοῦ ἡ τέχνη μου εἶναι χασάπης. — 22-23. Α 2. ΛΑ 1324, 27 καὶ 31 (ἡ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ κάτω ἀπ' τὸ πέταλο τῆς φοράδας). — 24-25. Β 1γ ΛΑ 1273, 13 καὶ 187. — 26-27. Γ 2 ΛΑ 1272, 7 καὶ 21. — 28. Ζ 28 ΛΑ 1256, 30. — 29-35. Η 1α. ΛΑ 1174, 59. ΛΑ 1205, 12. 13 (ἡ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ) 24. 38-40 (κάτω ἀπὸ τὴν πατουῖσα / ἔχω τὴν ἀγιογραφοῦσα / κι ὅποιος μοῦ τηνε διαβάση / τί καλὰ πού θὰ περάση! — ΛΑ 1205, 48. 60-61. — 36. Η 1δ. ΛΑ 1209, 63-65(+15+5) (ἡ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ στὸ πέταλο). — 37-39. Η 2β. ΛΑ 1216, 25 (ἡ τιμὴ τοῦ πουλαριοῦ), 51-52: λύκος, ἀλεπού καὶ γάιδαρος (+122N*+64), 77-78.—40-41. Η 3γ. ΛΑ 1209, 55-56. 57-59.—42-45. Θ 1 ια', ιε', ΛΑ 1254, 17. 33. 45. ΛΑ 1255, 1-2. — 46. Ι 1. ΛΑ 1199, 13: γάιδαρος καὶ λύκος. — 47. Ι 1. ΛΑ 1199, 13 (ὄμ.). — 48-51. Ι 1γ. ΛΑ 1202, 124: λύκος, φοράδα καὶ φοραδάκι (ἡ τιμὴ στὸ πέταλο). — ΛΑ 1203, 163: γάιδαρος καὶ λύκος, 171 (ὄμ.). — 52-54. Ι 1ε. ΛΑ 1207, 27. 73. — ΛΑ 1206, 165. — 55-56. Ι 1ζ. ΛΑ 1214, 48-50. 53.—57-60. Ι 1 ιε'. ΛΑ 1204, 64. 81. 129-131. 137-138.—61-62. Ι 6α. ΛΑ 1173, 41, 51.—63. Ι 7. ΛΑ 2268, 1163-64: ὁ παπαῶς, ὁ λύκος καὶ ἡ ἀλεπού (+154+47E). — 64. Ι 8 ΛΑ 1190, 1: ὁ λύκος καὶ τ' ἄλλογο. — 65-66. Ι 8α. ΛΑ 1192, 46. ΛΑ 1193, 107. — 67-68. Ι 8β. ΛΑ 1186, 2. — 1190, 32-35. — 69-72. Ι 8δ ΛΑ 1194, 1. 41-43 (+*1A+41**+214B), σ. 47-50 (+123+2B) σ. 87. — 73-75. Ι 8 ιγ', ΛΑ 1195, 3. 11. 23. 69. — 77. Ι 8 ις'. ΛΑ 1233, 6. — 78. Ι 9. ΛΑ 1198, 19. — 79-81. Ι 9. ς' ΛΑ 1198, 63. — ΛΑ 1200, 19. 29. — 82-89. Ι 10 ΛΑ 1339, 9-11. 23-25. 25-29. 51-53. 87-89. 151-153. 153-155. 201-203.—90-95. Ι 10. ΛΑ 1340, 13. 27. 29. — ΛΑ 1350, 20. 1352, 39. 1353, 29. — 96-97. Ι 13. ΛΑ 1347, 19. — 1349, 39-40. — 98-101. Ι 14α. ΛΑ 1280, 197. 203. 329. ΛΑ 1283, 331-333. — 102-113. Ι 15γ. ΛΑ 1229, 11. 17. 19. 21. 43. — ΛΑ 1230, σ. 1. 5. 9. 19. 21. 35. — 114. Ι 16ζ. ΛΑ 1174, 45.—115-121. Ι 16 θ. ΛΑ 1220, 42. ΛΑ 1221, 9-10. 42. 60. ΛΑ 1222, 25-27. 127-129. 157-159.—122-125. Ι 16 θ. ΛΑ 1223, 117. 125. 163-165. 177-179.—126. Ι 16 ια'. ΛΑ 1226, 9.—127-134. Ι 16 ιβ', ΛΑ 1227, 5. 57. 61. 105-107. 113. 121. 145. 159. — 135-136. Ι 17. ΛΑ 1224, 29. ΛΦ 1238, 8-9. — 137. Ι 20α. ΛΑ 1279, 5-8. — 138. Κ 3ζ'. ΛΑ 2276, 445. — 139. Κ 4. ΛΑ 1217, 25. — 140-150. Κ 5β. ΛΑ 1210, 27. 43. 179. 199. ΛΑ 1211, 1. 3. 5. 41. 79. — ΛΑ 1218, 7. 71. — 151-155. Κ 6. ΛΑ 1213, 71. 77. 89. 135. 173-175. — 156. Λ, ΛΑ 1083, 102: Συναξάριον τοῦ τιμημένου γαιδάρου. — 157-158. Λ 1, ΛΑ 1172, 15. 41. — 159. Λ 8. ΙΑ 758, 285-287. — 159. Μ 6α, ΛΑ 1684 Β', 37 (+20D*+15+9B+2B) 160. Ξ 3α ΛΑ 1173, 21-23. — 161-163. Ξ 5α ΛΑ 1382, 19. ΛΑ 1383, 21. 33. — 164. Ξ 7δ. ΛΑ 2845, 106-108. — 165. Ξ 10δ. ΛΑ 1162 Α, 101. —

166. Ξ 11γ ΛΑ 2824, 63.— 167. Ξ 190, ΛΑ 1105, 57-60 (+20D*). —
 168. Ξ 17 ΛΑ 1291, 154-156 (+20D*). — 168α. Ξ 19 ΛΑ 1162 Γ' 115-
 117. — 169. Ο 1 ΛΑ 1291, 164.— 170-171. Ο 4 ΛΑ 1239, 43. ΛΑ 1257,
 1-3. — 172. Ο 5 ΛΑ 53, 278 ἀρ. 25. — 173. Ο 5 γ ΛΑ 1365, 409. —
 174. Ο 11β ΛΑ 1176, 91(αίτια τῆς πείνας τῶν ζώων τὰ κρίματά τους. "Ο-
 ποιος ἀμάρτησε περισσότερο θὰ πληρώσῃ μὲ τὴ ζωὴ του. Ἀνακριτῆς τὸ
 λιοντάρι. . .). — 175. Π 3ιζ' ΛΑ 1270, 5. — 176. Π 3ε' ΛΑ 2301, 33.—
 177. Ρ ΛΑ 1545, 423. — 178. Ρ ΛΑ 2761, 282-284 (+122N* +122Z+
 122C). — 179-190. Ρ 1 ΛΑ 1174, 126-129. 130. 171-173. 256. 260. ΛΑ
 1175, 1. 147-149. 228. ΛΑ 1176. 25. 1178, 59-61. 63. ΛΑ 1183, 29-30. —
 191-193. Ρ 2ιβ' ΛΑ 1179, 29α. 35. 67 (+122C+*62B). 194-196. Ρ
 2ιγ' ΛΑ 1235, 33. 1236, 15. 23.— 197-200. Ρ 3α ΛΑ 1175, 15. 25-27.
 ΛΑ 1233, 5-6. 15-17. —
 201. Ρ 8α ΛΑ 1241, 13-15 (+122C+122F+122N*+64). — 202. Ρ 8β
 ΛΑ 1384, 13. — 203. Ρ 10 ΛΑ 1245, 9-10. — 204-209. Ρ 11α ΛΑ 1182,
 1. 13. 25. 73. 95 (+207A). ΛΑ 1202, 137-139.— 210-211. Ρ 11ι ΛΑ 1182,
 129 (+122C). — 212. Ρ 12β ΛΑ 1174, 55.. — 213-214. Ρ 22 ΛΑ 1183,
 73. 79.— 215. Ρ 25ε ΛΑ 1248, 47.— 216. Σ 5 ΛΑ 1326, 49-51.— 217-219.
 Σ 18 ΛΑ 1251, 3. 19. 23. — 220-222. Σ 30 ΛΑ 1285, 9-10. 11. ΛΑ 1317,
 7. — 223-224. Τ 1 ΛΑ 1289, 112 (+20D*). — ΛΑ 2891, 381. — 225. Τ
 2ια' ΛΑ 1446, 394. — 226. Τ 3 ΛΦ 632, 1-4: λύκος, ἀλεπού, γάιδαρος :
 συμφωνία, ὅπως ἀνωτ. ἀρ. 10 καὶ 11. Ὁ λύκος: βρισκόμουνα στὴν κιβωτὸ
 τοῦ Νῶε. Ἡ ἀλεπού: δὲν ὑπῆρχε ψυχὴ στὸν κόσμο. Ὁ γάιδαρος: ἡ χρονο-
 λογία ποὺ γεννήθηκα στὸ πισινό μου πόδι· γλεῖψε μὲ τὴ γλῶσσα σου λίγο
 καὶ θὰ φανῆ.— 227. Υ. ΛΑ 1239, 55: λύκος καὶ ἄλογο. — 228. Φ 3. ΚΜΣ,
 Φάρασα σ. 5421-26: λύκος, ἀλεπού καὶ μουλάρι. Ἀποφασίζουν νὰ φᾶνε ὅποιον
 πρὶν ἀπὸ 100-200 χρόνια δὲν γνωρίζει τί γινόταν — τὰ χρόνια τοῦ μουλα-
 ριοῦ κάτω ἀπ' τὸ πέταλό του. — 229. Ψ 10α ΛΑ 2196, 91-93: τοῦ τζανα-
 βάριν, ἡ ἀλαπού κ' ἡ γάραδους. — 230. Ω 2. ΛΦ 335, 1-4: ὁ πετεινὸς ὁ
 γούμενος (+20D*). — 231. Ω 3α ΛΦ 1841, 1-2 (+20D*). — 232. Ω 5α
 ΛΦ 1800, 1. — 233. Ω 16, ιζ' ΚΕΕΚ 37, 179, 2. — 234. ΒΒ ΛΑ 1246,
 7-8: τὰ χρόνια τοῦ ἀλόγου γραμμένα ἀπ' τὸν πατέρα του στὸ πέταλο (+*30A
 +*30A). — 235. ΒΒ. ΛΑ 1246, 9 (ὁμ.)

22 Ζ. *Αλλά τεχνάσματα γιὰ νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὸ λύκο (τὴν ἀλεπού).

1. Ι 12α ΛΦ 1484: Λαγὸς καὶ ἀλεπού. Ὁ λαγὸς ζητάει ἀπὸ τὴν ἀλεπού
 νὰ τὸν ρίξῃ στὰ βάρια, πρὶν τὸν φάῃ. Ξεφεύγει.
 2-3. Χ 2α ΛΑ 1274, 5 καὶ 10: Κουνάβι καὶ λύκος. Τὸ κουνάβι ζητάει ν'
 ἀνέβῃ στὸ δέντρο, γιὰ νὰ πῆ στὸ λύκο, γιατί εἶναι χαρούμενο. Ξεφεύγει.

4. P ΛΑ 2761, 282-284(+122N*+122J): τὸ βόδι ζητάει ἀπὸ τὸ λύκο νὰ παλέψουν προτοῦ τὸ φάη. Μὲ τὸ μούγγρισμά του καταφθάνουν τ' ἄλλα βόδια καὶ τρομάζουν τὸ λύκο.

5. I 1 ιε' Λαογρ. 17, 143, 2: ἡ προβατίνα ζητάει ἀπὸ τὸ λύκο ν' ἀνοίξη τὸ στόμα του κι αὐτὴ θὰ πάη πολὺ μακριὰ καὶ θὰ ρθῆ μὲ φόρα νὰ τὴν καταπιῆ. Ὁ λύκος περίμενε μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα (+122N*+122C+122J). —

122N*. Ὁ γάιδαρος πείθει τὸν λύκο ν' ἀνεβῆ στὴ ράχη του, γιὰ νὰ τὸν πάη στὸ χωριό, ὅπου οἱ χωριανοὶ τὸν θέλουν γιὰ δῆμαρχο. Τὸν κυνηγοῦν μὲ τὰ ξύλα.

I. I. Λελέκου Ἐπιδόρπιον Α' 23.—2. I 1 ιε' Λαογρ. 17, 143 ἀρ. 2 (+122C+122Z+122J). — 3. O 1β. Hahn 2, 105 ἀρ. 93. — 4. P 15γ Λαογρ. 6, 102, 1.— 5. ΛΑ 2 γ. Taibbi - Car. 74-76 ἀρ. 13 (ἡ γαϊδάρα πάει τὸ λύκο γιὰ σύνδικο στὸ χωριό) (+47B). — 6-7. H 2β ΛΑ 1216, 51 (+122J+64). 137.— 8. Θ 1 ιδ' ΛΑ 1254, 45 (+122J, +122C). — 9-11. I 1 ΛΑ 1206, 47 (+123+*44A). — 1207, 91. — 1203, 197. — 12. I, 7 ΛΑ 2268, 1128. — 13. I 7, ε ΛΑ 1195, 21. — 14. I 8 ιγ' ΛΑ 1195, 1-2. — 15. I 10 ΛΑ 1353, 41. — 16. I 16 θ ΛΑ 1222, 109-111. — 17. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 203.— 18. K 5 β ΛΑ 1328, 5. — 19. Π 2α ΛΦ 143, 5-6.— 20. Π 3 ι ΛΦ. 1140, 1-2 (ὁ γάιδαρος συνιστᾷ στὸ λύκο νὰ μὴ φοβηθῆ ἀπὸ τὶς τουφεκιές, γιὰτὶ θὰ εἶναι γιὰ τὴν ὑποδοχὴ του, (+64). — 21-22. P ΛΑ 454, 132 (+1+2).— ΛΑ 2761, 282-284 (+122J+122Z+122C). — 23. P 3α ΛΑ 1233, 5 (+122J). — 24. P 8 α ΛΑ 1241, 13-15 (+122C,+122F+122J+64). — 25. P 8 β ΛΑ 1384, 5 (+122C). — 26. P 25 ε ΛΑ 1248, 43.— 27. P 28 ζ ΛΑ 2895, 121-123. — 28. BB. ΛΑ 1246, 5. —

123, 1. Ὁ λύκος καὶ τ' ἀρνάκι.

(α) Ἡ ἀλεπού (ἢ (β) μιὰ γριά) ἔχει ἓνα ἀρνάκι καὶ τὸ τρέφει σὰν παιδί της. Τὸ συμβουλεύει νὰ μὴν ἀνοίξη τὴν πόρτα, ἂν δὲν ἀκούσῃ τὴ φωνὴ της καὶ δὲν ἴδῃ στὴν τρῦπα τὸ πόδι της [Mot. J 144]. (2) Στὴν ἀπουσία τῆς μάννας ἔρχεται ὁ λύκος, ἀλλάζει τὴ φωνὴ του [K 1832], ἀσπρίζει τὸ πόδι του στοῦ μωλωνᾶ [K 1839. 1], ξεγελάει, τὸ ἀρνάκι καὶ τὸ τρώγει [K 311. 3]. (3) Ἡ ἀλεπού (ἢ ἡ γριά) βρίσκει τὸ λύκο νὰ κοιμᾶται, τοῦ σκίζει τὴν κοιλιὰ μὲ τὸ ψαλίδι καὶ τ' ἀρνάκι βγαίνει ζωντανὸ [F 913].

Πρλ.: τιμωρία τοῦ λύκου, ὅπως στοὺς T. 2B ἢ *30A ἢ γέμισμα τῆς κοιλιᾶς τοῦ λύκου μὲ πέτρες. Ἐνίοτε ὁ λύκος κρυμμένος κάτω ἀπ' τὸ κρεβάτι τσιμπάει τὴ γριά μὲ τὸ βελόνι· αὐτὴ τὸν καταφέρνει νὰ παίξουν τὸ σάκκου - σάκκου· τὸν χώνει στὸ τσουβάλι καὶ τὸν σκοτώνει.

Βλ. Ν. Πολίτην ἐν ΔΙΕ 1, 282 καὶ Λαογρ. 5, 459-468 καὶ Μέγαν IV 83 ἀρ. 10. — BP 1, 37. Eberh. - Bor. T. 8.

1. A 3. Κῆρυξ τ. Αἰγίνης, 3, 1949, ἀρ. φ. 31 σ. 109: 1α, 2, 3 (+1+2B). — 2-3. I 17. ΔΙΕ 1, 278 (= Λαογρ. 5, 459): 1α, 2, 3 (+1+2B). — αὐτ. 1, 281 ὁμ. (+41+*30A). — 4-5. K 5. Λαογρ. 4, 301: ἡ ἀλεπού κλέβει ἀπὸ μιὰ στάνη ἓνα ἀρνάκι· γίνεται σύντροφος μὲ τὸ λύκο, ἀλλὰ βγάζει ἔξω ἀπὸ τὴ συντροφιά τὸ ἀρνάκι. Στὴν ἀπουσία τῆς ὀ λύκος τρώει τ' ἀρνάκι, γεμίζει τὸ τομάρι του μὲ ἄχυρα καὶ τὸ στήνει ὀρθιο σὲ μιὰ μεριά τῆς φωλιάς. Ἡ ἀλεπού κάνει τὴν κουτὴ, μαζεύει χορταράκι καὶ τὸ βάζει ἐμπρὸς στ' ἀρνί, γιὰ νὰ φάη τάχατες. Κλέβει ψάρια ἀπὸ ψαράδες καὶ ξεγελάει τὸ λύκο, ὅπως 2B. — 5. Λουκάτος, σ. 12 ἀρ. 11 (1α. 2). Ὁ λύκος γεμίζει τὸ τομάρι τοῦ ἀρνιοῦ μὲ ἀέρα, γιὰ νὰ μὴ τὸ καταλάβῃ ἡ ἀλεπού. Αὐτὴ ἐκδικεῖται, ὅπως στὸν ἀρ. 2B. — 6. Σ 2. Θρακικά, 17, 111 ἀρ. 45 (1α. 2. 3+2B). — 7. Σ 8 α. Ἀρχ. Θρ. Θησ. 13, 191-192 (1β. 2, 3δ). — 8. Σ 10. Λαογρ. 5, 450-452: «Τ' ἀρνίτσι μπίτσι» (1β. 2. 3δ) = Ταρσοῦλη, Τὰ πρῶτα παραμῦθια 1-9. — 9. Σ 26, β. Θρακικά, 17, 109-111 ἀρ. 45: «τὸ ἀρνάκι μπιτσινάκι» (1β. 2). — 10. U1. Ἀστὴρ Πόντου 1, 186 ἀρ. 11 = Λαογρ. 5, 460 = Ἀρχ. Πόντου 16, 88-91 ἀρ. 8: «Ἀλεπὸν καὶ ἀρνόπον». Ἀντὶ λύκου ἀρκούδα· ἀσπρίζει τὴν οὐρά τῆς στὸ μύλο καὶ ξεγελάει τ' ἀρνάκι. Ἀφοῦ τὸ ἔφαγε, ξαπλώθηκε καὶ κοιμήθηκε· ἡ ἀλεπού τὸν ζεματίζει μὲ ζεστὸ νερό (1α. 2). — 11. X 4. Μέγας, IV (Begegnung) ἀρ. 10(+2B) (ἐκ χφ. ΛΑ 1181 σ. 165) 12. Ψ 7. Μικρασ. Χρον. Δ' 252-4 (1β. 2. Ἡ ἀλεπού σὰν βοηθὸς τῆς γριᾶς τιμωρεῖ τὸν λύκο, +2B). — 13. Ἀδ. τ. Αἰνεῖα Παραμ. 1-4 (+1+41). — 14. Ἀδ. τ. RTP, 1893, τ. 8 σ. 30-1 = Λαογρ. 5, 460 (1α. 2. 3 (+41). — 14α-15. A 1. ΛΑ 1189, 20: «ἡ γριὰ καὶ ὁ λύκος» (1 β. 2: ὁ λύκος φοβερίζει τὸ διάβολο πὼς θὰ τοῦ πάρῃ τὸ γάιδαρο, ἂν δὲν τοῦ λεπτύνῃ τὴ φωνή. 3δ.) — 16. Γ 2. ΛΑ 1272, 19(1β. 2. 3δ.). — 17-18. I 1 ΛΑ 1206, 35-36 (1β. 2. 3δ). — ΛΑ 1208, 49-50(1β. 2. 3δ.). — 19. I 1γ ΛΑ 1203, 91 (+1+2B+*30+41**). — 20. I 1ε ΛΑ 1208, 49 (1β. 2. 3δ). — 21. I 2α ΛΑ 1204, 39 - 40 (1α. 2. 3. [+1+2B]). — 22. I 8β ΛΑ 1190, 17-19. — 23. I 8δ. ΛΑ 1194, 47-50 (1α. 2. +*1A+41**+1+2B). — 24. I 8ζ ΛΦ 381, 3-4. — 25. I 8 ιγ' ΛΑ 1195, 19 (1α. 2, +41). — 26. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 127 (+1+2B). — 27. I 17 ΛΦ 1180, 1-3 (1α. 2. 3+41+3+4+*30A). — 28. I 18 ΛΑ 2328, σ. 23-25 (1α. 2. 3α+41**, +3+4). — 29. I 18 ε ΛΑ 1225, 25 (1α. 2, 3α+2B). — 30. I 18ε ΛΑ 1225, σ. 33 (1α. 2. 3α. +1+2B+41+3+4). — 31. I 20α ΛΑ 1279, 13-16 (1α. 2. 3α) +*30A). — 32. I 21 δ ΛΦ 332 3-4 (1. 2. 3α+41). — 33. K 4 ΛΑ 1217, 19 (1α. 2. 3β). — 34. K 5 ΛΦ 1205, 17-19 (ὅπως 2B). — 35. K 5 ΛΑ 1218, 27 (ὅπως 2B). — 36. K 5 ΛΑ 1218, 69-70 (ὅπως *30A). — 37. K 5 β ΛΑ 1210, 143 (ένωμ. μὲ 2B). — 38. K 5 β ΛΑ 1211, 13. — 39. ΛΑ 1211, 23-24. — 40. K 5 β

ΛΑ 1210, 139-141 (1α. 2. 3α +1+41**+*30A). — 40. Κ 5 β ΛΑ 1210, 203-7 (+15+2B+123). — 41. Κ 6 ΛΑ 1213. 87 (+1+41**+41). — 42. Λ 1 ΛΑ 1172 (1α. 2. 3α: 2B). — 43. Λ 3α ΛΑ 1543, 73-76 (1α. 2. 3α: +1+41**+2B). — 44. Λ 3β ΛΦ 816, σ. 11 (1α. 2). — 45. Λ 4δ ΛΦ 1083, 4. (1β. 2. 3α: +*30A). — 46. Ο 1ε ΛΑ 1183 (1β. 2). — 47. Ο 8α ΛΦ 1546, 13-17 (1α. 2. 3α: +1+2B). — 48-50. Ρ 1 ΛΑ 1175 (1α. 2. 3α: +1+2B). ΛΑ 1177, 43 (όμ.). ΛΑ 1178, 5 (όμ.). — 51. Ρ 2 ΛΑ 235, 54 (1α. 2. 3α: +1+2B). — 52-55. Ρ 2 ιγ ΛΑ 1235, 9-12 (1α. 2. 3α: 2B), σ. 51 (όμ.), σ. 47-50 (1α. 2. 3α: +15+1+2B). — ΛΑ 1236, 11 (1α. 2). — 56-57. Ρ 10 ΛΑ 1245, 13-14 (1α. 2. 3α: +1+2B), 21-22 (1α. 2. 3β). — 58. Ρ 21 θ ΛΑ 2897, 9-10 (1α. 2. 3α: +2B). — 59-60. Ρ 25 γ ΛΑ 1247, 43-45 (1α. 2. 3α. +1+2B). ΛΑ 1248, 62(1β. 2). — 61. Ρ 25 δ ΛΑ 1248, 29 (όμ. +1+2B). — 62. Ρ 26 ΛΑ 1248, 15-16 (1α. 2. 3α: +1+2B). — 63. Σ 1 ΛΦ 228, 2-3 (1β. 2). — 64-65. Σ 2 ΛΑ 176, 36 (1β. 2. 3δ). — ΛΑ 25, 246 (1β. 2. 3α: +*30A). — 66. Σ 21α ΛΑ 1184, 15-17 (1β. 2. 3α: +41**+2B). — 67. Σ 23 ΛΑ 1250, 1-2(1α. 2. 3α: +5+1+*30A). — 68. Τ 1 ΛΑ 1289, 96-97 (1α. 2. 3α: +1+41**+2B). — 69-71. Χ 4 ΛΦ 57, 1-2 (1β. 2. 3α: +2B). ΛΦ 1607, 1-4 (όμ. +2B). ΛΑ 1181, 165 (όμ. +2B). —

123, 2. Ὁ λύκος καὶ τὰ κατσικάκια.

Ὁ λύκος, γιὰ νὰ ξεγελάσῃ τὰ κατσικάκια, πάει στοῦ τσαγκάρη καὶ βάζει στὰ πόδια του μαῦρα παπουτσάκια. Ἐνα μόνο κρύβεται στὸ ντουλάπι (πίσω ἀπ' τὸ ρολόι) καὶ γλυτώνει· μαρτυράει στὴ μάνα του τί ἔγινε. Ἡ κατσίκια βρίσκει τὸ λύκο νὰ κοιμᾶται, τοῦ σκίζει μὲ τὸ ψαλίδι τὴν κοιλιά, καὶ τὰ κατσικάκια βγαίνουν ὅλα ζωντανά [F 913]· τοῦ γεμίζει τὴν κοιλιά μὲ πέτρες κτλ. Πρλ. Ὁ λύκος πάει καὶ στοῦ χασάπη νὰ τοῦ κοντύνῃ τὴν οὐρὰ σὰν τῆς κατσίκας. Ὁ χασάπης τὸν σκοτώνει.

1. Κ 5 Λουκάτος, 26-27 ἀρ. 6 (II, 1). —

2. Α 1 ΛΑ 1328, 33. — 3. Α 2 ΛΑ 1324, 13. — 4. Δ 3β ΛΦ 83, 1-4, (+31). — 5-7. Ζ 2 δ ΛΑ 1256, 11-14. — ΛΑ 1256, 49-51. — ΛΑ 1257, 29. — 8. Η 1 ΛΦ 1586, 4-5. — 9. Η 1α ΛΑ 1205, 9-10. — 10. Η 1 θ ΛΑ 1209, 77. — 11-19. Η 2β ΛΑ 1216, 9. — ΛΑ 1216, 11. — ΛΑ 1216, 35. — ΛΑ 1216, 37. — ΛΑ 1216, 99. — ΛΑ 1216, 105. — ΛΑ 1216, 107. — ΛΑ 1216, 119 καὶ 127. — 20. Η 2 η ΛΑ 1216, 135. — 21-22. Η 2 θ ΛΑ 1320, 27 καὶ 35. — 23. Η 3 γ ΛΑ 766, 45-47. — 24-29. Ι 1 ΛΑ 1199, 11. — ΛΑ 1206, 1. — 69-70. — 87-89. — 89-90. — ΛΦ 1751, 3-4. — 30-36. Ι 1 δ ΛΑ 1202, 99 (+*30A). — σ. 139-140. — ΛΑ 1203,

79. — σ. 93. — σ. 99-103. — σ. 125. — σ. 153. — 37-41. I 1 ζ' ΛΑ 1207, 11-12. — σ. 15 — σ. 17-18. — σ. 105. — ΛΑ 1208, 105. — 42-45. I 1ζ ΛΑ 1214, 13-15. — σ. 21-22. — σ. 25-26. — σ. 55. — 46. I 4 ε ΛΦ 386, 9: ἡ Μαρουλίτσα (+*30A). — 46α. I 6α ΛΦ 1413, 2-3. — 47-50. I 8 ΛΑ 1189, 6 — σ. 10. — σ. 43. — σ. 84 (1). — 51-52. I 8α ΛΑ 1192, 113-116. — σ. 141. — 53-58. I 8δ ΛΑ 1194, 13-14, 15-16, 23-24, 35-26. — 53-54. — 81. — 59. I 9 θ ΛΑ 564 (ΣΠ 37) 5-7. — 60. I 8 ιζ' ΛΑ 1190, 59. — 61-63. I 8 ιγ' ΛΑ 1195, 9-10. — σ. 15-16, σ. 69. — 64. I 9 ΛΑ 1198, 29. — 65-66. I 9 ζ' ΛΑ 1200, 59-60. — ΛΑ 1198, 31. — 67-69. I 11ε ΛΑ 1332, 27. — σ. 37, σ. 39. — 70. I 13 ΛΑ 1350, 11 (+*30A+2B). — 71-89. I 14α. ΛΑ 1280, 11, σ. 26-29, σ. 31-35, σ. 52-53, σ. 64-65, σ. 85-87, σ. 93-95, σ. 114-120, σ. 126-129, σ. 138-140, σ. 152-155, σ. 164-166, 167-169, 186-187, 193-195, 205-207, 303-306, 342-344, 359-362. — 90-93. I 14α ΛΑ 1281, 355-356, ΛΑ 1282, 79-80, 265, ΛΑ 1283, 25-28. — 94-104. I 15γ ΛΑ 1229, 3, σ. 5. — σ. 13, σ. 29, σ. 33. ΛΑ 1230, 11-12, 13, 17, 23, 29-30, 33-34 (+*30). — 105-111. I 16 θ ΛΑ 1220, 15-22. — ΛΑ 1221, 2-3, σ. 39, 50-52. ΛΑ 1222, 53-55. — 151-155. — 213-215. — 112-115. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 109. — σ. 111. — σ. 117. — σ. 131-133. — 116. I 17 ΛΑ 1224, 15-17. — 117-119. I 17 β ΛΑ 1228, σ. 35, σ. 37 και 38. — 120. I 19δ' ΛΑ 1176, 57-59 (+Mot. J2133. 7). — 121-122. K 5 β ΛΑ 1210 σ. 47, 143 (+2B). — 123. K 5 β ΛΑ 1211, 13. — 124-125. K 6 ΛΑ 1213, 5 και 41. — 126. K 6 ΛΑ 1213, 21. — 127-128. K 6 ΛΑ 1215, 45 και 3. — 129-130. Λ ιε' ΛΑ 1275, 2-3, σ. 6-9. — 131. M 4 ζ ΛΦ 1307 3. — 132. Ξ 1α ΛΦ 1473, 1. — 133. O 1γ ΛΦ 1376, 5. — 134. O 2 ΛΦ 1143, 2. — 135. O 2 ΛΑ 1297, 466. — 136. Π 3 ιζ' ΛΑ 1270. — 137. Π 9α ΛΑ 1269, 11. — 138. P 1 ΛΑ 1174. — 139-145. P 1 ΛΑ 1174, 118-120 σ. 132, 161. ΛΑ 1175. — ΛΑ 1174. — ΛΑ 1177, 177 (+2B). — 146-147. P 2 ιγ' ΛΑ 1235, 29-31. ΛΑ 1236, 29. — 148. P 6α ΛΑ 1242. — 149. P 12 ΛΑ 1181, 45. — 150. P 12β ΛΑ 1244, 1-2. — 151. P 16α ΛΑ 1466, 4-6. — 152. P 25γ ΛΑ 1247, 39-41. — 153. T 1η ΛΦ 476, 9-10. — 154. T 2 ιβ' ΛΑ 1290, 121. — 155. ΛΑ 1173. — 156. Ψ ΛΑ 1239, 41-42. — 157. Υ ΛΑ 1239, 57-61. — 158. Ω ΛΦ 1775, 9-11. —

123A. Ὁ λύκος και ἡ φοραδίτσα. Ἡ ἀλεπού (ἢ μιὰ γριά) ἀποκτάει μιὰ φοραδίτσα και τὴν τρέφει στὸ καλύβι της. Ὁ λύκος ἀλλάζει τὴ φωνή του και τρώει τὸ πουλαράκι. Ἡ ἐκδίκησις συν. ὅπως στὸν T. *30.

I. I 11. Χριστοδουλόπουλος 71(+*30A). — 2-3. O 1β. Hahn 2, 89 ἀρ. 85 και 2,91-93 (+*30A). —

4. Η 1α ΛΑ 1205, 23-24 (+15+2B). — 5. Η 3 ιε (+*30A+5). — 6-8. Ι 1 ΛΑ 1206, 47-48 (+122N*+*44A). — 53-55 (+*30A), ΛΑ 1208, 91-92 (+*30A). — 9-15. Ι 1 δ ΛΑ 1202, 14-17(ένωμ. με 170+*30A). — 65 (όμ.) σ. 75-77 (+15). — σ. 91-92(+*30A). — σ. 125-126(+*30A). — σ. 175-177 (+*30A). — ΛΑ 1203, 13 (+*30A). — 16-17. Ι 1 ζ' ΛΑ 1207, 23-24 (+*30A) ΛΑ 1208, 91 (+*30A). — 18. Ι 2 ΛΦ 467, 1-3 (+*30A). — 19-20. Ι 1 ιε' ΛΑ 1204, 35-38 (+5+*30A). — ΛΑ 1204, 85-88 (+41+2C). — 21. Ι 4 ε ΛΦ 386, 9-10 (+*30A). — 22. Ι 7 γ ΛΑ 1185, 1-2 (+*30A). — 23. Ι 8 α ΛΑ 1192, 133 (+41). — 24-25. Ι 9 α ΛΑ 1197, 5-7. — σ. 29-30 (+41). — 26. Ι 9 δ ΛΦ 1450, 8-10 (+*15A,+*44A). — 27-28. Ι 9 ζ' ΛΦ 1450, 4-6 (+*30A). — ΛΑ 1200, 9-10(+*30A). — 29-39. Ι 10 ΛΑ 1353, 3-4(+*30A), σ. 7, σ. 9-10 (+*30A), σ. 11-12. ΛΑ 1344 11-12 (+*30A), 23 (+*30+5), 37 (+*30A,+5). — ΛΑ 1339, 105-109. 117-119. 205-207. ΛΑ 1341, 9-11. — 40-42. Ι 10 β ΛΑ 1352, 4-5, 14-15 (+*30A+5), σ. 19-20 (+*30A). — 43. Ι 10 θ ΛΑ 1345, 13. — 44. Ι 11 ε ΛΑ 1332, 33 (+*30A). — 45. Ι 12 ι' ΛΦ 1478, 7 (+*30A). — 46-47. Ι 13 ΛΑ 1349, 5-6 (+*30A). — ΛΦ 1014, 13-18 (+41+*41A). — 48. Ι 14 α ΛΦ 1784, 4-5 (+*30A). — 49. Ι 14 α ΛΑ 1282, 53-55 (+*30). — 50. Ι 14 β ΛΦ 829, 5-6 (+*30A+5). — 51-57. Ι 16 θ ΛΑ 1220, 3-5 (+*30). — ΛΑ 1221, 101-104 (+*30A), σ. 6-7 (+*30). — ΛΑ 1222, 47-50 (+*30). — σ. 117-121 (+*30A). — σ. 185-187 (+9*30A). — σ. 194-196 (+*30A). — 58. Ι 16 ια' ΛΑ 1226, 5-6 (+*30A). — 59-63. Ι 16 ιβ' ΛΑ 1227, 35 (+*30A). σ. 139(+*30A). — σ. 141 (+*30A). — σ. 143 (+*30A). — σ. 151 (+61A+*30A+*61C). — 64. Ι 17 ΛΦ 1238, 4-8 (+41+4). — 65. Κ 6 ΛΑ 1213 σ. 9 (*30A). — 66. Ο 6 α ΛΑ 1278, 5 (+*1351D). —

123B. *Ὁ λύκος μετὴν κάπα τοῦ τσοπάνη στὸ μαντρί. Τὸν μυρίζονται οἱ σκύλοι καὶ χυμοῦν κατεπάνω του.* (Πρβλ. Halm 376, Perry 451, Wienert ET 35, ET 325, Moser - Rath ἀρ. 234.

1. Φ 2, 10. Μικρ.σ. Χρον. Η' 1959 σ. 296: ὁ λύκος ποὺ ἔγινε βοσκός.
2. Ρ 12 ΛΑ 1183, 71. — 3. Ρ 18 α ΛΑ 1174, 19. — 4. Φ 13. ΚΜΣ Φά-
ρασα 5347-5348.

***123C.** *«Ἐριφος καὶ λύκος».* Αἰσ. Halm 135, Perry 98, Hausr. 100.

1. Ι 2 Λαογρ. 4, 299 ἀρ. 6.

124. *Τὰ τρία γουρουνάκια. Τὸ πρῶτο φκιάνει σπίτι ἀχυρένιο, τὸ δεύτερο ξύλινο, τὸ τρίτο πέτρινο. Ὁ λύκος μ' ἓνα φύσημα ρίχνει κάτω τὸ σπιτάκι τοῦ πρώτου [Z 81], σκουντῶντας μετὸ πόδι ρίχνει καὶ τοῦ δευτέρου τὸ σπι-*

τάκι, τοῦ τρίτου τὸ σπιτάκι δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ρίξῃ. Ἐπιχειρεῖ νὰ μπῆ ἀπὸ τὴν καπνοδόχο [K 891 1]: πέφτει στὸ καζάνι μὲ τὸ ζεστὸ νερό, ζεματιέται [J 2133. 7]. BP 1, 40 κέ. Eberh. - Bor. T. 8 III.

1. Η 2 ΛΑ 1322, 19: τὰ τρία γουρουνάκια (σπίτια ἀπὸ σανίδια, ἀπὸ ξύλα, ἀπὸ πέτρες). — 2. Ι 1 δ ΛΑ 1202, 133 καὶ 145. — 3. Ι 6α ΛΦ 501, 37 ἀρ. 22. — 4-5. Ι 14α ΛΑ 1280, 65-67. ΛΑ 1281, 185 (σπίτι ἀπὸ βρώμη, ἀπὸ ἄχερο, ἀπὸ τοῦβλα). — 6. Ι 15γ ΛΑ 1220, 27 (ξύλο, καλάμια, πέτρες καὶ στὴν σκεπὴ καρφιά· ὁ λύκος κάνοντας νὰ μπῆ ἀπὸ τὴν σκεπὴ καρφώνεται). — 7. Ι 16α ΛΑ 1934, 66-68 (Ἀσπρούλης: ἀχυρένιο, Μαυρούλης: ταβλαδένιο, Καφετούλης: πέτρινο. Ὁ Καφετούλης βάζει τὸ κατσαρόλι στὸ κεφάλι του, ὁ λύκος τρομάζει, πέφτει στὸ ποτάμι καὶ πνίγεται. Ὁ Καφ. γλυτώνει καὶ τ' ἀδέρφια του ἀπὸ τὴν σπηλιὰ τοῦ λύκου). — 8-9. Ι 16 θ ΛΑ 1221, 18 (σανίδια μὲ καρφιά στὴ σκεπὴ, βλ. ἀριθ. 6). — ΛΑ 1222, 1-3. — 10. Ι 16 ιβ' ΛΑ 1227, 135 (σπίτια: ἀχερένιο, ξύλινο, τουβλένιο). — 11. Ι 17 β ΛΑ 1228, 57-58 (ἀπὸ ψάθα, καλάμια, πέτρα). — 12. Κ 6 ε ΛΑ 1213, 97. — 13. Λ 1ε ΛΑ 1275, 39-41. — 14. Ξ 11γ ΛΑ 2824, 18 (Μαυρούλης ἀχερένιο, Ἀσπρούλης ξυλένιο, Καφετούλης τούβλινο). — 15. Π 7α ΛΑ 1176, 77-79 (ἀχερένιο, καλσμένιο, πέτρινο). — 16. Ρ 1 ΛΑ 1175, 154 (ένωμ. μὲ ΑΤ 123 Ι: ὁ λύκος δὲν γίνεται πιστευτός· πάει νὰ μπῆ ἀπὸ τὴν καμινάδα, πέφτει στὸ καζάνι μὲ τὸ ζεματιστὸ νερό [K 891. 1]). — 17. Ρ 22 ΛΑ 1183, 21. —

127B*. Ὁ τράγος κατεβαίνει στὸ πηγάδι νὰ πιῇ νερό καὶ δὲν μπορεῖ νὰ βγῆ. Ἡ ἀλεπού τοῦ λέγει: Κουτὲ τράγο, ἂν εἶχες νοῦ ὅσες τρίχες ἔχεις στὸ γένι σου, δὲν θὰ κατέβαινες στὸ πηγάδι, πρὶν σκεφθῆς πρῶτα πῶς θὰ ἀνεβῆς». (Mot. J 2136. 3).

1. Π 1ε ΛΦ 1394, 24.

*127C. Ἡ κατσίκια βλέποντας στὸ νερό τὰ γένεια τῆς νομίζει πὼς μπορεῖ νὰ γίνῃ ἰμάμης. Ὁ λύκος τὴν ἀρπάζει ἀπὸ τὸ πόδι καὶ λέει: ἂν σ' ἀφήσω, γίνε καὶ σεῖχουλισλάμης.

1. U 7 Παμπούκης σ. 25 ἀρ. 8.

130. Τὰ ζῶα στὸ νυκτερινὸ κατάλυμα (γάιδαρος, σκύλος, γάτα, πετεινός) καὶ οἱ κλέφτες. Τὸ ἓνα ζῶο ἀνεβασμένο στὴ ράχη τοῦ ἄλλου. Ὅλα μαζὶ ξεφωνίζουν (Mot. K 335. 1. 4)· τρομάζουν τοὺς κλέφτες. Κρυμμένα σὲ διάφορα μέρη τοῦ σπιτιοῦ χυμοῦν καταπάνω σὲ κεῖνον ποῦ τολμᾷ νὰ εἰσχωρήσῃ στὸ κατάλυμά τους (Mot. K 1161). Πρβλ. Eberh. - Bor. T. 11, Bödker 34.

1. K 5 Λουκάτος σ. 27 ἀρ. 7: Τὰ γέρικα ζῶα κ' οἱ κλέφτες. — 2. T 2 Argenti - Rose I, 583 ἀρ. LV: Ὁ γάιδαρος, ὁ σκύλος καὶ ὁ γάτης καὶ οἱ δράκοι (παραλλ.). — 3. T 3 Μέγας II 21-23 ἀρ. 7: Οἱ μουζικάντες (ἐκ χφ. ΛΦ 1463). — 4. U 5 Ἀρχ. Πόντ. 7, 112 ἀρ. 10: (βλ. ΛΑ 179, 43 ἀρ. 16).

5. A 1 ΛΑ 1328, 41 (γάιδαρος, γάτα, σκύλος, πετεινός — κλέφτες). — 6-7. Z 2 δ ΛΑ 1257 σ. 17-18: ἡ ἀδελφότης, σ. 31: παρέα μουσικῶν). — 8-9. H 2 β ΛΑ 1216, 23 (κόκορας καὶ σκύλος ξεκινοῦν νὰ γίνουν βιολιτζήδες. Ἡ ἀλεπού, πού ζητάει ἀπὸ τὸν κόκορα νὰ κατεβῆ ἀπὸ τὸ δέντρο, τὴν παθαίνει ἀπὸ τὸν σκύλο (ὅπως στὸν T. *62A), οἱ λησταὶ τρομάζουν). Σ. 49-50: σκυλί, κόκορας καὶ γάτα. — 10. H 3 ιγ' ΛΦ 476, 27: γάιδαρος, κόκορας, σκύλος, γάτα στὸ σπίτι τῶν ληστῶν. — 11. H 3 ιθ' ΛΑ 1209, 53 (ὄμ.). — 12. Θ 1 ιε' ΛΦ 600, 7-10: Οἱ τέσσερις φίλοι (γάιδ., γάτι., σκύλος, κόκορ. στὸ ἔρημο σπίτι, τρομάζουν τὸ νοικοκύρη καὶ τὸν κάνουν νὰ φύγῃ. Τὸ σπίτι μένει στὰ ζῶα). — 13. I 1 ΛΑ 1207, 33-35 (σκύλ., κόκ., γάιδ. — λησταί). 14-15. I 1 δ' ΛΑ 1208, 41-43, 45-46 (ὄμ.). — 16. I 1 ΛΑ 1208, 79-82 (+47F.+64+34). Σύντροφοι τοῦ γαϊδάρου: κόκορας, κριάρι, γουρούνη· οἱ λύκοι στέλνουν τὸν κολοβὸ στὸ λιβάδι νὰ δῆ τί γίνεται. Μὲ τίς φωνές τους τὸν τρομάζουν κ' οἱ λύκοι φεύγουν.

17-18. I 1 δ ΛΑ 1202, 37-40. 180-181. — 19-20. I 1 δ ΛΑ 1203, 1-3. 109-113. — 21-25. I 1 ζ' ΛΑ 1206, 49-51. 79-80. 81-82. 83-84. 93-94. — 26. I 1 ιζ' ΛΑ 1214, 33-34. — 27. I 2. ΛΑ 1276, 3-5. — 28. I 6α. ΛΑ 1196, 37-38. — 29. I 8 ΛΑ 1189, 34-35: οἱ τέσσερις μουζικάντες. — 30-31. I 8 λα' ΛΑ 1192, 13-14. 121-122. — 32-33. I 8 λα' ΛΑ 1193, 143-4. 145-148. — 34. I 8 β ΛΑ 1190, 47-51. — 35. I 8 δ ΛΑ 1194, 29-30. — 36. I 9 ΛΑ 1198, 17-18. — 37. I 9 θ ΛΑ 564, 11-13. — 38-39. I 9 ς' ΛΑ 1200, 31-32. 39-40. — 40-41. I 10 ΛΑ 1340, 9. 19. — 42-45. I 10, ΛΑ 1342. 13-14, 15-16, 25-27, 33-35. — 46. I 10 ΛΑ 1344, 1. — 47-48. I 10 ΛΑ 1353, 1. 46-48. — 49. I 10 ΛΑ 1354, 29-30. — 50-52. I 10 θ ΛΑ 1345, 17. 37. 39. — 53. I 11 ιδ'. ΛΦ 979, 4-5. — 54. I 15 γ 35-37. — 55-57. I 16 θ ΛΑ 1221, 61. ΛΑ 1223, 167-170 (+*62A), 197. — 58-59. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 103. 115. — 60-62. I 17 β ΛΑ 1228, 43-44. 45. 97-98. — 63-64. K 5 ΛΑ 1218, 27-28. 43-44. — 65. Ξ ΛΦ 1639, 2-4. — 66. Ξ 7δ ΛΑ 2844, 78. — 67. Ξ 20 ια' ΛΑ 2982, 3. — 68. O 1 ΛΦ 991, 11-14. — 69. O 1 γ ΛΦ 1376, 7 ἀρ. 4. [B 296. N 776. K 1161]. — 69α. O 1 ιδ' ΛΑ 2453, 336-345. — 70. O 6 δ. ΛΦ 215, 1-4. (ὄμ.). — 71. Π 7α ΛΦ 880, 26-31. — 72. P 1 ΛΑ 1177, 81-82 (γάτα, ζαρκάδι, πετεινός στὴ σπηλιὰ τῶν ἀγρίων ζώων: ἡ γάτα μπαίνοντας ἀπὸ τὴν καμινάδα τρομάζει τ' ἀγρία ζῶα, συνέχ. Mot. K 1161). — 73. P 2 ιβ' ΛΑ 1179 σ. 35. — 74-75. P 2 ιγ' ΛΑ 1235, 5-7. 69-70. — 76. P 4 ΛΑ 1240, 1-2. — 77-79. P 11α ΛΑ 1181, 97-105. ΛΑ 1182,

21-23. 101 - 102 (παραλλ.). — 80. P 12 ΛΑ 1173, 59-60 (ἀντὶ κλεφτῶν ἄγρια ζῶα: λιοντάρι, ἀρκούδα, ἀλεπού). — 81. P 12 ΛΑ 1176, 51-52. — 82. P 22γ ΛΑ 1183, 23-25. — 83-84. P 25γ ΛΑ 1247, 47-48. 49-50. — 85. Σ 30 ΛΑ 1287, 25-28: ὁ λαγὸς καὶ ἡ νεολαία του: γάιδαρος, πετειν., γάτος, φίδι, κριάρι (παραλλ.). — 86. T. 1 ι ΛΑ 611 (ΣΠ 84) 25-27: γαίδ., γουρούνι, πετειν., δυὸ ἀρνιά, λαγός, λύκος. — 87. T 2 ιβ' ΛΑ 1290, 118. — 88. T 2 ιβ' ΛΑ 1290, 118: ὁ γάιδαρος πού θέλει νὰ γίνῃ ψάλτης (γάδ., πετειν., σκύλ., γάτα πᾶνε γιὰ ψάλτες). — 89. Υ' ΛΑ 1239, 33-39. —

130B. Τὰ ζῶα (κόκορας, γάλος, γουρούνι, ἀρνί) φεύγουν ἀπὸ τὸ σπίτι γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὸ μαχαίρι. Νυχτώνονται σὲ μιὰν ἔρημη καλύβα, ὅπου βρίσκουν λύκους (ἢ ἄλλα ἄγρια ζῶα) νὰ γλεντοῦν. Μὲ διάφορους τρόπους τὰ τρομάζουν καὶ τὸ καλύβι μένει σ' αὐτούς. Πολλάκις προστίθενται καὶ ἐπεισόδια ἀπὸ T. 130, ὡς Mot. K 1161.

1. I 8β ΛΑ 1190, 107-113: Χριστούγεννα τῶν ζώων (κόκορας, γάλος, ἀρνί, γάτος). Ὁ γάτος ξεφυσῶντας ἀπὸ μιὰ τρυπα τῆς σκεπῆς παίρνεται γιὰ διάβολος ἀπὸ τ' ἄγρια ζῶα (λιοντάρι, λύκο, ἀρκούδα, ἀλεπού) καὶ τὰ ἡμερα ζῶα τρῶνε τὰ φαγιά τους. Ὅταν ξαναγυρνοῦν, ἡ γάτα γκρατσουνάει τὸ λύκο, ὁ γάλος παίρνεται γιὰ σκύλος ἀπὸ τὸ λύκο, ὁ κόκορας κουτσουλάει τὸ λιοντάρι κ. ὁ. — 2. I 10β ΛΑ 1352, 11-13: «ἡ ἀλεπού μὲ τὸν ζευγολάτη» (+154, +*47F.+64). Ὁ γάιδαρος, συντροφιά μὲ τὸ γουρούνι, τὰ τραγιά, τὸν κόκορα πηγαίνουν νὰ φᾶνε τὸ παρασπόρι, δηλ. τὴ σποριά πού τοῦ ἔταξεν ὁ ἀφεντικός του. Ἀπὸ τὴ χαρά τους φωνάζουν, ὁ λύκος τρομάζει. (ἐπεισ. K 1161). — 3. I 10 ΛΑ 1353, 11 (γαίδ. κόκορ. πρόβατο, γουρούνι). — 4. I 14α ΛΑ 1280, 363 (γαίδ. γουρούνι, βόδι, κοκόρια, πάπιες πᾶνε νὰ γίνουν τσαγκάρηδες· τρομάζουν τίς ἀλεπούδες (+64+34). — 5. I 15ιγ' ΛΦ 701, 4-6 (+*47F. Ἡ συντροφιά: γαίδ., κριάρι, κότα, κόκορας· τρομάζουν τὸ λύκο (+122 J). — 6. I 16θ ΛΑ 1221, 22-24: ὁ γάιδαρος καὶ ἡ παρέα του (γουρ., προβατίνα μὲ δυὸ ἀρνάκια, γάτα, κόκορας) πᾶνε νὰ φᾶνε τὸ παρασπόρι· ἀπὸ τὴ χαρά τους φωνάζουν· οἱ λύκοι στέλνουν τὸν κοψονούρη· τὸν τρομάζουν (+64,+34). — 7. I 16θ ΛΑ 1222, 73-78: γάιδαρος, ἀλεπού, λύκος (+154,+*47F). — 8-9. K 6 ΛΑ 1215, 89-91. 101: τὰ Χριστούγεννα τῶν ζώων (γάλος, ἀρνάκι, γάτα τρομάζουν λύκο, ἀλεπού, τσακάλι. — 10. O 2ι ΛΑ 1300, 3-4 (κριάρια, κόκορ., λαγός, μελίτσι, γαίδ., γουρ.). — 11. O 5 ΛΑ 53, 260 ἀρ. 11: «ὁ κουτσόπετος μὲ τὴ συντροφιά του (ἀλεπού, γομάρι, γουρ., ἀρνί) κ' οἱ λύκοι». Κοπάδι λύκων μέσα στὴν ἔρημη καλύβα· πιάνονται στὸ χορό, ὁ γάιδαρος μπροστὰ τραγουδεῖ «Ὅπως εἶν' ἐκεῖνος ὄξω / ἔτσ' θὰ κάνωμε καὶ τούτους». Οἱ λύκοι ἕνας-ἕνας βγαίνουν νὰ ἰδοῦν τί εἶναι ἔξω καὶ βλέπουν τὸν πεθαμένο λύκο, πού ἡ συντροφιά εἶχε βρῆ στὸ δρόμο καὶ τὸν

κουβαλοῦσε· φεύγουν: "Ένας μόνο δὲν ἔχει σκοπὸ νὰ φύγη· ὁ γάιδ. γκαρίζει ρίχνοντας κλωτσιές κι ὁ λύκος τρομάζει· ἡ νουρά του πιάνεται στὴν πόρτα, ξεφεύγει κουτσονούρης· διηγιέται στοὺς ἄλλους: ὁ ἕνας (πετεινός) ἀνέβηκε στὸ ξύλο κ' ἔλεγε: ἐδῶ θὰ τὸν κρεμάσωμε», ὁ ἄλλος (γουρούνι) ἔσκαψε τὴ γῆ κ' ἔλεγε: «ἐδῶ θὰ τὸν θάψωμε», + 64.— 12. P 3 α ΛΑ 1233, 3-4 (γάιδ. πρόβατο, λαγός, πετεινός - λύκοι). — 13. P 4 ΛΑ 1240, 5-6 (λύκος, γάτα, κόκορ., κριάρι, γάιδ. τρομάζουν τοὺς λύκους καὶ τοὺς μένει ὁ μύλος). — 14. P 12β ΛΑ 1244, 13: κόκ. γάιδ. — λύκοι. — 15. Υ ΛΑ 1239, 127-130. σκύλος καὶ γάτα τρομάζουν τὴν συντροφιά τῶν ζώων: ἀρκούδα, ἀλεπού, γουρούνι καὶ τοὺς μένει τὸ σπίτι.— 16. ΛΑ 1α, ΙΑ 809, 21-25: γάιδαρος καὶ χοῖρος φεύγουν, γιατί τ' ἀφεντικὸ τοὺς ἀφίνει νηστικούς, πᾶνε στὸ δάσος καὶ τρῶνε βαλανίδια. Μὲ τὸ γκάρισμα τοῦ γαιδάρου (εἶναι ἄνοιξις!) παρουσιάζεται ὁ λύκος, θέλει νὰ τοὺς φάη· πρῶτο στὴ σειρά τὸ γουρούνι· ζητάει ἀπὸ τὸ λύκο νὰ τοῦ κόψη πρῶτα τὴ γλῶσσα, τὸ γουρούνι τὸν δαγκάνει, κι ὁ γάιδαρος τὸν κλωτσάει. Ὁ γάιδ. ὑπόσχεται νὰ μὴ ξαναγκαρίζη.

130C. Ζῶα στὴ συντροφιά ἑνὸς ἀνθρώπου. Γάιδαρος, γίδα, σκύλος, γάτα φεύγουν γιὰ νὰ βροῦν καλύτερη τύχη — στὸ σπίτι ἑνὸς γέρου καὶ μιᾶς γριάς ὑπόσχονται νὰ τοὺς δουλεύουν .

1. I 8 ΛΑ 1189, 35 (ὁ γάιδ. ρίχνει τὸν γέρο στὸν γκρεμό, ὁ σκύλος δαγκώνει τὴ γριά). — 2. I 8 ΛΑ 1325, 9-10 (κλέφτες πᾶνε νὰ κλέψουν τίς κότες, τὰ ζῶα τοὺς τρομάζουν· ὁ γέρος τὰ κρατάει στὸ σπίτι του). — 3. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 167. — 4. P 1 ΛΑ 1174, 155-8. —

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ

150. Ἡ συμβουλή τοῦ ψαριοῦ. "Ένας ψαράς πιάνει στὴ σειρά τρία ψαράκια· τὰ ρίχνει πίσω στὴ θάλασσα μὲ τὴ συμφωνία, ἅμα μεγαλώσουν κι ἀκούσουν τ' ὄνομά τους (Νοῦς τὸ ἕνα, Γνώση τὸ ἄλλο Σουβλί τὸ τρίτο) νὰ ξανάρθουν. Μετὰ καιρὸν τὰ καλεῖ μὲ τ' ὄνομά τους. Ἡ ἀπόκριση ἀπ' τὰ βαθιὰ τῶν δύο πρώτων: "Αν εἶχες νοῦ (γνώση) δὲν θὰ μ' ἀπόλαες! τοῦ τρίτου: Στὸν κ. νὰ μπῆ! Βλ. BP III 230, IV 149 σημ. 2. Μέγας II ἀρ. 13. Eberh - Bor. ἀρ. 55. Bödker 720.

1. K 6 ις' Λαογρ. 11, 495 ἀρ. 32: Ὁ ἄσκεφτος ψαράς (Νοῦς, Μυαλό, Σουγλί). — 2. Λ 7 Ρήγας 2, 168 ἀρ. 38 (Καρφί, Μυαλό, Νοῦς). — 3. M 4α Μέγα Παραμ. II ἀρ. 13: Τὸ παιδί καὶ τὸ ψαράκι (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί). — 4. N 1 Λαογρ. 16. 190 ἀρ. 30: Τὸ Κουτρουλό (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί). —

5. N 11 Μιχ.-Νουαρ ΛΣ, 1, 270: 'Ο ψαρᾶς (Νοῦς, 'Ανανοῦς, Σουβλί). — 6. Ξ Φραγκάκι, Συμβολή σελ. 95: Τὸ σουβλί. — 7. Ξ 7ε Προμηθεὺς ὁ Πυρρ. 7 (1931) ἀρ. 146 σ. 7 (Γνώση, Νοῦς). — 8. Ξ 20γ Λιουδάκη II 30-31 (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί). — 9. Υ 7 'Αρχ. Πόντ. 11, 62-63 ἀρ. 4 (Νοῦς). — 10. Υ 7 Παμπούκης 43 ἀρ. 19. — 11. Ψ 1. 'Επιφανίου - Πετράκη 4: 'Ο ψαρᾶς καὶ τὰ τρία ψαράκια (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί). — 12. Ιε 1 ΛΑ 1185, 10-11: Τὰ τρία ψαράκια (Νοῦς, Γνώση, Χαρά). — 13. Ι 8λα', ΛΑ 1192, 91. 'Ο κουτὸς ψαρᾶς (Γνώση, Νοῦς). — 14. Κ 6 ιβ' ΛΑ 1213, 61 (Νοῦς). — 15. Μ 2 ΛΑ 1396, 23-25 ἀρ. 12 (Νοῦς, Γνώση, Σούβλα). — 16. Μ 12 ΛΑ 2304, 279-280 (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί). — 17. Ν 2 ΛΑ 2279, 423 (Νοῦς, Γνώση, Σουβλί). — 18. Ξ 2 ΛΦ 1398, 5-6 (Νοῦς, Γνώση). — 19. Ο 5 ΛΑ 53 σ. 279 ἀρ. 26: 'Ο ψαρᾶς καὶ τὰ ψάρια (Γνώση, Μάτι). — 20. Σ 19 ΛΑ 149 σ. 25: Τοῦ ψάρ'.

151. 'Ο ἄνθρωπος ἐξαπατᾷ τὸ λιοντάρι· τὸ βάζει νὰ χώση τὰ μπροστινά του πόδια στὴ σκισμάδα τοῦ δένδρου (Mot K 1111. Ο. 1, σὺν ἐπεισ. στὸ τέλος τοῦ T 157). Πρβλ. T. 38.

1. Σ 8 Λαογρ. 5, 395: Κάτα, λεοντάρ καὶ ἄνθρωπος (+157) = Μέγας, II ἀρ. 2. V ἀρ. 11 = Λουκάτος σελ. 28 ἀρ. 8. — 2. T 3 Σταματιάδης, 5, 573 ἀρ. 12 (+157). — 3. Υ ΚΠ Σύλλ. 14, 291 ἀρ. 6(+157). — 4. Η 1α ΛΑ 1205, 59: τὸ περήφανο λιοντάρ' κι ὁ ἄνθρωπος. — 5. Ι 1 δ ΛΑ 1202, 118: τὸ συνέδριο τῶν ζώων. — 6. Ρ. ΛΑ 2761, 284-286. — 7. Ρ 2 ιβ' ΛΑ 1179, 29. — 8. Ρ 22 ΛΑ 1183, 43-45: ἡ γάτα καὶ τὸ λιοντάρι.

*151A. 'Ο ζευγολάτης, τὸ λιοντάρι, ἡ ἄλεπού κ' ἡ μυῖγα.

Τὸ λιοντάρι θέλει νὰ παλέψῃ μὲ τὸν ζευγολάτη κι αὐτὸς καταφέρνει νὰ τὸ δέσῃ μὲ τὶς ἀλυσίδες ἀπὸ τ' ἄλετρι ὅσο νὰ πάῃ δῆθεν νὰ φέρῃ ἀπὸ τὸ σπίτι του τὴ δύναμή του (ἢ τὰ ἐργαλεῖα γιὰ νὰ παλέψουν). Ξυλοφορτώνει τὸ λιοντάρι. Τὰ ἴδια παθαίνει κ' ἡ ἄλεπού· ὁ ζευγολάτης τὴν γδέρνει. 'Η μυῖγα θέλει νὰ ἐκδικηθῇ: χώνεται στὰ μάτια καὶ στ' αὐτιά τῶν βοδιῶν καὶ τὸ ζευγάρισμα σταματάει. 'Ο ζευγολάτης τὴν πιάνει καὶ τῆς χώνει ἓνα ἀγκάθι στὸν πεινὸ. Πρβλ. Αἰσ. Halm 234: Κώνωψ καὶ λέων. Perry 255, Hausgr. 267.

1. Λ 5 Πέρδικα 2, 122: τί θηρίο εἶναι ὁ ἄνθρωπος = Λουκάτος σ. 13 ἀρ. 12. — 2. Ω 3 ε Κυπρ. Σπ. 23 (1959) Παράρτ. 12 ἀρ. 10: 'Ο ζευκαλάτης, τὸ λιοντάριν, ὁ ἄλουπὸς τζ' ἡ μούγια. — 3. Β 1. ΛΦ 236, 27 (ἀντὶ μυῖγας: τζίτζικας).

154. Ζευγᾶς, λύκος και ἄλεπού:

I. *Νὰ σὲ φάῃ ὁ λύκος*, λέει ὁ ζευγᾶς ἀγανακτημένος στὸ βόδι του, κ' εὐθύς παρουσιάζεται ὁ λύκος καὶ ζητάει αὐτὸ ποῦ τοῦ ἔταξε [C 25].

II. Ὁ ζευγᾶς τάζει στὴν ἄλεπού ὄρνιθες, ἂν τοῦ γλυτώσῃ τὸ βόδι. Ἡ ἄλεπού τοῦ λέει, νὰ χώσῃ τὸ κούτσουρο (τὸ λύκο, τὴν ἀρκούδα) στὸ σακκί, καὶ ἔτσι ὁ ζευγᾶς τὸν σκοτώνει.

III. Ὁ ζευγᾶς πάει νὰ φέρῃ τίς ὄρνιθες, κι ἀντὶς ὄρνιθες φέρνει μιὰ σκύλα μὲ τὰ σκυλάκια της στὸ σακκί [K 235.1]. Ἡ σκύλα κυνηγάει τὴν ἄλεπού ὡς τὴ φωλιά της.

IV. Ἐδῶ ἡ ἄλεπού συνομιλεῖ μὲ τὰ μέλη τοῦ σώματός της: κατηγορεῖ τὸ κεφάλι της ποῦ γλύτωσε τὸ βόδι, ἐπαινεῖ τὰ πόδια της ποῦ τὴν γλύτωσαν ἀπὸ τὴ σκύλα ἢ μονολογεῖ: ὁ πατέρας μου κριτὴς δὲν ἦταν· τί ἤθελα ἐγὼ νὰ κάνω κρίση; (J 2351. 1.). Τὸ ἐπίσ. μὲ τὴν ἀμοιβὴ τῆς ἄλεπούς (III καὶ IV) συχνὰ σὰν συνέχ. καὶ στὸν T. 155. Συχνὰ ἡ ἄλεπού γιὰ ἐκδίκηση κλέβει τὰ ζυγόλουρα τοῦ ζευγᾶ καὶ ὁ γάιδαρος τοῦ τὰ φέρνει πίσω, ὅπως στὸν T. *47C. Πρβλ. Αἰσ. Halm 275, Hausr. 163, Perry 158. Βλ. BP I 518 σημ. 1 καὶ III 361 κέ. Moser - Rath ἀρ. 30, Eberh. - Bor. T. 39 (3 - 4).

1. I Πελοπ. Ἐστία 1(1953) 19 ἀρ. 3: Ζευγᾶς καὶ ἄλεπού. — 2. I 11 Χριστοδουλόπουλος σ. 83 (III, IV ἔνωμ. μὲ T 155). — 3. Λ 5 Πέρδικα II 108 ἀρ. 3: Τὸ φίδι, ὁ ἄνθρωπος τσ' ἡ γι-ἀλπού (II, III, ἔνωμ. μὲ T. 155) = Λουκάτος σ. 14 ἀρ. 13. —

4. Ξ 5α Κρητ. Ἐστ. 6(1954) σ. 25 ἀρ. 50: Ἡ καλογιαννού, ὁ τρουλίτης καὶ ὁ σκύλος (ἀντὶ ἄλεπούς: νυφίτσα). Στὴν ἀρχὴ T. 9B, ὅπου βλ. περίληψιν. Ἐδῶ μόνον ἡ συνομιλία μὲ τὰ μέλη της (IV). — 5. O 1β Hahn 2, 106 ἀρ. 94: Ἡ ἀρκούδα, ὁ ζευγίτης κ' ἡ ἄλεπού (Ἡ ἀρκούδα φοβερίζει τὸ ζευγίτη, γιὰ μαρτύρησε πὼς ὁ λαγὸς φίλησε τὴν ἀρκούδα ἀντὶ ὄρνιθες: δυὸ λαγωνικά στὸ σακκί). — 6. P 16. Μηλιόπουλος, Ὁ κότσυφας σ. 46: Ἡ ἀλούπα κι οὐ πάππους (III, IV: τὸ κεφάλι θέλει τσάκισμα, τὰ ποδάρια μὲ γλύτωσαν). — 7. Υ' 6. Ἀρχ. Πόντ. 18, 285 ἀρ. 1: παπᾶς, ἀρκούδα καὶ ἄλεπού (παρὰλλ.). — 8. AA 2γ Taibbi - Car. 127 ἀρ. 20: Ἡ γυναῖκα κι ὁ λύκος. — 9. AA 2γ Taibbi - Car. 396 ἀρ. 2: ὁ λύκος καὶ ὁ μασσάρο (= χωρικός). — 10. Ἀδ. τ. Αἰνεῖα, Παραμ. 1-4 ἔνωμ μὲ *47C. Ἡ ἄλεπού γιὰ ἐκδίκηση κλέβει τὰ ζυγόλουρα τοῦ γεωργοῦ· ὁ γάιδαρος τοῦ τὰ φέρνει πίσω. — 11. Ἀδ. τ. Νέα Παραμύθια, σ. 26-32 (+545B).

12. A 1 ΛΦ 1045, 6-7 (+33). — 13. Γ 2 ΛΑ 1272, 3-4 (+*47C). — 14. H 2γ ΛΑ 1216. — 15. H 2θ ΛΑ 1320, 22. — 16. H 3γ ΛΑ 766, 27 ἀρ. 8 (λύκος νὰ σὲ φάῃ). — 17. H 3β ΛΑ 978, 1-2 (ἀντὶ λύκου φίδι). — 18. H 2ι ΛΦ

- 1816, 11-13 (+*47C₁). — 19. Η 3τε' ΛΦ 1562, 14-16. — 20. Η 3τε' ΛΦ 1562, 14-16. — 21. Ι 1 ΛΑ 1208, 29-30 (+*47F). — 22-24. Ι 1 ΛΑ 1206, 129. 131. 141 (+*47C₁). — 25. Ι 1δ ΛΑ 1203, 117-119 «'Η άλεπού». — 26. Ι 1ι ΛΑ 1207, 89-90 (+*47C₁). — 27. Ι2τε' ΛΑ 1204, 113-114 (+*47C₁). — 28 Ι 6α ΛΦ 1357 άρ. 6 (+*47C₁). — 29. Ι 7 ΛΑ 2268, σ. 1163-66: «'Ο παπᾶς, ό λύκος και ή άλεπού» (+*47C₁, 122J). — 30. Ι 7ε ΛΑ 1185, 33-34. — 31. Ι 7η ΛΦ 644, 4-5. — 32-33. Ι 8 ΛΑ 1325, 45 και 79 (+*47C₁). — 34. Ι 8α ΛΑ 1192, 135 (ό μονόλογος: νά! κεφάλι, πού γλύτωσες τó βόιδι, ώ ποδαράκια, πού με γλυτώσατε!). — 35. Ι 8α ΛΑ 1193, 157 (όμ). — 36. Ι 8 θ ΛΦ 655, 14. — 37. Ι 8ια' ΛΑ 1195, 43. — 38. Ι 8κε' ΛΑ 1232, 10-12 (+*47C₁). — 39. Ι 9α ΛΑ 1197, 33. — 40. Ι 9γ ΛΑ 560 (ΣΠ 33) 14-16 (+*47C₁). — 41. Ι 10 ΛΑ 1340, 49. — 42-43. Ι 10 ΛΑ 1341, 27 και 42. — 44. Ι 10 ΛΑ 1342, 21. (+*47C₁). — 45-46. Ι 10 ΛΑ 1344, 5 και 25 (+*47C₁). — 47-50. Ι 10 ΛΑ 1339, 61-63 (+*47C₁), 89-91, 137-141 (+*47C₁) 173-177 (+*47F). — 51-52. Ι 10 ΛΑ 1340, 21-22 (+*47C₁), 47. — 53-55. Ι 10 ΛΑ 1350, 15-16 (+*47F). 17 (+*47C₁) 19 (+*47C₁). — 56. Ι 10 ΛΑ 1351, 39-40. — 57-58. Ι 10 ΛΑ 1352, 11-13 (+*47F, 130B, 64), 17-18 (*+47C₁). — 59. Ι 10 ΛΑ 1353, 14. — 60. Ι 11ιγ' ΛΑ 1332, 23-24. — 61-62. Ι 13 ΛΑ 1348, 1-2 (+*47C₁) 21 (+*47C₁). — 63. Ι 13β ΛΦ 1350, 13-15 (+*47C₁). — 64. Ι 14α ΛΑ 1280, 1-4 (+*47C₁). — 65-66. Ι 14α ΛΑ 1281, 323-325. 381-384. — 67-68. Ι 14α ΛΑ 1283, 127-128. 138-139. — 69. Ι 15 ζ' ΛΑ 1159 Β, 98: 'Ο ζευγολάτης (+*47C₁). — 70. Ι 16 ΛΦ 1057, 7-8. — 71. Ι 16 ΛΦ 707, 1-4 άρ. 1: Ζευγᾶς και άλεπού. — 72. Ι 16 ΛΦ 829, 26-28: Τό μαῦρο κούτσουρο (+*47C₁). — 73. Ι 16ε ΛΦ 1093, 7 (+*30Α.*47C₁). — 74. Ι 17 ζ' ΛΦ 1707, 15-18. — 75. Ι 16 θ ΛΑ 1220, 7-9. — 76. Ι 16 θ ΛΑ 1222, 73-78 (+*47C₁+130B). — 77. Ι 16 ια' ΛΑ 1225, 19-20 (+*47C₁). — 78. Ι 16ιβ' ΛΑ 1227, 201. — 79. Ι 17 ΛΦ 1238, 3. — 80-81. Ι 17β ΛΑ 1228, 81-82. 91-92 (+*47C₁). — 82. Ι 18ε ΛΑ 1225, 31-32 (+*47C₁). — 83. Ι 20α ΛΑ 536 (ΣΠ 9) 41-44 (ό λύκος για μαῦρο κούτσουρο μέσα στο σακκι κρεμασμένος στην άγριαπιδιά, καίγεται. — 84. Ι 20α ΛΑ 1279, 23-24. — 85. Ι 19ιζ' ΛΦ 1873, 3. — 86-87. Λ 1ε ΛΑ 1275, 19. 57-58. — 88. Λ 4γ ΛΦ 377, 1-3 άρ. 2(+5). — 89. Ο 4δ ΛΦ 730, 2-3 (+*47C₁). — 90. Ο 15β. ΛΑ 2277 Γ' 81-82 (+*47C₁). — 91. Π 3 ΛΑ 2301, 324-326. — 92. Π 3 ΛΦ 794, 3 άρ. 2. — 93. Π 7 ΛΑ 628 (ΣΠ 101), 33. — 94. Ρ ΛΑ 454, 111 (άντι λύκου άρκούδα). — 95. Ρ 4 ΛΑ 1175, 7-8. — 96. Ρ 6α ΛΑ 1173, 39-40. — 97. Ρ 12β ΛΑ 1244, 9-10. — 98. Ρ 25ε ΛΑ 1248, 51-52. — 99. Τ 1 ΛΑ 605, 1-6 (+*47C₁). — 100. Χ 5 ΛΑ 1246, 9. — 101. Ψ 1 ΛΦ 642, 1-4: 'Ο παπᾶς ό ζευγᾶς (+*47C₁). — 102. 'Αδ. τ. Λουκόπουλος, Νέα 'Ελλ. Μυθολ. σ. 24-26.

***154A.** *Τὰ χρυσὰ κόλλυβα τῆς ἀλεπούς.*

Ἡ ἀλεπούς (ὁ γάτος) κάμνει τὴν ψόφια. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ τῆς εἶχε τάξει ἀπὸ εὐγνωμοσύνη νὰ τῆς κάνη χρυσὰ κόλλυβα (ἢ νὰ τὴν βαλσαμώσῃ καὶ νὰ τὴν βάλῃ σὲ χρυσὸ κλουβί, σὰν πεθάνῃ), τὴν πετάει ἔξω ἀπ' τὸ παράθυρο. Οἱ σκύλοι ὀρμουῦν νὰ τὴν ξεσκίσουν. — Σὰν τελικὸ ἔπεισ. στὸν Τ. **545B.**

1. M 3 Roussel, ἀρ. 33 καὶ 34: Ὁ ἄρχοντας Καραβᾶς.— 2. N 1. Λαογρ. 15, 306 ἀρ. 3: Τὸ Μαριάτσι (ένωμ. μὲ 898*, ὅπου πετεινὸς ἀντὶ ἀλεπούς). —
3. Ψ 7 Μικρασ. Χρον. 4 (1948)250.— 4. Ἄδ. τ. Νέα Παραμύθια σ. 26: Ἡ ἀλεπούς μὲ τὰ χρυσὰ κόλλυβα. —
5. Z 28 ΛΑ 1256, 48: Ὁ Τριανταμπέλης. — 6. I 6 θ ΛΦ 920, 13: Ὁ ἀρχοντοκαραβᾶς (ὑπόσχεσις στὸ γάτο, ἅμα πεθάνῃ, νὰ τὸν βαλσαμώσῃ καὶ νὰ τὸν βάλῃ σὲ χρυσὸ κλουβί). — 7. I 8 ΛΑ 1186, 149. — 8. I 9. ΛΑ 561 (ΣΠ. 34)39: Ὁ Γιάννης Ξάμπελας.— 9. I 14α ΛΑ 1281, 7: Ὁ Τριτσάμπης ἀθετεῖ τὴν ὑπόσχεσή του, νὰ τὴν βάλῃ, ὅταν πεθάνῃ, σὲ χρυσὸ κλουβί. —
10. I 14 δ ΛΦ 162, 1-3: Ὁ Τριτσάμπης. — 11. I 20β ΛΦ 87, 9. —
12. K 6. ΛΑ 1215, 9-12: Ἱστορία μιᾶς γάτας. — 13. Λ 2β ΛΑ 579 (ΣΠ. 52) 5-12. — 14. M 1 ΛΑ 3019, 24: Ὁ Γιάννης ὁ Πεντάμπελος. — 15. M 2 ΛΑ 1396, 375-379 ἀρ. 98: Ὁ Σὸρ Μπελόν'ς. — 16. M 2 ΛΑ 1396, σ. 367-374, ἀρ. 97: Σόρα Μπελόνας. — 17. M 6α ΛΑ 1684 Β', 75-79: Ὁ Σουβλάκης. — 18. M 8 ΛΑ 2299, 14-17 (ὑπόσχεση γιὰ χρυσὸ κιβούρι). —
19. N 6. ΛΑ 178, 55. — 20. N 11γ ΛΑ 2299, 22-24: ἡ ἀλεπούς καὶ ὁ μυλωνᾶς. — 21. Ξ 28 ΛΦ 1572, 2-6: Ὁ Πενταμπελᾶς (κρυστάλλινη κάσα). —
22. O 8 ΛΑ 1263, 19 (ἀσημένια κουλλούρια). — 23. P 11ε ΛΑ 1182, 83. — 24. P 16 ΛΑ 1316, 476. — 25. P 22α. ΛΑ 2762, 108. Σ 1 ΛΦ 610, 7-11. — 26. Σ 26 ΛΑ 2404, 15-16 (ὁ ὄρος τῆς ἀλεπούς, ἅμα πεθάνῃ, νὰ τὴν διαβάσῃ ὁ ἱμάμης).— 27. T 1 θ ΛΑ 609 (ΣΠ 82) 6-13. —
28. T 1 ΛΑ 1289, 108: ὁ μυλωνᾶς κ' ἡ ἀλεπούς. — 29. T 1ε' ΛΑ 1288, 77 (ὄμ). — 30. T 1 ιβ' ΛΑ 1146Α, 94. T 1 ιζ' ΛΦ 247, 5: ὁ Πεντοκληματῆς (ἡ ἀλεπούς ζητάει βασιλικὸ γιαντρί, πατριάρχη, ἀσημένια κάσα). — 31. Υ 10β ΚΜΣ, Κρώμνη 48, 1-7. — 32. Ψ 1 ΛΦ 1411, 1-3: Ὁ Μονοπάπουτσος κ' ἡ ἀλπουδίτσα. — 33. Ω ΛΦ 211, 1-3: Ὁ τσαγκάρης. — 34. Ω 4β. ΛΦ 1480, 13-16. — 35. Ω 14α ΛΦ 1290, 3-4. — 36. Ω 16α ΛΦ 1797, 3-8: Ὁ τσαγκάρης.

155. *Ἡ ἀχαριστία (ἡ φίδι, ἄνθρωπος καὶ ἀλεπούς).*

Ἐνας ἄνθρωπος γλυτώνει τὸ φίδι ἀπὸ τὴ φωτιά κι αὐτὸ τυλίγεται στὸ λαιμό του καὶ θέλει νὰ τὸν πνίξῃ: «τὸ καλὸ πληρώνεται μὲ κακό» [W 154. 2. 1]. Πᾶνε νὰ κριθοῦν στὰ πρόβατα, στὸ βόδι, στὸ γαϊδούρι, στὴν ἀλεπούς· ὁ ἄνθρωπος μὲ νοήματα τῆς τάξει κλωσσο μὲ τὰ πουλάκια. Ἡ ἀλεπούς, γιὰ νὰ

τούς κρίνη, ζητάει πρώτα νὰ ξεκαβαλλικέψη τὸ φίδι (ἢ νὰ ξετυλιχτῆ ἀπ' τὸ λαιμὸ τοῦ ἀνθρώπου) καὶ νὰ μπῆ στὸ σακκί. Ὁ ἄνθρωπος τώρα τὸ σκοτώνει. Ἀκολουθεῖ τὸ ἔπεισ. τῆς ἀμοιβῆς τῆς ἀλεπούς, ὅπως στὸν T. 154 III, IV. Πρβλ. Αἰσ. Halm 97, Hausr. 62. Wienert ET 293. Βλ. BP II 420. Moser - Rath ἀρ. 126 Eberh. - Bor. 48. Κείμενα καὶ σημειώσεις: Μέγας I ἀρ. 5, III ἀρ. 5, σ. 310, IV ἀρ. 18, V ἀρ. 10 σ. 214. Πολίτης, Λαογρ. 2 (1910) 161 κέ. Dawkins, MGF ἀρ. 3 σ. 9.

1. Δ 2. Κούτρας, σ. 3-7 ἀρ. 1 (κριταί: βόιδι, γάιδαρος, ἄλογο, ἀλεπού). —
2. I Λελέκου, Ἐπιδόρπ. Α' 19-22 (βόιδι, ἀλεπού). — 3. I 11. Χριστοδουλόπουλος, σ. 83: Ὁ γεωργὸς καὶ τὸ φίδι. — 4. Λ 5. Πέρδικα II 108-9 ἀρ. 3: Τὸ φίδι, ὁ ἄνθρωπος κ' ἡ ἀλεπού (βόιδι, γάιδαρος, ἀλεπού) = Λουκάτος σ. 14 ἀρ. 13. — 5. O 2ζ Hahn 2, 95 ἀρ. 87 = Ριο, σ. 56 ἀρ. 18: Ὁ ζευγίτης, τὸ φίδι κ' ἡ ἀλεπού (κριταί: τὸ ἄλογο, τὸ μούλαρι κ' ἡ ἀλεπού). — 6. Σ 16β Θρακικά 17, 108-9 ἀρ. 44 (γάιδαρος, ἄλογο, ἀλεπού). — 7. T 1γ Μέγας, I, 23-26 ἀρ. 5 (ΛΑ 25, 210: ἡ ἀχαριστία) — 8. Υ' Σάβ. Ἰωαννίδης σ. 266 = Ἄρχ. Πόντ. 14, 37-41 (γλυτώνοντας τὸ φίδι ἀπὸ τῆ φωτιά ὁ ἄνθρωπος τὸ βάζει στὸ δισάκκι του· ἡ ἀλεπού ζητάει νὰ ξαναμπῆ στὸ δισάκκι. . .). — 9. Υ' Λαογρ. 9, 254. — 10. Φ 28 Dawkins MG in AM 335 ἀρ. 3 (κριταί: καμήλα, βουβάλι, ἀλεπού). — 11. Φ 2ια' Dawkins αὐτ. 429 ἀρ. 3 (κριταί: τὸ ποτάμι, τὸ βόδι, ἡ ἀλεπού). — 12. Ψ 1 Ἐπιφανίου - Πετράκη, 4 σ. 117: Τὸ ἀναμικιορλίκι (παραλλ.). — 13. Ω 18 Κυπρ. Σπ. 13, παράρτ. σ. κδ'-κε' ἀρ. 10 (Κληρίδης). — 14. Ω 1ι Κυπρ. Σπ. 32, σ. 207 ἀρ. 5. — 15. Ω 3γ Κυπρ. Σπ. 13 παράρτ. κβ'-κγ' ἀρ. 9. — 16. ΛΑ 1 Morosi σ. 75-76 ἀρ. 4 = Legrand, Collect. I ἀρ. 14 καὶ Recueil 187 (κριταί: ἓνα λαγωνικό, ἓνα ἄλογο κ' ἡ ἀλεπού). — 17. Ἄδ. τ. Αἰνεία, Παραμ. 1-4: ἡ ἀλεπού κριτής. — 18. Ἄδ. τ. Schmidt, Märchen σ. 3 σημ. 1 (ἄλογο, γάιδαρος, βόιδι, ἀλεπού). — 19. Ἄδ. τ. Λέριος 27-28 ἀρ. 9. —
20. Α 1 ΛΑ 1174, 61-62: ὁ κυνηγὸς, ἡ ἀλεπού καὶ τὸ φίδι. — 21. Α 5 ΛΑ 672, 210-214, 42: Τὸ δικαστήριο τοῦ ἀνθρώπου (Κριταί: βόιδι, γαῖδουρι). — 22. Β 1γ ΛΑ 1273, 183-5: ἡ ἀχαριστία. — 23. Ε 2γ ΛΦ 1126, 27-30. — 24. Η 1α ΛΑ 1205, 81-82. — 25-28. Η 2β ΛΑ 1216, 55-56. 79. 137-138. 167-168. — 29. Η 3γ ΛΑ 766, 4. — 30. Θ 1ια' ΛΑ 1254, 21-22. — 31. Ι 1 ΛΑ 1208, 85. — 32-33. Ι 18 ΛΑ 1202, 30-31. 104. — 34-35. Ι 1ς' ΛΑ 1206, 153 καὶ 155-6 (ἀντὶ φιδιοῦ λύκος μέσ' στῆ φάκα). Κριταί: κατσίκα, πεῦκος, ἀλεπού. Ἡ ἀλεπού στὸ λύκο: γιὰ δεῖξε μας πῶς σ' ἔπιασε τὸ σίδερο. — 34. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 43-44(+*47F). — 35. Ι 7α ΛΑ 1206, 157. — 36. Ι 8 ΛΑ 1186, 132. — 37. Ι 8 ΛΑ 1189, 70: Ὁ γεωργὸς καὶ τὸ παγωμένο φίδι (παραλλ.). — 38. Ι 8α ΛΑ 1193, 23. — 39. Ι 8δ ΛΑ 1194, 73-74: Ὁ ἄνθρωπος, τὸ λιοντάρι κ' ἡ ἀλεπού (ἀντὶ φιδιοῦ: λιοντάρι). — 40. Ι 8η

ΛΦ 588, 1-2: ὁ φίδαρρος. — 41. I 9 ΛΦ 1090, 5-7. — 42. I 9α ΛΑ 1197, 27-28. — 43. I 9ε ΛΦ 1537, 1 (ἀντὶ φιδιοῦ λύκος). — 44. I 9ια' ΛΑ 1185, 5-8 (στὸ τέλος μονόλογος τῆς ἀλεποῦς μὲ τὰ μέλη τοῦ σώματός της). — 45. I 11ιβ' ΛΦ 1196, 1-3. — 46. I 10 ΛΑ 1339, 113-115. — 47. I 10 ΛΑ 1340, 7. — 48. I 10 ΛΑ 1341, 1-2. — 49. I 10 ΛΑ 1353, 35. — 50. I 10 ΛΑ 1354, 22-23. — 51. I 10θ ΛΑ 1277, 115. — 52. I 10θ ΛΑ 1345, 22-23. — 53. I 11ε ΛΑ 1332, 29. — 54. I 19ιδ' ΛΦ 979, 6-7. — 55. I 13 ΛΑ 1348, 27. — 56. I 13 ΛΑ 1349, 3 (ὁ ἄνθρ. σώζει τὸ φίδι ἀπὸ τὰ παιδιὰ καὶ τὸ μεγαλώνει μέσα σὲ πιθάρι· γίνεται δράκος καὶ θέλει νὰ τὸν φάῃ· ἡ ἀλεποῦ καταφέρνει τὸ δράκο νὰ μπῆ στὸ πιθάρι, νὰ ἰδῆ ἂν χωράῃ). — 57. I 13α ΛΦ 1522, 21. — 58-59. I 14α ΛΑ 1281, 327. 393. — 60. I 14α ΛΑ 1280, 369-371. — 61. I 15η ΛΑ 1378, 29. — 62. I 16 ΛΦ 1731, 1-2. — 63. I 16η ΛΑ 1176, 43 (ἀντὶ φιδιοῦ: λιοντάρι στὸ δόκανο). — 64. I 16η ΛΑ 1223, 217-219. — 65. I 16ιβ' ΛΑ 1227, 41. — 66. I 17 ΛΑ 623 (ΣΠ 96) 1-4. ('Ο ἄνθρ. περνάει τὸ φίδι ἀπὸ τὸ ποτάμι κ' ἐκεῖνο τοῦ δίνει τρεῖς φορές φλουριά· τὴν τρίτη φορὰ ὁ ἄνθρ. ἐπιχειρεῖ νὰ τὸ σκοτώσῃ καὶ βάζει φωτιά στὴ φωλιά του (Πρβλ. ΑΤ 285 D). Τὸ φίδι παρακαλεῖ ἕνα διαβάτη νὰ τοῦ ρίξῃ ἕνα κλαδὶ γιὰ νὰ γλυτώσῃ καὶ σὰν γλύτωσε τυλίγεται στὸ λαιμό του. Κριταί: ἕνα ἄλογο, τὸ ποτάμι, ἡ ἀλεποῦ. Ἀντὶ κοττόπουλα γιὰ δῶρο ὁ ἄνθρωπος τῆς πάει τὸν κυνηγόν). — 67. I 7ε ΛΑ 1185, 33. — 68. I 17α ΛΦ 1005, 1-3. — 69. I 17β ΛΑ 1228, 93. — 70. I 18 ΛΑ 2328, 27. — 71. I 18ε ΛΑ 1225, 7-8. — 72. I 20α ΛΑ 536 (ΣΠ 9) 36-40. — 73. I 20α ΛΑ 1279, 25. — 74-78. K 5 ΛΑ 1218, 15. 25. 51. 83. 89. — 79-80. K 5β ΛΑ 1211, 21. 37 (ἀντὶ φιδιοῦ: λύκος στὸ δόκανο. Κριταί: πετεινός, ἐλιά). — 81. K 6 ΛΑ 1213, 131. — 82. Λ 4δ ΛΦ 1038, 1. — 83. M 1 ΛΦ 164, 1-4 ('Ο μονόλογος τῆς ἀλεποῦς: ἔτσι πληρώνει ὁ κόσμος). — 84. N 4 ΛΦ 429, 1-5. — 85. N 4ε ΛΑ 1622, 3-4. — 86. N 10 ζ' ΛΦ 107, 71-77. — 87. Ξ ΛΦ 1639, 1-2. — 88. Ξ 2ε ΛΑ 2828, 54-58. — 89. Ξ 12 ΛΦ 512, 9-12. — 90. Ξ 19β ΛΑ 1162B, 133-136. — 91. O 1δ ΛΦ 1642, 3-4. — 92. O 1ια' ΛΑ 2032, 14. — 93. O 2 ΛΑ 1292, 186. — 94. O 2α ΛΑ 1293, 218. — 95. O 6α ΛΑ 1278, 1-2. — 96. O 8 ΛΑ 1261, 1. — 97. O 8 ΛΑ 1264, 9. — 98. Π 6δ ΛΦ 397, 7-9. — 99. Π 7γ ΛΑ 633 (ΣΠ 103) 1-2. — 100. Π 9β ΛΦ 728, 1-4. — 101. Π 10γ ΛΑ 2746, 65-68. — 102. Π 14 ΛΦ 1320, 5. — 103-104. P 1 ΛΑ 1178, 15-16. 85-86. — 105. P 1 ΛΑ 1178, 29-30. — 106. P 6 ΛΦ 1643, 13. — 107. P 7α ΛΑ 1185, 35-37. — 108. P 10 ΛΑ 1245, 22. — 109-110. P 12 ΛΑ 1181, 70-72. 149-150. — 111. P 17 ΛΑ 1128, 37 (παραλλ.). — 112. P 18ε ΛΑ 2785, 30. — 113. P 21β ΛΑ 2897, 84 (ἀντὶ φιδιοῦ: λύκος στὸ τσουβάλι). — 114. P 25γ ΛΑ 1247, 73. — 115. Σ 18γ ΛΦ 226, 60-62. — 116. Σ 19 ΛΦ 533, 10-12. — 117. T 2 ιβ' ΛΑ 1173, 47. — 118-119. Υ ΛΑ 1239, 63-68. 76-80. — 120. Υ ΛΑ 1337,

1. — 121. Υ 5 ΛΑ 1035, 77-79: άνθρωπος, θέπεκας (τσακάλι), άστεχᾶς.—
 122. Φ 2 κα' ΚΜΣ, Σεμέντρα 2(σ. 1-5) κριταί: βόδι, καμήλα, άλεπού.—
 123. Φ 4α ΛΑ 1246, 17 κριταί: γαϊδούρι, ποτάμι, άλεπού.— 124. Ψ ΛΑ
 2994, 49-53 (ό γέρος γλυτώνει τὸ φίδι ἀπὸ τὰ παιδιὰ· μεγαλώνοντας θέλει
 νὰ τὸν πνίξῃ· κριταί: τσοπάνης, προβατίνα, άλογο, άλεπού). — 125. Ψ ΛΑ
 2994, 53-55: ἡ άρκούδα (παραλλ.). — 126. Ψ 1 ς' ΚΜΣ Γκιούλ-Μπαζέ 4
 σ. 1-4. — 127. Ψ 6β ΛΦ 1838, 1-3. Ἡ κουτσοурίνη (= σκύλος). Συνο-
 μιλία τῆς άλεπούς μετὰ τὰ πόδια της, τὰ μάτια της, τὴν οὐρά της. — 128. Ω
 ΛΦ 1870, 34-37 (μονόλογος). — 129. Ω ΛΦ 560, 1-2 (μονόλογος). — 130.
 Ω δια' ΚΕΕΚ 37, 139, 1: λαγὸς καὶ λύκος, κριτῆς ἢ πάπια. — 131. Ω 5β
 ΚΕΕΚ 29, 359, 1: τὸ καλὸν γυρίζει κακόν. — 132. Ω 5α ΚΕΕΚ 69, 33, 1.

157. Τὸ λιοντάρι (ὁ λύκος) μαθαίνει νὰ φοβᾶται τὸν ἄνθρωπο.

Τὸ λιοντάρι δὲν πιστεύει τὴν άλεπού, πὼς ὁ ἄνθρωπος εἶναι πιὸ δυνατὸς
 ἀπὸ τὰ ζῶα καὶ ξεκινάει νὰ βρῆ ἕναν ἄνθρωπο. Βρίσκει ἄνθρωπο μετὰ ὄπλο.
 Σὰν δέχθηκε τὴν τουφεκιά ρωτᾶει τὴν άλεπού: Τί ραβδί εἶν' αὐτό; σὲ τσα-
 κίζει χωρὶς νὰ σὲ χτυπήῃ — (ἦ ἕνα ραβδί (μιὰ φλογέρα) πὺ πετάει ἄμμο
 καὶ χαλίγια στὰ μάτια).

Πρβλ. Αἰσ. Halm 403, Hausr. 281. Βλ. ΒΡ II 96 (ΚΗΜ ἀρ. 72).

1. Κ 5 Λουκάτος σ. 16 ἀρ. 14: Ὁ λύκος, ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ τουφέκι.
 2. Η 1α ΛΑ 1205, 63: Ἡ άλεπού κι ὁ λύκος. — 3. Η 2 ΛΑ 1322, 9: Κυ-
 νηγὸς καὶ λύκος. — 4. Ι 8 ΛΑ 1189, 77: Λύκος καὶ άλεπού. — 5. Ι 8ια'
 ΛΑ 1195, 39. — 6. Ι 14α ΛΑ 1280, 272. — 7. Κ 5β ΛΑ 1210, 131. —
 8. Κ 6 ΛΑ 1213, 32.—9. Π 3 ιζ' ΛΑ 1270, 11-12. — 10. Ρ 12 ΛΑ 1181,
 69. — 11. Υ ΛΑ 1182, 47.—12. Φ 3 ΚΜΣ Φάρασα 5364-68: Ἁλεπού καὶ
 λέοντας.

***157α.** Γάτα, λιοντάρι καὶ ἄνθρωπος.

«Γιατί εἶσαι τόσο μικρή»; ἐρωτᾶει τὸ λιοντάρι τὴ γάτα.—«Ἄν ζοῦσες κ'
 ἐσὺ κοντὰ στὸν ἄνθρωπο καὶ σὺ μικρὸς θὰ ἦσουν». Τὸ λιοντάρι ζητάει ἀπὸ
 τὸν ἄνθρωπο (ἕναν ξυλοκόπο) νὰ παλέψουν κι αὐτὸς ζητάει πρῶτα νὰ τὸν
 βοηθήσῃ νὰ σκίση τὸ ξύλο, νὰ βάλῃ τὰ μπροστινά του πόδια γιὰ σφῆνα στὴ
 σκισμάδα. Τὸ ξυλοφορτώνει, ὅπως στὸν ἀρ. 151. Βλ. Μέγας II ἀρ. 2. III
 ἀρ. 12 σ. 312. V ἀρ. 11 σ. 214, ὅπου βιβλιογραφία. (Πρβ. Eberh. - Bor.
 T. 13: ἡ γάτα καὶ ἡ τίγρις).

1. Σ 8 Λαογρ. 5, 395: Κάτα, λεοντάρ καὶ ἄθρωπος. Ἐντὶ τῆς άλεπούς γάτα
 = Θρακικά 1,216 = Μέγας II ἀρ. 2 = Λουκάτος σ. 28 ἀρ. 8. —
 2. Τ 3, Σταματιάδης 5, 573 ἀρ. 12. — 3. Υ ΚΠΣύλλ. 14 (1879-80)291

άρ. 6: τὸ λιοντάρι καὶ ἄρθωπον = Thumb 294: ὁ γάτος—τίγρη πού μί-
κρυνε, γιατί ἔπεσε στὰ χέρια τοῦ ἀνθρώπου. — 4. Υ7 Παμπούκης, σ. 53 ἀρ.
27 (τὸ λιοντάρι στὸ τέλος φοβᾶται πὼς θὰ γίνη μικρότερο κι ἀπὸ τὴ γάτα). —
5. I 8λα' ΛΑ 1192, 123 (ὁ λύκος ζητάει νὰ παλέψη μὲ τὸν ζευγολάτη κι αὐ-
τὸς τὸν δένει ἀπ' τὰ πόδια καὶ τὸν ξυλοφορτώνει· τοῦ ρίχνει καὶ μιὰ πιστο-
λιά. Ἡ ἄλεπού πάει νὰ τοῦ φέρη ψωμί, πέφτει στὸ δόκανο, ὅπως ΑTh 68Α).—
6-7. I 10 ΛΑ 1339, 13-15. 181-183: λύκος, ἄλεπού καὶ ξυλοκόπος. — 8. I
16ε ΛΑ 3183, 36.— 9. Ρ 2ιγ' ΛΑ 1235, 17: συνέδριο τῶν ζώων, λιοντάρι
καὶ ξυλοκόπος. —

157Α. *Τὰ ζῶα (γάιδας, βόδι, μουλάρι) παραπονιοῦνται στὸ βασιλιά-
τους, τὸ λιοντάρι, γιὰ τὴ σκληρόδα τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ λιοντάρι συναντᾷ
ἕναν ἄνθρωπο καὶ τοῦ ἀγριεύει. Ὁ ἄνθρωπος τὸ ξεγελάει, τάχα πὼς θὰ τοῦ
χτίση ἕνα σπιτάκι. Τὸ λιοντάρι μπαίνει μέσα κι ὁ ἄνθρωπος τὸ κλειδώνει
καὶ τ' ἀφήνει νὰ ψοφήση τῆς πείνας.*

I. Ρ 1 ΛΑ 1176, 27: τὸ λιοντάρι καὶ ὁ ἄνθρωπος.

*157. *Ὁ ἄνθρωπος σηκώνει σκόνη μὲ τὰ πόδια. Ἡ ἀρκούδα τρομάζει.*

I. Υ ΛΑ 1239, 49: Ὁ ἄρκον καὶ ἡ ἄλεπού.

159Β. *Λιοντάρι (ἀρκούδα) καὶ ἄνθρωπος.*

Λιοντάρι καὶ ἄνθρωπος γίνονται φίλοι. Πέφτουν νὰ κοιμηθοῦν. Ὁ ἄνθρω-
πος: οὐφ! πολὺ βρωμοῦν τὰ χνότα σου, γύρνα ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά. Τὸ πρῶτ
τὸ λιοντάρι ζητάει ἀπ' τὸν φίλο του νὰ τοῦ δώση μιὰ τσεκουριά πίσω στὸ
σβέρκο. Μετὰ καιρὸν ξανανταμώνουν. Τὸ λιοντάρι: ἡ τσεκουριά ἔγιανε, ὁ
λόγος σου δὲν ἔγιανε. [W 185. 6] Ἡ φιλία χάλασε. Πρβλ. Krumbacher,
Moskauer Sammlung, σ. 115: «Καὶ τίς λέγει τῷ λέοντι ὅτι ὄζει τὸ στό-
μα σου»; Βλ. καὶ Πολίτου Παροιμ. Δ' σ. 35 λ. γλωσσα 34. Κείμενα καὶ
σημ: Μέγας II ἀρ. 3. III 13. V 12.

I. I 1α Λαογρ. 5, 393: τὸ λιοντάρι = Λουκᾶτος σ. 33, ἀρ. 17. — 2. I 12ζ
Λαογρ. 4, 467 (ἀντὶ λιονταριῦ τὸ στοιχειὸ τοῦ χωριοῦ). — 3. I 1ιε' Βύρων
2, 148-150 = Πολ. Παροιμ. Δ' σ. 36. — 4-5. M 4α Ζευγώλη Παροιμ. 168α
καὶ β (ἡ μπαρταδιὰ πού μου ἔδωκες ἤγιανε, τὴ γκουβέντα ὅμως πού μου
'πες δὲ ντὴν ἐξέχασα· τὸν τρώει). — 6. Σ 25β Ἄρχ. Θρ. Θησ. 7, 198: ὁ
κακὸς ὁ λόγος (ἀντὶ λιονταριῦ: ἀρκούδα). — 7. T 1. Λεσβιακὰ 3, 75. — 8.
Υ 13 Ἄρχ. Πόντου 15, 124 ἀρ. 7: ἄρκον καὶ ἄνθρωπον. — 9. Φ 3 Λαογρ.
19, 232 ἀρ. 1.: τ' ἀρκούδι κ' ἡ χελώνα (ἀπ' τῆς σαίττας τὴν πληγὴ δὲν χά-
νουμαι, ἀλλὰ ἀπ' αὐτηνῆς τῆς χελώνας τὸν λόγο θὰ χαθῶ). — 10. Ω Κυρια-

ζῆ, Κυπρ. Παροιμ. σ. 258 (ἡ μαχαιριά γιανίσκει, μὰ ὁ κακὸς λόγος μεινίσκει) = Μέγας Π ἀρ. 3, ΠΙ ἀρ. 13, V ἀρ. 12. — II ἀδ. τ. Ἀσλάνης σ. 5-7 = Πολ. Παροιμ. Δ', 35 λ. γλῶσσα ἀρ. 34.

12. A 4 ΛΦ 1391, 7(ἀντὶ λιονταριοῦ ἐλάφι· προσβάλλεται, γιατί ὁ ξυλοκόπος τοῦ λέει στραβὴ τῆ μύτη του. Τὸν βάζει νὰ τοῦ τὴν φτιάξῃ μὲ τὸ τσεκούρι. Ὑστερα ἀπὸ καιρὸ τοῦ λέει: τὰ αἵματα ἔφυγαν, μὰ τὸν κακὸ λόγὸ τὸν θυμᾶμαι). — 13. I 10. ΛΑ 1351, 19-21. — 14. I 10 θ ΛΑ 1277, 95 (ἀντὶ λιονταριοῦ δράκος). — 15. I 14 β ΛΦ 276, 1-2: Ὁ κυνηγὸς καὶ ἡ ἀρκούδα. — 16. I 19 ζ ΛΦ 690, 10 (ἡ τσεκουριά ἔγιανε, ὁ λόγος σου δὲν ἔγιανε). — 17. K 5 ΛΦ 737, 24: Ἡ ἀρκούδα. — 18. A 1 α ΛΑ 1083, 197. — 19. M 2 ΛΑ 1387, 315 ἀρ. 41. — 20. M 4 β ΛΦ 1401, 20. — 21. M 4 γ ΛΑ 2342, 327. 340 (ἀντὶ λιονταριοῦ ἀράπης). — 22. N 2 ΛΑ 2279, 64 (ἀρκούδα). — 23. O 1 ι α' ΛΑ 2032, 16 (ἀρκούδα). — 24. O 15 ΛΑ 2761, 475. — 25. P 2 ι γ' ΛΑ 1235, 23. — 26. P 17 γ ΛΑ 2877, 69: κυνηγὸς καὶ ἀρκούδα). — 27. P 17 γ ΛΑ 2879, 67-70 (ὄμ). — 28. P 17 γ ΛΦ 182, 121 (ὄμ). — 29. P 28 ε ΛΑ 2895, 182. — 30. Σ 11 ΛΑ 1174, 65 (ἀντὶ λιονταριοῦ ἀρκούδα, ἀντὶ ξυλοκόπου σκύλος). — 31. Σ 30 δ ΛΑ 1317, 11. — 32. T 1 ΛΦ 978, 9-10. — 33. T 1 ΛΑ 1289, 104: ὁ παπᾶς καὶ ἡ ἀρκούδα. — 34. T 2 κ η' ΛΦ 452, 2-3. — 35. X 2 β ΛΑ 205, 27 — 36. Ω 11 α ΛΦ 1292, 1: τὸ κουμπαραῖτον τοῦ λιονταριοῦ τζιαὶ τῆς ἀλωποῦς. — 37. Ω 8 δ ΚΕΕΚ 37, 117, 1. — 38. Ω 6 ι' ΚΕΕΚ 20, 227, 1. — 39. Ω 15 β ΚΕΕΚ 69, 265, 1.

159*. Τσακωμὸς γιὰ τὸν παγωμένο λαγό.

Τὰ ζῶα: ἀλεπού, λύκος, τσακάλι, ἀετός, πᾶνε στὴν καλύβα τοῦ ξυλοκόπου νὰ τοὺς μοιράσῃ τὸν παγωμένο λαγό. Δὲν συμφωνοῦν, γιατί καὶ ὁ ξυλοκόπος τὸν θέλει γιὰ δικό του. Μὲ τὴ ζεστασιά τῆς καλύβας ὁ λαγὸς ξεπαγώνει καὶ τὸ σκάει.

I. E ΛΦ 811, 21-23: Ὁ παγωμένος λαγός.

160. Εὐγνωμονικὰ ζῶα — ἀχάριστος ἄνθρωπος.

Τὸ λιοντάρι φέρνει κάθε μέρα στὸν ἄνθρωπο ἓνα σφαχτό. Ἐνα βράδυ πού ἀπόμεινε σπίτι του νὰ ξεφυτίσῃ, ὁ φτωχὸς ἐπιχειρεῖ νὰ τὸ σκοτώσῃ· τὸ λιοντάρι ξεφεύγει πληγωμένο. Ξαναβρίσκοντας τὸ φτωχὸ στὸ λόγγο, τὸν ξεσκίζει. Βλ. Moser - Rath ἀρ. 125.

I. Π 7 γ ΛΑ 600 (ΣΠ 73) 9: Ὁ φτωχὸς καὶ τὸ λιοντάρι.

*161C. Ἀνθρωπος καὶ ἀρκούδα. Γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τοὺς λύκους ἄνθρ.

καὶ ἀρκ. ἀνεβαίνουν στὸ δέντρο. Τῆ νύχτα ποὺ ἡ ἀρκούδα κοιμῶταν, ὁ ἄνθρωπος τὴν ρίχνει ἀπὸ τὸ δέντρο. Οἱ λύκοι τρῶνε τὴν ἀρκούδα καὶ φεύγουν Moser - Rath ἀρ. 162.

1. P 11α ΛΑ 1182, 2-3: 'Η ἀρκούδα κ' οἱ λύκοι.

162A*. Βοσκὸς καὶ λύκος. Ὁ βοσκὸς παίρνει γιὰ φύλακα στὸ μαντρί ἓνα λύκο (ἓνα λυκάκι ποὺ ἀνέθρεψε), κι αὐτὸς τρῶει τὰ πρόβατα, τὸ ἓνα κατόπιν τοῦ ἄλλου. Πρβλ. Αἰσ. Halm 373, Hausr. 225, Perry 209.

1-2. Ο 5γ ΛΑ 1365, 410. — ΛΑ 1365, 410. — 3. I 8 ΛΑ 1187, 79. — Ω Καλογραιὰ ΚΕΕΚ 56, 277, 1: Γριά καὶ ἀλεπού. Ἡ γριά κλείνει τὴν ἀλεπού στὸ κοττέτσι, γιὰ νὰ τῆς βγάλουν οἱ κόττες τὰ μάτια. Τὶς τρῶει ὅλες.

***162B**. Λύκοι καὶ σκύλοι. Συμφωνία νὰ ζοῦν σὰν ἀδέρφια. Οἱ λύκοι μπαίνουν στὴ στάνη καὶ τρῶνε πρῶτα τοὺς σκύλους κ' ὕστερα τ' ἀρνιά. Πρβλ. Αἰσ. Halm. 266.

1. K 6η ΛΑ 1213, 99: Λύκοι καὶ σκύλοι. — 2-4. P 1 ΛΑ 1174. ΛΑ 1175. ΛΑ 1245, 17.

***165C**. Τὸ παράπονο τοῦ λύκου, γιατί ὁ γύφτος (ἢ ὁ περιβολάρης) τοῦ δίνουν τίς πιὸ πολλὰς ξυλιές: «Καλὰ οἱ ἄλλοι, γιατί τοὺς ἔφαγα τὰ πρόβατα, μὰ ἐσένα τὴ βρεχτούρα σου ἔφαγα ἢ τὰ φουσερά σου;» (ἢ «τὰ πράσα σου ἔφαγα ἢ τὰ λαχανά σου;»)

1. Ἀδ. τ. Βλαχογιάννη, Ἴστ. Ἀνθολ. ε' - ια'. — 2. Θ1γ Βλάχου, Στ. Γρανίτσας σ. 58. — 3. Ο 8 Ρεμπέλης, Κοιτισιώτικα 147 ἀρ. 8: Ὁ λύκος ὁ γύφτος. — 4. Υ 7, Παμπούκης 246 ἀρ. 165: Ὁ λύκος καὶ ὁ σιδεράς. — 5. Φ 3 Λαογρ. 19, 234, 3: «Ὁ λύκος καὶ ὁ μάστορας. — 6. I 14α ΛΑ 1283, 155: Ὁ λύκος καὶ ὁ γύφτος. — 7. I 19ς' ΛΦ 690, 9-10: Ἡ βρεχτούρα τοῦ γύφτου. — 8. Ο 5γ Ὁ λύκος κι ὁ περιβολάρης. — 9. Π 8β ΛΦ 267, 15: λύκος καὶ ὑφαντής. — 10. Π 10β. ΛΦ 591, 15: ὑφαντής καὶ λύκος. — 11. P 25ε ΛΑ 1248, 45.

168. Ὁ βιολιτζῆς στὴ λυκοπαγίδα.

Ὁ βιολιτζῆς πέφτοντας στὴ λυκοπαγίδα βρίσκει μέσα ἓνα λύκο· γλυτώνει ἀπὸ τὸ λύκο παίζοντας βιολί [B 848. 1]. Ἀκούγοντας οἱ ἄλλοι λύκοι τὴ μουσική, πέφτουν ἓνας - ἓνας μέσα. Βρίσκοντάς τους ὅλους μαζεμένους ὁ κυνηγὸς βγάζει τὸ βιολιτζῆ ἀπ' τὴν παγίδα καὶ σκοτώνει τοὺς λύκους.

1. I 8 ιγ' ΛΑ 1189, 100: 'Ο λύκος κι ό βιολιτζής.

170. 'Η άλεπού τρώγει τόν συγκάτοικό της. 'Η άλεπού παίρνει για συγκάτοικο έναν πετεινό, για να τήν ξυπνάη. Τρώει τόν πετεινό και τὸ πρωί κατηγορεῖ τὰ πρόβατα (τήν φοράδα) πὼς αὐτὰ ἔφαγαν τόν πετεινό. Γι' ἀντάλλαγμα ζητεῖ ένα πρόβατο. Πρβλ. Eberh.-Bor. T. 35.

1. I 1δ ΛΑ 1202, 14-17: ἡ άλεπού ἀφίνει τις κλεμμένες κόττες στὸν ἀγελαδάρη να τις φυλάξη και τὴ νύχτα ἡ ἴδια τις πνίγει. 'Αλείφοντας τὸ σαγόνι μιᾶς φοράδας μετὸ αἷμα τῆς κόττας, τὴν κατηγορεῖ πὼς αὐτὴ τις ἔπνιξε. Ζητεῖ ἀπὸ τὸν ἀγελαδάρη γι' ἀντάλλαγμα τὴν φοραδίτσα. 'Η συνέχεια ὅπως στὸν τύπο ΑΤ 123Α. + *30Α.—2. P 1 ΛΑ 1176, ἡ άλεπού παίρνει για σύντροφο τὸν πετεινό για να τὴν ξυπνάη τὸ πρωί. Σὰν ἔμεινε χωρὶς φαγί, τὸν τρώει. Τὸ ἄλλο πρωί ἀργεῖ να πάη στὸν βασιλιά (τὸ λιοντάρι), γιατί τὴν πῆρε ὁ ὕπνος· τὸ λιοντάρι τὴν τρώει.

173. **Ἄνθρωποι και ζῶα κανονίζουν ἐκ νέου τὸ μάκρος τῆς ζωῆς των.*

Στὴν ἀρχὴ ἐδόθησαν σὲ ὄλα τὰ ζῶα και στὸν ἄνθρωπο 30 χρόνια. Στὰ ζῶα ἐφάνηκαν πάρα πολλά, (να τυραννιοῦνται τόσα χρόνια)· στὸν ἄνθρωπο ἐφάνηκαν πολὺ ὀλίγα. 'Ο ἄνθρωπος τότε πῆρε ένα μέρος ἀπὸ τὰ χρόνια τῶν ζῶων (αἰτιολογ. μῦθος). Βλ. BP III 290, Grimm 176.

1. Ξ Φραγκάκι, Κρητ. Παραμ. σ. 54: ὁ γάιδαρος, τὸ μαῖμούνι κι ὁ ἄνθρωπος (γι' αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος μέχρι τὰ 30 εἶναι ἄνθρωπος, μέχρι τὰ 60 κουβαλάει σὰ γάιδαρος, μετὰ τὰ 60 γίνεται περίγελως). — 2. Θ 1ιε' ΛΑ 1255, 43-45: ὁ ἄνθρωπος, ὁ σκύλος, ὁ γάιδαρος και ἡ μαῖμού. — 3. I 17 ΛΦ 1054, 1. — 3. Ξ 5β ΛΦ 1835, 15 — 4. Ω β ΛΦ 338, 15.

*175Α. «*Αὔριο κλαῖνε*». 'Ο παπᾶς στήνοντας τὸ δόκανο λέει πὼς θάβει ένα πεθαμένο παιδάκι. 'Η άλεπού: γιατί δὲν κλαῖνε; 'Ο παπᾶς: αὔριο κλαῖνε. Τὴν ἄλλη μέρα στὸ δόκανο ἡ άλεπού. Βλ. Πολίτου, Παροιμ. Β' 636 λ' αὔριο 4. — "Ἄλλως: Σὰν πιάστηκε στὸ δόκανο ἡ άλεπού, παρακαλεῖ τὸ δραγάτη να κάνη ὅπως ὁ πατέρας του: δυὸ-τρεῖς ξυλιές μετὰ μιὰ βεργοῦλα στὰ πισινά. 'Ο δραγάτης τὴν ἀρχίζει μ' ένα χοντρὸ ξύλο ἀπ' τὸ κεφάλι. 'Η άλεπού: κι ὁ πατέρας σου τὰ ἴδια ἔκανε κ' ἐσὺ τὰ ἴδια κάνεις!

1. I Παπαζαφειρόπουλος σ. 359. — 2. I Λελέκος, 'Επιδόρπ. 292. — 3. I 7 Λαογρ. 1, 691 ἀρ. 3.—4. I 10α Πολίτου, Παροιμ. Β 636, αὔριο 4.— 5. I 19 θ Πολίτου, αὐτ. — 6. Π 14α Χατζηγάκη, Λαογραφ. τ. σ. 125: 'Η άλεπού κι ὁ γέρος. «Αὔριο

κλαΐνε». — 7. T 2β Argenti-Rose 1, 554 άρ. 36: 'Η άλεπού κι ό παπᾶς. — 8. Ω 1ε Κληρίδης, 'Ιστορ. ζώων ιζ'-ιη' άρ. 3: ύστερα έν νά ν' τὰ κλάματα. — 9. Α 5 ΛΑ 2223 (= ΙΑ 624, 103 άρ. 1). — 10. 3 ιβ' ΛΑ 978 άρ. 54. — 11. Ι 1ς' ΛΑ 1207, 43 (διαφέρει: ή άλεπού κλέβει τὶς κόττες καὶ τὶς βάζει στὸ σακκούλι. Στὴν νοικοκυρὰ πού τὴν ρωτᾶει τί ἔχει μέσα, λέει: ἕναν πεθαμένο. 'Η νοικοκ. ρωτᾶει «γιατί δὲν κλαΐνε», κ' ή άλεπού: αὔριο κλαΐνε. Τὴν ἐπομένη ή νοικοκ. βρῆκε ἄδειο τὸ κοττέτσι). — 12. Ι 1ζ ΛΑ 1214, 71. — 13. Ι 7α ΛΑ 1193, 142. — 14-15. Ι 8 ΛΑ 1325, 85 καὶ 87. — 16. Ι 8ια' ΛΑ 1195, 41. — 17. Ι 9 ΛΑ 1200, 1-2: λύκος καὶ άλεπού. 'Η άλεπού, βλέποντας νὰ στήνουν δόκανο, λέει στὸ λύκο πὼς τάχα θάβουν ἕνα παιδάκι. 'Ο λύκος ρωτᾶει γιατί δὲν κλαΐνε κ' ή άλεπού ἀπαντᾶει: αὔριο κλαΐνε. Πηγαινόντας ό λύκος νὰ ξεθάψη τὸ παιδί πιάνεται στὸ δόκανο. 'Η άλεπού: Τώρα κλαΐνε, κύρ Νικολό. — 18-19. Ι 9 ΛΑ 1198, 5 καὶ 41 (όμ.). — 20. Ι 9β ΛΑ 561 (ΣΠ 34)55. — 21-22. Ι 10 ΛΑ 1339, 55 καὶ 85-87: λύκος καὶ άλεπού. — 23. Ι 10 ΛΑ 1344, 15: 'Η Μάρω με τὸν Νικολό. — 24. Ι 10 ΛΑ 1351, 1-4: σκαντζόχερας καὶ άλεπού. — 25. Ι 13 ΛΑ 1349, 25: λύκος καὶ άλεπού. — 26. Ι 14α ΛΑ 1283, 329-331: ἀμπελουργὸς καὶ άλεπού. — 27. Ι 16ε ΛΦ 1093, 5. — 28. Ι 16ιβ' ΛΑ 1229, 39. — 29. Σ 1 ΛΦ 610, 7-11. — 30. T 1η ΛΑ 1446 Γ', 20. — 31. T 2β ΛΑ 117, 95: 'Η άλεπού κι ό παπᾶς. — 32. T 2ιε' ΛΑ 2457, 24. —

179. *Τί ή ἀρκούδα τοῦ εἶπε στὸ αὐτί: αὐτὸς ό αἰσώπ.* Halm 311: ὄδοιπόροι καὶ ἄρκτος. [J 1488]. Moser-Rath άρ. 147.

1. Ι 1β Λαογρ. 5, 394. — 2. Υ 7 Παμπούκης 283 άρ. 199. — 3. Ι 8 ΛΑ 1189, 29. — 4. Ι 10 ΛΑ 1344, 41. — 5. Ι 10 ΛΑ 1354, 35. — 6. Ι 13. ΛΑ 1346, 11. — 7. Ι 17 ς' ΛΦ 1707, 13. — 8. Π 8β. ΛΦ 267.8: οἱ δύο φίλοι κ' ή ἀρκούδα.

ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΑ

200 (α). *Τὸ πιστοποιητικὸ τοῦ σκύλου.*

'Ο σκύλος τὸ ἔδωκε στὴ γάτα νὰ τὸ φυλάξῃ. Τὸ βρίσκουν τὰ ποντίκια καὶ τὸ τρῶνε. 'Απὸ τότε τὰ σκυλιὰ κυνηγᾶνε τὶς γάτες κ' οἱ γάτες τοὺς ποντικούς. Συχνὰ ἔνωμ. με T. 200C*. Βλ. Πολίτου, Παραδ. άρ. 1011. BP 3, 542, 544. Eberh.-Bor. T. 7. Βλ. Megas IV άρ. 4, Fabula 15 (1974) 235, 4. Megas V άρ. 4.

1. Θ 1γ Βλάχου. Γρανίτσας σ. 59 (+200C*). — 2. Ι 7. ΔΙΕΕ 1 (1883) 532 = Πολίτου Παραδ. άρ. 1011: Γιατί τὰ σκυλιὰ κυνηγᾶνε τὶς γάτες καὶ

οί γάτες τούς ποντικούς». — 3. Μ 4α. Ζευγώλης, Λαογρ. Σημειώμ. 2, 35. — 4. Ξ. Μαυρακάκης, Α' 14: ἡ ἀναφορὰ τοῦ κάτη καὶ τοῦ σκύλου (ἡ γάτα ἔβαλε τὴν ἀναφορὰ κοντὰ στὴ φωτιά καὶ κήκε. Ἐπὶ τότε ὁ σκύλος τὴ ρωτᾷ: «γού» (ποῦ τὴν ἔβαλες;) κ' ἡ γάτα ἀπαντᾷ μετὰ τὸ «φού», δηλ. κήκε). — 5. Ρ 2. Μέγας IV ἀρ. 4: Τέσσαρις οὐχτροί. Στὴν ἀρχὴ Τύπ. 200C* (ὁ λαγὸς καταδικάζεται σὲ θάνατο, γιὰτὶ ἔκλεψε τὰ παπούτσια τοῦ σκύλου, ἀλλὰ ἡ γάτα ἔχασε τὴν καταδικαστικὴ ἀπόφαση). — 6. Τ 2ια'. Argenti-Rose 1, 577: ὁ σκύλος καὶ ἡ γάτα (+200A). — 7. Ἄδ. τ. Αἰνεῖα, Παραμ. σ. 1-2. — 8. Ἄδ. τ. Μητέρα-Παιδὶ 3, 1949, ἀρ. φ. 25 σελ. 30. — 9. Γ β ΛΑ 1272, 15: Ὁ σκύλος καὶ ἡ γάτα (παραλλ.). — 10. Ι 1 ΛΑ 1206, 177 (+200C*). — 11. Ι 1 ΛΑ 1208, 31 (+200C*). — 12. Ι 1 ΛΑ 1206, 179+200C*. — 13-14. Ι 1 ΛΑ 1208, 55 καὶ 60 (+200C*). — 15. Ι 8α ΛΑ 1193, 170. — 16. Ι 8 θ ΛΑ 1195, 25. — 17-18. Ι 16 θ ΛΑ 1222, 19 καὶ 162. — 19. Ι 16 θ ΛΑ 1223, 141 (+200C*). — 20. Μ 6α ΛΑ 1684 Β, 116 (ἀπὸ ἀμέλεια τῆς γάτας καίονται τὰ κατάστιχα τοῦ σκύλου). — 21. Ξ 1 ΛΑ 1323, 25. — 22. Ξ 12γ ΛΑ 1338, 7. Ρ. ΛΑ 2762, 38. — 23. Ρ 1 ΛΑ 1176, 37. — 24. Ρ 1 ΛΑ 1176, 1-2. — 25. Ρ 12 ΛΑ 1174, 193: Τέσσαρις οὐχτροί (+200C*). — 26. Ρ 2 ιγ' ΛΑ 1236, 2-3. — 27-28. Ρ 22 ΛΑ 1183, 39 καὶ 41 (+200C*). — 29. Σ ΛΑ 1239, 17 (+200C*). — 30. Ω 8β ΚΕΕΚ 48, 41, 2. —

200(β). Παραλλαγαί: 1) Συμφωνία σκύλου καὶ γάτου: ὁ σκύλος νὰ τρώη τὰ κόκκαλα, ἡ γάτα τὰ ψαροκόκκαλα· ὁ γάτος, σὰν δὲν βρῆκε (τὸ Πάσχα) ψαροκόκκαλα, ρίχθηκε στὰ κόκκαλα. Ἐπὶ τότε δὲν μονιάζουν.

1. Η. Λουκοπούλου, Νεοελλ. Μυθολ. σ. 47. — 2. Ι 2. Λαογρ. 5, 641: Γιὰτὶ μαλώνουν ὁ σκύλος μετὰ τὴ γάτα. — 3. Ι 7 ΛΑ 2268 σ. 1135: Γάτα καὶ ψά- ρια. — 4. Μ 1ε ΛΦ 281, 15-17: Ἡ γάτα μετὰ τὸ σκύλο. — 5. Μ 4γ ΛΑ 2342, 326 (διαφέρει).

2) Ὁ σκύλος στέλνεται νὰ φέρη τὴν καμήλα στὸ συνέδριο τῶν ζώων. Ἐπειδὴ δὲν τὴν ξέρει, τοῦ λένε: ὅποιο ζῶο εἶναι μετὰ καμπούρα, αὐτὸ εἶναι ἡ καμήλα. Ἡ γάτα, σὰν εἶδε τὸ σκύλο, καμπούριασε κι ὁ σκύλος τὴν παίρνει γιὰ καμήλα καὶ τὴν φέρνει στὸ συνέδριο. Ρεζίλευεται. Ἐπὶ τότε ὁ σκύλος κυνηγᾷ τὴ γάτα.

1-2. Ι 15γ ΛΑ 1230, 133 καὶ 135. — 3. Ι 16 θ ΛΑ 1221, 47. — 4. Κ 6 ΛΑ 1215, 83. — 5. Μ 4α ΛΑ 1173, 71: Ἡ συνεδρίασις τῶν ζώων. — 6. Ν 9 ΛΑ 28, 92, 90. — 7. Ρ 5α ΛΑ 1243, 5. — 8. Ρ 25γ ΛΑ 1248, 55.

200Α. *Ὁ σκύλος χάνει τὸ πιστοποιητικό του τὸ ἀναζητάει: Γιατί οἱ σκύλοι μυρίζουν ὁ ἓνας τὸν ἄλλο κάτω ἀπὸ τὴν οὐρά. Βλ. BP III 543.*

1. T 2 Argenti-Rose 1, 577 (ένωμ. μὲ T 200: ἡ γάτα λέει στὸ σκύλο πὼς τὸ συμφωνητικό του τὸ πῆρε ἄλλος σκύλος· ἀπὸ τότε ὁ σκύλος μυρίζει ἄλλο σκύλο πιστεύοντας πὼς ἔχει τὸ συμφωνητικό κρυμμένο κάτω ἀπὸ τὴν οὐρά του).

200Β. *Γιατί τὰ σκυλιὰ μυρίζουν τὸ ἓνα τ' ἄλλο: ψάχνουν γιὰ ἓνα σκύλο πού τὸν ἔστειλαν νὰ σπουδάσῃ γιὰ τὸν Φραγκιά καὶ δὲν ξαναγύρισε. Βλ. BP III 543.*

1. I 7α Πολίτου Παραδ. ἀρ. 1010 (μήπως μυρίζει ἀπὸ γιαιτρικό). —
2. M 4α. Ζευγώλης, Λαογρ. Συμ. Β' 34 (μυρίζονται μήπως τοὺς μυρίση φάρμακο).
3. Ω 8δ ΚΕΕΚ 37, 167, 2

200C.* *Γιατί ὁ κυνηγετικὸς σκύλος κυνηγάει τὸ λαγὸ.*

Ὁ σκύλος ἐδάνεισε στὸ λαγὸ τὰ παπούτσια του, γιὰ νὰ τρέξῃ γρήγορα καὶ νὰ φέρῃ νερὸ στὸ βασιλιά (τὸ λιοντάρι). Τὰ πῆρε καὶ δὲν ξαναγύρισε. Ἄλλως: ὁ σκύλος ἔβγαλε τὰ παπούτσια του, γιὰ ν' ἀνέβῃ στὸ δέντρο, κι ὁ λαγὸς τοῦ τὰ κλέψῃ.

1. Η 3α Πολ. Παραδ. Α' 627 ἀρ. 1009: Σκυλιὰ καὶ λαγοὶ (γι' αὐτὸ οἱ λαγοὶ ἔχουν μαλλιὰ στὶς πατούσες, ἐνῶ τὰ πόδια τῶν σκυλιῶν εἶναι γυμνά). —
2. Η, Λουκόπουλος, Νεοελλ. Μυθολ. 50-51 = Λουκάτος 31-32 ἀρ. 13. —
3. Θ 1γ Βλάχου, Γρανίτσας 59 (+200). — 4. Ν 11, Μιχ. - Νουάρου, ΛΣΚ 254 = Μέγας, V ἀρ. 13. — 5. Ξ. Μαυρακάκης 1 (1939) 15.—6. Ρ 2. Μέγας, IV ἀρ. 4 (ΛΑ 1174, 193-194): «Τέσσαιρις οὐχτροὶ» (Τὰ ζῶα καταδικάζουν τὸ λαγὸ γιὰ τὸ κλέψιμο τῶν παπουτσιῶν τοῦ σκύλου καὶ τὴν καταδικαστικὴ ἀπόφαση δίνουν στὸ σκύλο κι αὐτὸς τὴν δίνει γιὰ φύλαξη στὴ γάτα πού 'ναι νοικοκυρὰ (ὅπως στὸν T. 200). Τὴν βρίσκουν τὰ ποντίκια καὶ τὴν τρῶνε. Ἄπὸ τότε ἐχθροὶ: σκύλος καὶ γάτα, γάτα καὶ ποντικός). Βλ. Fabula 15(1974) 235, 4.—7. Α1 ΛΑ 1328, 67 (ὁ λαγὸς ζητάει νὰ δοκιμάσῃ τὰ παπούτσια τοῦ σκύλου καὶ τὸ κόβει λάσπη).—8. Θ 1 ς' ΛΑ 1254, 2: σκύλος καὶ λαγός.—9. I 1 ΛΑ 1206, 177 (+200).—10. I 1 ς' ΛΑ 1206, 179: σκύλος, γάτα, λαγός (+200). — 11-13. I 1 ς' ΛΑ 1208, 31. 55. 60 (+200), «Τὸ συνέδριον τῶν ζώων».—14. I 8 κε' ΛΑ 1232, 1: τὸ σκυλί, ὁ λαγός κ' ἡ ἄλεπού (βλέποντας ἡ ἄλεπού τὸ σκυλί νὰ τρέχῃ ἀγριεμένο, τὸ βάζει στὰ πόδια. Ὁ σκύλος θαρρεῖ πὼς αὐτὴ φταίει πού ὁ λαγός τοῦ πῆρε τὰ παπούτσια, τὴν κυνηγάει ἀπὸ τότε). — 15. I 13 ΛΑ 1351, 33. — 16. I 160 ΛΑ 1223, 141 (+200),

δμ. με άρ. 6. — 17-19. Ξ 1 ΛΑ 1323, 1-2. 27 35. — 20. Ξ 3β ΛΑ 2832, 10. — 21-23. Ξ 5α ΛΑ 1382, 7. 9. 53. — 24. Ξ 12 γ ΛΑ 1338, 11. — 25. Π 3 ΛΑ 3026, 107. — 26. Ρ 1 ΛΑ 1176, 5-6. — 27. Ρ 1ε ΛΑ 1174, 63. — 28-29. Ρ 22 ΛΑ 1183, 39. 41 (+200). — 30. Σ ΛΑ 1239, 17-18 (+200).

***200F.** *Γιατί ή γάτα κρύβει στο χῶμα τις άκαθαρσίες της. Συμφωνία σκύλου και γάτας, να φυλάξη ό σκύλος τὰ κλεμμένα λουκάνικα, ὡςπαι να ξυπνήση ή γάτα. Σάν ξύπνησε ή γάτα και δέν εύρηκε τίποτε, «άπό σήμερα», λέει, «ούτε τὰ κακά μου δέν θα σοῦ τὰ δείξω».*

1. Ω 12 Κυριαζή Κυπρ. Παροιμ. 114. — 2. Ω 14α Κληρίδη, 'Ιστ. ζώων σ. π' άρ. 11. —

3. Ω ΛΦ 1817, 13. — 4. Ω 10γ ΛΑ 2351 Α', 283. — 5. Ω 10γ ΚΕΕΚ 1, 192, 3. Ω 6, ιβ' ΚΕΕΚ 65, 291, 1.

202. *Δυό πεισματάρεις κατσίκες. Συναντῶνται σέ μιὰ γέφυρα και καμμιὰ δέν θέλει να παραμερίση. Πέφτουν κ' οί δύο στο ποτάμι. Πρβλ. Wienert, ET 171: άλογο και γάιδαρος σέ μιὰ στενωπό. Eberh.-Bor. άρ. 1.*

1. I 1δ ΛΑ 1202, 153: οί δυό γίδες (στον τσακωμό μπλέκονται τὰ κέρατά τους και πέφτουν στον γκρεμό. — 2. I 8ιζ' ΛΑ 1190, 61.— 3-4. I 14α ΛΑ 1280, 250. 344. — 5. I 14α ΛΑ 1282, 373.— 6-7. I 14α ΛΑ 1283, 237. 290. — 8. I 15γ ΛΑ 1230, 49. — 9. Λ ΛΑ 2778, 8: τὰ δυό κριάρια. — 10. Π 9α ΛΑ 1267, 11. — 11. Ρ 1 ΛΑ 1177, 109. —

207A. *Ό γάιδαρος συμβουλεύει τὸ βόδι να κάνη τὸν άρρωστο. Ό ζευγᾶς ζεύει στο ζυγὸ τὸ γάιδαρο. Τὸ βράδυ ὁ γάιδαρος λέει στο βόδι πὼς τάχα άκουσε τὸ άφεντικὸ να λέη, πὼς θα σφάξη τὸ βόδι πὸ εἶναι πιά άχρηστο. Τὸ βόδι ξαναπάει στο ζυγὸ. Πρβλ. Αἰσ. Halm 18. Wienert ET 199. Συχνά σαν εἰσαγωγή εἰς ΑTh 670. Βλ. Μέγας: II άρ. 6, III άρ. 15. V άρ. 14, σημ. σ. 215.*

1. Κ 5 Λουκάτος, σ. 30 άρ. 10. — 2. Ν 11 Μιχ. - Νουάρος, ΛΣ Καρπ. 255: 'Ό άνθρωπος και τὰ ὀζά του. — 3. Ξ Δρῆρος 3 (1940) άρ. 33 σ. 924: 'Αποῦ λυπᾶται τὰ ξένα κόκκαλα, οί σκύλοι τρῶνε τὰ δικάν του. — 4. Ξ Λιουδάκη, Στοῦ παπποῦ τὰ γόνατα, 16 = Μέγας II άρ. 6. — 5. Ξ Φραγκάκι, Κρητ. Παραμ. 53. — 6. Τ 2. Argenti-Rose 1, 557 άρ. 40 (σαν έπεισ. εἰς ΑTh 670).— 7. Τ 2ιε'. Pernot, Et. linguist. 209-213 άρ. 14: Le langage des bêtes (όμ.). — 8. Χ 5α Μικρ. Χρον. 3 (1940) 350.— 9. Ω 3α Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΑΒ' 211 άρ. 6: 'Η ἱστορία τοῦ γαάρου τζαι τῆς κατσέλλας. —

10. Α 1 ΛΑ 1328, 39.—11. Η 1α ΛΑ 1205, 105 (ένωμ. με ΑTh 670). — 12. Θ 1α' ΛΑ 1254, 25. — 13. Ι 18 ΛΑ 1202, 121. — 14. Ι 10 ΛΑ 1340, 25. — 15. Ι 13 ΛΑ 1350, 31. — 16. Ι 16 ΛΦ 552, 5 (έπεισ. εις ΑTh 670). — 17. Ι 16 ια' ΛΑ 1226, 1. — 18. Ι 17 ΛΦ 942, 1-4 (+ 670). — 19. Ι 17β ΛΑ 1228, 49 (+670). — 20. Κ 4 ΛΑ 1217, 27. — 21. Κ 5β ΛΑ 1210, 53-55. — 21α. Μ 6 ΛΑ 2764, 37-39 (+670). — 22-23. Ξ 5α ΛΑ 1382, 1. 47. — 24. Ξ 19β ΛΑ 1162 Γ' 127: Τὸ βούι κι ὁ γάιδαρος. — 25. Ξ 19η ΛΦ 718, 22-24 (έπεισ. εις ΑTh 670). — 26. Ο 5Α ΛΑ 2277 Γ' 80. — 27. Ρ 3α ΛΑ 1233, 7-8. Ρ 11α ΛΑ 1182, 95 (+122J).—28. Ρ 12α ΛΑ 1181, 11-13. — 29. Σ 30 ΛΑ 1177, 113. — 30. Σ 30 ΛΑ 1284,7 (+670). — 31. Τ 1 ΛΦ 1148, 2-4 (+670). — 32. Τ 1 ια' ΛΑ 1446 Α 413. — 33. Υ 1 ΛΦ 617,9 (+670). — 34. Χ 2α ΛΑ 1274, 37(+670 Ι. ΙΙ α β c ΙΙΙ α. β). — 35. Χ 5α ΛΑ 1508, 53 (+670). — 36. Χ 6ζ ΛΑ 148, 21 (+670). — 37. Ω 10γ ΛΑ 235 1Α' 281. — 38. Ω 10γ ΚΕΕΚ 1, 191, 1,

207B. Τὸ σκληρόκαρδο ἄλογο καὶ ὁ γάιδαρος. Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 177, Hausr. 286, Wienert ET 170.

1. Ι 1ς' ΛΑ 1206, 147. — 2-3. Ι 14α ΛΑ 1280, 79.309. — 4. Κ 5β ΛΑ 1210, 29: μουλάρι καὶ γαϊδούρι. — 5. Ρ 1 ΛΑ 1178, 27. —

***207D.** Κατσίκα καὶ γάιδαρος. Ἡ κατσίκα ζηλεύει τὸ γάιδαρο, γιατί τὸ ἀφεντικὸ τὸν περιποιεῖται πιὸ πολὺ. Τὸν συμβουλεύει, γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ φόρτωμα, νὰ παραπατήσῃ, νὰ πέσῃ ἀπ' τὸ γκρεμνὸ, γιὰ νὰ μὴ τὸν φορτώσῃ τὸ ἀφεντικὸ. Ὁ γάιδαρος χτυπάει ἄσκημα: τὸ μόνον γιαντρικὸ, νὰ τὸν τυλίξουν στὸ δέρμα τῆς κατσίκας. Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 18, Wienert ET 199.

1. Ξ Λιουδάκη, Στοῦ παπποῦ τὰ γόνατα 59. — 2. Ξ 18. Λουκᾶτος σ. 29 ἀρ. 9.—3. Ι 8ιγ' ΛΑ 1195, 67. — 4. Κ 18 ΛΑ 1172, 43. — 5. Ξ 10α ΛΦ 255, 4. — 6. Ξ 17 ΛΑ 1291, 142. — 7. Ξ 19β ΛΑ 1162 Β, 58. — 8. Ρ 1 ΛΑ 1177, 31. — 9. Ρ 2ιγ' ΛΑ 1235, 53. — 10. Σ 30β ΛΑ 1172, 45.

***209.** Τὸ συνέδριον τῶν γαϊδάρων. Ἀποφασίζουν νὰ σκοτώσουν τὸν σαμαρᾶ πὺ φκιάνει τὰ σαμάρια, γιὰ νὰ μὴ τοὺς φορτώνουν. Ἡ συμβουλὴ τοῦ γέρο-γαϊδάρου: ν' ἀφήσουν στὴ ζωὴ τὸν σαμαρᾶ πὺ τοὺς ἔμαθε τὸ κορμί, γιατί, ἂν παραλάβῃ τὴν τέχνη κανεὶς ἀρχάριος, θὰ τοὺς πληγιάζῃ τὸ κορμί.

1. Ι Λαογρ. 21 (1963) 41: Τὰ σαμάρια. Μῦθος πὺ εἶπεν ὁ Κολοκοτρώνης.— 2. Ω 3α Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. τ. ΙΓ'. λθ' ἀρ. 5: τὸ συνέδριον τῶν γαδάρων.

ρων. Ἀποφασίζουν νὰ πνίξουν τὸν σαμαρᾶ, γιὰ νὰ μὴ μάθῃ σ' ἄλλον τὴν τέχνη: κατουροῦν ὅλοι μαζί κοντὰ στὸ ποτάμι, νὰ ξεχειλίσῃ τὸ νερὸ καὶ νὰ τὸν πνίξῃ (Αἰτιολ. μῦθος: γιὰτί οἱ γαῖδαροι κατουροῦν ὅλοι στὸ ἴδιο μέρος). — 3. Η 1α ΛΑ 1205, 27: πανηγύρι γαϊδάρων. — 4. Ι 88 ΛΑ 1194, 30. — 5. Ι 9ε ΛΦ 1538, 2 ἀρ. 4: τὸ πάθημα τῶν γαϊδάρων. Σὰν σκότωσαν τὸν σαμαρᾶ, τὰ σαμάρια ποὺ φκιάνει τὸ μαστορόπουλο τοὺς πληγώνουν τὴ ράχη. — 6. Ι 14β ΛΑ 1328, 47. — 7. Μ 4γ ΛΑ 2303, 362. — 8. Π 8β ΛΦ 267, 15: τὸ συνέδριο τῶν ὄνων.—9. Ρ 15ζ ΛΑ 2303, 184. *209, 1.

210. Πετεινός, ὄρνιθα, πάπια, καρφίτσα καὶ βελόνα στὸ ταξίδι.

Τὰ ζῶα καὶ τὰ ἀντικείμενα, σύντροφοι τοῦ παιδιοῦ, ποὺ πάει νὰ κλέψῃ καρύδια ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ παπᾶ· κρύβονται σὲ διάφορα μέρη τοῦ σπιτιοῦ· μὲ τίς δυνάμεις ποὺ ἔχουν ἀπὸ φυσικοῦ τους τιμωροῦν τὸν ἰδιοκτήτη τοῦ σπιτιοῦ καὶ τέλος τὸν σκοτώνουν. Πρβλ. Τ. 130. Βλ. ΒΡ Ι, 75, 135.

1. Λ 7 Ρήγας 2, 131 ἀρ. 85: Τὰ καρύδια τ' παπᾶ. Τὸ παιδί (Γιαννάκης) ἐκδικιέται τὸν παπᾶ ποὺ δὲν τοῦ ἔδωκε τίποτε γιὰ τὸ ρίζιμο τῶν καρυδιῶν ἀπ' τὴν καρυδιά: πηγαίνοντας νὰ τοῦ κλέψῃ καρύδια ἔχει συντρόφους: τὴ βελόνα, τὴν καβαλίνα, τὸ αὐγὸ, τὸν λάλαρο (πέτρα)· ἡ βελόνα καρφώνεται στὸ κρεββάτι τοῦ παπᾶ, ἡ καβαλίνα στὸ τζάκι, τ' αὐγὸ στὴ στάχτη, ὁ λάλαρος στὸ ταβάνι. Ὁ Γ. κλέβει καρύδια· σηκώνεται ὁ παπᾶς, τρυπιέται ἀπ' τὴ βελόνα, κάνοντας νὰ πάρῃ τὰ σπέρτα πιάνει τὴν καβαλίνα, φυσῶντας τὴ φωτιά πετάγεται τ' αὐγὸ, πέφτει ὁ λάλαρος ἀπ' τὸ ταβάνι καὶ τοῦ σπάει τὸ κεφάλι. Φεύγει ὁ Γ. μὲ τὰ καρύδια. —

2. Ν 11β Μιχ. - Νουάρος. ΛΣ Καρπ. 1. 269: «Ἡ οὐτσά» (= κοπριά βοδιοῦ). Σύντροφοι στὴν κλεψιά τῶν καρυδιῶν: τὸ αὐγὸ, ὁ σκορπιός, ἡ ἀρμενοράφα, τὸ λιθάρι. Ἡ βουτσά μπαίνει στὸ πανωπίθι (ὄπου τὰ καρύδια), τὸ αὐγὸ στὴ στάχτη, ὁ σκορπιός στὸ μαντήλι, ἡ ἀρμενοράφα στὸ σκαμνί, τὸ λιθάρι στὰ δοκάρια. Ὁ χωριάτης μπαίνοντας στὸ σπίτι του τὴν παθαίνει. —

3. Ι 1 ΛΑ 1206, 45: Βελόνα, καρφίτσα, χήνα, ἄχερο, πετεινός, γριά, κάρβουνο. Ὁ ξενοδόχος τὴν παθαίνει. —

4. Ι 8 ΛΑ 1189, 107: «Ὁ κόκορας καὶ ἡ κότα». Καρότσι ἀπὸ φλοῦδες καρυδιῶν, γιὰ ἄλογο μιὰ πάπια. Ταξιδιωτὲς: καρφίτσα, βελόνα. Γιὰ νὰ ξενοχτήσουν στὸ χάνι τάζουν ἓνα αὐγὸ τῆς κότας, μετὰ ὁ κόκορας δὲν τὸ δίνει. Ἡ καρφίτσα στὴν καρέκλα, ἡ βελόνα στὴν πετσέτα τοῦ ξενοδόχου. — 5. Ι 8ιγ' ΛΑ 1186, 97 «Ἡ ἀλεπού μὲ τὰ καρύδια». Ἀλεπού, πέτρα, σκορπιός, αὐγὸ πηγαίνουν στοῦ παπᾶ νὰ φᾶνε καρύδια. Παίρνουν τὸ καθένα μιὰ θέση. Ὁ παπᾶς κακοπαθαίνει. — 6. Ι 16 ΛΦ 1005, 3-5: «Ἡ Κοκκωνίτσα», συντροφιά μὲ τὴ σβουνίτσα, τὸ λυχνοσβήστη, τὸ σουβλάκι, τὸ σκορπιὸ γιὰ νὰ κλέψουν ἀπ' τὴν κασσέλα τὰ καρύδια τοῦ παπᾶ. — 7. Κ ΛΦ 655, 49: «Ἡ ἀλε-

πού και τὰ καρύδια». Συντροφιά με τὸ αὐγὸ, σκορπιό, πιρούνη τρομάζουν τὸν παπᾶ. — 8. K 5 ΛΑ 2067 Α' 1-4: «Ἡ κυρὰ βουνιά και τοῦ παπᾶ τὰ καρύδια». Σύντροφοι: ἡ περόνα, τὸ αὐγὸ, ὁ σκορπιός, τὸ γουδί. Πηγαίνοντας ὁ παπᾶς νὰ ἰδῆ ποιὸς τοῦ κλέβει τὰ καρύδια γεμίζουν τὰ χέρια του βουνιές κτλ. 9. K 5 ΛΦ 885, 4: «Ἡ κυρὰ κλέφτρα» πηγαίνει νὰ κλέψῃ τὰ καρύδια τοῦ παπᾶ συντροφιά με τὸ αὐγὸ, τὸ σουβλί, τὸν σκορπιό, τὴν πέτρα. — 10. K 6 ιβ' ΛΦ 120, 8: «Ἡ ἀταξία τοῦ κόκορα». Σύντροφοι: τὸ τσαγκαρόσουβλο, ὁ καντηλοσβήστης, ἡ σκατούλα, ὁ σκορπιός. Ὁ παπᾶς τὴν παθαίνει: ὁ κόκορας βάζει τὶς φωνές πὼς κλέβουν τὰ καρύδια του κτλ. — 11. N 11 ΙΑ 804α, 163-165: «Ἡ βουτσέα». Βουτσέα, σουβλί, αὐγὸ, χόχλακας και σκορπιός στὸ σπίτι τοῦ γέρου για καρύδια. Τὸ αὐγὸ στή στάχτη, τὸ σουβλί στὴν καρέκλα, ὁ σκορπιός στὸ μαντήλι, ὁ χόχλακας στὴν πόρτα. Τὴν παθαίνει ὁ γέρος πιάνοντας τὴ σβουνιά κτλ.. — 12. T 5β ΛΦ 815, 2-3. Ἡ γριά συντροφιά με τὸν σκορπιό, τὴν βελόνα, τὸ αὐγὸ, τὸν κόπανο, τὸ σουβλί πηγαίνουν νὰ κλέψουν τὰ καρύδια τοῦ παπᾶ. — 13. Υ' ΛΑ 1337, 13: «Τὰ καρύδια τῆ παπᾶ». Ποντικός, πετεινός, λιθάρι και τσουβάλι.

211. Ὁ γάιδαρος φορτωμένος ἀλάτι πέφτει στὸ νερό· τὸ ἀλάτι λειώνει κι ὁ γάιδαρος βγαίνει ἐλαφρότερος ἀπὸ τὸ νερό. Μιὰ ἄλλη φορὰ φορτωμένος σφουγγάρια πέφτει ἐπίτηδες στὸ νερό, για νὰ ἐλαφρώσῃ τὸ φορτίο· τὰ σφουγγάρια βαραίνουν κι ὁ γάιδαρος πνίγεται. Αὐτὸς ὁ αἰσ. Halm 322β, Hausr. 191, Perry 180, Wienert, ET 372, ST. 126, Moser - Rath, ἀρ. 227.

1. Υ' 7 Παμπούκης 244 ἀρ. 163: «Ἄλλα νούμιζεν ὁ γάιδαρος (φορτίο: τὴν πρώτη φορὰ ἀλάτι, κατόπιν βαμπάκι). — 2. I 1 ΛΑ 1208, 85. — 3-4. I 1γ ΛΑ 1202, 86. 120. — 5. I 8 ΛΑ 2268, 858 (γάιδαρος φορτωμένος ἀλάτι, ἄλογο φορτ. σφουγγάρια). 6. I 9ε ΛΦ 1538, 4 ἀρ. 10: ἡ συμφορὰ τοῦ γαϊδουριού. — 7. I 14α ΛΑ 1283, 353: τὰ δυὸ γαϊδούρια. — 8. I 16 θ ΛΑ 1219, 21. — 9. I 16 θ ΛΑ 1223, 125 (γάιδαρος με τὸ ἀλάτι και με τὸ μπαμπάκι). — 10. I 17β ΛΑ 1228, 11-13. — 11. Ξ 10 θ ΛΑ 2859, 36. — 12. P 2ιγ' ΛΑ 1235, 43 (γάιδαρος και ἄλογο). — 13. P 12 ΛΑ 1181, 9. — 14. Ω 6, ια' ΚΕΕΚ 37, 139, 2. — 15. Ω 16 ιζ' ΚΕΕΚ, περιοδ. Ἡ φωνή μας (Γεροσκήπου) Β', τεῦχ. 5.

212. Ἡ ψεύτρα κατσίκα. Ἐνας πατέρας στέλνει τὰ παιδιὰ του, τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο, νὰ βοσκήσουν τὴν κατσίκα. Ἡ κατσίκα λέγει πὼς τάχα τίποτε δὲν ἔφαγε. Ὁ πατέρας θυμώνει και διώχνει τὰ παιδιὰ του ἀπὸ τὸ σπίτι. Πηγαίνοντας κατόπιν ὁ ἴδιος νὰ βοσκήσῃ τὴν κατσίκα ἀνακαλύπτει πὼς τὸν εἶχεν ἐξαπατήσῃ [K 1151, Q 488, 1]. BP 1, 346.

1. I 14α ΛΑ 1281, 23, σάν εισαγωγ. ἐπεισ. εἰς ΑΤ 563. Ὁ ράφτης ἐκδικεῖται τὸ ψεύτικο κατσίκι: τοῦ ξυρίζει τὸ κεφάλι κι αὐτὸ χώνεται στὴ φωλιά μιᾶς ἀλεπούς. Ἡ ἀλεπού φοβᾶται, ἀλλὰ μιὰ μέλισσα τοῦ κεντρίζει τὸ κεφάλι.
2. Π 1γ ΛΑ 1270, 73-75: «ὁ πατέρας καὶ ἡ γίδα».

214. Ὁ γάιδαρος δοκιμάζει νὰ ὑποδεχθῆ τὸ ἀφεντικό του, ὅπως ὁ σκύλος. Ὁ ἀφεντικός τὸν κλείνει στὸ στάβλο. Αὐτὸς ὁ αἰσώπ. Halm 331, Wienert ET 45, ST 19, Moser-Rath ἀρ. 73.

1. I 8δ. ΛΑ 1194, 89: «Γαῖδαράκι καὶ ἓνα σκυλάκι». Σάν ξανακλείστηκε στὸ παχνὶ τὸ γαῖδ. κατάλαβε πὼς οἱ γαῖδαροὶ εἶναι μόνο γιὰ ἀγγαρεῖες καὶ τὰ σκυλιὰ γιὰ παιχνίδια. — 2-4. Ρ 12. ΛΑ 1181, 17. 33. 155-157.

214Α. Τὸ φυσικὸ τοῦ γαῖδαρου καὶ τὸ φυσικὸ τῆς καμήλας.

Γάιδαρος καὶ καμήλα μαζί σ' ἓνα περιβόλι. Τοῦ γαῖδαρου τοῦ ἔρχεται νὰ τραγουδήσῃ. Ἀκούει ὁ περιβολάρης κ' ἔρχεται: ὁ γάιδαρος τὰ καταφέρει καὶ ξεφεύγει, ἡ καμήλα ξυλοφορτώνεται [J 2137.6]. Ἡ ἐκδίκησις τῆς καμήλας: ἔχοντας στὴ ράχη της τὸ γάιδαρο νὰ τὸν περάσῃ στὸ ποτάμι, τῆς ἔρχεται νὰ χορέψῃ· ρίχνει τὸ γάιδαρο στὸ νερὸ [J 2133. 1]. Βλ. σημειώσ. Μέγα, Λαογρ. 17, 1957, 145 καὶ Μέγας: V ἀρ. 15 σ. 216.

1. Λ 1 Σκρίπ (ἐφημ. 1. 5, 1915) διασκευή. 2. N 10 Hallgarten, 119: Ἡ ἐκδίκησις τῆς καμήλας. — 3. X 2α. Λαογρ. 17, 110 ἀρ. 7, βλ. αὐτ. σ. 145(+ 122). — 4. Ω Χατζηϊωάννου σ. 50 ἀρ. 21: «Ἡ καμήλα κι ὁ γάιδαρος» = Λουκᾶτος σ. 31 ἀρ. 11. — 5. I 1δ ΛΑ 1202, 103: Ὁ σκορπιὸς καὶ ὁ βάτραχος (τὸ φυσικὸ τοῦ σκορπιοῦ, πὺ βαστάει στὴν πλάτη του τὸν βάτραχο, εἶναι νὰ τοῦ τρυπάῃ τὴν κοιλιά μὲ τὴν οὐρά του. Τὸ φυσικὸ τοῦ βατράχου: νὰ κάνῃ βουτιὲς στὸ νερό· τὸν πνίγει. — 6. N 2 ΛΑ 2279, 63: Ὁ γάιδαρος κ' ἡ καμήλα.

7. N 4γ ΛΑ 1622, 5. — 8. N 5 ΛΑ 2248, 289: Ἡ ἀλεπού τσ' ὁ γάιδαρος (+ΑΤ 15). — 9. N 6 ΛΑ 178, 48: Τὸ φυσικὸ τοῦ γαῖδαρου καὶ τῆς καμήλας. — 10. Ξ 18 ΛΑ 1162 Β, 97 (ἀντὶ καμήλας ὁ λύκος· «αὐτὸς κατέχει καὶ λάμνει σάν τὸ σκύλο· βάνει τὴν ἀλεπού στὴ ράχη του κ' ἤμπηκε στὸν ποταμό· σάν ἐφτάξανε στὴ μέση, λέει της: ἔχω κέφι καὶ θέλω νὰ χορέψω· χόρεψε, χόρεψε, ἤπεσεν ἡ ἀλ. καὶ πνίγηκε»). — 11. Ξ 14β ΛΑ 1319, 1-2. — 12. Ο 8 ΛΑ 1265, 7-9. — 13. Ρ 25δ ΛΑ 1248, 31. — 14. Σ 30 δ ΛΑ 1317, 3-4. — 15. Τ 1 ΛΑ 1446 Α', 409. — 16. Ψ 10 ΛΑ 2196, 93 (ἀντὶ καμήλας βόδι). — 17. Ω 5α ΚΕΕΚ 34, 86, 1. — 18. Ω 14 ΚΕΕΚ 48, 199, 1.

214B. «*Ὁνος λεοντῆν φέρων*» φανερώνεται ἀπὸ τῆ φωνῆ του. Αὐτὸς ὁ Αἰσώπ. Halm 333 καὶ 336, Hausr. 199, Perry 188, Wienert, ET 175, 176 ST. 38. 69. BP IV 337 No 47.

1. A 1 ΛΑ 1189, 22. — 2. I 18 ΛΑ 1202, 57 (φυσῶντας ὁ ἀέρας τοῦ παίρνει τὸ λεοντοτόμαρο). — 3. I 88 ΛΑ 1194, 41-43 (+AT 1). — 4. K 6 ΛΑ 1213, 191. — 5. P 1 ΛΑ 1175, 170. — 6. P 1 ΛΑ 1177, 57 (ὁ ἀέρας τοῦ παίρνει τὸ λεοντοτόμαρο). — 7. P 12 α ΛΑ 1181, 87.

***214C.** *Τὸ παράπονο τῆς καμηῆλας, γιατί ὁ καμηλιέρης βάζει μπροστὰ γιὰ ὁδηγὸ ἓνα γάιδαρο.*

1. Υ 13. Ἄρχ. Πόντου 15, 123 ἀρ. 6 (ἡ ἀπάντησις τοῦ καμηλιέρη: τὸ γαῖ-δούρι πάει πάντα τὸν ἴσιο δρόμο, ἐνῶ οἱ καμηῆλας, ἅμα ἰδοῦν δένδρα, γυρίζουν ἐδῶ κ' ἐκεῖ νὰ κλέψουν κανένα κλαδάκι). —

214*. *Ὁ γάιδαρος ζηλεύει τὸ ἄλογο γιὰ τὰ ὠραῖα χάμουρά του. Τὸ ἄλογο σκοτώνεται στὴ μάχη· ὁ γαῖδ. εὐχαριστιέται.* Halm 328, Wienert ET 191. I 18 ΛΑ 1202, 69: «*Ἄλογο, μουλᾶρι καὶ γάιδαρος*» (διαφέρει: τὸ ἄλογο καυχιέται πὼς τὸ καβαλλικεύουν βασιλιάδες, τὸ μουλᾶρι πὼς μεταφέρει πολεμοφόδια. Ὁ γάιδαρος παινιέται, πὼς αὐτὸν καβαλλίκεψεν ὁ Χριστός.

217. *Ἡ γάτα καὶ τὸ καντηλιέρι. Κάποιος ἔμαθε τὴ γάτα του νὰ βαστάῃ τὸ καντηλιέρι μὲ τὸ κερὶ ἀναμμένο στὸ τραπέζι. Ὁ φίλος του ἔξαφνα ἔξαπολάει ἀπὸ τὴν ταμπακέρα του ἓνα ποντικᾶκι. Ἡ γάτα παρατάει τὸ καντηλιέρι καὶ χυμάει στὸν ποντικό.—Συνήθης τίτλος στὰ ἑλληνικά: «Ἡ φύση νικάει τὴ μάθηση» ἢ «φυσικὸν καὶ παιδευτικόν». Πρβλ. Halm 88, Hausr. 50, Perry 50, Wienert ET 34. 351. 444.*

1. Π 14 Χατζηγάκη, Παραδόσεις Ἀσπροποτάμου, σ. 85, ἀρ. 173 (ἡ γάτα ἔμαθε νὰ κρατᾶ τὸ δίσκο).—2. Ω Κυπρ. Χρον. ΙΑ' 330: «φυσικὸν καὶ παιδευτικόν».—3. Ω 14α Κληρίδης IV 205 ἀρ. 2: «τὸ φυσικὸν νικᾷ τὸ παιδευτικόν». — 4. Ω Χατζηγιάννου σ. 41 ἀρ. 8 = Λουκάτος σ. 25 ἀρ. 3. — 5. Η ΛΑ 148, 21: Ἡ φύση νικάει τὴ μάθηση. — 6. Ν 2 ΛΑ 2279, σ. 349: «Ἡ φύση νικάει». — 7. Ν 2 ΛΑ 2279 σ. 350 (Ἄντι γάτας: γουρούνι· τὸ ντύνουν μὲ ροῦχα καὶ γραβάτα νὰ συνοδεύῃ τὸν βασιλιά. Βλέποντας στὸ δρόμο λάσπη πάει καὶ κυλιέται μέσα στὴ λάσπη.

***217A.** *Τὸ μικρὸ ζῶο θέλει νὰ μοιάσῃ τὸ μεγάλο. — Τὸ ποντίκι ζητάει ἀπὸ τὴ νυφίτσα νὰ τὸ μεταμορφώσῃ σ' ἓνα πιὸ δυνατὸ ζῶο: γάτα, σκύλο,*

ἀρκούδα, λιοντάρι, γιά νά πάψη νά φοβᾶται. Ἐξαφνα παρουσιάζεται ἕνας ἄνθρωπος· τὸ ποντίκι ζητάει νά ξαναγίνη ποντίκι καὶ χάνεται στὴν τρῦπα του. Κανένας δὲν ξεφεύγει ἀπὸ τὸ φυσικό του.

1. A 1 ΛΑ 1328, 54: Ὁ ποντικοφοβητσάρης. — 2. I 8α ΛΑ 1192, 10: τὸ ποντικογατοσκυλοαρκουδολιόνταρο. Ἡ νυφίτσα: Νὰ γίνης πάλι ποντικός καὶ νὰ πᾶς στὴν τρῦπα σου, γιὰτὶ ἐσὺ φοβιτσάρης γεννήθηκες καὶ φοβιτσάρης θὰ πεθάνης. —

3. K 6 ΛΑ 1213, 141-143: Τὸ ποντικογατοσκυλοαρκουδολιόνταρο. —

4. P 1 ΛΑ 1177: Ἡ μάγισσα νυφίτσα κάνει τὸν ποντικό: γάτα, σκύλο, ἀρκούδα, λιοντάρι. Ζητάει νά τὸν κάνη καὶ ἄνθρωπο — τὸν ξανακάνει ποντικό. — 5. P 12β ΛΑ 1176, 89: συνομιλία νυφίτσας καὶ ποντικοῦ. —

6. T 1 ιε' ΛΑ 1288, 75: Τὸ ποντικογατοσκυλοαρκουδολιόνταρο.

219*. Ὁ ποντικός κ' ἡ θυγατέρα του. Ὁ ποντικός δὲν θέλει νά δώσῃ τὴ θυγατέρα του σὲ ποντικό· ζητάει γιά γαμπρὸ τὸν ἥλιο, τὰ σύννεφα, τὸ βοριά, τὸν πύργο· μιὰ βοή μέσ' στοὺς τοίχους: μὲ κατατρῶνε ἀντρειωμένα θεριά, (ποντικοί). Βλ. Directorium vitae humanae τοῦ Joh. de Capua (Beispiele der alten Weisen hrsg. von Heisler, Berlin 1960 σ. 238. Motif L 392: Mouse stronger than wall, wind, mountain». Βλ. Μέγα σημειώσεις ἐν Λαογρ. 19, (1960/61) σ. 630 κέ. Διὰ τὴν κλιμακωτὴν μορφήν του κατετάχθη ὑπὸ St. Thompson ὑπ' ἀρ. 2031C: The Man Seeks the greatest Being as a Husband for his Daughter. Μῦθος ἀνατολικῆς (Ἰνδικῆς) προελεύσεως. Βλ. κείμενον καὶ σημειώσεις ἐν Μέγας: I ἀρ. 8, III ἀρ. 8, V ἀρ. 16 σ. 216.

1. X 2 Μέγας I ἀρ. 8 (ἐκ ΛΑ 205 σ. 25). — 2. Θ 1γ Βλάχου. Γρανίτσας σ. 61 (στὴ θάλασσα, στὸν ἄνεμο, στὸ βουνό — πιὸ δυνατὸς ὁ τυφλοπόντικας ποὺ σκάβει τὸ βουνό. —

3. H 3 ΛΑ 1216, 69. — 4. I 1 ΛΑ 1199, 15-17. — 5. I 8 ΛΑ 1189. —

6. I 12 ιβ' ΛΑ 1186, 175-177. — 7. I 16 θ ΛΑ 1223, 111. —

8. M 7 ΛΦ 233, 1. — 9. Π 9α ΛΑ 1269, 95-96.

ΠΟΥΛΙΑ

221. Ἡ ἐκλογή τοῦ βασιλιᾶ τῶν πουλιῶν. Ὁ τρυποφράχτης κερδίζει μὲ πονηριά (βλ. 221A). Ἀκολουθοῦν ἐπεισόδια μὲ τὸν ἀετὸ (μονομαχία) ἢ μὲ ἄλλο μεγάλο πουλί: ρωτᾶει πόσο μεγάλο εἶναι; ὅσο ἢ μιά του φτερούγα; ὅσο οἱ δυὸ μαζί; καὶ τίς ἀνοίγει. Σὰν φάνηκε ὁ ἀετός, χώνεται στὸν φράχτη ἢ σὲ μιὰ τρύπια πέτρα. Πρβλ. Πολίτου Παραδ. Α' ἀρ. 331: ὁ καλογιάννος. BP III, 278

1. 'Αδ. τ. Γεώργιος σ. 65 ἀρ. 23: ὁ καρίθρακας βασιλιάς. Χωμένος στὰ φτερά τῆς κουρούνας φτάνει πρῶτος καὶ γίνεται βασιλιάς, ὅπως 221A. Ἡ χαμοκελάηδα, πού τὸ βόδι τῆς χάλασε τὴ φωλιά, κάνει παράπονα στὸ βασιλιά (τὸν καρίθρακα) κι αὐτὸς ρωτᾷ πόσο μεγάλο εἶναι; ἴσαμε τὸ φτερό του, ἴσαμε τὸ πόδι του; — 2. Η. Λουκόπουλος, Νεοελλ. Μυθολογία 55-59: Ὁ τρυποφράχτης στὸ φτερό τοῦ ἀετοῦ (221A). Ἐπεισ. μετὰ τὸ μεγάλο πουλί. — 3. Η 1 Σταυρόπουλος σ. 88: ὁ ἀετὸς κι ὁ τρυποφράχτης. Εἰσαγωγή 221A, ἐπεισ. μετὰ τὸν ἀετό. — 4. Τ 3 Σταματιάδου Ε. 605 ἀρ. 27. Ὁ κομπογιάννης (ἀηδὼν ἢ ἐρυθραύχην) δὲν ἀναγνωρίζει γιὰ βασιλέα τὸν ἀετό. Ἐπεισ. 5. Ω 14 ζ' Κληρίδης, Κυπρ. Σπουδ. ΙΓ' νε ἀρ. 1 = Μέγα Η 24 ἀρ. 8 = Λουκᾶτος 46, 1. — 6. Ι 6α ΛΑ 548 (ΣΠ 21)14: ὁ τρυποφράχτης βασιλιάς τῶν πτηνῶν. Στὴ φτερούγα τοῦ ἀετοῦ (221A). Μονομαχία μετὰ τὸν ἀετό, χώνεται σὲ μιὰ τρύπια πέτρα· ὁ ἀετὸς τσακίζεται πάνω στὴν πέτρα. — 7. Ι 9ε ΛΦ 1538 σ. 4 ἀρ. 12: ὁ ἀετὸς καὶ ὁ τρυποφράχτης. Μονομαχία, ποῖος θὰ γίνῃ βασιλιάς. — 8. Ι 10 ΛΑ 1354, σ. 1: Τὸ συνέδριο τοῦ τρυποφράχτη μετὰ ὄλα τὰ πουλιά. Ὅμοιο. — 9. Ι 16 θ ΛΑ 1221, 38: ὁ τσιπογιάννης βασιλιάς (ὄμ. μετὰ 1). — 10. Ι 16 θ ΛΑ 1222, 70-71: ὁ τσίριμπας βασιλεὺς (ὄμ. μετὰ 1). — 11. Λ 3α ΛΑ 221, 1: τὸ κότσινο κλειστάτσι. Ἐπεισ. μετὰ τὸ μεγάλο πουλί. — 12. Ο 15 ΛΑ 976 σ. 217-219: ὁ τρυποφράχτης (ὄμ.). — 13. Ρ 11α ΛΑ 1182 σ. 111: ὁ καρίθρακας καὶ ἡ χαμοκελάηδα (ὄμ. μετὰ 1). —

221A. Δοκιμή: Ποῖος μπορεῖ νὰ πετάξῃ πιὸ ψηλά; Ὁ τρυποφράχτης κρύβεται στὰ φτερά τοῦ ἀετοῦ. Αἰσιώπειος: ἀετὸς καὶ βασιλίσκος (Πλουτάρχου, Praecepta gerendae reipulicae c. 12. Corais 323). Βλ. Wienert σ. 54 σημ. 1, ET 139, ST 248). BP III, 278 κέ.

1. Κ 5 Λουκᾶτος σ. 47 ἀρ. 2: Τὸ πουλί πού πετάει ψηλότερα. — 2. Η 1α ΛΑ 1205 σ. 31 (γέρανος καὶ τσουτσουλιάνος). — 3. Ι 14α ΛΑ 1283, 311: Κοκκινολαίμης ξεφτέρης. — 4. Κ 5β ΛΑ 1211, 119: Ὁ καλόγιαννος. — 5. Κ 6 ΛΑ 1213, 167: Ὁ καλόγιαννος. — 6. Ξ 1 ΛΑ 1323, 31: τὸ γιαννακάκι. — 7. Ρ 12 ΛΑ 1181, 25-26: Ὁ καλόγιαννος. — 8. Ω 16 ΚΕΕΚ 31, 88, 2: Ὁ τσούρουλλας τζι ὁ ἀτὸς.

222. Πόλεμος πουλιῶν καὶ τετραπόδων.

Τὰ πουλιὰ κερδίζουν μετὰ τὴν ἐξυπνάδα τους. Σημάδι γιὰ τὴν νίκη τῶν τετραπόδων ἢ σηκωμένη οὐρά τῆς ἀλεπούς. Οἱ σκνίπες τὴν τσιμποῦν κάτω ἀπ' τὴν οὐρά. Ἡ ἀλεπού κατεβάζει τὴν οὐρά της καὶ τὰ τετράποδα φεύγουν.

1. Κ 5β ΛΑ 1211, 121: Ἀφορμὴ τοῦ πολέμου, ὅτι ἡ ἀρκούδα περιφρόνησε τὴ φωλιά τοῦ βασιλιᾶ τῶν πουλιῶν. — 2. Ρ 12 ΛΑ 1181, 19-21: Ὁ κα-

τσουλιέρης (=κορυδαλλός) καὶ ἡ ἀρκούδα. Ἀφορμὴ ὅτι ἡ ἀρκούδα εἶπε τὰ κατσουλιεράκια φτωχόπαιδα.

222A. Ἡ νυχτερίδα στὸν πόλεμο πουλιῶν καὶ τετραπόδων. Ἐξ αἰτίας τῆς ἀμφιβόλου μορφῆς τῆς πάει πότε μὲ τὴ μιὰ πλευρὰ καὶ πότε μὲ τὴν ἄλλη. Halm 307, Hausr. 182, Perry 172, Wienert. ET 67. ST 398.

1. I 160 ΛΑ 1221, 37: Ἡ νυχτερίδα τιμωρεῖται γιὰ τὴν πονηριά της.
2. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 209: Γιατί ἡ νυχτερίδα παρουσιάζεται μόνο τὴ νύχτα; φοβᾶται τὰ ζῶα ποὺ δὲν θέλουν νὰ τὴν ἰδοῦν.

225. Τὸ λελέκι μαθαίνει τὴν ἀλεπού νὰ πετᾶ. Τὴν ἀφήνει νὰ πέση ἀπὸ ψηλά. Πρβλ. αἰσ. Halm 419, Hausr 259, Perry 230.

1. Ξ 21 Σύλλ. ΚΠ 31(1909)139 ἀρ. 7. Ἀντὶ λελέκι ἀετός, σὰν συνέχ. στὸν Τ. 60. — 2. ΛΑ 2γ Taibbi — Car. σ. 28-30: ἡ ἀλαπούδα τσι τὸ κόρακας. Ἀντὶ λελέκι κόρακας ἀναλαμβάνει νὰ πάρη στὴ ράχη τοῦ τὴν ἀλεπού γιὰ νὰ πᾶνε στὸ πανηγύρι στὸν δρόμο τὴν γκρεμίζει, ἀλλὰ ἡ ἀλεπού σώζεται. Συνέχ. ὅπως στὸν Τ. 57.

3. Κ 5β ΛΑ 1210, 183-186: Σαύρα καὶ πελαργός. Ὁ πελ. τὴν ἀφήνει νὰ πέση ἀπὸ ψηλά. — 4. Κ 5β ΛΑ 1210, 191-194: Ἡ ἀλεπού κι ὁ λέλεκας. Σὰν συνέχ. στὸν Τ. 60. — 5. Ρ 2ιδ ΛΑ 1237, 9: Ἀλπού κι κόρακας. Συνέχ. στὸν Τ. 60. — 6. Ω ΛΦ 210, 1-2: Τὸ πάθημα τῆς ἀλεπούς. Συνέχ. στὸν Τ. 61Α. — 7. Ω 4γ ΛΦ 995, 4-6: Ὁ ἀετός τζαὶ ἡ ἀλεπού. Συνέχ. σιούς Τ. 60, 68B, 64. — ΛΑ Rossi-Taibbi-Car. σ. 28-30.

225A. Ἡ χελώνα ζητεῖ ἀπὸ τὸν ἀετὸ νὰ τὴν μάθη νὰ πετᾶ. Βλ. αἰσώπ. Halm 419, Hausr. 259, Perry 230, Wienert ET. 51 καὶ 98. Moser-Rath 122.

1. Α 1 ΛΑ 1173, 81: Ἡ χελώνα καὶ ὁ ἀετός (σὲ διάλογο). — 2. Η 2β ΛΑ 1216, 95: Ὁ γέρακας καὶ ἡ χελώνα. — 3. Η 2γ ΛΑ 1216, 151 χελώνα καὶ ἀετός. — 4. Η 3ιε' ΛΑ 1209, 31: ἀετός καὶ χελώνα. — 5. Ι 18 ΛΑ 1203, 19. — 6. Ι 18 ΛΑ 1203, 147. — 7-8. Ι 1ς' ΛΑ 1207, 81-82. ΛΑ 1208, 95. — 9. Ι 1ιε' ΛΑ 1204, 89. — 10. Ι 8 ΛΑ 1189, 71. — 11. Ι 10 ΛΑ 1354, 5. — 12-13. Ι 14α ΛΑ 1280, 14-15. 351. — 14. Ι 160 ΛΑ 1223, 137. — 15-19. Ι 16 ιβ' ΛΑ 1227, 49. 65. 73. 89. 175. — 20-21. Ι 17β ΛΑ 1228, 7. 65. — 22. Κ 1 ΛΑ 1333, 5. — 23. Κ 4 ΛΑ 1217, 3 (διαφέρει). — 24. Κ 5 ΛΑ 1218, 67. — 25. Κ 6 ΛΑ 1213, 183. — 26. Ξ 5α ΛΑ 1383, 35. — 27. Ξ 17 ΛΑ 1291, 142. — 28. Ρ 1 ΛΑ 1177, 23. — 29. Ρ 1 ΛΑ 1178,

35-36. — 30. P 2ιβ ΛΑ 1197, 45. — 31. P 3α ΛΑ 1174, 30. — 32. P12 ΛΑ 1181, 24. —

***225B.** Ἡ χελώνα συμβουλεύει τὸν ἀετὸ πῶς νὰ τρώγῃ τὶς χελῶνες: νὰ ἀρπάξῃ μιὰ χελώνα, νὰ πετάῃ ψηλὰ καὶ νὰ τὴν ἀμολάῃ· ἔτσι θὰ σπάσῃ τὸ καύκαλο καὶ θὰ τὴν τρώγῃ. Ὁ ἀετὸς ἀρπάζει πρώτη καὶ καλὴ αὐτὴν ποὺ τὸν συμβούλεψε.

Θ δ Μέγας: IV, 17 (=Bλ. Fabula 15 (1974) 241, 17).

227. Οἱ χῆνες παρακαλοῦν τὴν ἀλεποῦ νὰ τὶς ἀφήσῃ νὰ κάνουν τὴν προσευχή τους, πρὶν τὶς φάγῃ. Ἀρχίζουν νὰ κακαρίζουν καὶ δὲν σταματοῦν· τέλος ξεφεύγουν. BP II 206. Συχνὰ σὰν συνέχ. στὸν T. **20D*** καὶ **61A**, ὅπου παραλλαγαί.

1. K 5 Λουκᾶτος ἀρ. 15, 16. —

2. Σ 22 ΛΑ 215, 89, 1. — 3. Σ 16 ΛΑ 394, 36-41. —

230. Τὸ θρέψιμο τοῦ πουλιοῦ μὲ τὸ μεγάλο κεφάλι καὶ τὰ μεγάλα μάτια. Τὸ πουλί (ἀετὸς, γεράκι) ἀνατρέφει τὴν κουκουβάγια· σὰν ἔμαθε τὴν μεγάλη ἡλικία της, τὴν σκοτώνει.

1. M 4α Ζευγώλη Παροιμ. 170 γ (τέτοιο κρῦο ἔχω νὰ ἰδῶ ἴδῶ καὶ 70 χρόνια). —

2. T 3 Σταματιάδ. E' 604 ἀρ. 26 (ἀετὸς καὶ κομπογιάννης (= ἀηδῶν ἢ ἐρυθραύχην). — 3. Ω Χατζηϊωάννου 59 ἀρ. 33: Ἡ κουκουβάγια καὶ τὸ γεράκι (ἢ κουκ. θυμᾶται τὸν καιρὸ τοῦ Νῶε) = Κυριαζῆ Κυπρ. Παροιμ. 206-207 = Λουκᾶτος σ. 47 ἀρ. 3. — 4. Ω 14α Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. 32, σ. 214 ἀρ. 7: Ὁ ἀτὸς τζ' ὁ κοκκουφκιάος. — 5. Ω 6, ιβ' ΚΕΕΚ 65, 123, 1.

230B*. Τὸ γεράκι τρώει τὴν πέρδικα.

1. Ξ 12γ ΛΑ 1338, 3: Ὁ λαγὸς κ' ἢ πέρδικα. Ὁ λαγὸς πιάνεται ἀπὸ τὸν σκύλο κ' ἢ πέρδικα τὸν κοροϊδεύει, γιατί καυχίόταν πῶς εἶναι τὸ πιὸ ἐξυπνο καὶ γρήγορο ζῶο. Ἐνα γεράκι ἀρπάζει τὴν πέρδικα καὶ τὴν τρώει.

231. Τὸ λελέκι (ὁ γλᾶρος) μεταφέρει τὸ ψάρι. Ἐνα λελέκι (ἕνας γλᾶρος) λέγει στὸ ψάρι πῶς ἡ λίμνη (θάλασσα) θὰ στερέψῃ καὶ τὸ παίρνει νὰ τὸ μεταφέρῃ σὲ μιὰν ἄλλη λίμνη (θάλασσα), ἀλλὰ λοξεύοντας στὴ στεριά τὸ τρώγει. Ὁ κάβουρας, ποὺ ἔμεινε τελευταῖος, βλέποντας τὸ λελέκι νὰ στρίβῃ στὴ στεριά, τὸν σφίγγει μὲ τὶς δαγκοῦνες του καὶ τὸν πνίγει. Bλ. Μέγαν, Λαογρ. 18, 475.

1. Η 3 ιδ' Λαογρ. 18, 475, 11 (ΛΑ 1209, 75): Πελαργός και κάβουρας.
2. Κ 5. Λαογρ. 18, 473, 4: Γλάρος και κάβουρας (=Λουκάτος σ. 51 άρ. 10).—
3. Κ 5β ΛΑ 1210, 99: 'Ο κόρακας και τὸ ψαράκι (τὸ κόκκαλο τοῦ τελευταίου ψαριοῦ τοῦ στέκεται στὸ λαιμὸ και τὸν πνίγει). —
- 4-5. Κ 5γ ΛΑ 1211, 39. 49: 'Ο πελαργός, τὰ ψάρια και ὁ κάβουρας. —
6. Κ 6 ΛΑ 1215, 79 (ὄμ.), — 7. Ρ 12 ΛΑ 1244, 3: Λέλεκας, ψάρια και κάβουρας. — 8. Ρ 22 ΛΑ 1183, 19 (ὄμ.). — 9. Ρ 26 ΛΑ 1175 (ὄμ.).—
10. Σ 30 ΛΑ 1287, 40-42: Πελαργός και κάβουρας.—11. Χ 2 ΛΑ 205, 26 (Μ. Φιλήντας, 1920): "Οφίς και καρκίνος.

232. Τὸ ὄρτύκι και τ' ἀποδημητικὰ πουλιά. Τὸ ὄρτύκι προτιμᾷ νὰ μείνη στὸν τόπο του παρὰ νὰ φύγη σὲ ξένους τόπους.

1. Ι 16 θ ΛΑ 1223, 185: Τὸ χελιδόνι, τὸ τρυγόνι, ὁ πελαργός και τὸ ὄρτύκι.

***239Α.** 'Ο λαγός βοηθάει τὴν πάπια νὰ ξεφύγη ἀπὸ τὸ κλουβί: σκάβει ἀπὸ κάτω και τὴν λευτερώνει. 'Η πάπια φκιάχνει τὴ φωλιά της βάρκα, τραβάει τὸν λαγὸ μὲ τὸ ράμφος της στὴν ἄλλη ὄχθη και τὸν γλυτώνει ἀπὸ τὸν κυνηγό.

1. Ω Κυπριόπουλο Ε' 1949, 47-48 άρ. 3: ἡ πάπια και ὁ λαγός.

240Α*. 'Η μέλισσα πέφτει στὸ νερό. Τὴν σώζει τὸ περιστέρι ρίχνοντας ἓνα φύλλο στὸ νερό. Βλέποντας τὸν κυνηγὸ ἔτοιμο νὰ σκοτώσῃ τὸ περιστέρι, ἡ μέλισσα τὸν τσιμπάει και γλυτώνει τὸ περιστέρι. Βλ. Αἰσώπ. Halm 296, Hausr. 176, Perry 235.

1. Κ 5 Λουκάτος σ. 49 άρ. 7: 'Η μέλισσα και τὸ τρυγόνι.
2. Ι 1 ΛΑ 1207, 99: μυρμήγκι και περιστέρι. — 3-4. Ι 18 ΛΑ 1203 σ. 75 και 97 (ὄμ.). — 5. Ι, 18 ΛΑ 1202, 29 (ὄμ.). — 6. Ι 15' ΛΑ 1296, 183: μέλισσα και περιστέρα. — 7. Ι 8 θ ΛΑ 1191, 27: τὸ μυρμήγκι και ἡ πέρδικα. — 8. Ι 8 ιθ', ΛΑ 1189, 93: πέρδικα και μυρμήγκι. — 9. Ι 10 ΛΑ 1354, 3. — 10. Ι 13 ΛΑ 1347, 3. — 11. Ι 14α ΛΑ 6283, 97. — 12. Ι 16 θ' ΛΑ 1222, 7-9. — 13. Ι 16 ιβ' ΛΑ 1227, 81. — 14. Κ 5 β ΛΑ 1210, 173: μέλισσα και κορυδαλλός. — 15. Κ 5β ΛΑ 1211, 85 περιστέρι και μυρμήγκι. — 16. Ο 1 ια ΛΑ 2032, 2: Τὸ μυρμήγκι και ἡ πέρδικα. — 17. Ο 2α ΛΑ 1293, 240 (ὄμ.).—18. Τ 2 ιβ' ΛΑ 1290, 120 μύρμηγκας και περιστέρι.

244. (α) 'Ο κόρακας (ἢ κουρούνα) δανείζεται φτερά ἀπὸ τὸ παγώνι (ἢ ἀπὸ ἄλλο πουλί), γιὰ νὰ γίνῃ βασιλιάς τῶν πουλιῶν. Τὰ ἄλλα πουλιά τοῦ παίρ-

νουν τὰ ξένα φτερά καὶ τὸν ἀφήνουν στὰ κρύα. Βλ. αἰσ. Halm 200. — (β) Ζηλεύοντας τὰ περιστέρια ποὺ ἔχουν ἔτοιμη τροφή, ἡ κάργα πέφτει στὸ ἀλεύρι τοῦ μύλου, γίνεται ἄσπρη σὰν περιστέρι. Ἀπὸ τὴ φωνή της ὅμως τὰ περιστέρια τὴν καταλαβαίνουν καὶ τὴν κυνηγοῦν. Πρβλ. αἰσωπ. Halm 201β, Hausr. 131, Perry 129.

(α) 1. Η Λουκόπουλος, Νεοελλ. Μυθολ. σ. 59: Ἡ καλλιακούδα. — 2. Η 1α ΛΑ 1205, 45: Ὁ κόρακας. — 3. Η 1α ΛΑ 1205, 49: Ὁ κόρακας ποὺ ἔγινε παγώνι. — 4. Ι 1δ ΛΑ 1202, 139: Ὁ κόρακας παγώνι. — 5. Ι 15γ ΛΑ 1230, 113: Τοῦ ἀετοῦ ὁ γάμος. Στὸ χορὸ πέφτουν τὰ ξένα φτερά κ' ἡ κουκουβάγια φανερώνεται. — 6. Ο 15 ΛΑ 1173, 27: Ὁ κόρακας ποὺ ἔγινε παγώνι. — 7. Π 8β ΛΦ 267, 5-8: Τὸ παραπονιαρικό κοράκι. — 8. Π 9α ΛΑ 1269, 99: Κολοῖος καὶ παγώνι.
(β) 1. Ω 2α Κληρίδη, Ἰστ. ζώων νβ'-νδ', 1: Ὁ πουπούζιος τζ' ἢ κατσικωρόνα = Μέγας Π ἀρ. 10 σ. 27-28: Ὁ τσαλαπετεινὸς κ' ἢ καρακάξα. — 2-4. Ι 1γ ΛΑ 1202, 110-111: Καρακάξα καὶ περιστέρα. ΛΑ 1203, 37. ΛΑ 1203, 198-199: Καρακάξα καὶ κοῦκος.

244Α*. Σαλίγκαρος καὶ κάμπια (παραλλ.).

1. Κ 5 Λουκάτος, ἀρ. 8 σ. 49-50: Ὁ σαλίγκαρος δὲν ἀναγνωρίζει γιὰ συγγενῆ του τὴν κάμπια, ποὺ κι αὐτὴ περπατάει σερνόμενη, γιὰτὶ δὲν ἔχει σπίτι σὰν τὸ δικό του. Ἡ κάμπια γίνεται πεταλούδα καὶ θυμούμενη τὴν προσβολὴ δὲν τὸν καταδέχεται κι αὐτὴ.

**245. Ὁ σπουργίτης καὶ τὰ ξόβεργα. Τὰ πουλιά ἀποφασίζουν νὰ κόψουν τὸν ἀξὸ ἀπὸ τὴ δρῦ, γιὰ νὰ μὴ ἔχουν οἱ ἄνθρωποι μὲ τί νὰ κάμουν τὰ ξόβεργα. Ὁ σπουργίτης δὲν πάει λέγοντας πὼς αὐτὸς ξέρει καὶ φυλάγεται. (Πρβλ. αἰσωπ. Halm 417 χειλιδῶν καὶ ὄρνιθες). Wienert ET 249. ST 277.

1. Ω 14α Κληρίδης, Ἰστ. ζώων, Κυπρ. Σπ. 13 (1949/50) ἀρ. 40 μ στ. 1: Ὁ στρουῖθος τζαὶ τὰ βερκὰ = Λουκάτος, σ. 48 ἀρ. 5.

247. Ὁ καθένas γιὰ ὁμορφότερα ἔχει τὰ δικά του παιδιὰ. Ἑλληνικὴ παραλλαγή: Ἡ πέρδικα κ' ἡ κουκουβάγια. Τὰ πουλάκια εἶναι νηστεία στὸ σχολεῖο. Ἡ πέρδικα δίνει τὸ ψωμί γιὰ τὸ παιδί της στὴν κουκουβάγια—θὰ τὸ γνωρίσης, γιὰτὶ εἶναι ὁμορφότερο ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα. Ἡ κουκουβάγια μὴ βρίσκοντας κανένα ἄλλο ὁμορφότερο ἀπὸ τὸ δικό της παιδί δίνει τὸ ψωμί στὸ κουκουβαγιόπουλο. Πρβλ. Αἰσώπ. Crusius, *Babrii fabulae Aesopaeae*, ἀρ. 56: εὐτεκνίης ἔπαθλα. Βλ. Πολίτην, Λαογρ. Ε' (1915) 621 κέ. Μέγαν: Π ἀρ. 9. ΙΙ ἀρ. 16, V ἀρ. 17, σημ. σ. 216 κέ.

1. I 10γ Λαογρ. Ε' 620: 'Η πέρδικα καὶ ἡ χουχουβάγια = Λουκάτος σ. 47 ἀρ. 4. — 2. M 4α Ζευγώλη, Παροιμ. 170α. —
3. T 1 Georg.-Pineau σ. 98: La perdrix et la tortue (ἀντὶ κουκουβάγιας χελώνα). — 4. Υ' 7 Παμπούκης σ. 138 ἀρ. 87: τ' ὁμορφότερο μωρὸ (ἀντὶ κουκουβάγιας κοράκι). — 5. X 5α Μικρασ. Χρον. 3, σ. 343: τ' ὁμορφο ἀχελωνούδ' (ὁ ράφτης πάει νὰ πάρη μέτρα γιὰ φόρεμα στὸ χελωνάκι: θὰ τὸ γνωρίση, γιατί εἶναι τὸ πιὸ ὁμορφο ἀνάμεσα στὰ σχολοπαῖδια. — 6. Ω 14α Κληρίδης, Κυπρ. Σπ. ΙΓ' σ. μγ', 1: 'Ο κουκουφιαὸς τζ' ἡ πέρδικα = Μέγας Π σ. 26 ἀρ. 9. — 7. Ω 3α Κληρίδης, αὐτ. μδ', 2. — 8. Ω Χατζη-
 ωάννου σ. 62 ἀρ. 36: 'Η μαύρη καὶ τὸ μαυράκι της.
9. Α 1 ΛΑ 1190, 73-75: Τὰ μάτια τῆς μάνας (κουκουβ. καὶ πέρδ.). —
10. I 13 ΛΑ 1346, 23: 'Η πέρδικα κ' ἡ χουχουβάγια. — 11-12. I 14α ΛΑ 1280, 180: Τὸ ὁμορφότερο πουλί. — ΛΑ 1283, 335. — 13. Ο 5α ΛΑ 1258, 9: Σχολειὸ πουλιῶν. — 14. Π 3 ιζ' ΛΑ 1270, 27: Τὸ ὁμορφότερο παιδί. — 15-17. Ρ 1 ΛΑ 1174, 115. 122. 199. — 18-19. Ρ 1 ΛΑ 1175, 204. ΛΑ 1177, σ. 151. — 20. Ρ 11α ΛΑ 1182, 49. — 21. Σ 26β ΛΑ 2231 (ΙΑ 658, 23β): 'Η κουκουβάγια (ὁ βασιλιάς δίνει στὴν κ. ἓνα ζευγάρι σκουλαρίκια γιὰ νὰ τὰ βάλῃ στὸ ὠραιότερο πουλί: τὰ βάζει στὸ παιδί της). —
22. Υ' 8. ΛΦ 1833, 54: 'Αετὸς καὶ κουκουβάγια φίλοι. Συμφωνία νὰ μὴ πειράξῃ τὰ μικρά της, τὰ ὁμορφότερα πουλιά. 'Ο αετὸς τρώγοντας τὰ πιὸ ἄσκημα τρώγει τὰ κουκουβαγιόπουλα.

ΨΑΡΙΑ

254*. Συνομιλία ψαριῶν.

α) Διηγοῦνται πῶς γλύτωσαν ἀπὸ τὰ δίχτυα τοῦ ψαῤῃ.

1. Ρ 1 ΛΑ 1175, 152: σουπιὰ, γαρίδα, κάβουρας, ἀστακός: ἡ σουπιὰ γλύτωσε ἀφήνοντας τὸ μελάνι της, οἱ ἄλλοι χάρις στὸ δελφίνι πού ξέσκισε τὰ δίχτυα.

β) Σάλιαγκας (κοχλίας) καὶ ψάρι, μαλλώνουν ποιὸς εἶναι καλύτερος. 'Ο σαλιαγκός: μένα, σὰ μὲ τρῶνε, μὲ φιλοῦν· σένα, μόνε σὲ τρῶνε, σὲ φτοῦνε.

1. Α 5 Πέρδικα II 109 ἀρ. 4: 'Ο χάνος τσ' ὁ σαρακόγλας (= σάλιαγκας).

2. Ω 2α ΚΕΕΚ 49. 181. 1: 'Ο καράολος τσαὶ τὸ ψάριν.

ΑΛΛΑ ΖΩΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

275. 'Αγὸν δρόμον ἀλεποῦς καὶ κάβουρα. 'Ο κάβουρας πιάνεται ἀπ' τὴν

οὐρά τῆς ἀλεπούς καὶ κερδίζει. Συνήθως σὰν συνέχεια στὸν ἀρ. ATh 9A καὶ 9B Βλ. BP III 340, 3 (A² B² C³). Eberh.-Bor. T. 4.

1. Ἀδ. τ. Αἰνεία, Παραμ. σ. 1: Ἡ ἀλεπού καὶ ὁ κάβουρας (στὴν ἀρχὴ ΛΤ. 9A). — 2. I Λελέκου, Ἐπιδόρπιον Α' 290 (ἡ ἀλεπού κρατάει τάχα τὸ βράχο νὰ μὴν πέσῃ). — 3. I 7 Λαογρ. A 321, B. — 4. K 5 Λουκάτος σ. 17 ἀρ. 17 (+9A). — 5. Λ 5 Πέρδικα II Μῦθοι, ἀρ. 2 σ. 108 (+9A). — 6. Λ7 Ρήγας II 153 ἀρ. 1. — 7. Ξ. Λιουδάκη, Στοῦ παπποῦ τὰ γόνατα σ. 82 (+9A). — 8. Ξ Φραγκάκι, Κρητ. παραμ. σ. 50 (+9A). — 9. T 1 Λεσβιακὰ Γ' 56 (+9B). — 10. T 1. Georg.-Pineau σ. 95: Le renart et le crabe = Λαογρ. Α' 323 (+9B). — 11. T 10 Kretschmer, LD 492 ἀρ. 8 = Λαογρ. Α' 323 (+9A). — 12. Ω 3α Κληρίδης, Κυπρ. Σπουδαί, II' σ. ιε'-ις' (+9A). — 13. Α 2 ΛΑ 1325, 7: ἀλεπού καὶ κάβουρας. — 14-15. 2 ΛΑ 1272, 1 καὶ 33 (+9A καὶ 9B). — 16. Ε 1 ιβ' ΛΦ 1040, 1 (+9A). — 17-19. ΛΑ 1256, 15 καὶ 47 (+9A), 1257, 37 (+9B). — 20. Η 1 ΛΑ 1335, 1. — 21-26. Η 1α ΛΑ 1205, 3-5 (+9B). 19-21 (+9A). 41-42 (+9A). 47. 69-70 (+9A, 9B), 97 (+9B). — 27. Η 1α ΛΑ 1209, 21. — 28. Η 1η ΛΑ 1185, 3-4 (+9A). — 29-32. Η 2θ ΛΑ 1320, 45 (+9A). 53 (+9A). 67 (+9A, +9B). 71 (+9A). — 33-40. Η 2θ ΛΑ 1321, 43 (+9A). 45. 47. 49. 51. 53. 55. 59 (+9A). — 41. Η 2 ΛΦ 1322, 5. — 42-46. Η 2β ΛΑ 1216, 43. 49 (+9A). 53 (+9A) 115 (+9A). 149 (+9A). — 47-48. Η 3 ΛΑ 1216. 15 (+9A). 149 (+9A). — 49. Η 3 ΛΑ 1209, 37 (+9A). — 50-51. Η 3γ ΛΑ 766, 99 ἀρ. 35 (+9A) ΛΑ 1209, 7 (+9A). — 52. Η 3β ΛΑ 1209, 61. — 53. Η 3ιε' ΛΑ 1209, 67 (+9A). — 54-55. Η 3ζ ΛΑ 1209, 23 καὶ 35 (+9A). — 56-57. Θ 1 ιβ' ΛΑ 1254, 27 (+9A). — Θ 1ιε' ΛΑ 1255, 5. — 58-69. I 1 ΛΑ 1206. 119-121. 123-124. 125-126. 127-128 (+9A). 103. 105. 107. 109. 111. 113. 115. 177 (+9A). — 70-75. I 1 ΛΑ 1206, 39-41. 43. 95. 97. 99. 101 (+9A). — 76-79. I 1 ΛΑ 1207, 5. 63. 75-76. 77-78 (+9A). — 80-90. I 1 ΛΑ 1208, 28. 67-68. 69. 71. 73-74. 77. 105. 107. 111. 113 (+9A). — 91-97. I 1δ ΛΑ 1202, 67. 71-72. 95. 163. 169-171. 175 (+9A). — 98-106. I 1δ ΛΑ 1203, 8. 21. 147. 151. 155. 159. 163 (+9A καὶ 9B). — 107-114. I 1ζ ΛΑ 1214, 2-3. 22-24. 31. 41-42. 51. 55-56. 67-68. 75-76 (+9B καὶ 9A). — 115-120. I 2α ΛΑ 1204, 11-12. 17-18. 57-59. 73-75. 79. 98-99. 123. 133-135 (+9A +9B). — 121. I 2 ΛΑ 1276, 1 (+9B). — 122. I 6α ΛΦ 501, 38 ἀρ. 23 (+9A). — 123. I 16α ΛΑ 1189, 25 (+9B). — 124. I 16α ΛΑ 1196, 31 (+9A). — 125-126. I 7 ΛΑ 1196, 53. ΛΑ 2268, 1130. — 127-129. I 8 ΛΑ 1189, 15. 68. 110 (+9A). — 130-131. I 8 ΛΑ 1186. 179-180 (+9). — 132-134. I 8δ ΛΑ 1194, 77-78 (+9A). — 131-135. I 8δ ΛΑ 1325, 7-8. 23. 53. 27-28. 31. 77 (+9A. +9B). — 136-139. I 8α ΛΑ 1192, 137. 143. 151. 170 (+9B). — 140. I 8α ΛΑ 1193, 161 (+9B). — 141-143. I 8β ΛΑ 1190, 52 (+9A).

52-53 (+9A, +9B).— 144. I 88 ΛΑ 1194, 17 (+9A).— 145. I 8 xδ' ΛΑ 1194, 57 (+9A).— 146-147. I 8 θ ΛΑ 1191, 1. 21-23 (+9A).— 147. I 8 θ ΛΦ 655, 14 (+9A).— 148. I 8 ι ΛΦ 168, 27-28 (+9A).— 149. I 8 ιζ' ΛΑ 1190, 58 (+9A).— 150. I ιγ' ΛΑ 1190, 69 (+9B).— 151. I 8 ιθ' ΛΑ 1189, 85 (+9B).— 152-156. I 8 κβ' ΛΑ 1195, 35. 45. 63. 73 (+9A, +9B).— 157. I 8 κε' ΛΑ 1232, 13-15 (+9A, +9B).— 158-161. I 9 ΛΑ 1198, 1 +9A, +9B). 3-4. 9. 47.— 162. I 9 ε ΛΦ 1537, 3 ἀρ. 5 (+9A).— 163-167. I 9 ζ' ΛΑ 1200, 3. 11. 15. 33. 63. (+9A). +9B).— 168-173. I 10 ΛΑ 1339, 33. 55. 71. 81-85. 193-197 (+9A).— 174-176. I 10 ΛΑ 1340, 1. 5. 37 (+9A).— 177. I 10 ΛΑ 1341, 25 (+9A).— 178-181. I 10 ΛΑ 1342, 1. 6. 11. 17. 70 (+9B).— 182-183. I 10 ΛΑ 1344, 13. 27 (+9A).— 184-186. I 10 ΛΑ 1353, 8. 21. 31 (+9A).— 187-188. I 10 ΛΑ 1354, 19-20. 31-32 (+9A).— 189-190. I 10 ΛΑ 1351, 11. 57 (+9A).— 191-192. I 10 ΛΑ 1352, 1. 41 (+9A).— 193-195. I 10 θ ΛΑ 1345, 3. 19. 31 (+9A).— 196. I 118 ΛΑ 1332, 7 (+9A).— 197. I 13 ΛΑ 1343, 21 (+9A).— 198-200. I 13 ΛΑ 1347, 25. 39. 43 (+9A).— 201. I 13 ΛΑ 1348, 3 (+9A).— 202. I 13 ΛΑ 1349, 9 (+9B).— 203. I 13 ΛΑ 1350, 35.— 204-206. I 14α ΛΑ 1280, 21-23. 49-50. 84-85 (+9A) καὶ 9 ἄλλα.— 207-209. I 14α ΛΑ 1281, 105-107. 377-379. 425-427 (+9A).— 210-216. I 14α ΛΑ 1282, 25-26. 126-128. 129. 237-8. 413-4. 423-5. 449 (+9A).— 217-218. I 14α ΛΑ 1282, 489. 493 (+9A).— 219-230. I 14α ΛΑ 1283, 1-2. 8-9. 20-22. 49-54. 57-61. 63-64. 67. 75-76. 79-80. 93-95. 96. 98-100 κ.ἄ. 23.— 231. I 15 ΛΦ 710, 8-9 (+9A).— 232-233. I 15γ ΛΑ 1229, 47. 51 (+9A).— 234-250.— I 15γ ΛΑ 1230, 39. 41. 53. 61. 63. 69. 71. 73. 77. 83. 89. 93. 103. 105. 111. 115. 119 (+9A, +9B).— 251. I 16α ΛΑ 2934, 160 (+9A+9B).— 252. I 16γ ΛΦ 626, 11 (+9A).— 253. I 16ε ΛΦ 1093, 9 (+9A).— 254. I 16 θ ΛΑ 1219, 9-11 (+9A).— 255-258. I 16 θ ΛΑ 1220, 5. 40. 51. 55 (+9A, +9B).— 259-265. I 16 θ ΛΑ 1221, 15. 26. 37. 42. 54. 66. 90 (+9A+9B).— 266-275. I 16 θ ΛΑ 1222, 9-11. 43. 55. 67-69. 97-99. 140. 145-149. 165. 192. 222-224.— 276-285. I 16 θ ΛΑ 1223, 127. 129. 135-137. 145. 154-156. 175. 183. 198. 211. 215 (+9A+9B).— 286. I 16 ια' ΛΑ 1226, 17 (+9A).— 287-293. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 3. 5 (+9B). 11. 15 (+9B). 37. 75-77 (+9A). 91 (+9B).— 294. I 16 ΛΑ 2934, 135.— 295. I 17 ΛΑ 1210, 63.— 296-301. I 17β ΛΑ 1228, 5. 9. 15. 23. 71. 77. (+9A).— 302-306. I 18ε ΛΑ 1225, 1-2. 11-13. 27. 29. 37 (+9A+9B).— 307. I 19 ια' ΛΦ 599, 8 (+9A).— 308-309. K 5β ΛΑ 1210, 107-109. 111 (+9A).— 310-312. K 5β ΛΑ 1211, 71 (+9B).— 313. K 6κ ΛΑ 1213, 83 (+9B).— 314. K 6 ΛΑ 1215, 75 (+9B).— 315-316. K 5 ΛΑ 1218, 13. 55 (+9A).— 317. K 7 ΛΑ 1331, 3-4 (+9A).— 318-9. Λ 1 ΛΑ 1172 (+9A), 23.— 320. Λ 1ε ΛΑ 1275, 27 (+9A).— 321. Λ 4 ΛΦ 682, 6-8 (+9A).— 322. M 5 ΛΦ

1698, 2 (+9A). — 323. N 4γ ΛΑ 1622, 6 (+9A). — 324. Ξ 1 ΛΑ 1323, 23.—325. Ξ 12γ ΛΑ 1338, 5(+9A).—326. Ο 8β ΛΑ 1260, 5-6 (+9A+9B).—327. Ο 8 ΛΑ 1264, 11 (δμ.)—328-329. Ο 5 Α ΛΑ976, 222-6(+9A). 227.—330. Ο 15 ΛΦ 22. 15-16 (+9A). — 331. Ο 15 ΛΑ 395, 6 (+9A). — 332-334. Π 3ιζ ΛΑ 1270, 17. 23. 25 (+9A).— 335-336. Π 9α ΛΑ 1267, 13. 15. — 337. Π 9α ΛΑ 1269, 7-8 (+9A).— 338. Π 9γ ΛΑ 1174, 51.— 339. Ρ 1 ΛΑ 1174 (+275A). — 340. Ρ 1 ΛΑ 1175, 1. — 341-343. Ρ 1γ ΛΑ 1176, 15. 41. 55 (+9B).— 344-348. Ρ 1 ΛΑ 1177, 61. 103. 131. 141. 165 (+9A). — 349. Ρ 2 ζ', ΛΑ 1175, 9 (+9A). — 350. Ρ 2 ιβ' ΛΑ 1179, 20.—351-2. Ρ 2ιγ ΛΑ 1235, 71. 73 (+9A).— 353-4. Ρ 2ιγ ΛΑ 1236, 71. 73 (+9A).— 355-356. Ρ 2ιδ ΛΑ 1237, 7. 27 (+9A). — 357. Ρ 11α ΛΑ 1182, 115. — 358. Ρ 13γ ΛΑ 1183, 53 (+9B).— 359-360. Ρ 17 δ ΛΦ 669, 10. 12. — 361. Ρ 21α ΛΑ 1184, 33 (+9A).— 362. Ρ 26 ΛΑ 1173, 63. — 363. Ρ 26 ΛΑ 1248, 11-13. — 364. Σ 1. ΛΑ 1249, 51 (+9A). — 365. Σ 18 ΛΑ 1251, 5. — 366. Σ 19 ΛΑ 1173, 11 (+9A). — 367. Σ 30 ΙΑ 617, 77.— 368 Σ 30 ΛΑ 1287, 47 (+9A). — 369. Σ 30δ ΛΑ 1317, 1. — 370. Σ 30 ΛΑ 1287, 47 (+9A).— 371. Τ 1ιε ΛΑ 1288, 69. — 372. Τ 1 ΛΑ 1289, 90 (+9A).— 373. Τ 1 ια ΛΑ 1446, 391. — 374. Τ 2 ΛΦ 1773, 1. — 375. Τ 2ιβ ΛΑ 1290, 124 (+9A).— 376. Υ ΛΑ 1233, 25-26. (+9A). — 377. Ω ΛΦ 343, 19. — 378. Ω ΛΦ 1345, 1-3. — 379. Ω 5ε ΛΦ 67, 1-8 (+60, +64).— 380. Ω 8δ ΛΑ 2351 Α', 205. — 381. Ω ΚΕΕΚ 1, 136, 2.— 382. Ω Σύσκληπος ΚΕΕΚ 55, 64, 3 (= Μαθ. 'Εστία ΙΒ', 1961 ἀρ. 30). — 383. Ω 13, ε' ΚΕΕΚ 73, 245, 2 (+9A). — 384. Ω 8α ΚΕΕΚ 69, 171(+9A).

275A. Τὸ τρέξιμο τοῦ λαγοῦ καὶ τῆς χελώνας. Ὁ λαγὸς ἀποκοιμίζεται. Αὐτὸς ὁ Αἰσ. Halm 420, Hausr. 254, Perry 226, Βλ. BP III 341, 1 (A¹).

1. I 11 Χριστοδουλόπουλος σ. 78: τὸ πάθημα τοῦ λαγοῦ. —
2. H 1α ΛΑ 1321, 7. — 3. H 2 ΛΦ 1634, 59. — 4. H 2β ΛΑ 1216, 29. —
5. H 3ζ ΛΑ 1209, 23 (+9A. +175A).— 6-7. H 3ιε ΛΑ 1209, 31. 33. —
8. Θ 1ια' ΛΑ 1254, 23. — 9-10. I 1δ ΛΑ 1203, 165. 196 (+9B).— 11. I 6θ ΛΦ 201, 3. — 12. I 8 ΛΑ 1189, 79. — 13. I 8 ΛΑ 1325, 31. — 14. I 8α ΛΑ 1193, 169.— 15-16. I 8δ ΛΑ 1194, 37. 62.—17. I 8ιζ' ΛΑ 1190, 58. — 18. I 9 ζ' ΛΑ 1200, 35. — 19. I 10 ΛΑ 1341, 21. — 20. I 10 θ ΛΑ 1345, 35. — 21. I 10 ΛΑ 1351, 27. — 22. I 10 ΛΑ 1353, 43. — 23-25. I 10 ΛΑ 1339, 3. 21-23. 49-51. — 26-33. I 14α ΛΑ 1282, 112. 116. 126. 151. 205. 307. 325. 327. 430. — 34-35. I 15γ ΛΑ 1230, 85. 117. — 36-37. I 16θ ΛΑ 1220, 6. 48. — 38-42. I 16θ ΛΑ 1221, 32. 56. 70-72. 76-78. 94.—43-44. I 16ιβ' ΛΑ 1227, 23. 187. — 45. K 1α ΛΑ 1210. 187. — 46.

K 4 ΛΑ 1217, 39. — 47-49. K 5β ΛΑ 1210, 33. 79. 91. — 50. K 5 ΛΑ 1218, 47. — 51. Λ 1 ΛΑ 1172, 1. — 52. Ξ 5α ΛΑ 1382, 15. — 53-56. P 1 ΛΑ 1174, 165. 197. 211. 229. — 57. P 2ιβ ΛΑ 1179, 24. — 58. P 2ιγ ΛΑ 1236, 23. — 59. P 2ιδ ΛΑ 1237, 29. — 60. P 11α ΛΑ 1182, 61. — 61. P 25γ ΛΑ 1248, 63. — 62. P 25 δ ΛΑ 1248, 33. — 63. Σ 30δ ΛΑ 1317, 9. —

275A*. *Τὸ τρέξιμο τοῦ λαγοῦ καὶ τοῦ σκαντζόχερα. Στὸ τέρμα ἢ σκαντζοχερίνα!* Βλ. BP III 340, 2(A¹ B² C² D³). Ἐνίοτε ἀγών δρόμου δελφινιοῦ καὶ σπάρου ἢ κοχυλιοῦ, σαύρας καὶ σαλίγκαρου.

1. K 5 Λαογρ. Δ' 299. 7(BP III 340 A¹ B² C² D³) = Λουκάτος σ. 32 ἀρ. 14.—2. Λ7 Ρήγας 2, 154 ἀρ. 3 (ἀντὶ λαγοῦ καὶ σκαντζόχερα: δελφίνι καὶ κοχύλι. Τὸ κοχύλι μένει ἀκίνητο· τ' ἄλλα κοχύλια φωνάζουν κάθε φορά: «κουριαλέ, κουριαλέ!» Τὸ δελφίνι σκάει ἀπ' τὸ θυμό του). — 3. Σ Κωνσταντινίδη: «τὸ κόντρα τοῦ λαγοῦ καὶ τοῦ σκαντζόχερα». Τὸ στοίχημα: ἓνα φλουρὶ βενέτικο καὶ μιὰ μποτίλια ρακὴ (BP III 340 A¹ B² C² D³). — 4. T 1· Λεσβιακὰ Γ' 58: τοῦ δελφίν τσ' ἢ σπάρους. (συμφωνία: σὲ κάθε μίλι νὰ φωνάζουν «τάλια». Ὁ σπάρους βάζει κ' ἓνα σπάρο σὲ κάθε μίλι καὶ φωνάζει. Στὸ τέρμα ἄλλος σπάρους). — 5. Γ 2 ΛΑ 1272, 23. — 5α. Η 1α ΛΑ 1205, 16. — 6. Η 2α ΛΑ 1173, 45. — 7. Θ 1ιγ ΛΑ 1254, 39. — 8. Θ 1 ιε' ΛΑ 1255, 7. — 9. Ι 1 ΛΑ 1208, 103. — 10. Ι 1δ ΛΑ 1202, 25-27. — 11. Ι 1ζ' ΛΑ 1207, 87. — 12. Ι 2α ΛΑ 1204, 77. — 13. Ι 8α ΛΑ 1192, 149. — 14. Ι 8ιδ' ΛΑ 1193, 159. — 15-16. Ι 9 ΛΑ 1198, 15. 23. — 17-18. Ι 9 ΛΑ 1197, 15-17. 23-24. — 19. Ι 9 ζ' ΛΑ 1200, 57. — 20. Ι 9ι ΛΑ 1185, 13-15: ὁ λύκος καὶ ὁ σαλίγκαρος· στὸ τέρμα ἢ γυναῖκα τοῦ σαλίγκαρου. — 21. Ι 10ε ΛΑ 1350, 1. — 22. Ι 10 ΛΑ 1351, 23. — 23. Ι 10 ΛΑ 1354, 15. — 24. Ι 14α ΛΑ 1280, 371-373. — 25. Ι 14α ΛΑ 1282, 477. — 26-35. Ι 14α ΛΑ 1283, 18-20. 80. 105. 108. 127. 145. 175. 208. 321-325. 343-344. — 36. Ι 14γ ΛΦ 1382, 5. — 37. Ι 16θ ΛΑ 1222, 72. — 38. Ι 16θ ΛΑ 1223, 118. — 39-40. Ι 18ε ΛΑ 1225, 17. 23. — 41. K 3ζ ΛΑ 2276, 246: δελφίνι καὶ σπάρους (εἶναι τόσοι πολλοὶ οἱ σπάρου στὴ θάλασσα, ὥστε κάποιος βρίσκεται στὸ τέρμα πρωτύτερα ἀπ' τὸ δελφίνι). — 41α. K 4 ΛΑ 1217, 23. — 42-45. K 5 ΛΑ 1218, 3. 11. 29. 57. — 46. K 5β ΛΑ 1211, 61. — 47. K 6 ΛΑ 1215, 65. — 48. Λ 1 ΛΑ 1172, 1. — 49. M 7 ΛΑ 1336, 1. — 50. M 12 ΛΑ 2304, 154-157. — 51. O 16α ΛΦ 22, 11-14. — 52. Π 9α ΛΑ 1267, 162-164. — 53-54. Π 9α ΛΑ 1269, 3. 5. — 55-57. P 1 ΛΑ 1174, 35. 150-152. 227. — 58. P 1 ΛΑ 1175, 160. — 59-60. P 6α ΛΑ 1242, 25. 33. — 61. P 17δ ΛΦ 669, 10 — 62. P 22ε ΛΑ 1183, 51. — 63. P 19α ΛΑ 1176, 17: Ἡ σαύρα καὶ τὸ σαλιγκάρι (κάτω ἀπὸ κάθε δέντρο κ' ἓνα σαλιγκάρι. Τὸ ἴδιο καὶ στὸ τέρμα). — 64. ΑΑ 2α ΛΑ 341, 14-20 ἔ ριτσάρα τζαὶ ἔ λιπούνα.

277A. Ὁ βάτραχος πὺ ἤθελε νὰ γίγη χοντρος σὰν τὸ βόδι, φουσκώνει καὶ σκάει. (Αἰσ. Halm 84, Wienert, ET 192, ST. 61). Moser-Rath ἀρ. 53.

I. A 1 ΛΑ 1199, 3: βάτραχος καὶ βόδι. — 2-4. H 2θ ΛΑ 1320, 42. 43. 46. — 5-10. I 18 ΛΑ 1202, 45. 60. 127. 138. 159. 169. — II. I 14α ΛΑ 1283, 232. — 12-13. I 16ιβ' ΛΑ 1227, 45. 85 (ἀπ' τὸ πολὺ νερὸ σκάει). — 14. K 4 ΛΑ 1217. 13. — 15-16. K 5β ΛΑ 1210, 67. 113. — 17. K 5β, ΛΑ 1211, 69. — 18. K 6 ΛΑ 1212, 17. — 19. K 6 ΛΑ 1213, 69. — 20. P 2 ιβ' ΛΑ 1179, 6. — 21. P 19α ΛΑ 1176, 47.

278. Ποντικός καὶ βάτραχος δεμένοι ἀπ' τὸ ποδάρι γιὰ νὰ περάσουν τὴ λίμνη. Ὁ βάτραχος βουτάει στὸ νερὸ καὶ ὁ ποντικός πνίγεται· μὰ σὰν τουμπάνιασε, ἀνέβηκε στὴν ἐπιφάνεια. Ἐνα γεράκι ἀρπάζει καὶ τοὺς δύο. Βλ. αἰσ. Halm 298, Hausr. 302. 312 D 12, Perry 384, Wienert ET 93, 204, ST 405, 450. Moser-Rath ἀρ. 224.

I. K 5 Λουκάτος σ. 52 ἀρ. 12: ποντικός καὶ βάτραχος.
2-3. I 1γ ΛΑ 1202, 85. 108. — 4. I 1ζ ΛΑ 1214, 20. — 5. I 8κβ' ΛΑ 1195, 13. — 6. I 10 ΛΑ 1341, 19. — 7. I 10 ΛΑ 1344, 31. — 8. I 13 ΛΑ 1347, 23. — 9-10. I 14α ΛΑ 1283, 75. 183. — 11-13. I 16θ ΛΑ 1221, 31. 85. 100. — 14. I 16θ ΛΑ 1222, 41. — 15. I 16θ ΛΑ 1223, 145. — 16. I 16 ιβ' ΛΑ 1227, 183. — 17. I 18ε ΛΑ 1225, 13. — 18. K 5 ΛΑ 1218, 65. — 19. K 5β ΛΑ 1210, 73. — 20. P ΛΑ 1326, 57-59. — 21. P 1 ΛΑ 1175 — 22. P 1 ΛΑ 1176, 33. — 23. P 2ιβ ΛΑ 1179, 41. — 24. P 2ιγ' ΛΑ 1235, 67. — 25. P 10 ΛΑ 1245, 11. — 26. P 22 ΛΑ 1183, 3. — 27. Σ 18 ΛΑ 1251, 21.

278A. Ὁ βάτραχος ἐπιμένει νὰ ζῆ στὴ λακκούβα τοῦ δρόμου, παρακούμενος τὴ συμβουλὴ ἐνὸς ἄλλου βατράχου, πὺ ζῆ σὲ βαθιὰ νερὰ μακριὰ ἀπὸ τὸν δρόμο· σκοτώνεται ἀπὸ τὴ ρόδα ἐνὸς ἀμαξιοῦ. Αὐτὸς ὁ αἰσ. Halm 75, Wienert ET 203, ET 279.

I-2. I 18 ΛΑ 1202, 88. 179. — 3. I 8 ΛΑ 1325, 1 (ὁ κάβουρας πὺ θέλησε νὰ μείνη στὴν κατοικία τοῦ πατέρα του τὴν παθαίνει· τὸ ποτάμι ξεραίνεται). — 4. I 8ιθ ΛΑ 1189, 89 (βάτραχος στὴ δεξαμενὴ, πὺ ξεραίνεται). — 5-7. I 14α ΛΑ 1280, 8. 19. 347. — 8. I 14α ΛΑ 1282, 365-7. — 9-12. I 14α ΛΑ 1283, 271. 236. 283. 288-90. — 13. I 16ιβ' ΛΑ 1227, 82. — 14. K 6 ΛΑ 1212, 19. — 15. Π 9α ΛΑ 1269, 99. P 1 ΛΑ 1174. — 16. P 2ιδ' ΛΑ 1237, 3. — 17. X 2α ΛΑ 1274, 7-8

279*. Κάβουρας καὶ φίδι. Τὸ φίδι κουλλουριάζεται γύρω στὸν κάβουρα καὶ

τὸν σφίγγει. Ὁ κάβουρας τὸ ἀρπάζει μὲ τις δαγκοῦνες του ἀπὸ τὸ λαιμό. «Τώρα εἶσαι ἴσια, κουμπάρε». Αἰσ. Halm 346, Hausr. 211, Perry 196, Wienert ET 99, 219, ST 13, 281. Βλ. Μέγαν, Λαογρ. ΙΗ' 470-476 καὶ Μέγας: II ἀρ. 6, III ἀρ. 6. σ. 311, V ἀρ. 18 σ. 217 κέ.

1. Α 5 Μέγας I 27 ἀρ. 6 = III 15 ἀρ. 6 = Λαογρ. ΙΗ' 471 (ΛΑ 672, 46β).
2. I Ἐβδομάς Γ' 80 = Βλαχογιάννη, Ἴστ. Ἀνθ. ι' = Λαογρ. ΙΗ' 472, 1.
3. I 10 Λαογρ. ΚΑ' 37.—4. I 8ς' Λαογρ. ΙΗ' 475, 10 (ΛΑ 1205, 65-68).
5. I 8ε Λαογρ. ΙΗ' 473, 6(ΛΑ 1190, 25). — 6. I Πελοπονν. Ἐστ. Α' 1953, 26. — 7. I 7 Λαογρ. Α' 320, ἀρ. 1 = Κυριακίδου Ἑλλ. Λαογρ. 255 = Λουκάτος 52 ἀρ. 13. — 8. Ξ 7β Λαογρ. ΙΗ' 474, 8 (ΛΑ 1382, σ. 5). — 9. Ξ 7γ Λαογρ. ΙΗ' 475, 9 (ΛΑ 1383, 17). — 10. Ξ 17 Λαογρ. ΙΗ' 473, 7 (ΛΑ 1291, 8). — 11. Ξ Φραγκάκι, Κρητ. παραμ. σ. 49. — 12. Υ' 7 Παμπούκης 109 ἀρ. 64. — 13. Υ' 13 Ποντιακὴ Ἐστία 1 953, σ. 1935.— 14. Υ' 13 Ἀρχ. Πόντ. 15 σ. 126 ἀρ. 10.— 15. Υ' 11 Ἀρχ. Πόντ. 16, 198 ἀρ. 1.: ἡ κατά καὶ τ' ὀφίδ'. — 16. Υ' 16 Ἀρχ. Πόντ. 15, 151-153 ἀρ. 1. — 17. Ω Χατζηγιωάννου 40-42 ἀρ. 10: ὁ γάτος κ' ἡ ὀχιά. — 18. Ω 14α Κυπρ. Σπ. ΛΒ' 206 ἀρ. 3.
- 19-21. I 18 ΛΑ 1202, 11-12. 53-54. 67. 71. — 22. I 7 ΛΑ 2268, σ. 1132. — 23. I 8β ΛΑ 1190, 25-27. — 24. I 10 ΛΑ 1344, 14. — 25. I 14α ΛΑ 1280, 58. — 26-27. I 14α ΛΑ 1282, 236. 333. — 28-32. I 14α ΛΑ 1283, 3. 34. 47. 73. 83. — 33. I 15γ ΛΑ 1230, 91. — 34. I 160 ΛΑ 1219, 4. 112. — 35. I 16β' ΛΑ 1227, 31. — 36. I 17β ΛΑ 1228, 19. — 37. I 78 ΛΑ 1185, 17. — 38. Μ 6α ΛΑ 1684, Β, 48. — 39-42. Ξ 5α ΛΑ 1382, 5. 23. 17. 29. — 43. Ξ 78 ΛΑ 2844, 80. — 44. Ξ 12δ ΛΑ 2884, 196. — 45. Ξ 17. ΛΑ 1291, 147-150. — 46. Ξ 19β ΛΑ 1162 Β, 132. — 47. Ο 1α' ΛΑ 2032, 15. — 48-49. Ο 15 ΛΦ 22, 14. 16. — 50. Π 9α ΛΑ 1267, 5. — 51-52. Ρ 1 ΛΑ 1174, 217. 138. — 53. Ρ 1 ΛΑ 1177, 93. — 54. Ρ 25γ ΛΑ 1248, 59 (φίδι καὶ πελαργός). — 55. Τ 1α' ΛΑ 1446 Α 390.— 56. Τ 1ε' ΛΑ 1288, 73. — 57. Χ 2 ΛΑ 205, 26.

280 Α. Μύμμηγκας καὶ τζίτζικας. Αὐτὸς ὁ αἰσ. Halm 295 καὶ 401, Hausr. 114, Perry 112, Wienert ET 156. ST 347. Ὁ τζίτζικας ζητάει φαί τὸν χειμῶνα ἀπὸ τὸ μυρμήγκι — Τραγοῦδα τώρα.

1. Η 1α ΛΑ 1205, 51. — 2. I 14α ΛΑ 1283, 154. — 3. I 15ε ΛΑ 1508, 86. — 4. Κ 5β ΛΑ 1210, 1. — 5. Κ 6 ΛΑ 1213, 177. — 6-7. Ρ 1 ΛΑ 1175, 196. 242. — 8. Ρ 1 ΛΑ 1177, 143. — 9. Ρ 1α ΛΦ 38, 3. — 10. Ρ 12 ΛΑ 1181, 3-5. — 11. Τ 2β' ΛΑ 1290, 138 — 12. Φ 3 ΚΜΣ, Φάρασα 5439. — 13. Ω 6α' ΚΕΕΚ 37, 121, 1.

*280B. *Κώνωψ και ταῦρος*. (Αἰσ. Halm 235). Hausr. 140, Perry 137, Wienert ET 186, ST 49.

1. Υ 8α Ἄρχ. Πόντου 27 σ. 74 ἀρ. 15 «Νὲ τ' ἔρθες νὲ τ' ἐσκῶθες ἐπῆρες ἐγροίκ'σα»

281A*. *Τὸ λιοντάρι καὶ ἡ σκνίπα (ἢ τὸ κουνούπι)*. Τὸ λιοντάρι περηφανεύεται γιὰ τὴ δύναμή του. Τὸ κουνούπι (ἢ σκνίπα) χώνεται στὸ ρουθόφι του· τὸ λιοντάρι σωφρονίζεται. Φεύγοντας τὸ κουνούπι μπλέκεται στὸ δίχτυ μιᾶς ἀράχνης. Αὐτὸς ὁ αἰσ. Halm 234, Hausr. 267, Perry 255, Wienert ET. 75, ST. 57.

1. K 5 Λουκᾶτος, σ. 50 ἀρ. 9. —

2. E 1α ΛΑ 1176, 69. — 3. I 18 ΛΑ 1202, 81. — 4. I 13 ΛΑ 1347, 1-2. —

5. K 4 ΛΑ 1217, 7. — 6-8. K 5 ΛΑ 1218, 31. 31-32. 55. — 9. K 5β ΛΑ

1211. 91. — 10. P 1 ΛΑ 1174, 233-235. — 11. Σ 18 ΛΑ 1251, 11.

*281B. *Ψύλλος καὶ βασιλιάς*: ὁ ψύλλος ἀναγκάζει τὸ βασιλιά νὰ συμμορφωθῆ. Ξ 1α ΛΦ 812, 1: Ὁ βασιλιάς κόβει τ' αὐτιά τοῦ μάγερα, γιὰτὶ ἔρριξε πολὺ ἀλάτι στὸ φαγί. Ὁ ψύλλος δὲν τὸν ἀφήνει νὰ κοιμηθῆ, ἂν δὲν βγάλῃ τὸ μάγερα ἀπ' τὴ φυλακή. —

282A*. *Ὁ ψύλλος (ἢ ἀράχνη) κ' ἡ θερμασιὰ*: ὁ ψύλλος (ἢ ἀράχνη) δὲν βρίσκει ἡσυχία στὸ σπίτι τοῦ πλουσίου, ἢ ποδάγρα (ἢ θερμασιὰ) στοῦ φτωχοῦ. Ἀλλάζουν θέση.

1. P 15δ Λαογρ. 6, 102 ἀρ. 2: ὁ πάϊγκας (= ἢ ἀράχνη). —

2. Ω Χατζηιωάννου, 78 ἀρ. 58: ἡ ψεῖρα κ' ἡ ἀρρώστια. —

3. Ω 3α Κληρίδης, Ἰστ. ζώων κδ'-κε', 23: ἡ ἀζαγια τζ' ἢ πύρεξη: ἡ ἀζαγια (ἀράχνη) πάει στὸν βοσκὸ κ' ἡ πύρεξη στὸν πρᾶματευτή.

283. *Ἡ ἀράχνη προσκαλεῖ τὴ μυῖγα νὰ ξεκουραστῆ στὸν ἰστό της*. Τὴν τρώγει.

1. I 1ζ' ΛΑ 1207, 51-53: Ἡ ἀράχνη καὶ τὸ κουνούπι. Ἡ ἀράχνη κολακεύοντας τὸ κουνούπι γιὰ τὴ φωνή του τὸ φέρνει κοντά της καὶ θέλοντας τάχα νὰ τὸ φιλήσῃ τὸ δαγκώνει. — 2-3. I 1ζ ΛΑ 214, 26. 38: ἀράχνη καὶ μυῖγα. — 4. P 1 ΛΑ 1177, 71: ἡ ἀράχνη πείθει τὴ μυῖγα νὰ ρθῆ νὰ ἰδῆ τὰ κρεββάτια της· τὴν κολακεύει γιὰ τ' ἀστραφτερὰ μάτια της. Τὴν τρώει. — 5. P1 ΛΑ 1178, 39-40 (ὄμ).

285 D. *Ἄνθρωπος καὶ φίδι.* Τὸ φίδι ἀρνεῖται νὰ συμφιλιωθῇ. Ὁ γεωργὸς δίνει στὸ φίδι γάλα καὶ παίρνει κάθε μέρα ἓνα φλουρί. Στὴν ἀπουσία τοῦ γεωργοῦ ὁ γιὸς του, θέλοντας νὰ πάρῃ μιὰ καλὴ ὄλα τὰ φλουριά τοῦ φιδιοῦ, τὸ χτυπᾷ μὲ τὸ μαχαίρι καὶ τοῦ κόβει τὴν οὐρά κ' ἐκεῖνο τὸν δαγκάνει στὸ πόδι. Ὁ γεωργὸς δοκιμάζει νὰ δώσῃ πάλι γάλα στὸ φίδι. Ἡ ἀπάντησις τοῦ φιδιοῦ: ὅσο θυμᾶσαι σὺ τὸ παιδί σου πεθαμένο κι ὅσο γυρίζω ἐγὼ καὶ βλέπω τὴν οὐρά μου κομμένη, τί φιλία μποροῦμε πιά νὰ ἔχουμε; Βλ. Halm 96β, Hausr. 51, Perry 51, Wienert ET 331, ST 352. Βλ. καὶ Λαογρ. IH' 476-486 καὶ Μέγαν: V ἀρ. 19 σ. 218. BP II 461 κέ. Eberh.-Bor. T. 49.

I. Σ 10 α Μέγας I ἀρ. 7 (= Λαογρ. IH' 478): ὁ τσοπάνης καὶ τὸ φίδι φίλοι (ΛΑ χφ. 230 σ. 132). — 2. Υ Λαογρ. IH' 479: ἓνας ἄνθρωπος καὶ ἓναν ὀφίδ' (ΛΑ χφ. 1202 σ. 23). — 3. I 1 γ Λαογρ. IH' 480 φίδι καὶ τσοπάνης (ΛΑ χφ. 1182 σ. 23). — 4. Σ 8η Θρακικὰ 10(1938) 321 ἀρ. 206: ἄνθρουπους κὶ φίδ' (ΛΑ χφ. 230, 132) (= Λουκᾶτος σ. 53 ἀρ. 15 = Λαογρ. IH' 481, 5). — 5. T 1 Ζωγρ. Ἄγ. 2, 23 ἀρ. 4 (= Λαογρ. IH' 480, 4). — 6. Σ 16 Λαογρ. IH' 481, 6: ἄνθρωπος κὶ φίδ' (ΛΑ 167 σ. 62-70). — 7. Υ 8 Λαογρ. IH' 539: εἷνας ἄνθρωπος καὶ ἓναν ὀφίδ'. — 8. Υ 8 Ἀρχ. Πόντου 23 σ. 224 ἀρ. 5: ὁ χωρέτες καὶ τ' ὀφίδ'. — 9. Υ Ποντ. Φύλλα Γ' (1938) τεῦχ. 32 σ. 270: ὁ τσοπάνον καὶ τ' ὀφίδ'. — 10. M 6α ΛΑ 1684 Β' σ. 48. — 11. N 2 ΛΑ 2279 σ. 65 (ἀντὶ φιδιοῦ λύκος: ὁ γέρος παίξει μὲ τὴ λύρα κι ὁ λύκος χορεύει: ἀπὸ εὐχαρίστηση γεμίζει κάθε μέρα τὸ σακκούλι τοῦ γέρου μὲ χρυσάφι. Ὁ γέρος τοῦ κόβει τὴν οὐρά κι ὁ λύκος: ὥστου νὰ βλέπω τὴν ὀρά μου κομμένη, σκατένιο κουμπάρλικι θά 'χωμε), — 12. T 1ι ΛΦ 1747, 1. — 13. T 1ι ΛΦ 1789, 2-3.

292. *Γάιδαρος καὶ τζίτζικας.* Ὁ γάιδαρος προσπαθεῖ ν' ἀποκτήσῃ τὴ φωνὴ τοῦ τζίτζικα. Ρωτάει τὸν τζίτζικα τί τρώει γιὰ νὰ 'χῆ μιὰ τέτοια φωνή. Ἄπαντᾷ «δροσιά». Τὸ δοκιμάζει ὁ γάιδαρος καὶ πεθαίνει ἀπὸ τὴν πείνα. Λίσ. Halm 337, Hausr. 195, Perry 184, Wienert ET 43, ST 24.

I. I 218 ΛΦ 511 σ. 2. — 2. T 1 ΛΑ 1289 σ. 94.

293 E*. *Διάλογος σταριοῦ καὶ κριθαριοῦ (ἢ καλαμποκιοῦ).*

I. I Βλαχογιάννη, Ἰστ. Ἀνθολ θ'-ι' = Π. Παπαζαφειρόπουλος σ. 358: Τὸ ἀραποσίτι καυχιέται πὼς εἶναι καλόψυχο. Τὸ στάρι τὸ ἐμπαίζει πὼς τὸ τρῶνε τὰ γουρούνια καὶ οἱ φτωχοί, ἐνῶ ἐκεῖνο τὸ τρῶνε μόνο οἱ ἄρχοντες, ἀλλὰ κατόπιν μὲ τὴ συμβουλὴ τῆς μάνας του τῆς γῆς τὸ στάρι παινεύει τὸ ἀραποσίτι, λέγοντας πὼς ἀπ' αὐτὸ τρῶνε οἱ φτωχοί καὶ τὰ πουλιά. Καὶ

τὸ ἀραποσίτι ἀπαντᾷ: «Καλῶς τὴν τιμὴ τῆς ἐκκλησιᾶς, τ' ἀντίδωρο τῆς λειτουργιᾶς καὶ τὸ καρβέλι τῆς ἀρχοντολογιᾶς».

2. Ω 88 ΛΑ 2351 Α, 200, 201: Τὸ σιτάρι καὶ τὸ κριθάρι. Τὸ κριθάρι κοροϊδεύει τὸ στάρι πού τὸ κάνουν οἱ γυναῖκες κουλούρια. Τὸ στάρι: «ἐμένα μὲ βάζουν στὴν ἐκκλησία καὶ προσεύχομαι, ἐνῶ ἐσύ εἶσαι Τοῦρκος καὶ δὲν μπαίνεις στὴν ἐκκλησιά, ἀλλὰ σὲ κουκίζουν στοὺς γαιδάρους καὶ σὲ τρῶνε».

3. Ω 88 ΚΕΕΚ 1, 133, 3 (ὁμ.).

295. Τὸ φασόλι, τὸ ἄχερο καὶ τὸ κάρβουνο: πᾶνε νὰ περάσουν τὸ ποτάμι· μπαίνει τὸ κάρβουνο πάνω στὸ ἄχερο, τὸ ἄχερο καίγεται καὶ πέφτουν καὶ τὰ δυὸ στὸ ποτάμι. Τὸ φασόλι ἀπὸ τὰ πολλὰ γέλια σκάει· τὸ ράβει ἕνας ράφτης. Ἀπὸ τότε ἡ μαύρη γραμμίτσα BP I 135. Moser-Rath ἀρ. 76. —

1. Λ 7 Ρήγας 2, 245 ἀρ. 161: γιατί τὸ φασούλι ἔχει μπροστὰ μιὰ μαύρη γραμμίτσα. —

2-4. I 8 ΛΑ 1186, 180. 226. 268 (τὸ ἄχερο, σὰν μπῆκε στὸ ποτάμι, τὸ πῆρε τὸ ρεῦμα, τὸ κάρβουνο ὁμοίως ἔσβησε· τὸ φασόλι ἀπὸ τὰ γέλια ἀνοιξεν ἢ κοιλιὰ του· τὴν ράβει μὲ μαύρη κλωστή ἕνας περαστικός). — 5. Ξ 1α ΛΦ 1725, 1-2: τὰ μαυρομάτικα φασόλια (τὸ φασόλι ξαπλώνει πάνω στ' ἄχερο καὶ βγαίνει ἀντίκρυ κτλ.). — 6. Ξ 14 θ ΛΑ 1335, 37. — 7. Ξ 19 ΛΦ 946, 9: οἱ τρεῖς φίλοι. — 8. Σ 30 ΙΑ 617, 76: τοῦ φασούλ'.

***299.** Ὁ ἄνθρωπος, ἡ πλάκα καὶ τὸ φίδι. Ὁ ἄνθρωπος κάθεται πάνω στὴν πλάκα. Τὸ φίδι βγαίνει ἀπὸ τὴν τρυπά του, γιὰ νὰ τὸν δαγκάσῃ. — «Ἄς τονε, τοῦ λέει ἡ πλάκα, ἂν τὸν δαγκάσῃς ἐσύ, θὰ φαρμακωθῇ καὶ θὰ πεθάνῃ ἀμέσως, ἄφησε νὰ τὸν πεθάνω ἐγὼ ἀπὸ λίγο λίγο». (Διδχκτ. μῦθος).

1. Δ 4 Κούτρας σ. 21 ἀρ. 26. — 2. Λ 7 Ρήγας 2, 165 ἀρ. 31 («Ἄς τονε, μή τονε δαγκώνῃς· τότε δαγκώνω ἐγὼ σιγὰ σιγὰ καὶ δὲν τὸ καταλαβαίνει. —

3. Ο Κυριακίδου, Ἑλλην. Λαογραφία 1922 σ. 258 = Λουκάτος σ. 53 ἀρ. 16. — 4. Σ 2 Σταμούλη-Σαραντῆ 2, 171: τὸ μάρμαρο καὶ τὸ φίδι. — 5. Ψ 1 Ἐπιφανίου—Πετράκη Β' σ. 60: τὸ μάρμαρο. *

*** Σημείωσις τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Λαογραφίας.**

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἔργου δὲν ἠδυνήθη ἕνεκα τοῦ αἰφνιδίου θανάτου του νὰ διεξέλθῃ καὶ διορθώσῃ μέχρι τέλους ὅλα τὰ τυπογραφικὰ δοκίμια. Συγκεκριμένως ἐπρόφθασε νὰ ἐπιθεωρήσῃ εἰς τὴν τελικὴν τῶν μὲν μορφῆν τὰ πρῶτα τ. φ. μέχρι τῆς σ. 64, εἰς πρώτῃν δὲ διόρθωσιν τὰ ὑπόλοιπα (65-100). Τὴν τελικὴν διόρθωσιν τῶν τελευταίων τούτων τ. φ. ἀνέλαβον βοηθηθεὶς ὑπὸ τῆς συντ. τοῦ Κέντρου Αἰκ. Πολυμέρου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	V - X
ΠΗΓΑΙ	XI - XVIII
ΣΥΛΛΟΓΕΙΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ	
ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	XIX - XX
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	XXI - XXIII
ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ.....	XXIV - XXXII
ΜΥΘΟΙ ΖΩΩΝ.....	1 - 110
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3 - 6
ΤΥΠΟΙ ΜΥΘΩΝ	7 - 110
ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ	9 - 52
ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΑ.....	52 - 74
ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑ ΖΩΑ	74 - 86
ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΑ	86 - 95
ΠΟΥΛΙΑ.....	95 - 101
ΨΑΡΙΑ	101
ΑΛΛΑ ΖΩΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	101 - 110

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ-ΕΚΤΥΠΩΣΗ-ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

ΓΡΑΦΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ: Ν. ΠΟΤΑΜΙΤΗ-ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 48 ΤΗΛ. 5226882 ΑΘΗΝΑΙ

